



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

16e jaargang

nummer 1

januari 1993

PRONKPOPPENHUIZEN UIT DE 17E EN 18E EEUW

De 17e en 18e eeuwse-poppenhuizen zijn nooit, zoals wel eens gedacht wordt, bedoeld als kinderspeelgoed. Het waren pronkpoppenhuizen, vervaardigd in opdracht van volwassen vrouwen. Zij werden beschouwd als kunstkabinet met een aantrekkelijke miniatuur inventaris. In onze tijd zijn ze interessant, omdat ze de woonhuisinrichting uit de late 17e en 18e eeuw zeer natuurgetrouw weergeven.

Aan de hand van dia's met details van meubeltjes, voorwerpen en poppen maakt u een rondwandeling door de bewaard gebleven huizen uit die tijd. Zo komt u veel te weten over het wonen in de 17e en 18e eeuw, over kraamkamers en ontvangtsalons, maar ook over keukens en klerzolders. Het tentoonstellen van een hedendaags poppenhuis bleek helaas niet mogelijk. Het opbouwen en afbreken tezamen met het vervoer zou volgens de eigenares die wij hiervoor benaderd hadden te veel risico met zich mee brengen.

Mevr. drs. H.H. Pijzel-Dommisse is kunsthistoricus en op dit moment werkzaam in het Rijksmuseum, waar zij de drie poppenhuizen uit de 17e en 18e eeuw inventariseert en wetenschappelijk onderzoekt. Tevens coördineert zij de restauratie van de kasten zelf en de uitgebreide inhoud. In het verleden heeft zij de poppenhuizen in het Frans Halsmuseum, in het Centraal Museum te Utrecht en in het Gemeentemuseum te Den Haag beschreven.

AGENDA

- wo. 20 jan. 1993** Mevr.drs. H.H.Pijzel-Dommisse: "Pronkpoppenhuizen uit de 17e en 18e eeuw", lezing met dia's. Plaats: Kapellezaal Reinier de Graaf Gasthuis (gebouw H), Reinier de Graafweg 3-11. Tijd 20.00 uur.
- do. 18 febr. 1993** Lezing en film over het gebied dat nu de wijk Tanthof vormt. Plaats: buurtcentrum De boerderij, Abtswoude 13 - te bereiken via de Watersnipstraat. Tijd 20.00 uur.
- di. 16 maart 1993** Jaarvergadering en daarna lezing met dia's door drs. P.J.M. Zuidgeest over "Otto de Vooght - een dichter die Delft niet kan vergeten". Plaats: Immanuelkerk, Schoemakerstraat 1. Tijd 20.00 uur.

CONTRIBUTIEBETALING

Tot onze spijt is het niet gelukt om bij het decembernummer van het convocaat de acceptgiro's tegelijk te versturen, hiervoor onze excuses. Degenen die na de oproep hiertoe in het convo toch de contributie al betaald hebben kunnen de thans bijgevoegde acceptgiro uiteraard verscheuren. Heeft u nog niet betaald, dan kunt u hem nu gebruiken.

BIBLIOTHEEK

Op het ogenblik bevinden de boeken van onze bibliotheek zich in de Centrale bibliotheek aan de Kruisstraat. De plaats die de boeken daar innemen kan in de toekomst misschien bezwaarlijk worden. Lenen van boeken of inzage is, met de post van bibliothecaris vacant, vrij moeizaam.

Het bestuur is zich thans aan het beraden hoe we in de toekomst met onze boekenschat zullen omgaan. Als eerste is er begonnen met een inventarisatie waarbij de boeken in drie categorieën worden onderverdeeld:

- wat direct met Delfia Batavorum te maken heeft
- wat op Delft betrekking heeft
- wat eigenlijk niets met onze vereniging of zijn doelstellingen van doen heeft.

Als de inventarisatie achter de rug is weten we hoe groot de verscheidene groepen zijn en kan er gedacht worden over de toekomstige manier van behouden en/of gebruiken.

EXCURSIE

De excursie naar het Techniek Museum was interessant en een succes. Ook hier hield men zich aan een technische traditie: volgens het vrouwelijke bestuurslid dat deelnam waren er hoofdzakelijk mannen!

Voor de volgende excursie kunt u al vast 11 of 12 juni reserveren.

VAN BUITEN DE VERENIGING

Het Nederlands Centrum voor Volkscultuur geeft een tijdschrift uit, "Alledaagse Dingen" geheten, waarvan acht nummers per jaar verschijnen. Een tijdschrift over het DAGELIJKS LEVEN in heden en verleden. Over zaken en gebruiken waar iedereen elke dag mee te maken heeft: van koek tot ondergoed en van gebruiken rond de geboorte tot sprookjes vertellen.

Leden van onze vereniging kunnen een abonnement met f 10,- korting krijgen, nl. f 45,- i.p.v. f 55,- per jaar, door de in het convocaat afgedrukte bon in te vullen en op te sturen.



Een tijdschrift over het DAGELIJKS LEVEN in heden en verleden. Over zaken en gebruiken waar iedereen elke dag mee te maken heeft: van koek tot ondergoed en van gebruiken rond de geboorte tot sprookjes vertellen.



JA, ik wil een abonnement op 'Alledaagse Dingen' voor 1993. Ik betaal hiervoor geen f 55,- maar slechts f 45,- voor een heel jaar. Ik ontvang hiervoor acht nummers en betaal na ontvangst van de acceptgirokaart.

NAAM:

ADRES:

POSTCODE EN WOONPLAATS:

TELEFOON:

IK BEN LID VAN:

S.v.p. volledig en met blokletters ingevuld sturen naar:
Nederlands Centrum voor Volkscultuur
Lucasbolwerk 11, 3512 EH UTRECHT

Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft
Genootschap Deltia Laboratorium

port
betaald
Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

18 e jaargang

nummer 2

februari 1993

Het bestuur roept de leden op tot het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering op **woensdag 24 maart 1993** in de Immanuelkerk, Schoemakerstraat 1, om 20.00 uur.

Na afloop van de vergadering houdt de heer P.J.M. Zuydgeest een lezing met dia's over "Otto de Vooght - een dichter die Delft niet kon vergeten".

**WILT U ER GOED NOTA VAN NEMEN DAT DE DATUM VAN DE
ALGEMENE LEDENVERGADERING GEWIJZIGD IS.
AGENDA IN HET VOLGENDE NUMMER.**

VERSLAG VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING DELFLIA BATAVORUM OP 25 MAART 1992.

1. Voor de laatste maal opent de scheidende voorzitter de algemene ledenvergadering. Hij schorst direct de vergadering voor de feestelijke uitreiking van het eerste jaarboek van ons genootschap door de voorzitter van de publicatiecommissie dr. H.L. Houtzager aan het lid met uitzonderlijke verdienste op het gebied van de geschiedenis van Delft H.W. van Leeuwen.
2. De vergadering wordt heropend en vervolgd wordt met de goedkeuring van het verslag van de jaarvergadering van 1991.
3. Voor de eerste maal zijn de verslagen van de secretaris van de Commissie Behoud Stadsschoon opgenomen in het zojuist uitgereikte jaarboek. Het boek zelf kan beschouwd worden als het verslag van de publicatiecommissie.

Deze verslagen worden goedgekeurd ondanks de korte tijd voor kennisname, hetgeen een gevolg is van het verrassingselement dat gehandhaafd moest blijven.

4. Het financieel verslag over 1991 toont aan dat een ruim voordelig saldo kon worden gerealiseerd. Desondanks is de achteruitgang van het ledenaantal een punt van zorg voor de leden en zal het bestuur hieraan blijvend aandacht besteden.
De kascommissie heeft de boeken gecontroleerd en bij monde van de heer J.J. van Loef wordt de vergadering gemeld het vertrouwen dat de commissie in het door de penningmeester gevoerde beheer heeft.
Decharge van de penningmeester wordt volmondig aangeraden en zo ook door de vergadering aangenomen.
In de kascommissie moet statutair aftreden de heer F.H. Kreuger, welke wordt opgevolgd door zijn echtgenote, mevrouw A. Kreuger, welke als nieuw lid van de commissie wordt verkozen. De samenstelling is nu: de heren Van Loef en Van Heel en mevrouw Kreuger.
5. De begroting van het jaar 1992 houdt rekening met de contributieverhoging. Hiertegen zijn geen bezwaren zodat de begroting wordt goedgekeurd.
6. In het bestuur ontstaan enige vacatures waarin moet worden voorzien. Bovendien bestaat er een vacature door het overlijden van de bibliothecaris. In deze vacature zal nog niet worden voorzien i.v.m. herbezinning over de rol van de bibliotheek. Pas na heroverweging van de functie zal naar een nieuw bestuurslid hiervoor worden gezocht.
Mevrouw W.M. Steen-Leenderse heeft tot aftreden moeten besluiten wgens drukke werkzaamheden.
Als voorzitter heeft het bestuur voorgesteld dr. M.A. Verschuyf en als tweede secretaris mevrouw E.M.C. Emeis. Beiden worden door de vergadering gekozen en de heer Wegener wordt herkozen.
De scheidende voorzitter wordt door de vicevoorzitter geprezen voor zijn getoonde inzet en daarvoor dank gezegd. Ook mevrouw Steen wordt voor haar werkzaamheden dank gezegd.
7. Het bestuur heeft plannen ontwikkeld voor het instellen van een culturele prijs. Daartoe wordt voorgesteld het legaat Blok te verkopen. Uit de opbrengst zal een apart fonds gevormd worden om een penning te laten vervaardigen die jaarlijks kan worden uitgereikt. De vergadering verleent toestemming voor verkoop, waarbij het Gemeentearchief een voorkeursrecht wordt gegeven. Nadere uitwerking van de plannen wordt aan het bestuur overgelaten.
8. De voorzitter sluit na zes jaar voor het laatst de vergadering.

AGENDA OVERIGE AKTIVITEITEN

donderdag 18 februari. Voor de leden en belangstellenden: twee korte lezingen over het gebied dat nu de wijk Tanthof vormt en een film. Meer informatie zie hierna.

Plaats: de Boerderij, Abtswoude 13 - te bereiken via de Watersnipstraat (zie ook het kaartje).

Tijd 20.00 uur.

woensdag 24 maart.

Jaarvergadering, zie aan het begin.

vrijdag 11 en

Excursie naar Zeeland met o.a. aandacht voor de

zaterdag 12 juni.

watersnoodramp van 40 jaar geleden en de tentoonstelling van Delftse Tapijten in Middelburg.

NIEUWE LEDEN:

mevrouw W.C.A. Wegner-Scheps, Kempenaerstraat 7, Delft.

OVER TANTHOF

Op 18 februari hebben wij verschillende mensen uitgenodigd iets te vertellen of te laten zien over het gebied waar nu de wijk Tanthof ligt. Als eerste zal drs. E.J. Bult, stadsarcheoloog, iets vertellen over de archeologie en de ontginningsgeschiedenis van het gebied in relatie tot de omgeving (Midden-Delfland en Delft). Hij zal in het kort ingaan op de soort bewoning van het Tanthofgebied en die van Delft in de 11e en 12e eeuw.

De heer C.L.F. Tetteroo, een amateur-filmer uit Schipluiden zal een film vertonen over het buurtschap Abtswoude in de jaren '60. Voor de bouw van Tanthof lag hier een boerengemeenschap, als lintbebouwing langs de weg van Delft naar Kethel.

De heer Tetteroo heeft Abtswoude, dat toen nog bij Schipluiden hoorde, gefilmd voordat het aangezicht van het landschap zo veranderde. Hij zal zelf bij de film vertellen.

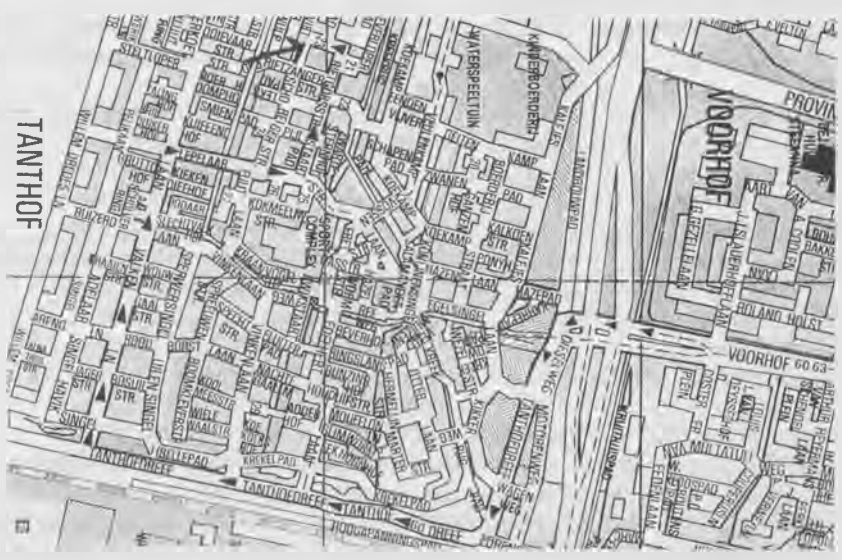
De heer R.J. Blom, stedenbouwkundige, zal een korte uiteenzetting houden over de opzet van de totale wijk Tanthof in de jaren '60 en '70.

HOE KOM IK NAAR DE WATERSNIPSTRAAT WAAR DE INGANG VAN HET BUURTHUIS "DE BOERDERIJ" LIGT?

Auto: Vanaf Voorhofdreef Kruithuisweg oversteken, de weg maakt dan een bocht naar links dat is de Tanthofdreef. Ter hoogte van station Zuid draait de weg naar rechts (na de stoplichten) en dan de derde weg rechts, Valkenlaan. De Valkenlaan wordt Meerkoetlaan en voordat deze een woonerf wordt moet u rechtsaf de Lepelaarstraat in. Na het oversteken van de busbaan (stoplichten) de tweede links: de Rietgorsstraat. Aan het eind van de Rietgorsstraat ligt een pleintje, de Watersnipstraat, met de ingang. Het lijkt een eind om maar is de duidelijkste route.

Bus: Lijn 60 halte Lepelaarstraat/Fuutlaan en dan de Rietgorsstraat uitlopen.

Fiets: o.a. via pad langs de kinderboerderij.



Genootschap Delta Bataborum
 Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

port
 betaald
 Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Penningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

16e jaargang

nummer 3

maart 1993

AGENDA VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING op woensdag 24 maart 1993 in de Immanuelkerk, Schoemakerstraat 1 aanvang 20.00 uur

1. Opening.
2. Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 25 maart 1992
Dit verslag is in het vorige convocaat opgenomen.
3. Jaarverslag van de secretaris.
4. Financieel verslag over het jaar 1992.
Verslag van de kascommissie; Decharge van de penningmeester;
Verkiezing van een lid van de kascommissie.
5. Begroting voor 1993.
Voorstel contributieverhoging.
Voorstel het bestuur te machtigen de contributie met ingang van 1-1-1994
zodanig te verhogen met f 5,- voor leden en f 2,50 voor gezinsleden.
6. Bestuursverkiezing.
Statutair aftredend zijn mevr. mr. G.W.A. de Groot-Op den Brouw, mevr. drs.
K.M. ten Harmsen van der Beek-Pompe en de heer J. Grakist.
Zij zijn allen herkiesbaar.
Eventuele tegenkandidaten kunnen tot drie dagen voor de vergadering schriftelijk,
ondertekend door tenminste tien leden, bij de secretaris worden ingediend.
7. Aanbieding Jaarboek 1992 door de voorzitter van de Publicatiecom-
missie, dr. H.L. Houtzager.
8. Bestuursvoorstellen.
9. Rondvraag.
10. Sluiting.

Na afloop van de vergadering zal de heer P.J.M. Zuydgeest een lezing met dia's hou-
den over het onderwerp: "Otto de Vooght - een dichter die Delft niet kon
vergeten".

AGENDA OVERIGE AKTIVITEITEN

do 22 april 1993

Dr. ir. M. Tienstra 'Opneming van scheepswrakken met behulp
van fotogrammetrie'. Lezing met dia's.
Plaats; Cultureel Centrum Abtswoude, Aart van der Leeuw-
laan 332 te Delft. Aanvang 20.00 uur.

JAARVERSLAG OVER 1992

Publicaties

De voor het Genootschap belangrijkste gebeurtenis in het jaar 1992 was ongetwijfeld de verschijning van het 'Jaarboek 1991'. Dit eerste deel is, naar uit vele reacties bleek, door de leden enthousiast ontvangen. Als dank voor zijn verdiensten voor het Genootschap, met name als jarenlang lid van de Publicatiecommissie, werd deze eerste uitgave opgedragen aan de heer H.W. van Leeuwen ter gelegenheid van zijn afscheid van de Gemeentelijke Archiefdienst.

De jaarlijkse uitgave van een jaarboek betekent voor de Publicatiecommissie een voortdurende activiteit. Op het moment van verschijnen van het jaarboek 1991 was de voorbereiding voor het volgende jaarboek al in volle gang.

Het Mededelingenblad verscheen in 1992 acht maal en omvatte naast de uitnodigingen voor en gegevens over de lezingen alleen korte mededelingen.

Lezingen en excursies

In het verslagjaar zijn 10 lezingen, en een filmvertoning gehouden. Twee van de lezingen zijn op een middag in de week georganiseerd en een op een zaterdag. Dit om tegemoet te komen aan die leden die bijwonen van een avondlezing bezwaarlijk vinden.

- Op 28 januari 1992 sprak mevr. drs. S. Leupen over 'Cellebroederskloosters in Nederland, met name in Delft'.
- Op 27 februari drs. J.W.L. Hilkhuijsen over 'Delft in de 19e eeuw, een vogelvlucht'. Deze lezing is in samenwerking met de vereniging Vrienden van het Prinsenhof georganiseerd. Na afloop was er gelegenheid de tentoonstelling 'De Stad Delft, cultuur en maatschappij 1813 - 1914' te bezoeken.
- Op 25 maart vertoonde de heer J.M. van der Schans na afloop van de jaarvergadering zijn films over o.a. Delft en Jan Steen.
- Op 8 april prof. ir. M. Gout over 'Het illustere Genootschap van Onze Lieve Vrouwe Broederschap te Den Bosch.'
- Op 29 april was er een middaglezing georganiseerd. De heer W. Lutz, die een lezing zou houden over Galerie 'De Fiets' was helaas verhinderd. In zijn plaats vertelde de heer T.G.J. Jansen, beeldend kunstenaar in Delft, aan de hand van een video-presentatie over zijn werk.
- Op 19 mei sprak drs. P.M. Toebak ter voorbereiding op de excursie naar Willemstad en Breda over 'Breda door de eeuwen heen'.
- Op 17 september mevr. drs. M.M. van Leeuwen-van Dijk over 'Patriotten in Delft'.
- Op 14 oktober mevr. H.A. van Dolder-de Wit over 'De stad Gouda en haar geschiedenis'. Deze lezing was een samenwerking met de genealogische vereniging Prometheus.
- Op zaterdag 7 november hield prof. dr. ir. W.J. Beek een inleiding over het nieuwe Techniek Museum Delft aan de Ezelsveldlaan. Na afloop gevolgd door een rondleiding door de, nu nog lege, gebouwen.
- Op 18 november sprak drs. J.W. van Leur over '75 jaar openbare bibliotheek in Delft' ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het bibliotheekwezen in Nederland en het 75-jarig jubileum van de Delftse bibliotheek.
- Tenslotte hield mevr. drs. D.H.A. Lokin op dinsdagmiddag 15 december een inleiding over de onder haar beheer staande drie Delftse gemeentemusea. Zij ging daarbij met name in op de ontwikkelingen op museaal gebied. Na afloop werden de

deelnemers rondgeleid door het Prinsenhof.

De jaarlijkse excursie vond plaats op vrijdag 22 en zaterdag 23 mei. Ook dit jaar bleek bij de leden een grote belangstelling te bestaan voor het deelnemen aan deze excursies. Het reisdoel was dit jaar de historische steden Willemstad en Breda. Op de beide dagen waren de bussen geheel volgeboekt en ook dit jaar moesten een aantal leden worden teleurgesteld. Zowel in Willemstad als in Breda waren deskundige medewerkers van de plaatselijke VVV aanwezig om het gezelschap rond te leiden. In stralend voorjaarsweer werd het gezelschap langs en door vele, vaak anders niet te bezoeken, monumenten geleid.

Delfia Batavorum prijs

Op de jaarvergadering in maart werd een bestuursvoorstel aangenomen om over te gaan tot instelling van een Delfia Batavorum prijs. Deze onderscheiding zal jaarlijks worden toegekend aan een persoon of instelling die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt op het terrein waarop Delfia Batavorum werkzaam is. Deze prijs kan worden gefinancierd dankzij het van de heer J.W. Blok na zijn overlijden in 1983 ontvangen legaat. Dit legaat bestond voornamelijk uit boeken en prenten. Een deel van de boeken is destijds al aan de leden verkocht, omdat al een exemplaar in de bibliotheek aanwezig was. Besloten is nu ook de rest van het legaat te verkopen en uit de opbrengst een Blokfonds te vormen, waaruit de Delfia Batavorum prijs in de vorm van een legpenning kan worden betaald.

De stukken zijn na inventarisatie getaxeerd en voor deze taxatieprijzen verkocht. Een vijftigtal prenten ging naar het Gemeente-archief. Voor de overige stukken werd op twee avonden in oktober een koopavond voor de leden georganiseerd. Wat daarna overbleef zou aan derden worden verkocht. De belangstelling op de koopavonden overtrof echter alle verwachtingen. Alle stukken zijn aangekocht door leden van het Genootschap.

Het ledenbestand

In het verslagjaar zijn 50 nieuwe leden ingeschreven in het bestand. Daartegenover stond een nog iets groter aantal dat moest worden uitgeschreven door overlijden of opzegging. Het ledental liep terug van 929 per 1 januari naar 910 leden ultimo 1992.

Het bestuur

Op de jaarvergadering in maart traden de bestuursleden dr. ir. M. Tienstra en mevrouw W.M. Steen-Leenderse af. In deze vacatures werden dr. M.A. Verschuyf en mevrouw E. Emeis gekozen. De statutair eveneens aftredende heer ir. J.G. Wegner werd herkozen. Het bestuur was daarna als volgt samengesteld:

Voorzitter: dr. M.A. Verschuyf

Secretaris: dhr. J. Grakist

Penningmeester: mevr. P. Timman-Jansen

Tweede voorzitter: mevr. W. van Reijen-Mienis

Tweede secretaris: mevr. E. Emeis

Lezingen: mevr. drs. K.M. ten Harmsen van der Beek-Pompe

Excursies: mevr. mr. G.W.A. de Groot-Op den Brouw

Commissie Behoud Stadsschoon: ir. J.G. Wegner

De vacature van bibliothecaris is nog niet vervuld. Het omvangrijke boekenbezit van het genootschap is op dit moment nog ondergebracht in het gebouw van de

Openbare Bibliotheek. Deze huisvesting met leenrecht alleen voor de leden van het Genootschap is echter niet blijvend. Het bestuur beraadt zich over een mogelijke vorm van exploitatie voor de toekomst.

De Commissie Behoud Stadsschoon

In het verslagjaar zijn geen wijzigingen gekomen in de samenstelling van deze commissie. Op een aantal terreinen zijn activiteiten ontwikkeld in de richting van de gemeenteraad

- In maart voerde de commissie het woord in een vergadering van de raadscommissie Wonen over het probleem van het grote aantal terrasboten in de grachten van de binnenstad. Een discussiestuk hierover werd ingediend.
- In dezelfde maand reageerde de Commissie zowel mondeling als schriftelijk op het raadsvoorstel 'Kwaliteitsverbetering van de Delftse binnenstad'.
- In november volgde een brief naar het college van B. & W. over de toekomst van de door de T.U. af te stoten gebouwen aan de Kanaalweg, de Mijnbouwstraat en de Julianalaan en de in dit gebied gelegen botanische tuin.

De commissie volgt de ontwikkelingen op verschillende terreinen, zoals: het reclamebeleid van de gemeente, het bestemmingsplan Zuidpoort en de nieuwbouw aan het Oosteinde en aan de Paardenmarkt.

J. Grakist, secretaris

Genootschap Deltia Bataborum
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

port
betaald
Delft

DRUKWERK



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Penningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

16e jaargang

nummer 4

april 1993

HET OPNEMEN VAN SCHEEPSWRAKKEN MET BEHULP VAN FOTOGAMMETRIE

Lezing door dr.ir. M. Tienstra, van 1971 tot 1977 hoofd van de Hoofdafdeling Fotogrammetrie van de Meetkundige Dienst van Rijkswaterstaat. Van 1985 tot 1992 bovendien voorzitter van Delfia Batavorum.

In de IJsselmeerpolders werden tijdens het in cultuur brengen vele grotere en kleinere scheepswrakken en scheepsresten gevonden. Tot dusver zijn al enkele honderden vondsten gedaan. Deze vondsten kunnen van archeologisch en scheepsbouwkundig belang zijn.

Conservering van hout dat enige eeuwen onder water gelegen heeft is moeilijk en duur, bovendien zijn scheepswrakken groot en dus moeilijk onder te brengen in musea. Het hout wordt daarom meestal na bestudering vernietigd.

Belangrijke vondsten worden nauwkeurig in tekening gebracht. Zo'n twintig jaar geleden heeft de Meetkundige Dienst van Rijkswaterstaat voor de (toenmalige) Oudheidkundige Afdeling van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders onderzocht of bij het vervaardigen van tekeningen van scheepswrakken gebruik gemaakt zou kunnen worden van fotogrammetrie.

Fotogrammetrie is het doen van metingen en het vervaardigen van kaarten uit stereoscopische (lucht)foto's.

Gedurende een aantal jaren zijn scheepswrakken gefotografeerd met behulp van een helikopter en zijn uit de zo verkregen foto's tekeningen vervaardigd.

Tijdens de lezing zal, na een korte en globale inleiding over de techniek van de fotogrammetrie, vanuit deze achtergrond ingegaan worden op de scheepsarcheologie. Tot het illustratiemateriaal behoren ook enkele stereo opnamen.

De Meetkundige Dienst werd in 1973 ingeschakeld bij de kartering van de Romeinse scheepswrakken die bij Zwammerdam gevonden waren. Ook deze opgraving zal besproken worden.

De beschreven werkzaamheden vinden niet meer plaats, op de oorzaken daarvan zal worden ingegaan.

AGENDA

- wo. 22 april 1993** Dr.ir. M. Tienstra: Lezing met dia's over Het opnemen van scheepswrakken met behulp van fotogrammetrie.
Plaats: Cultureel Centrum Abtswoude, Aart van der Leeuwlaan 332 te Delft. Aanvang 20.00 uur.
- wo. 9 juni 1993** Ir. H.H. Vos geeft een toelichting op de excursie Altena Hoeve, Kasteelwerf 1 (voorheen de Boerderij) naast nieuwe ingang Gist Brocades aan de Provinciale weg Delft-Rijswijk.
- vrij. en zat.
11-12 juni 1993** Excursie naar Zeeland. Vertrek vanaf de Paardenmarkt om **8.30 uur precies.**

NIEUWE LEDEN

Mevr. N. Koper	Geitenkamp 14	2623 BM Delft
Dhr. C.M. van Winden	Ruychaverstraat 14	3132 ZB Vlaardingen
Dhr. A. Eijgenraam	Sionsweg 24	2286 KL Rijswijk

VARIA

"Het Barbaraklooster, Eene selsaeme geschiedenis". A4-formaat, 192 pagina's, veel foto's en illustraties.

Door de Katholieke Studenten Vereniging Sanctus Virgilius is, naar aanleiding van het gereed komen van de vierde fase renovatie Barbaraklooster (de sociëteit van de vereniging aan het Oude Delft) een boek uitgegeven. Het boek bestaat uit 4 delen die de verschillende gebruikperiodes behandelen: Kloostertijd 1405-1579), Weeshuistijd 1579-1910, sociëteit 1948-nu, bouwgeschiedenis.

Het boek is te koop bij de sociëteit, Oude Delft 57 in de bestuurskamer (eerste deur links) overdag. Informatie tel. 123415.

De heer W. Annema heeft voor eventuele belangstellenden het boek van Niermeyer over de ontstaansgeschiedenis van Delft. U kunt hem telefonisch bereiken onder nummer 145204.

In het vorige convocaat was geen plaats meer om iets te schrijven over de lezing van Peter Zuidgeest. De lezing heeft u kunnen horen, maar wij geven u nog een paar gegevens over de spreker: Peter Zuidgeest studeerde Nederlands en geschiedenis te Amsterdam aan de Nieuwe Lerarenopleiding en de Universiteit. Hij werkte als leraar Nederlands en als beleidsvoorlichter bij verschillende gemeenten. Sinds 1 januari 1989 leidt hij Bureau Zuidgeest Taalvaardigheids-trainingen te Delft.

EXCURSIE

Er zijn twee redenen om dit jaar als bestemming voor onze excursie Middelburg te kiezen.

Als eerste: het Zeeuws Museum heeft een bijzondere tentoonstelling van Delftse wandtapijten, welke in de periode van 1591 tot 1604 voor Willem van Oranje vervaardigd zijn. Deze tapijten zijn recent gerestaureerd en er is nu een grote expositie rondom hen opgezet.

Wij zullen deze tentoonstelling bezichtigen en een uitgebreide toelichting door deskundigen krijgen.

In het abdijgebouw waarin de tentoonstelling plaats vindt zullen wij bovendien een uiteenzetting met video over de geschiedenis van Middelburg krijgen.

De tweede reden is de herdenking van de watersnoodramp van 1953. Wij zullen op weg naar Middelburg langs destijds doorgebroken dijken rijden en via alle werken die in het kader van het Deltaplan daarna Zeeland en de Zuidhollandse eilanden hebben ontsloten.

Een van onze leden, de heer Vos, heeft indertijd in het kader van zijn werk meegewerkt met het herstel op Overflakkee. Hij zal voor de excursie een lezing met dia's hierover verzorgen. Zijn uitleg zal bij de bezichtiging ter plaatse een beeld van het gebeurde oproepen.

Verder zal het een tocht zijn met mooie plaatsjes en fraaie wegen, met op de terugweg thee drinken in het schilderachtige Goedereede.

In verband met de flinke afstand vertrekken wij tijds, en wel om 8.30 uur precies!

Wij kunnen deze excursie aanbieden met f 62,50 voor leden en f 72,50 voor introducés. U kunt deelnemen als u deze bedragen overmaakt op giro nr. 587345 ten name van de penningmeester van Delfia Batavorum. **Vermeld moet worden of u op vrijdag of zaterdag mee wilt.** Het bedrag moet uiterlijk 15 mei naar ons overgemaakt zijn.

Alleen wanneer u niet mee kunt omdat de excursie volgetekend is, krijgt u bericht van ons. Hoort u niets dan kunt u er van uitgaan dat u op 11 of 12 juni op de Paardenmarkt verwacht wordt.

Wij hopen dat het een boeiende tocht wordt.

PS: Neem uw museumjaarkaart of 65+ kaart mee.

Gea de Groot-Op den Brouw

port
betaald
Delft

Genootschap Delfta Batorum
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Penningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

16e jaargang

nummer 5

mei 1993

HET DIJKHERSTEL OP GOEREE-OVERFLAKKEE EN SCHOUWEN-DUIVELAND

Lezing door ir. H.H. Vos met dia's en film.

De inhoud van deze lezing zal gaan over de ervaringen bij en het verloop van het herstel van de dijken na de watersnoodramp in 1953. De heer Vos werkte op verzoek van Provinciale Waterstaat van Zuid-Holland gedurende drie maanden mee aan de voorbereidingen voor het dijkherstel op Goeree-Overflakkee.

Ir. H.H. Vos (civiel ingenieur T.H. Delft 1941) was tot 1946 werkzaam bij de Dienst der Zuiderzeewerken, daarna 5 jaar in Suriname bij het Gouvernement en vervolgens van 1952 tot 1962 bij de Dienst Openbare Werken te Delft als waarnemend directeur. Tot 1981, het jaar van zijn pensionering, werkte hij in Leiden als directeur van de Dienst Gemeentewerken. Zijn grote belangstelling voor de archeologie resulteerde in zijn medewerking bij de tot stand koming van een Gemeentelijke Archeologische Begeleidingscommissie in Delft (1972) en in Leiden (1977).

Hij hield en houdt nog lezingen op het gebied van geschiedenis en archeologie en publiceert hierover.

AGENDA

- wo. 9 juni 1993** Ir. H.H. Vos, lezing met dia's en film over "Het dijkherstel op Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland. Plaats: Alternahoeve (voorheen de Boerderij), Kasteelwerf 1 te Delft. Aanvang 20.00 uur.
- vr. en za.
11-12 juni 1993** Excursie naar Zeeland. Vertrek vanaf de Paardenmarkt om 8.30 precies.

Wij zijn op het ogenblik bezig om te proberen twee kleine excursies te organiseren omstreeks oktober/november. Het zijn een eventueel bezoek aan het Koninklijk Huisarchief en een aan het museum Mensert aan de Verwersdijk alhier.

NIEUWE LEDEN

de heer drs. W.J. Dalmijn	Arthur van Schendelplein 25	2624 CN Delft
mevr. F. Verhagen-Reyngoud	Van Adrichemstraat 389	2614 BT Delft
de heer H. Halbertsma	Aart van der Leeuwlaan 354	2624 LJ Delft
mevr. T. Rijssenbeek	Voorstraat 61	2611 JL Delft
mevr. H.E. Zuiderwijk- van der Linden	Gebbenlaan 2	2625 KA Delft
mevr. J. van der Kuil	Willem de Zwijgerstraat 13	2628 SN Delft

GRABELTON

Begin 1993 is een Project Geschiedenisbeoefening in Zuid-Holland opgericht, met als doel de bevordering van lokale en regionale geschiedbeoefening. Het streven is om het Project te laten uitgroeien tot een informatiecentrum voor de historische verenigingen in Zuid-Holland.

In museum Paul Tetar van Elven is een tentoonstelling geopend waar men de kostuums die het museum in bezit heeft, maar sinds 1927 opgeborgen, kunt bekijken. Geopend van dinsdag tot en met zaterdag, van 13 tot 17 uur. Tot 15 oktober.

Ter gelegenheid van haar 20-jarig bestaan organiseert de Genealogische Vereniging Prometheus van de Technische Universiteit Delft op zaterdag 2 oktober 1993 een Nationale Genealogische Dag. Bedoeld voor alle Nederlandse genealogen en andere geïnteresseerden.

Er wordt een zestal lezingen gehouden, daarnaast zal er de hele dag een grote informatie- en boekenmarkt zijn. Bovendien worden er doorlopend diverse genealogische computerprogramma's gedemonstreerd. Zaterdag 2 oktober in de Aula van de Technische Universiteit.

Deelname door overmaking van f 15,- op gironummer 3453233 van de Genealogische Vereniging Prometheus te Delft onder vermelding 'Nationale Genealogische Dag'. Inlichtingen 015-785189, 570069 of 786600.

In 1996 viert Delft haar 750-jarig bestaan als stad.

Aan Delfia Batavorum is gevraagd haar lustrumviering, eind 1995, een beetje aan te passen zodat het binnen het jaar 1996 kan vallen.

Overigens mag iedereen over de viering van ons lustrum meedenken!

Het B.B.L. ofwel Bureau Beheer Landbouwgronden, die het beheer heeft over een gedeelte van het (toekomstig) recreatiegebied Midden-Delfland, maakt op 29 mei a.s. haar plannen bekend met betrekking tot dit gebied. O.a. komt waarschijnlijk ter sprake wat er gaat gebeuren met de boerderijen die langs de Schie liggen en die Delfia in een aantal gevallen te waardevol acht om de kans te laten lopen afgebroken te worden of erger. De presentatie zal in het stadhuis zijn d.m.v. het ophangen van de plannen. Op 9 juni zal dan een hoorzitting gehouden worden in de Aula van de T.U. Inlichtingen bij het BBL, Bostonhouse aan de Tanthofdreef hier in Delft, tel. 567116.

Het gebouw van de Van der Wouden Stichting aan de Paardenmarkt, de vroegere kazerne, zal na de verbouwing in ieder geval de gevel behouden. Dit is door B & W besloten volgens een bericht in de Delftse Courant van 10 mei j.l.

COMMISSIE BEHOUD STADSSCHOON

De commissie heeft zich met een bezwaarschrift gericht tot B & W van Delft, waarin zij bezwaar maakt tegen het oprichten van een toiletgebouw/kaartverkoop bij het punt Koornmarkt/Wijnhaven.

Er wordt gewezen op de maat en de schaal van het gebouwtje dat te groot wordt geacht voor het kwetsbare grachtenbeeld (bedoeling is dat het geplande gebouwtje ca. 10 maal zo groot wordt als het huidige).

Tot slot stelt de commissie dat deze plaats op zich al een punt van overweging is, want eigenlijk geheel niet geschikt.

Louter voortkomend uit het feit dat om toevallige redenen vroeger de situering in de nabijheid van Hotel Centraal was gepland.

HOE KOM IK NAAR DE ALTENAHOEVE?

De toegang is via de nieuwe ingang van Gist-Brocades aan de Provinciale weg Delft-Rijswijk (naar "In de Bogaard"). Direct voor het hek en de slagbomen naar links.

Bereikbaar met de bussen 129, 130 en 131, halte aan de Provinciale weg en dan ca. 100 m lopen.



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

16e jaargang

nummer 6

september 1993

UITREIKING J.W.BLOK-PENNING

Het historisch genootschap Delfia Batavorum heeft een jaarlijks uit te reiken prijs ingesteld in de vorm van een erepenning. De prijs is mogelijk gemaakt door een legaat dat door de heer J.W. Blok aan het genootschap is nagelaten en wordt de J.W.Blokpenning genoemd.

De penning wordt uitgereikt aan een persoon of instelling die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft en/of het bevorderen van het behoud en herstel van het culturele erfgoed. Dit laatste voor de gemeente Delft en de onmiddellijke omgeving.

De penning is ontworpen door de heer Rob van der Veen uit Culemborg.

Dit jaar wordt de penning voor het eerst uitgereikt en wel in een bijzondere bijeenkomst, waarbij de burgemeester van Delft als gastheer zal optreden. Deze uitreiking zal plaats vinden op vrijdag 8 oktober 1993 in de Raadszaal van het stadhuis aan de Markt te Delft en zal om 16.15 aanvangen. Na afloop is er gelegenheid voor een borrel en een hapje in de Burgerzaal.

Het bestuur nodigt u gaarne uit deze bijeenkomst met uw aanwezigheid luister bij te zetten.

Namens het bestuur,

J. Grakist
secretaris

KLEINE EXCURSIE NAAR HET KONINKLIJK HUISARCHIEF TE DEN HAAG

Op vrijdag 22 oktober 1993 heeft Delfia een excursie voor een beperkt aantal leden kunnen organiseren naar het archief van het Koninklijk Huis in Den Haag.

Om 14.30 worden wij met maximaal 25 personen verwacht op het adres Hogewal 17 en krijgen daar een rondleiding van ca 1½ uur. Uiterlijk 15 oktober moeten wij opgeven wie er aan de excursie deelnemen en gezien het beperkte aantal plaatsen is het volgende besloten:

opgave bij mevr. W. van Reijen **alleen telefonisch op maandag 27 september van 19.30 tot 21.30 uur tel. 124672**

Deelname in volgorde van aanmelding.

DE RIDDERLIJKE DUITSCHE ORDE IN MAASLAND

Lezing met dia's door K. Boschma op 13 oktober 1993

Maasland is een zeer oud Delflands dorp, gelegen in het zuiden van het Westland, juist ten noorden van Maassluis.

In 1241 kreeg de Ridderlijke Duitse Orde, die 50 jaar daarvoor tijdens de derde kruistocht in het heilige land was ontstaan, het patronaatsrecht van de kerk van Maasland. De orde stichtte een commanderij in de Oude Campspolder.

In 1365 vestigde de orde zich nabij de kerk van Maasland. In de daarop volgende eeuwen nam het bezit regelmatig toe en werd de commanderij uitgebreid en verfraaid, vooral in de 16e eeuw onder de commandeurs Aelbrecht en Jasper van Egmond van Meresteijn.

Na de reformatie raakte de Duitse Orde de zeggenschap over de kerk kwijt maar behield de overige bezittingen, vrnl. landerijen en boerderijen. De Orde bestaat nog steeds, is gevestigd in Utrecht en bezit in Maasland nog ruim 150 ha land.

In 1991 vierde Maasland dan ook op grootse wijze het 750-jarig bestaan van de Orde in Maasland.

De inleider, ing. Klaas Boschma is oud-medewerker van de toenmalige Gemeentelijke Plantsoenendienst in Den Haag. Hij werd geboren in Friesland in 1927. In Maasland is de heer Boschma voorzitter van de Historische Vereniging en bestuurslid van het plaatselijk museum De Schilpen. Hij is tevens bestuurslid van het Genootschap Oud Westland.

AGENDA 1993

- vrij. 8 oktober** Uitreiking J.W.Blokpenning in het stadhuis Markt 87 te Delft. Na afloop receptie in de Burgerzaal van ca 17.00-18.00 uur.
- woe. 13 oktober** Lezing van de heer Boschma "De Ridderlijke Duitse Orde in Maasland". Cultureel Centrum Abtswoude, Aart van der leeuwlaan 332 te Delft
- vrij. 22 oktober** Excursie Koninklijk Huisarchief. Melden bij de portier van het Koninklijk Staldepartement, Hogewal 17 te Den Haag. Duur ca 1,5 uur.
- woe. 10 november** De heer J.W.Moerman "Sion, klooster, buitenplaats, tuinbouwgebied: de geschiedenis van een buitenplaats met Delft in het verschieet". Lezing met dia's. Openbare Bibliotheek, Kruisstraat 71 te Delft.
- woe. 15 december** Drs. N.H.Koers "Kerstvoorstellingen uit het Catharijnenconvent". Delftstede (Trefcentrum), Phoenixstraat 66, zaal 1e te Delft. **Middaglezing!**

WETENSWAARDIGHEDEN

t/m 24 oktober 1993 in het Gemeentemuseum van Maassluis aan de Zuidoost 16, de tentoonstelling "5000 jaar wonen op Veen en Klei", archeologisch onderzoek in Midden-Delfland;

nog tot 16 oktober 1993 in museum Tatar van Elven tentoonstelling over kostuums uit eigen bezit.

De Federatie van Musea in Zuid-Holland heeft het eerste nummer van de nieuwsbrief "Geschiedenis in Zuid-Holland" uitgegeven.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Project Geschiedbeoefening in Zuid-Holland, verschijnt drie maal per jaar en is bedoeld om de belangstelling voor lokale en regionale geschiedenis in de provincie aan te moedigen. Opgenomen worden nieuws en activiteiten van de verschillende historische verenigingen, nieuws uit de archieven, boeken en tijdschriften, tentoonstellingen enz.

De leden van Delfia Batavorum kunnen een abonnement op de nieuwsbrief nemen voor f 19,50 voor de jaargang 1994. Het herfstnummer 1993 zal f 6,50 kosten. Op dit moment wordt nog bekeken of de abonnementsprijs kan worden verlaagd of het aantal verschijningen verhoogd.

Het adres van de Federatie is:

Nobelstraat 1e,
2513 BC Den Haag

Genootschap Delfia Batavorum
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

port
betaald
Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

16e jaargang

nummer 7

oktober/november 1993

SION, KLOOSTER, BUURTSCHAP, TUINBOUWGEBIED

*De geschiedenis van een buurtschap met Delft in het verschieft,
door drs J.W. Moerman.*

De historie van Sion begint in Delft wanneer een aantal monniken het klooster St. Hieronymusdal verlaat, en een nieuwe vestiging zoekt in de Hoekpolder van Rijswijk. Het klooster van Sion groeit in de vijftiende eeuw tot een van de belangrijkste conventen van Holland. In het begin van de Tachtigjarige Oorlog wordt het complex gesloopt. In de zeventiende eeuw ontstaat hier de buitenplaats Sion, met een voornaam huis en uitgestrekte tuinen. De familie van Hogendorp is in de achttiende eeuw geruime tijd eigenaar van dit lustoord. De Franse tijd maakt een einde aan deze periode. Het herenhuis wordt gesloopt en warmoeziers gaan er de tuinbouw uitoefenen. Eerst richt men zich op de fruitteelt, daarna worden er tomaten en komkommers geteeld, en thans zijn er ook bloemen- en plantkwekerijen.

Met behulp van dia's zal de spreker deze drie perioden belichten.

Drs J.W. Moerman is naast historicus directeur van een middelbare school in Delft. Hij is voorzitter van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden en coördinator van de Werkgroep "Historie en Landschap van Midden-Delfland. Over Sion heeft hij een aantal artikelen gepubliceerd. Regelmatig houdt hij lezingen over regionaal-historische onderwerpen.

UITREIKING J.W. BLOK-PENNING

Op 8 oktober werd in het stadhuis van Delft voor de eerste keer de J.W.Blokpenning uitgereikt, en wel aan de heer D. Wijbenga.

Delfia Batavorum heeft hem gekozen omdat hij zich in de loop der jaren zeer verdienstelijk heeft gemaakt voor het bevorderen van de kennis over Delfts geschiedenis.

De heer Wijbenga is oud-schoolhoofd en heeft altijd een grote belangstelling voor geschiedenis, met name de plaatselijke, gehad. Na zijn pensionering kon hij zijn hobby pas goed gaan beoefenen en dit leidde tot verschillende activiteiten. Rondleidingen door Delft, het verzorgen van tentoonstellingen in de Oude en Nieuwe Kerk en vooral het schrijven.

Iedereen die enigszins in Delfts geschiedenis geïnteresseerd is kent de artikelen in de Delftse Post en de drie boeken die naar aanleiding daarvan verschenen zijn: Delft, een verhaal van de stad en zijn bewoners.

Groot belang hecht de heer Wijbenga aan het waarheidsgetrouwe detail in zijn verhalen. Wanneer een bakker uit een van zijn verhalen in 1761 op de hoek van de Choorstraat woont, dan woonde daar in 1761 ook een bakker. Bovendien moesten de verhalen geschikt en boeiend zijn voor ook anderen dan geschiedliefhebbers. Zij zijn daarom geschreven over de zgn. "kleine luyden", in verstaanbare taal en in verhalende vorm.

Al deze feiten hoorden wij in de toespraken die bij de uitreiking gehouden werden door burgemeester Van Walsum, de heer A. Verschuyl - voorzitter van Delfia, de heer J. Grakist en de heer Wijbenga zelf.

Na afloop werd een borrel aangeboden in de Burgerzaal.

KONINKLIJK HUISARCHIEF

Ieder jaar geeft het Archief van het Koninklijk Huis gedurende twee weken gelegenheid aan kleine, geselecteerde groepen om het Archief 's ochtends of 's middags te bezoeken.

Vrijdag 22 oktober was een groep belangstellenden van Delfia Batavorum hiervoor uitgenodigd. Men kon dan op eigen gelegenheid in de verschillende vertrekken rondkijken. Hier bevindt zich een verzameling van zeer uiteenlopende voorwerpen, zoals uniformen, ridderorden, miniaturen van verschillende vorstenhuizen, boeken, documenten, serviezen, zelfs eerste schoentjes en de wieg voor de Oranje-baby's. In iedere kamer was iemand om uitleg en toelichting te geven.

Men kon in zijn eigen tempo rondkijken en algemeen werd de excursie als zeer geslaagd ervaren.

NEDERLAND OP PORSELEIN

Als men meer wil zien van voorwerpen in bezit van de koninklijke familie, die geschiedkundig bovendien zeker interessant zijn, is er een tentoonstelling in paleis Het Loo "Nederland op porselein".

Tentoongesteld is een groot gedeelte (163 delen) van het Meissen servies van prins Willem V, waarschijnlijk geschonken door de Verenigde Oostindische Compagnie, en vervaardigd in de jaren 1772-1774. Het is uniek door zijn decoratie: op elk deel staat een voorstelling van een stad, dorp of buitenplaats in Nederland of op Java. De grote belangstelling van de prins voor topografie vormde mogelijk de inspiratie voor de versiering.

Het gehele servies bestond uit 435 delen, maar is al sinds tijden verspreid over verschillende verzamelingen.

Aanleiding voor de tentoonstelling is een publicatie over het servies in zijn geheel van drs A.L. den Blaauwen.

De tentoonstelling valt samen met een expositie over de topografische prentenkollektie van Willem V in het Rijksmuseum te Amsterdam.

Servies: 25 september 1993 - 14 maart 1994 te Apeldoorn, paleis Het Loo.

Prenten: 6 november 1993 - 30 januari 1994 te Amsterdam, Rijksmuseum.

AGENDA

- | | |
|---|---|
| woe. 10 november
20.00 uur | drs J.W. Moerman "Sion, klooster, buurtschap, tuinbouwgebied": de geschiedenis van een buurtschap met Delft in het vershiet. Openbare Bibliotheek, Kruisstraat 71 te Delft. |
| woe. 15 december
14.00 uur | drs N.H. Koers "Kerstvoorstellungen uit het Catharijneconvent" Delftstede (vrml. Trefcentrum) zaal 1e, Phoenixstraat 66 te Delft. |

NIEUWE LEDEN

Dhr. W.A. van Beusekom en mevr. W.A. van Beusekom

Aagje Dekenlaan 12, 2624 CC Delft

Dhr. J.M.F. IJsseling, Zorgvlietstraat 223, 4834 NC Breda

Mevr. E.A. Sluijter, Wielewaalstraat 19, 2623 GT Delft
 Dhr. R.E. Harms, Oude Delft 239, 2611 HE Delft
 Mevr. S.J.G.A. van 't Veen, Oude Delft 239, 2611 HE Delft
 Dhr.lr. R.J.A.W. Hosman en mevr. Hosman-Schuurmans
 Wielingahof 46, 2625 LK Delft
 Dhr. M.J.G. Claessens, Overtoom 200-4, 1054 HX Amsterdam
 Mevr. C.C. van Leeuwen, Thorbeckestraat 18, 2613 BW Delft
 Dhr. P. Beuman, Buitenwatersloot 220, 2613 SX Delft
 Dhr. S. Huiberts, Koningsplein 20, 2611 XD Delft
 Mevr. J.S.A. de Brauwere, Hugo de Grootplein 11, 2613 VC Delft
 Dhr. H. Berendse, J. van Schoonhovenstr. 32, 2613 NZ Delft
 Mevr. A.P. Jansen, Gashouderpad 23, 2611 MS Delft
 Mevr. A.J.Bouwman-Schierbeek, Buitenhofdreef 70, 2625 XS Delft
 Dhr. B.W. Raymakers en mevr. C.N.N. Raymakers-Snuverink
 Wateringsevest 29, 2611 AW Delft
 Mevr. M.M. Plukker, Buitenhofdreef 130, 2625 XT Delft
 Mevr. W. Bussmann, Albert Verweylaan 28, 2624 WZ Delft
 Mevr. G. Wahab, Leiwater 1, 2715 BA Zoetermeer
 Mevr. J.J. Rosier, Ruys de Beerenbrouckstraat 25, 2613 AS Delft

Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft
 Genootschap Delta Batavorum

port
 betaald
 Delft

DRUKWERK



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

16e jaargang

nummer 8

december 1993

KERSTVOORSTELLINGEN UIT HET CATHARIJNECONVENT

drs. N. Koers

In de vroeg-christelijke tijd gaven de kerkvaders aan verschillende aspecten van het evangelieverhaal over de geboorte van Jezus Christus een symbolische interpretatie. Daarnaast beschreven apocriefe boeken en andere vrome geschriften allerlei legendarische details, die o.a. door preken gemeengoed werden onder het volk. In de geloofsbeleving van de middeleeuwen speelden de legendes een belangrijke rol, zoals tot uitdrukking komt in toneelstukken, liederen en beeldende kunst.

Veel kerstvoorstellingen, van de Annunciatie tot en met de Vlucht naar Egypte, zijn dan ook alleen goed te begrijpen wanneer men met de inhoud van deze legendes vertrouwd is. Waarom wordt bijvoorbeeld Maria soms liggend, soms knielend afgebeeld? Waar komen de os en de ezel vandaan, terwijl ze in het evangelieverhaal niet worden genoemd? Hoe komt de traditie erbij dat de wijzen die het kind kwamen aanbidden, drie koningen zijn? Wat overkwam de Heilige Familie op de vlucht voor de kindermoord?

Aan de hand van dia's van kunstvoorwerpen uit het museum Het Catharijneconvent te Utrecht wordt gewezen op de vaak verrassende en diepzinnige betekenis van de voorstellingen, zoals die vaak te zien zijn op schilderijen, beeldhouwwerken, miniaturen en gravures uit de 10e t/m de 16e eeuw. Daarbij zal blijken dat de vrome middeleeuwse interpretaties van het kerstverhaal ook de moderne mens nog kunnen aanspreken.

IN MEMORIAM

Op 31 oktober j.l. is overleden mevrouw Johanna Maria de Wijs-Kamp. Voor velen van ons bekend als Anneke de Wijs. Vijfentwintig jaar, te weten van 1959 tot 1984, is zij lid geweest van het bestuur van ons genootschap. Het eerste jaar als algemeen adjunct, de tien daarop volgende jaren als bibliothecaresse en de resterende perioden als penningmeesteresse.

Met een ongelooflijke nauwkeurigheid deed zij de financiële administratie en had de gave om met een vriendelijk briefje of een telefoontje de niet-betalers over te halen om aan hun verplichtingen te voldoen. Zij kende dan ook bijna iedereen die lid was van het genootschap en was een soort vraagbaak voor alles betreffende de voorvallen en activiteiten van Delfia Batavorum gedurende de laatste kwart eeuw. In 1984 hebben de leden afscheid van haar genomen als bestuurslid. Bij die gelegenheid werd zij met algemene stemmen tot erelid benoemd. Eerder al, en wel op 22 december 1983, werd zij door de koningin begiftigd met een koninklijke onderscheiding.

Naast haar werk voor het genootschap is zij onder meer actief geweest als regent van het Oude en Nieuwe Gasthuis, als regentesse van Huize St. Christoffel en als penningmeesteresse van de vereniging Tesselschade Arbeid Adelt, waarvan zij ook erelid was. Zij was een sociaal bewogen vrouw die heel veel heeft gegeven en die wij als historische vereniging veel dank verschuldigd zijn. Haar echtgenoot, kinderen, kleinkinderen en familie willen wij heel veel sterkte toewensen met dit verlies.

Dr. M.A. Verschuyf,
Voorzitter.

AGENDA

- | | |
|---|---|
| woe. 15 dec. '93
14.00 uur | Lezing door drs. N.H. Koers "Kerstvoorstellungen uit het Catharijneconvent" Delftstede (vrml Trefcentrum), Phoenixstraat 66 te Delft, zaal 1e. Middaglezing! |
| do. 20 jan. '94
20.00 uur | Lezing door dr. M.A. Verschuyf "De verwondingen van Willem van Oranje, gezien door de bril van een chirurgijn". Reinier de Graaf Gasthuis, Kapellezaal (gebouw H). Reinier de Graafweg 3-11, Delft. |
| februari '94 | Lezing nog niet bekend. |

woe. 30 maart '94
20.00 uur

Jaarvergadering met daarna lezing door drs. A. Roze-
mond "Zegels, in het bijzonder die van Delft". Immanuël-
kerk, Schoemakerstraat 1.

di. 19 april '94
14.00 uur

Lezing door mevrouw dr. M.C. Roodenburg "Delftsche
pottenbakkersnering in de Gouden Eeuw". Delftstede
zaal 1e, Phoenixstraat 66. **Middaglezing!**

WETENSWAARDIGHEDEN

In Schipluiden is 12 november een tentoonstelling geopend in Museum Het Tramstation: "Schipluiden van de kaart", landmeten van 1530 tot heden. Museum Het Tramstation kunt u vinden aan de Otto van Zevenderstraat 2 te Schipluiden. De tentoonstelling duurt tot 3 april 1994 en de openingstijden zijn woensdag en zaterdag van 14.00 tot 16.00 uur.

Drs. O. van der Arend heeft een dissertatie gepubliceerd "Zeven lokale baljuwschappen in Holland", over het ontstaan van de baljuwschappen en hun taak. In de middeleeuwen was de graaf de hoogste bestuurder, maar door de steeds grotere uitbreiding van zijn gebied kwamen er plaatsvervangers van de graaf: de baljuw.

Uit afsplitsing van het baljuwschap Holland ontstonden Delfland, in het Westland o.a. Honderdland, Maasland, de Lier, 's-Gravenzande, Zouteveen, en verder Den Haag, Noordwijk.

Een baljuw sprak recht, hield toezicht op waterstaat, inde de jaarlijkse belasting etc.

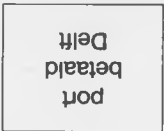
Het boek, 496 blz.!, geeft een compleet overzicht van de lokale baljuwfuncties vanaf de middeleeuwen tot de tijd van de republiek in 1581.

NIEUWE LEDEN

De heer H. Stakelbeek
de heer en mevr. J. Vrins

Ruivenstraat 7
Helder Camarastraat 7

2629 HL Delft
2622 RH Delft.



Genootschap Delfia Batavorum
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Penningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

17e jaargang

nummer 1

januari 1994

"DE VERWONDINGEN VAN WILLEM VAN ORANJE GEZIEN DOOR DE BRIL VAN EEN CHIRURGIJN" door dr. M.A. Verschuyf

Wij weten allen dat Willem van Oranje te Delft door Balthazar Gerards werd doodgeschoten. Wat gebeurde er die dinsdag 10 juli 1584 in het Prinsenhof? Wie waren er getuige?

Door de lijfarts van de prins, Pieter van Foreest, werd een lijkschouwing verricht. Waaruit bestonden de verwondingen? Kon de prins de bekende laatste zinnen uitspreken?

In 1582 werd Willem van Oranje in Antwerpen door Jean Jaurequi door de hals geschoten. Deze zware verwonding heeft hij wonderlijk genoeg overleefd, wel hield hij lichte slikklachten.

Is er medisch gezien misschien toch een relatie tussen de verwondingen?

Aan de hand van dia's van prenten uit de Historisch Topografische Atlas van de Gemeentelijke Archiefdienst te Delft en uit het Stedelijk Museum Het Prinsenhof zal getracht worden een overzicht te geven van één van de meest tragische gebeurtenissen uit onze vaderlandse geschiedenis.

Dr. M.A. Verschuyf, geb. 1933, studeerde geneeskunde aan de Gemeente Universiteit van Amsterdam. Specialisatie tot chirurg te Utrecht, promoveerde hij aldaar. Sedert 1964 was hij als algemeen chirurg verbonden aan het Bethelziekenhuis te Delft en na de fusie van 1984 tot zijn afscheid in 1989 aan het Reinier de Graaf Gasthuis te Delft. Is thans adviserend chirurg verzekeringsgeneeskunde te Rotterdam. In 1978 oprichter van de Stichting Orthopedie en Revalidatie in Ontwikkelingslanden (ORION). Heeft belangstelling voor de geschiedenis van Delft. Is momenteel lid van de Monumentencommissie te Delft en voorzitter van het Genootschap Delfia Batavorum.

CONTRIBUTIEVERHOGING

In de ledenvergadering van maart 1993 is het bestuur gemachtigd om een contributieverhoging tot stand te brengen in verband met de gestegen kosten.

Op grond hiervan heeft het bestuur besloten om met ingang van 1 januari 1994 de contributie te bepalen op f 25,- per jaar.

Voor gezinsleden blijft de contributie op f 10,- gehandhaafd.

AGENDA

- dond. 20 jan. '94**
20.00 uur Lezing door dr. M.A. Verschuyf "De verwondingen van Willem van Oranje gezien door de bril van een chirurgijn", Reinier de Graaf Gasthuis, Reinier de Graafweg 3-11 te Delft (Kappellezaal, gebouw H).
- dond. 17 febr. '94**
20.00 uur Lezing met dia's door mevr. drs. S.M.C. Leupen over het archeologisch themapark "Het Archeion" te Alphen a/d Rijn (het Archeion zal in maart '94 geopend worden). Cultureel Centrum Abtswoude, Aart van der Leeuwlaan 332 te Delft.
- woe. 30 maart '94**
20.00 uur Jaarvergadering en aansluitend lezing met dia's door drs. A.J.H. Rozemond "Zegels". Immanuëlkerk, Schoemakerstraat 1.
- di. 19 april '94**
14.00 uur Lezing door mevr. dr. M.C. Roodenburg "De Delftse pottenbakkersnering in de Gouden Eeuw (1575-1675)". Vergadercentrum Delftstede zaal 1E, Phoenixstraat 66.
Middaglezing!

NIEUWE LEDEN

mevr. M.A. Suijker	Menno ter Braaklaan 1	2624 TA Delft
de heer M.W. Hazeveld	Westvest 21	2611 AZ Delft
de heer C.B. van Kruijning	dr. Schaepmanstraat 97	2612 PC Delft
de heer A.A.M. Warffemius	Rodenburgstraat 43	6811 HN Arnhem

ANDERE VERENIGINGEN EN WETENSWAARDIGHEDEN

"EEN KASTEEL IN HET VEEN"

Expositie over het huis Palenstein in Zoetermeer, veel bodemvondsten uit de middeleeuwen en latere tijden, alsmede archiefstukken. Kasteel Palenstein werd in het laatste kwart van de veertiende eeuw gebouwd door Willem van Egmond. Vanaf 1984 zijn de resten opgegraven door de Archeologische Werkgroep. Tot 7 februari in museum " 't Oude Huis" aan de Dorpsstraat 7 te Zoetermeer.

STICHTING BEHOUD SYNAGOGE DELFT

Bovenvermelde stichting is in 1991 in joodse kring in Den Haag opgericht, toen bekend werd dat de gemeente Delft de synagoge aan de Koornmarkt wilde kopen. Op 30 juni vorig jaar (1993) heeft de Stichting met de gemeente een huur-overeenkomst gesloten voor twee jaar. Het is de bedoeling gedurende deze tijd genoeg geld bij elkaar te krijgen om het gebouw aan te kunnen kopen en te renoveren. Voorlopig wil men het gebouw een culturele functie geven en men hoopt het uiteindelijk weer als synagoge in ere te herstellen.

Ter ondersteuning van de activiteiten van de Stichting is de Vereniging Vrienden van de Synagoge Delft opgericht (inlichtingen 015-567415 of 01738-8145).

De aan de Koornmarkt gelegen synagoge was in 1862 ingewijd en werd ontworpen door de delftse ingenieur en toenmalig kerkbestuurder Leon Winkel (hij deed dat voor niets). De neo-classicistische stijl van het gebouw was toen al uit de tijd aan het raken, maar nu is het een van de weinig bewaard gebleven "tempels" uit die periode.

In 1931 werd de laatste opknapbeurt door de steeds in aantal achteruitgaande joodse gemeente zelf uitgevoerd. Wegens de slechte financiële situatie werden toen de decoraties in het fronton weggehakt, herstel zou te duur worden.

Na de oorlog kwam het gebouw in bezit van het Oude en Nieuwe Gasthuis en daarna bij de gemeente.

Genootschap **Deltia** **Batavorum**
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Penningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

17e jaargang

nummer 2

februari 1994

ARCHEON.

ARCHEOLOGISCH THEMAPARK ALPHEN AAN DEN RIJN

De uitdaging van de reconstructie van het voorbije dagelijkse leven in een Hollandse polder. Dia presentatie door drs. Saskia M.C. Leupen.

Midden in het groene hart van Holland in Alphen aan den Rijn ligt het 60 hectare grote archeologische landschapspark ARCHEON. Wanneer dit park zijn poorten open op 1 april 1994, kan de twintigste-eeuwse bezoeker zich een dag in het verre verleden wanen. De reis begint in de diepste oertijd, waar de bezoeker getuige is van een spectaculaire presentatie van de laatste wetenschappelijke theorieën omtrent het ontstaan van het leven op aarde. Zo staat men oog in oog met de eerste vissen uit de oerzee en de uitgestorven gigant, de Tyrannosaurus Rex. Na een voorbereiding en een uitleg over archeologie kan een tocht door het park beginnen, die voert van de prehistorische hunebedden via Romeinse thermen en tempel naar het laat-middeleeuwse stadje Gravendam.

Alle huizen en gebouwen zijn reconstructies op ware grootte van gebouwen, die op verschillende locaties in Nederland zijn opgegraven. Volgens de laatste wetenschappelijke theorieën is gekozen voor de meest waarschijnlijke reconstructie. Om het dagelijks leven van onze voorouders te tonen worden alle nederzettingen "bewoond" door mensen in kleding, die bij de betreffende periode past. De huizen zijn volledig ingericht met reconstructies van huisraad en gereedschap uit de betreffende periode. De "bewoners van alle tijden" bereiden hun voedsel, oefenen ambachten uit of bewerken moestuinen en akkers.

Een dergelijk grootschalig project komt natuurlijk niet uit de lucht vallen. De ontstaansgeschiedenis, de organisatie achter het themapark en de mensen die het realiseren zullen uitgebreid aan de orde komen.

Mevrouw drs. S.M.C. Leupen is assistent public relations bij ARCHEON. In 1990 afgestudeerd aan de Rijksuniversiteit Leiden in de middeleeuwse geschiedenis met bijvak archeologie. In januari 1992 gaf zij voor dit genootschap reeds een lezing over de Delftse Cellebroeders.

AGENDA

dond. 17 febr. '94
20.00 uur

Dia-causerie door mevr. drs. S.M.C. Leupen over het archeologisch themapark ARCHEON te Alphen aan den Rijn, wat in maart '94 geopend wordt. Cultureel Centrum Abtswoude, Aart van der Leeuwlaan 332 te Delft.

woe. 30 maart '94
20.00 uur

Jaarvergadering met daarna lezing met dia's door drs. A.J.H. Rozemond over "Zegels".
Immanuëlkerk, Schoemakerstraat 1 te Delft.

di. 19 april '94
14.00 uur
Middaglezing!

Lezing door mevr.dr. M.C. Roodenburg "De Delftse pottenbakkersnering in de Gouden Eeuw (1575-1675)"
Delftstede, Phoenixstraat 66 - zaal 1E - te Delft.

NIEUWE LEDEN

mevr.A.M. Bergman
de heer H. Hofhuis

J. Catsstraat 92
Buitenwatersloot 159A

2613 HD Delft
2613 TD Delft

JAARVERSLAG OVER 1993

Algemeen

Naast de gebruikelijke activiteiten als lezingen en excursies, die door de leden goed zijn bezocht, deden zich in het afgelopen jaar hoogte- en dieptepunten voor. Een hoogtepunt was het uitreiken van de eerste J.B. Blok-penning. Een dieptepunt het overlijden op 31 oktober van ons erelid mevrouw Johanna de Wijs-Kamp. Anneke de Wijs was vijftintig jaar bestuurslid van het genootschap. Zij heeft met haar grote inzet en kennis veel voor Delfia Batavorum betekend.

Het komende lustrum in 1995 valt kort voor het 750-jarig bestaan van de stad Delft in 1996. Beide evenementen vergen een intensieve voorbereiding. Het bestuur heeft daarvoor een aantal leden aangezocht en bereid gevonden in de lustrumcommissie zitting te nemen. De commissie is al volop met de voorbereidingen bezig. Onderzocht wordt of de viering van het lustrum kan worden ingebracht in de festiviteiten in het kader van het 750-jarig bestaan van Delft. De tijdelijke aanstelling van de stadsarcheoloog werd dit jaar door de gemeente omgezet in een vaste functie. Een beslissing waarmee ook Delfia Batavorum zeer gelukkig is.

Uitreiking J.W. Blok-penning

In 1993 vond de uitreiking van de J.W. Blok-penning voor het eerst plaats. Deze jaarlijks uit te reiken prijs is ingesteld als een erpenning en werd mogelijk door een legaat dat door de heer J.W. Blok aan onze vereniging is nagelaten. De penning wordt uitgereikt aan een persoon of instelling die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft en/of het bevorderen van het behoud en herstel van het culturele erfgoed.

De penning is ontworpen door de heer Rob van der Veen te Culemborg en gegoten bij de Gebroeders Stylaert te Rumpt. Ons lid de heer P.A. van Koppen ontwierp geheel belangeloos een fraaie oorkonde.

Penning en oorkonde zijn op 8 oktober uitgereikt aan de heer D. Wijbenga te Delft. De heer Wijbenga is oud-schoolhoofd en heeft een grote belangstelling voor met name de plaatselijke geschiedenis. Zijn kennis op dit terrein op verschillende wijzen uitgedragen, met rondleidingen door de stad en in de grote kerken,

het verzorgen van tentoonstellingen in deze kerken, en vooral in zijn publicaties. Met name zijn boekenserie "Delft, een verhaal van de stad en haar bewoners", waarvan inmiddels drie delen zijn verschenen, geeft een goed beeld van het stadsleven in de beschreven eeuwen.

In een bijzondere bijeenkomst in de Raadszaal van het stadhuis, waarbij de burgemeester van Delft als gastheer optrad, zijn penning en oorkonde hem door de voorzitter van het genootschap aangeboden. Een groot aantal leden was daarbij aanwezig. De plechtigheid werd besloten met een geanimeerde borrel in de hal van het Stadhuis.

Lezingen en excursies

In het verslagjaar zijn acht lezingen, bijna alle met dia's, gehouden:

- 20 januari "Pronkpoppenhuizen in de 17e en 18e eeuw"
- 18 februari over de geschiedenis van Tanthof (met filmpje)
- 16 maart na de jaarvergadering "Otto de Vooght - een dichter die Delft niet kon vergeten"
- 22 april "Het opnemen van scheepswrakken met behulp van fotogrammetrie"
- 9 juni "Het dijkherstel op Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland"
- 13 oktober "De Ridderlijke Duitse Orde in Maasland"
- 10 november "Sion, klooster, buurtschap, tuinbouwgebied"
- 15 december "Kerstvoorstellingen uit het Catharijneconvent"

Excursies waren er op 11 en 12 juni naar Zeeland met als bestemming Middelburg: de tentoonstelling over de Delftse wandtapijten, die vervaardigd werden voor Willem van Oranje in de periode 1591-1604. Onderweg werd aandacht besteed aan de watersnoodramp in 1953.

Op 22 oktober was een excursie voor een beperkte groep naar het Koninklijk Huisarchief.

Publicaties

- Tijdens de jaarvergadering op 24 maart bood de publicatiecommissie het jaarboek 1992 aan. Wegens hun verdiensten voor het Genootschap is het opgedragen aan Ir. H.H. Vos en mevrouw W.M. Vos-de Koning. Beiden hebben zich jarenlang in diverse functies voor Delfia Batavorum ingezet. De aanwezige leden konden hun exemplaar na de vergadering meenemen. Ook dit tweede exemplaar van het jaarboek is alom enthousiast ontvangen.
- Het mededelingenblad verscheen in 1993 acht maal. Naast uitnodigingen en gegevens over de lezingen en excursies zijn voor zover de ruimte het toeliet ook andere wetenswaardigheden van buiten de vereniging opgenomen.

Het ledenbestand

In het verslagjaar hebben zich 39 nieuwe leden aangemeld. Per ultimo 1993 telde Delfia Batavorum 898 leden, een teruggang van 12 leden.

Omdat het ledenaantal in de afgelopen jaren geleidelijk daalt, heeft het bestuur zich beraden over de mogelijkheden om de bekendheid van de vereniging bij de Delftse bevolking te vergroten. Een tweetal leden is aangezocht om zitting te nemen in een P.R.-commissie.

Het bestuur

In het verslagjaar zijn geen wijzigingen gekomen in de samenstelling van het bestuur. Omdat voor de exploitatie van de bibliotheek nog geen oplossing is gevonden, is ook de vacature van bibliothecaris nog niet vervuld.

De Commissie Behoud Stadsschoon

De Commissie Behoud Stadsschoon vergaderde negen maal. Gesproken werd over het reclamebeleid in de gemeente Delft en over de uitgangspunten, die de gemeente zou moeten hanteren voor een juist omgaan met reclame in een beschermd stadsgezicht.

Ook de verscheidene bouwplannen, die in 1993 in Delft werden geïnitieerd, kwamen aan de orde. Te noemen valt het bouwplan voor de overkapping van de binnenplaats van het Prinsenhof, de bouw van woningen en praktijkruimte aan het Oosteinde, de bouw van een woning aan het Rietveld, de bouw van het Stads-theater in de Veste en de bouw van een kaartverkoophuisje aan de Koornmarkt. Er zijn bezwaren ingediend tegen de plannen aan het Oosteinde, de Koornmarkt en het Rietveld.

Leden van de commissie woonden vergaderingen van de gemeentelijke raads- en commissievergaderingen bij wanneer zaken met betrekking tot monumenten aan de orde kwamen. Zonodig is daar tevens het woord gevoerd.

Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

Genootschap *Beltia* Bataborum

port
betaald
Delft

DRUKWERK



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

17e jaargang

nummer 3

maart 1994

AGENDA VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING

op woensdag 30 maart 1994 om 20.00 uur. Immanuelkerk, Schoemakerstraat 1 te Delft.

1. Opening.
2. Verslag Algemene Ledenvergadering 23 maart 1993.
Dit verslag zal op 30 maart voor de vergadering uitgereikt worden.
3. Jaarverslag secretaris.
Dit verslag is opgenomen in het convocaat van februari j.l.
4. Financieel verslag over het jaar 1993, op verzoek van de vergadering opgenomen in dit convo;
Verslag van de kascommissie;
Decharge van de penningmeester.
5. Begroting voor 1994, ook opgenomen in dit convo.
6. Bestuursverkiezing
Statutair aftredend zijn mevr. P. Timman-Jansen en mevr. W. van Reyen-Mienis. Mevr. W. van Reyen stelt zich herkiesbaar.
Tussentijds treedt af mevr. K.M. ten Harmse van der Beek-Pompe.
Het bestuur stelt de volgende benoemingen voor:
In de vacature van mevr. P. Timman de heer J.F. van Heel.
In de vacature van mevr. K.M. ten Harmse van der Beek-Pompe de heer P. Koops.
Eventuele tegenkandidaten kunnen tot 3 dagen voor de vergadering schriftelijk ingediend worden bij de secretaris, ondertekend door tenminste 10 leden.
7. Aanbieding jaarboek 1993 door de voorzitter van de Redactiecommissie de heer H.L. Houtzager.
8. Bestuursvoorstellen.
9. Rondvraag.
10. Sluiting.

Na afloop van de vergadering zal drs. A. Rozemond een lezing houden over het onderwerp: "Zegels, in het bijzonder die van Delft".

Leden die niet op de vergadering komen krijgen het jaarboek toegestuurd of gebracht, maar dit zal zeker 3 tot 4 weken in beslag nemen.

"ZORG VOOR DE STAD"

Februari j.l. is door de gemeente een nota **Monumentenzorg Delft 1994-2004. "Monumenten bij de tijd"** op schrift gesteld (Deze nota is verkrijgbaar op het stadskantoor).

Het 47 bladzijden tellende rapport is te veel omvattend om in dit convocaat te bespreken. Wel willen wij een gedeelte, "Zorg voor de stad" genaamd, hieronder laten volgen.

"De binnenstad van Delft is een van de best bewaarde voorbeelden van een middeleeuwse Hollandse stad. Het is een stad met een rijk historisch en cultureel erfgoed, dat de weerslag is van een ontwikkeling van meer dan 750 jaar. Het monumentale bezit is vrnl. geconcentreerd binnen de oude vesten. Een aanzienlijk aantal waardevolle panden bevindt zich echter daarbuiten (Kruithuis, Agnetapark bijv.).....

De historische binnenstad is een belangrijke peiler waarop de Delftse economie rust, naast Delft als kennisstad. Het aantal bezoekers van de Delftse musea en aardewerkfabrieken illustreert dit. In 1992 werden hier ruim 747.000 bezoekers geteld. De gemeente spant zich in om de historische kwaliteit te behouden en te versterken en gaat de consequenties die het bezit van een monumentale stedelijke omgeving met zich meebrengt niet uit de weg. Het groeiend bewustzijn van het belang van de oude binnenstad vraagt om een hereiking van het beleidsinstrumentarium dat ter beschikking staat om de monumentenzorg vorm te geven en om een aanvulling van het beleid.

Met haar aandacht voor de stad staat de gemeente niet alleen. Eigenaren van individuele panden leveren elk eveneens inspanningen om het Delfts stadgezicht "gaaf" te houden. Onder hen de Ned. Hervormde gemeente, eigenaar van de Oude en Nieuwe Kerk, de vereniging De Hollandse Molen, de stichting Molen de Roos, de vereniging Hendrick de Keyser en de woningbouwcorporaties die meerdere historische woonhuizen in hun beheer hebben. Historische verenigingen als **Delfia Batavorum** en de Bond Heemschut dragen eveneens bij aan de zorg voor de stad. Het is aan de gemeentelijke overheid om alle afzonderlijke inspanningen te sturen en te komen tot een in totaliteit eigentijdse aanpak.

"U ziet dat ook onze vereniging door de gemeente wordt genoemd. Dit kan alleen als wij als leden bijdragen tot een actief beleid en ons ook richten op het heden en de toekomst. **Het is vooral de Commissie Behoud Stadsschoon van ons Genootschap** die zich bezig houdt met deze "zorg voor de stad" en weloverwogen, dikwijls met een advies voor alternatieve mogelijkheden, ons stadsbestuur wijst op naar onze inzichten ongewenste ontwikkelingen. Wij hebben als vereniging slechts een indirecte invloed op de politieke besluitvorming. Wel zijn wij ervan overtuigd dat onze mening wordt gewaardeerd en bij de besluitvorming een positieve invloed kan hebben. De praktijk heeft dit al meerdere malen bewezen. Namens het bestuur wil ik u erop wijzen welke belangrijke rol wij als leden van Delfia Batavorum kunnen hebben in het instand houden van de monumentale binnenstad van Delft als belangrijk cultureel erfgoed.

Gaarne blijf ik dan ook een beroep op uw allen doen om over ontwikkelingen in de binnenstad, die naar uw mening verontrustend zijn, contact op te nemen met de voorzitter van de Commissie Behoud Stadsschoon van Delfia Batavorum, de heer ir. J. Wegner (de Kempenaerstraat 7, tel. 142661).

Tot slot: u kunt als lid van Delfia Batavorum ook uw bijdrage leveren om de stem van de Cie Behoud Stadsschoon te laten horen. Hoe meer leden onze vereniging telt hoe zwaarder de invloed van deze stem zal zijn. **Denk daarom ook nog eens aan de mogelijkheid om vrienden, kennissen en familieleden aan te sporen lid te worden!**

Namens het bestuur
M.A. Verschuyl, voorzitter

Balans 31 december 1993

Kas	f 689,46	Nog te betalen		Vermogen 1-1-93	f 27.460,03	Baten 1993	f 32.139,36
Bank	f 42.249,74	lezingen	f 90,00	Vermogen 31-12-93	f 26.202,02	Lasten 1993	f 33.397,37
Giro negatief	f 264,14	Jaarboek	f 780,00				
Kas Blokfonds	f 200,00	Vooruitontvangen		Nadelig saldo	f 1.258,01	Negatief	f 1.258,01
Bank Blokfonds	f 7.954,44	contributies	f 40,00				
		Lustrumfonds	f 7.063,04				
		Jaarboek 1993	f 8.500,00				
		Blokfonds	f 8.154,44				
		Vermogen 31-12-93	f 26.202,02				
	<u>f 50.829,50</u>		<u>f 50.829,50</u>				

Staat van baten en lasten 1993.

			Begroting 1993		Begroting 1994	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Contributies	f 16.275,00		f 17.000,00		f 19.500,00	
Gift	f 25,00					
Adm. kosten	f 47,50					
Rente giro/bank	f 3.383,36		f 2.750,00		f 1.500,00	
Verkoop boeken	f 750,25		f 500,00		f 300,00	
Verkoop jaarboek	f 140,00		f 250,00		f 200,00	
Excursie	f 6.380,25	f 6.478,23			f 6.500,00	f 6.500,00
Lezingen	f 138,00	f 1.544,58		f 2.000,00		f 2.500,00
Subsidie jaarboek	f 5.000,00				f 3.000,00	
Drukwerk convocaat		f 3.118,92		f 2.750,00		f 3.500,00
Porti convocaat		f 2.866,37		f 3.000,00		f 3.500,00
Jaarboek		f 14.990,55		f 10.500,00		f 8.000,00
Bibliotheek				f 250,00		f 250,00
Verzekering		f 88,81		f 175,00		f 175,00
Lidm/abonnementen		f 244,50		f 400,00		f 500,00
Kamer van Koophandel		f 61,00		f 60,00		f 60,00
Bureaunkosten		f 1.233,20		f 1.250,00		f 1.500,00
Leden adm.		f 1.249,76		f 1.000,00		f 1.500,00
Representatie		f 383,45		f 300,00		f 300,00
Onkosten bestuursleden				f 65,00		f 200,00
Propaganda		f 88,00		f 250,00		f 1.000,00
Diversen				f 100,00		f 365,00
Commissie Stadsschoon		f 50,00				f 150,00
Reservering lustrumfonds		f 1.000,00		f 1.000,00		f 1.000,00
Nadelig saldo	f 1.258,01		f 2.600,00			
	<u>f 33.397,37</u>	<u>f 33.397,37</u>	<u>f 23.100,00</u>	<u>f 23.100,00</u>	<u>f 31.000,00</u>	<u>f 31.000,00</u>

Legaat Blok	Inkomsten	Uitgaven
Saldo 01-01-1993	f. 13.412,87	
Rente 1993	f. 541,57	
Ontwerk en aanmaak van 10 penningen		f. 5.250,00
Uitreiking penning		f. 550,00
Saldo 31-12-1993		f. 8.154,44
	<hr/>	<hr/>
	f. 13.954,44	f. 13.954,44
	<hr/>	<hr/>

AGENDA OVERIGE AKTIVITEITEN

- dinsdag 19 april** om 14.00 uur. Lezing door mevr. dr. M.C. Roodenburg "De Delftse pottenbakkers-
nering in de Gouden Eeuw (1575 - 1675)".
Phoenixstraat 66, zaal 1E.
- mei '94** zal een lezing gehouden worden n.a.v. de excursie,
datum nog onbekend.
- 10 -11 juni** excursie, met bestemming Naarden of Amersfoort.

Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

Genootschap Delfia Laborum

port
betaald
Delft

DRUKWERK



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Penningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

17e jaargang

nummer 4

mei 1994

IN MEMORIAM

Op 7 april j.l. overleed in de ouderdom van bijna 80 jaar, de Heer G. G. Kunz, oud-voorzitter en erelid van Delfia Batavorum. Met een bewonderigenswaardige energie heeft Georg Kunz zich ingezet voor de doelstelling van ons Genootschap. Als oud-hoofdredacteur van de Delftsche Courant heeft hij zijn journalistieke kennis en ervaring ingebracht. Sedert het begin van de werkzaamheden van de Publicatiecommissie (thans Redactie-commissie) in 1977 tot aan zijn afscheid eind 1990 werkte hij actief mee aan de voorbereidingen van de talrijke serieuitgaven van het Genootschap en verzorgde jarenlang de eindredactie van het convocaat. Veel verslagen van gehouden voordrachten (terugblikken), artikelen, boekrecensies en excursieverslagen van zijn hand kregen een plaats in het convocaat. Velen van ons hebben zeer goede herinneringen aan de veranderingen die wij mochten meemaken gedurende zijn zes jaar durend voorzitterschap. Bij het neerleggen van deze functie schonk hij een voorzittershamer voor zijn opvolgers.

Talrijk zijn de publicaties handelend over historische Delftse onderwerpen. O.a. 1977, Oude en Nieuwe Gasthuis 1252-1977; 1981, Societeit Standvastigheid 1781-1981; tekst in het boek "Delft" met tekeningen van Charles Kemper; hoofdstukken in drie delen van De Stad Delft, Cultuur en Maatschappij over Dagelijks Leven in het 17e eeuwse Delft en over Kranten en Drukkerijen in Delft; De Strijd rondom Delft in mei 1940 in het Gedenkboek van het Genootschap "Facetten van Delft" 1935-1985.

Eind 1990 nam Georg afscheid van de Publicatiecommissie en hij schreef toen ondermeer: "Ik hoop dat Delfia Batavorum een belangrijke plaats in het culturele leven van onze stad zal blijven innemen". Tijdens zijn voorzitterschap is het leidental tot over de duizend gegroeid.

De laatste jaren zijn moeilijk voor hem geweest. De goede banden met zijn vrouw en kinderen hebben zijn lijden verzacht. Allen die hem hebben gekend zullen zich Georg Kunz blijven herinneren als een aimabel, bescheiden mens waar je op kon vertrouwen.

Hij heeft veel gedaan voor het Delftse culturele leven in zijn algemeenheid en

voor het Genootschap Delfia Batavorum in het bijzonder. Wij zullen hem dankbaar blijven.

Zijn vrouw Caak, de kinderen en kleinkinderen wensen wij heel veel sterkte.

Dr.M.A.Verschuyf, voorzitter D.B.

Dr.H.L.Houtzager, voorzitter Redactie D.B.

EXCURSIE

De excursie zal dit jaar gehouden worden op vrijdag 10 en zaterdag 11 juni. Doel dit jaar de vesting Naarden. Deze plaats is uniek in Nederland en zelfs in heel Europa. Als enige heeft Naarden nog een geheel gave vesting met een dubbele gordel, wallen en grachten. Wij zullen hier naar toe rijden via de schilderachtige route langs de Vecht met de fraaie buitenplaatsen en romantische dorpjes.

Na de koffie in Loenen a/d Vecht gaan wij via het plassengebied op de stervormige vestingstad aan. De vesting Naarden werd aangelegd tussen 1675 en 1685 in opdracht van stadhouder Willem III, praktisch ongewijzigd zijn de bastions en grachten nu nog aanwezig. Het is dan ook niet verwonderlijk dat hier het Vestingmuseum is gevestigd. Dit ondergronds en openluchtmuseum zullen wij bezoeken.

Na de lunch gaan wij onder deskundige leiding het stadje met de vele romantische panden bekijken.

Aan het eind van de wandeling gaan wij richting Loosdrecht waar we thee kunnen drinken in het in deze eeuw in oude stijl gebouwde Kasteel Sijpestein. Het hier gevestigde museum bevat prachtig meubilair, glaswerk, schilderijen, en uiteraard het vermaarde Loosdrechtse porselein.

Het programma zal er als volgt uitzien:

- 8.30 Vertrek Paardenmarkt via de grote weg tot Woerden en dan langs de Vecht
- 9.45 Koffie (10 min.) in Loenen a/d Vecht
- 10.15 via Vreeland, 's Graveland en Bussum naar Naarden
- 11.00 vrijdag Vestingmuseum (kanonschot), zaterdag rondwandeling
- 12.30 lunch in de Kapschuur, Naarden
- 13.30 vrijdag rondwandeling, zaterdag Vestingmuseum
- 15.00 via Hilversum naar Nieuw-Loosdrecht
- 15.30 Museum Sijpestein thee
- ca 16.45 terug en ca 18.00 aankomst

Ter voorbereiding zal de heer P.Visser, verbonden aan het Vestingmuseum, ons op 30 mei dia's laten zien die ons een beeld geven van de geschiedenis en betekenis van vestingwerken. Met name de vogelvluchtbeelden van Naarden zullen duidelijk maken waarom wij voor deze stad hebben gekozen.

Het Nederlands Vestingmuseum is ondergebracht in bastion Turfpoort, een van de bastions van de vesting. In een aantal kazematten (onderaardse bomvrije ruimten) is een tentoonstellingsruimte gerealiseerd. In de eerste vindt u een overzicht van de vestingbouw in Nederland, in het tweede wordt de geschiedenis van Naarden verteld en in het derde bevinden zich een aantal diorama's. Ook is daar de wisseltentoonstelling; dit keer over drijvende batterijen. Op het buitenterrein staan stukken geschut opgesteld uit verschillende tijdvakken.

De kosten van deze excursie bedragen f 65,- voor leden en f 75,- voor introducees. Betaling moet geschieden rond 15 mei a.s door overschrijving op postgiro nr.587345 tnv Penningmeester Delfia Batavorum Delft. **Op de overmakingskaart vermelden de dag van uw voorkeur, vrijdag of zaterdag.** Alleen wanneer u niet meekunt omdat de bus vol is, - aanmeldingen worden in behandeling genomen op volgorde van binnenkomst van betaling - krijgt u van ons bericht. Hooft u niets dan kunt u erop rekenen dat wij u op 10 of 11 juni verwachten op de Paardenmarkt waar de bus gereed staat. Wij hopen dat velen van u zullen deelnemen aan deze boeiende excursie.

UITREIKING BLOKPENNING BIJ AFSCHEID DRS A.J.H. ROZEMOND

Op 20 april nam de heer drs A.J.H. Rozemond afscheid als gemeente-archivaris van Delft, waar hij sinds begin 1973 werkzaam was. Hij was sindsdien ook lid van onze vereniging, vele jaren (12) secretaris, en erelid.

Ter ere van deze gelegenheid werd een symposium gehouden "De stad als archief", waar wij door plaatsgebrek thans helaas niet verder op in kunnen gaan. Daarna werd hij door o.a. onze voorzitter toegesproken en namens zijn vele vrienden in Delfia een boek aangeboden. Uit naam van de voorzitter en het bestuur van Delfia Batavorum kwam toen de historische bouwmeester Hendrik de Keyzer aan hem de Jan Willem Blok penning uitreiken. Het bestuur van Delfia Batavorum besloot hiertoe wegens zijn vele verdiensten in het kader van de doelstellingen van het Genootschap:

- het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft.
- het bevorderen van behoud en herstel van het in de gemeente Delft aanwezige culturele erfgoed.

Tijdens de tot slot gegeven receptie op het stadhuis werd de heer Rozemond benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau, waarvan de tekenen hem door burgemeester van Walsum overhandigd werden.

NIEUWE LEDEN

mevr. P.Bouwmeester	- Griegstraat 29	- 2625 AG Delft
mevr. C.A.Broodman	- St.Eustatiusstraat 6	- 2612 HA Delft
de hr. F.H.W.Bekker	- Oostpoort 4	- 2611 RZ Delft
de hr.ir. Tj.Deelstra	- p/a Nickersteeg 5	- 2611 EK Delft
mevr. W.E.L.Temey-de Reus	- Hammerskjoldflat 35	- 2286 GW Rijswijk
de hr. en mevr. A.J.A.Roodenburg	- Brabantse Turfmarkt 81	- 2611 CM Delft
de hr. en mevr. J.Stellingwerff	- Uiverstraat 19	- 1185 KN Amstelveen
de hr. en mevr. L.M.Koolen	- Schijfflaan 23	- 2625 KG Delft

Na de Algemene Ledenvergadering van 30 maart j.l. is het bestuur als volgt samengesteld:

- | | |
|--|---|
| - voorzitter | - dr. A. M. Verschuyf |
| - secretaris | - J. Grakist |
| - penningmeester | - ir. J. F. van Heel |
| - 2e voorzitter, excursie | - mevr. W. van Reijen-Mienis |
| - algemeen adjunct, excursie | - mevr. mr. G. W. A. de Groot-Opden Brouw |
| - 2e secretaris | - mevr. E. M. C. Emeis |
| - Commissie Behoud Stadsschoon | - ir. J. G. Wegner |
| - lezingen, contact zusterverenigingen | - P. Koops |

AGENDA

Maandag 30 mei om 20.00 uur.

De heer Visser in buurthuis de Drie Ackers (Verwersdijk 21, tel. 143986) diavertoning over de vesting Naarden. Duur ca. 45 minuten. Hierna een pauze. Daarna kunt u vragen stellen.

Vrijdag 10 juni en zaterdag 11 juni.

Excursie, vertrek 8.30 uur Paardenmarkt en terugkomst ca 18.00 uur

Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft
 Genootschap Deltia Bataborum

port
 betaald
 Delft

DRUKWERK



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

17e jaargang

nummer 5

augustus 1994

Baljuwschappen in Holland

Lezing door drs. O. van den Arend

Al in het convocaat van december 1993 hebben wij iets geschreven over het proefschrift van deze jurist/geschiedenis-liefhebber en uit de Posthoorn van eind mei 1994 citeren wij nog enkele gegevens om u nieuwsgierig te maken naar deze lezing. O.a. wordt uit de doeken gedaan waarom 's-Gravenhage, dat wel degelijk een stad is geworden in 1470, nooit officiële stadsrechten heeft verkregen. Een typisch Hollandse oplossing voor een probleem wat veel met belastingen te maken had.

De baljuw was de rechterhand van de graaf, o.a. bij de rechtspraak. Omdat de graven steeds meer invloed wilden hebben op wat er in Holland gebeurde, werd het net van baljuwschappen steeds fijner vertakt.

De spreker heeft zeven kleine lokale baljuwschappen onderzocht, bestaande naast het regionale.

Aan het eind van het artikel in de Posthoorn zegt de schrijver: "Het wordt nog eens een standaardwerk." en dan bescheiden "Dat komt natuurlijk ook min of meer doordat over dit onderwerp nooit op deze schaal onderzoek is gedaan. In het land der blinden is eenoog koning.

NAJAARSEXCURSIE MAASLAND

Zaterdag 8 oktober bezoeken wij het kleine museum "De Schilpen" in Maasland, gecombineerd met een wandeling naar het huis van de familie Visser. Deze woning is het gerestaureerde, overgebleven deel van de Commanderie van de Duitse Orde. Nadere informatie in convocaat van eind september.

Van de redactiecommissie JAARBOEK

Een echte drukfout

In ons kort geleden verschenen jaarboek 1993 is in het artikel van de heer Baartmans "Een echt verhaal van Gerrit Paape" een drukfout blijven staan die nogal storend is. Op blz. 59 wordt Paape een "vuig" aanhanger genoemd van het patriottisme. Dat moet natuurlijk "vurig" zijn. U begrijpt dat eerstgenoemde kwalificatie de nagedachtenis van Paape schaadt en dat willen wij niet op ons geweten hebben.

LIDMAATSCHAPSGELD 1994

Voorheen zonden wij de leden die hun contributie nog niet hadden betaald als herinnering opnieuw een acceptgirokaart. De stijgende kosten voor aanmaak hiervan dwingt ons u via dit convo te herinneren aan het nog te betalen lidmaatschapsgeld voor dit jaar. Dit bedraagt f 25,- per jaar en f 10,- voor elk volgend lid per gezin. Wij verzoeken u vriendelijk uw eventueel nog niet betaald lidmaatschapsgeld voor dit jaar zo spoedig mogelijk te betalen. Een acceptgirokaart is daarvoor in het begin van het jaar gezonden. U kunt ook betalen met een giro-overschrijvingskaart: het desbetreffende bedrag overmaken op gironummer 58.73.45 t.n.v. het Genootschap Delfia Batavorum te Delft, onder vermelding van "lidmaatschapsgeld 1994".

Over enige tijd zullen wij de leden die dan nog niet betaald hebben opnieuw herinneren. In dat geval zenden wij wel een nieuwe acceptgirokaart, waaraan echter f 5,- administratie- en incassokosten per lid verbonden zijn.

100 JAAR JORIS

In 1994 viert het Psychiatrisch Centrum Joris een eeuwfeest. Let wel, een eeuwfeest, nl. dat van de verhuizing naar de huidige locatie, indertijd de "buitenkliniek" genoemd. (Joris zelf is in 1667 officieel opgericht, maar zijn eerste geschiedenis gaat tot in de Middeleeuwen).

Ter ere hiervan zijn verschillende festiviteiten georganiseerd waarvan wij hier noemen:

- een historische expositie "Van bijtmaskers en handboeien", over de geschiedenis van de psychiatrie.
- de uitgave van een gedenkboek "Van Koningsplein naar Lazarusklap" door J. Slangen. Ondertitel is "Fragmenten uit de geschiedenis van Psychiatrisch Centrum Joris te Delft". Het boek zal te zijner tijd in enkele Delftse boekhandels verkrijgbaar zijn.

STICHTING BEHOUD SYNAGOGE DELFT

Deze stichting, waarover we in het nummer van januari wat meer verteld hebben, heeft een aankoopfonds in het leven geroepen. Voor dit fonds wordt op het ogenblik een grote loterij gehouden die wij graag onder uw aandacht brengen. De loten zijn f 5,- per stuk en verkrijgbaar: bij de synagoge, iedere zaterdag van 14.00 tot 17.00 uur; bij het secretariaat van de Vrienden van de Synagoge Delft, Verwersdijk 85; na overmaken op giro 55.91.326 t.n.v. pen-

ningmeester Vrienden van de Synagoge Delft onder vermelding van "loterij". Prijzen o.a. 8-daagse reis naar Israël (hoofdprijs), 6 weekendtrips naar Europese hoofdsteden, een fiets en vele anderen.
Trekking 28 november 1994, bekendmaking in de Haagse Courant en de Delftse Post.

"LEONARDO DI DELFT", LEONAERT BRAMER (1596-1674)

Van 10 september tot en met 13 november wordt in het Prinsenhof een tentoonstelling gehouden over deze 17de eeuwse Delftse meester. Hoewel door de keuze van zijn onderwerpen minder bekend, werd hij in zijn tijd enorm gewaardeerd. Veel van zijn schilderijen en tekeningen zijn voor deze expositie naar Nederland gehaald en in het Prinsenhof is zijn enige bewaard gebleven plafondschildering te zien. De laatste 15 jaar van zijn leven kreeg hij veel opdrachten van de stad Delft en maakte regelmatig plafondschilderingen en fresco's. Zijn tekeningen werden onder meer gebruikt als decoratie op Delfts aardewerk en door de tapijtwever Maximiliaan van der Gucht.

"VIJFTIG JAAR DELFTSCHE BEROEPS BRANDWEER"

Onder deze titel verschijnt het boek dat Kees Aarssen en Sjaak Toenburg geschreven hebben over de geschiedenis van de Delftse brandweer. Eerst het ontstaan van de vrijwillige Delftsche brandbestrijding omstreeks 1300, de oprichting van de Delftse Politie-brandweer ca. 1925 en de Delftse Beroepsbrandweer in 1943. Met tekeningen van Kees Tetteroo en zowat 400 foto's, waaronder veel oude, is het een boek geworden van 240 pagina's.
Te verkrijgen bij de boekhandel, de brandweer en Drukkerij Veldman in een oplage van 1000 stuks. Haast u!

NIEUWE LEDEN

mevr. J.M. Janssen	- F. van Borselenstraat 168	- 2613 HN Delft
mevr. C.A. Herlaar-Müller	- 's Lands Werf 171	- 3063 GE R'dam
dhr. R. Hulst en mevr. C.S. Saris	- Oude Delft 208	- 2611 HH Delft
dhr. en mevr. J.H.H. Willems en C.A. Willems-Weeber	- van Heemstrastraat 16	- 2613 CE Delft
mevr. Y.V. Vervloet-Wilmink	- Bastinglaan 27	- 2614 GP Delft
mevr. J.M.J. Kaminski-van Eekelen	- Hoornsekade 27b	- 2635 HB Den Hoorn
dhr. E. Tolmeijer	- Oude Delft 190	- 2611 HH Delft
dhr. P. van Uythoven en mevr. C. van Uythoven-Cools	- Baronielaan 170a	- 4818 RE Breda

Wie heeft er nog boeken uit onze bibliotheek ?

Terugbezorgen bij de heer J.F. van Heel - Landsteinerbocht 11 te Delft.

AGENDA

Dinsdag 13 september om 20,00 uur.

Drs. O. van den Arend: Baljuwschappen in Holland.

Cultureel Centrum Abtswoude, Aart van de Leeuwlaan 332 te Delft.

Zaterdag 8 oktober.

Kleine excursie naar "De Schilpen" in Maasland.

Dinsdag 1 november om 20.00 uur.

Drs. J.L.W. van Leur: de Indische Instelling.

Plaats nog nader bekend te maken.

Genootschap Delta Bataborum
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

port
betaald
Delft

DRUKWERK



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

17e jaargang

nummer 6

september 1994

De aanvankelijk voor dinsdag 1 november 1994 geplande lezing van drs. J.W.L. van Leur over de Indische Instelling is, in verband met vakantie van de spreker, uitgesteld naar dinsdag 6 december. Wij hebben mevrouw de Moor bereid gevonden om nu op 8 november een lezing te houden met als titel:

VERBORGEN EN GEBORGEN.

Het cisterciënzerinnenklooster Leeuwenhorst in de Noordwijkse regio (1261 - 1574). Lezing met dia's door dra. G. de Moor.

Naar aanleiding van het in december 1994 te verschijnen gelijknamige boek van haar hand, zal dra. G. de Moor een met dia's verluchte lezing over dit onderwerp verzorgen en daarbij de nadruk leggen op de banden met Delft en de Delftenaren. In 1275 werd het omstreeks 1261 gestichte klooster Leeuwenhorst opgenomen in de cisterciënzerkloosterorde. Leeuwenhorst was zowel geestelijk als sociaal een zeer gesloten gemeenschap, waar -aldus mevrouw de Moor- met name dochters uit bij de stichting betrokken geslachten werden opgenomen. Vooral het dagelijks kloosterleven van de religieuzen krijgt in het boek en tijdens de lezing aandacht. Bij haar onderzoek naar de onroerende goederen van Leeuwenhorst maakte dra. G. de Moor gebruik van de door ir. W. Annema vervaardigde verkavelingskaarten "Rijnland en Bollenstreek" en "Delfland en Schieland". Tijdens de pauze van de lezing zal de heer Annema deze kaarten ter verkoop aanbieden en het gebruik ervan toelichten.

Najaarsexcursie Maasland

zaterdag 8 oktober 1994 om 13.30 uur

Zaterdag 8 oktober kunt u deelnemen aan onze excursie naar Maasland. Wij bezoeken daar het door enthousiaste vrijwilligers beheerde museum "de Schilpen". De fraaie oude boerderij omvat een winkel, zoals u zich die uit uw jeugd zult herinneren, en kamers, keuken en kelder geheel in stijl ingericht. Na het museumbezoek met deskundige uitleg, lopen we door het schilderachtige

centrum van Maasland naar de woning van de familie Visser. Naar aanleiding van de lezing die enige jaren geleden voor onze vereniging is gehouden over de Duitse Orde in Maasland, nodigden zij onze leden uit om eens te komen kijken naar hun woning die het laatste restant vormt van de Commanderie van de Duitse Orde.

Dit vormt dus een unieke gelegenheid om met eigen ogen de illustratie te zien van het destijds vertelde. Ook voor hen die er niet waren zal uitleg ter plaatse voldoende duidelijkheid geven.

Deelname: Als lid kunt u kosteloos aan deze excursie deelnemen. U moet echter wel op eigen gelegenheid naar Maasland komen. Om 13.30 wordt u verwacht in museum "de Schilpen", 's Herenstraat 23/24, in het centrum van Maasland nabij de kerk. Als u te vroeg bent staat in het museum reeds koffie klaar (f 1,50). Graag dus tot ziens op 8 oktober in Maasland. Inlichtingen bij mr. G.W.A. de Groot-Op den Brouw, tel: 015 - 617362.

KABELKRANT DELFT EN NOOTDORP

Eigen kabelkrantprogramma met historische onderwerpen!

Met ingang van maandag 3 oktober 1994 zal Delfia Batavorum in samenwerking met de Gemeentelijke Archiefdienst Delft iedere maandag (tussen 0.01 uur - 23.59 uur) een historische rubriek op de Kabelkrant verzorgen. Het contact met de kabelkrant-exploitant voorziet in een voorlopige duur van een jaar. Graag roept de redactie bij deze de leden van Delfia Batavorum op mee te helpen deze 52 rubrieken in te vullen.

Informatie is te verkrijgen bij een van de redacteurs: de heer P. Koops, p/a Gemeentelijke Archiefdienst Delft, Oude Delft 169 - 2611 HB (tel: 015 - 602341) onder vermelding van Kabelkrant.

DE VERENIGING OPEN MONUMENTEN

Iedereen die het historisch verleden van ons land en vooral de tastbare bewijzen daarvan, ter harte gaat, is waarschijnlijk de artikelen in de kranten opgevallen over de nieuw opgerichte vereniging Open Monumenten. Voor als u niet zo intensief kranten leest of met vakantie was, volgt hier in het kort enige informatie over deze nieuwe vereniging.

De vereniging Open Monumenten (VOM) is een grote landelijke vereniging die zich sterk maakt voor ons culturele erfgoed. Daaronder vallen archeologische objecten, monumentale gebouwen en het cultuurlandschap. Om deze te behouden heeft de vereniging zich een aantal doelen gesteld:

- monumenten moeten levend worden gehouden en daarom zoveel mogelijk toegankelijk gemaakt;
- iedereen moet overtuigd worden dat monumentenzorg essentieel is;
- monumenten moeten interessant gemaakt worden voor een groot publiek (de interesse is al groot in Nederland maar moet voortdurend gevoed worden);
- monumenten financieel gezond maken en houden.

U kunt dit steunen door lid te worden voor f37,50 per jaar (ANWB-leden zelfs f 5,- korting).

U krijgt dan:

- een goed gevoel
- een tweemaandelijks tijdschrift
- korting op allerlei publicaties van de vereniging
- toegang tot monumenten die eigenlijk nooit toegankelijk zijn
- korting op artikelen uit de Erfgoed-winkels

Aanmelding (zonder postzegel) bij:
Vereniging Open Monumenten
Antwoordnummer 93228
2509 WB Den Haag

NIEUWE LEDEN

dhr. J.E. Derks	M.Stormstraat 49	2614 HR Delft
mevr. M.C. Snel	Stille Putten	2612 KS Delft
dhr. P.J. Wijnmaalen	Diepenbrockstraat 169	2625 XK Delft
dhr. J.A. vd List	W.van Aelststraat 9 ^{III}	2612 HR Delft
dhr. A.N. Geers	J.J.Slauwerhofflaan 67	2624 JW Delft
mevr. L. van Almenkerk	Blekerhof 17	2613 KB Delft
dhr. L. van Wijk	C.Fagelstraat 49	2613 GV Delft
mevr. M. Taskinen en		
dhr. J. van Pelt	Wateringsevest 17	2611 AV Delft
mevr. J.C. Naaborg	Scholeksterpad 13	2623 LV Delft
dhr. S. de Graaf	Rossinistraat 15	2625 AP Delft

AGENDA

Zaterdag 8 oktober om 13.30 uur

Excursie naar "de Schilpen", 's Herenstraat 23/27 te Maasland

Dinsdag 8 november om 20.00 uur

Lezing met dia's door dra. G.de Moor in de Kapellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis (gebouw H), Reinier de Graafweg 3-11.

Dinsdag 6 december 1994

Lezing door drs. J.W.L.van Leur over de Indische Instelling, plaats nader bekend te maken.

IN MEMORIAM

Na een kortstondige ziekte is op 31 augustus j.l. overleden ons oud-bestuurslid Mevrouw C.Marico-Groenewegen.

Zij was van 1975 tot 1983 bestuurslid-bibliothecalesse van het Genootschap. De volledige bibliotheek van Delfia Batavorum was nog bij haar thuis ondergebracht. Tijdens talloze bijeenkomsten van de vereniging nam zij boeken en tijdschriften mee, zo mogelijk betrekking hebbend op het onderwerp van de voordracht. Stien werd bij deze taak bijgestaan door haar echtgenoot Ed. Zij presteerde het om een uitgebreide overzichtelijke catalogus van het boekenbezit samen te stellen.

Enige jaren terug verhuisde het echtpaar van Delft naar Leersum en namen vanzelfsprekend de contacten met Delfia Batavorum af. Toch bleef zij belangstellend en was op de hoogte van het wel en wee van de Vereniging. Wij zijn dankbaar voor de enthousiaste wijze waarop zij voor Delfia Batavorum actief is geweest.

Wij wensen haar echtgenoot, de kinderen en kleinkinderen heel veel sterkte om het grote verlies te kunnen dragen.

Dr. M.A.Verschuyt Voorzitter

Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

Genootschap Delfia Batavorum

port
betaald
Delft

DRUKWERK



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

17e jaargang

nummer 7

oktober 1994

DE INDISCHE INSTELLING TE DELFT

Lezing door drs J.L.W. van Leur op dinsdag 6 december om 14.00 uur.

In 1989 vierde het Volkenkundig Museum Nusantara te Delft haar 125-jarig bestaan met een tentoonstelling en een publicatie o.a. van de hand van drs J.L.W. van Leur.

Op 27 mei 1864 namelijk besloot de Delftse gemeenteraad tot het oprichten van "De Instelling voor Onderwijs in de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Indië": in het kort "De Indische Instelling".

De vanaf 1842 aan de Koninklijke Akademie verbonden opleiding was eerder dat jaar naar Leiden vertrokken en nu vreesde Delft een soort kulturele leegloop en economische achteruitgang. De Indische Instelling was het antwoord van de gemeente Delft.

Teneinde aanschouwelijk onderwijs te kunnen bieden werd ook in 1864 begonnen met het systematisch verzamelen van voorwerpen uit Indië. Het huidige museum Nusantara is in feite ontstaan uit dit 125 jaar etnografisch verzamelen.

Literatuur: De Indische Instelling te Delft: meer dan een opleiding tot bestuurs-ambtenaar. J.L.W. van Leur, mw R.P.J. Ammerlaan - Delft, Volkenkundig Museum Nusantara, 1989.

De Indologen: ambtenaren voor de Oost 1825-1950, C. Fasseur - Amsterdam, 1993 (Bert Bakker uitg.).

KABELKRANT DELFT EN NOOTDORP

Zoals in het vorige convocaat reeds vermeld is afgelopen 10 oktober op de Delftse en Nootdorpse Kabel-TV een historische rubriek van start gegaan. De eerste uitzending betrof de Delftse Donderslagh van 12 oktober 1654, geschre-

ven door B. van der Wulp te Delft. De tweede was van de hand van H.L. Houtzager te Delft over Pieter van Foreest, lijfarts van Willem van Oranje. Delfia Batavorum zal deze rubrieken in samenwerking met de Gemeentelijke Archiefdienst Delft een jaar lang op iedere maandag (van 0.01 tot 24.00 uur) verzorgen. Ofschoon nog een tiental rubrieken voorradig zijn, roept de redactie bij deze leden van Delfia Batavorum op om mee te helpen de 52 rubrieken in te vullen.

Kabelexploitant Wegener te Apeldoorn heeft de eindredactie. De heren B. Raymakers en P. Koops verzamelen de rubrieken uit het Delftsche (en Nootdorpse). Wanneer u een idee heeft en een rubriek wenst te schrijven voor een (niet-commerciële) aankondiging op de Kabel, kunt u contact opnemen met de heer P. Koops, p/a Gemeentelijke Archiefdienst Delft, Oude Delft 169, 2611 HB Delft, tel. 015-602341.

Meer informatie is te verkrijgen bij een van de redacteurs: de heer P. Koops, p/a Gemeentelijke Archiefdienst Delft, Oude Delft 169, 2611 HB Delft, tel. 015-602341 o.v.v. Kabelkrant.

SYNAGOGE DELFT

Nogmaals vestigen wij de aandacht op de "Vereniging van Vrienden van de Synagoge Delft" en de loterij georganiseerd voor en door de "Stichting Behoud Synagoge Delft".

Loten verkrijgbaar:

- in de synagoge iedere zaterdag van 14.00-17.00 uur.
- door overmaking van f 5,- of veelvouden daarvan op giro 55.91.326 t.n.v. penningmeester Vrienden van de Synagoge Delft onder vermelding van "loterij".

DAG VAN DE KERKGESCHIEDENIS

i.s.m. Delfia Batavorum

Op 12 november 1994 houdt de landelijke "Vereniging voor Nederlandse Kerkgeschiedenis" haar Dag van de Kerkgeschiedenis" in Delft.

Bij de organisatie is ook Delfia Batavorum betrokken. De leden van Delfia Batavorum zijn welkom om deze studiedag bij te wonen.

's Ochtends zal na een welkomstwoord door de voorzitter Dr. H. ten Boom een lezing houden met als onderwerp "Het goed recht van de Kerkgeschiedenis".

's Middags zijn er twee inleidingen: dr. G. Verhoeven over "Delft in de late middeleeuwen" en dr. A. Wouters over "Delft en de reformatie".

Ter gelegenheid van deze studiedag verschijnt een Bundel Kerkgeschiedenis Zuidwest Zuidholland. Daarnaast verschijnt er binnenkort een tweedelige studie "Nieuw en Ongezien" waarover u elders in dit convocaat wordt geïnformeerd.

Plaats: Remonstrantse Kerk, Oude Delft 102 te Delft. Aanvang 10.00 uur.

NIEUWE LEDEN

dhr. R.O. Hagen, Henry Dunantlaan 85, 2614 GL Delft.

dhr. M.A. Walvis, Giststraat 18, 2611 PT Delft.

AGENDA

Dinsdag 8 november 1994 om 20.00 uur

Lezing met dia's door dra G. de Moor "Verborgen en Geborgen",
Kappellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis (gebouw H),
Reinier de Graafweg 3-11.

Zaterdag 12 november 1994 om 10.00 uur

Studiedag Vereniging voor Nederlandse Kerkgeschiedenis,
Remonstrantse Kerk, Oude Delft 102

Dinsdag 8 december 1994 om 14.00 uur

Lezing door drs J.L.W. van Leur,
"De Indische Instelling te Delft",
Trefcentrum, Phoenixstraat 66, zaal 2B.
Middaglezing !

NIEUW EN ONGEZIEN

Kerk en samenleving in de classis Delft en Delfland 1572-1621

Onder deze titel verschijnt binnenkort een omvangrijke tweedelige studie naar de maatschappelijke veranderingen in Delft en het omliggende platteland onder invloed van de politieke en kerkelijke omwenteling van 1572. Voor de landelijke Vereniging voor Nederlandse Kerkgeschiedenis is deze bijzondere gebeurtenis aanleiding haar zesde "Dag van de Kerkgeschiedenis" op zaterdag 12 november a.s. in Delft te organiseren. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het Genootschap Delfia Batavorum. Om die reden worden ook de leden van het genootschap in de gelegenheid gesteld de boekwerken tegen fikse korting op de winkelprijs aan te schaffen.

Het eerste boek van A.Ph.F. Wouters, "De nieuwe kerk", schetst en analyseert de Gereformeerde Kerk in al haar geledingen. Classis, gemeenten, ouderlingen, diakenen en predikanten zijn diepgaand bestudeerd, hetgeen tal van nieuwe gezichtspunten oplevert over de vestiging en uitbouw van de calvinistische kerk in deze Hollandse regio.

Het tweede boek, geschreven door P.H.A.M. Abels, schildert vervolgens "de nieuwe samenleving", die tot stand kwam in de eerste vijftig jaar na 1572. Uitgangspunt zijn de aspiraties en frustraties van de nieuwe kerk bij haar pogingen de gehele maatschappij op gereformeerde leest te schoeien.

Nieuw en Ongezien telt ruim 1200 pagina's, die verschijnen in twee fraai ingebonden banden met een full-colour (harde) omslag. De gezamenlijke winkelprijs voor beide delen bedraagt f 195,-. Leden van Delfia Batavorum betalen slechts f 125,- (exclusief verzendkosten). Belangstellenden die niet in de gelegenheid zijn op 12 november de Delftse dag te bezoeken, kunnen beide boeken bestellen via het secretariaat van de VNK, Sleedoorsingel 1, 2803 BZ Gouda (tel. 01820-37272, bij voorkeur na 18.00 uur).

DRUKWERK

port
betaald
Delft

Genootschap Delta Batavorum
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Peningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

18e jaargang

nummer 1

januari 1995

DELFT PRINSENSTAD

Lezing en dia-presentatie door M.W. Hazeveld op woensdag 22 februari 1995 om 20.00 uur in de Kapellezaal van het Reinier de Graafziekenhuis.

Ieder Delfia Batavorum-lid en waarschijnlijk ook iedere Delvenaar die de combinatie "Hazeveld en lezing" leest of hoort begrijpt dat het gaat om een dia-presentatie met gesproken woord en/of muziek. Kortom: de heer Hazeveld is goed bekend in verenigingsland en heeft al eerder geheel zelf geproduceerde presentaties met Delfts historie als onderwerp gehouden. Binnenkort (22 maart in Delftstede) verzorgt hij een dialezing over Indonesië voor de Etnografische Vereniging o.a. over Bali en Java: misschien is dit in de toekomst ook voor Delfia Batavorum realiseerbaar.

Op woensdag 22 februari a.s. zal M.W. Hazeveld zijn nieuwe Delft-presentatie onder titel "Delft Prinsenstad" laten zien aan de leden van Delfia Batavorum. Het is een audio-visuele lezing die wordt gekenmerkt door het gebruik van 2 diaprojectoren met in elkaar vloeiende beelden. Een eerste gedeelte van ca. 20 minuten zal de heer Hazeveld zelf becommentariëren, dan volgt een half uur durende presentatie waarbij beelden en muziek elkaar aanvullen en na een koffie- en theepauze volgt het slot van ca. 20 minuten.

IN MEMORIAM

Op 16 januari jl. is op 81 jarige leeftijd na een langdurige ziekte overleden de heer D. Wijbenga.

Veel leden van ons genootschap zullen hem hebben gekend. Vanwege zijn verdiensten op het gebied van één van de doelstellingen van Delfia Batavorum: "het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft" werd hij door het genootschap in 1993 onderscheiden met de eerste Jan Willem Blokpenning.

Wijbenga schreef o.a. drie delen "Delft, een verhaal van de stad en haar bewoners" waarvan het eerste deel in 1984 en het derde in 1992 verscheen. In

1990 verscheen een boek van zijn hand over de geschiedenis van de Oude Kerk.

Zonder twijfel heeft Wijbenga door zijn beroep als leraar in woord en ook geschrift de geschiedenis van onze stad aan tijdgenoten en volgende generaties doorgegeven.

Wij zijn hem voor deze inzet dankbaar.

Zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen willen wij sterkte wensen bij het verlies van een echtgenoot en vader.

dr. M.A. Verschuyl

EXCURSIE LISTRUM DELFIA BATAVORUM

In het kader van het twaalfde lustrum van Delfia Batavorum, najaar 1995, organiseert het lustrumcomité een excursie en een historische maaltijd in het archeologisch themapark Archeon in Alphen a/d Rijn.

Er is bewust voor deze lokatie gekozen omdat daar het dagelijks leven in een middeleeuws Hollandse stad weer tot leven komt. Bovendien staan daar reconstructies op ware grootte van middeleeuwse Delftse huizen.

In de refter van een 14e-eeuws klooster uit Dordrecht kunnen we dan genieten van een middeleeuwse lunch.

Dit alles willen we enigszins combineren met de feestelijkheden rond de viering van 750 jaar stadsrechten in 1996.

Het ligt in de bedoeling om met elkaar vooral het middeleeuwse stadje Gravendam te bezoeken onder deskundige begeleiding, waarna er nog voldoende tijd over zal blijven om individueel de andere interessante lokaties zoals de Romeinse en de prehistorische nederzetting te bezoeken.

Later zult u nader hierover geïnformeerd worden.

OPROEP AAN DE LEDEN

Het bestuur zou gaarne in contact komen met een lid dat bereid is nu of op langere termijn het secretariaat van de vereniging op zich te nemen.

De secretaris draagt zorg voor de in- en uitgaande post, houdt de ledenadministratie bij en is belast met uitvoering van besluiten van het bestuur. Hij of zij zal hiervoor gemiddeld zeker ongeveer een dag per week beschikbaar moeten hebben. Bezit van een PC is zeer gewenst, zo niet noodzakelijk. Hebt u belangstelling of kent u een geschikte kandidaat, neemt u dan - liefst voor 15 februari - contact op met de secretaris, de heer J. Grakist, tel. 562993.

JAN WILLEM BLOKPENNING

Het bestuur heeft het voornemen om in 1995 de J.W. Blokpenning uit te reiken aan een persoon (of personen, instantie, commissie, vereniging, stichting e.d.) die zich verdienstelijk heeft (hebben) gemaakt om de doelstellingen van Delfia Batavorum uit te dragen.

Deze doelstellingen zijn:

- het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft;
- het bevorderen van behoud en herstel van het in de gemeente Delft en onmiddellijke omgeving aanwezige culturele erfgoed.

Gaame verzoeken wij de leden suggesties voor mogelijke kandidaten voor 15 maart a.s. schriftelijk in te dienen bij de secretaris van het bestuur, de heer J. Grakist, Wilhelminalaan 107, 2625 CH te Delft.

NIUWE LEDEN

dhr. M.W. Pieterse, Guldenmondvaart 2, 2211 JC Noordwijkerhout.
 mevr. I. van der Vlis, Eendrachtstraat 38, 3134 GL Vlaardingen.
 dhr. R. Hanegraag, woonark Meander - t.o. Zuiderstraat 38, 2611 RX Delft.
 dhr. R. Moleveld, Ambonstraat 19, 2612 BL Delft.

VRAAG

Ir. E.G. Visser, mede-beheerder van het NIVON-kampeeterrein aan de Abtswoude 27, zoekt iemand die veel weet van de bewoningsgeschiedenis van de Noord-Kethelpolder in het voormalig ambacht Vrijenban of die middel-nederlandse teksten kan ontcijferen. Hij heeft reeds literatuuronderzoek gedaan en verdiept zich thans in het gemeentearchief van Delft. Achtergrond is dat de beheerders van het kampeeterrein (allen vrijwilligers) een folder willen maken voor de kampeerders over de boerderij die vroeger op deze plek stond en over de ontwikkeling van het omringende landschap. E.G. Visser, Mackaystraat 34 te Delft, tel. 136097 of 010-4896328 (overdag).

CURSUSSEN

Het cursusoverzicht voorjaar 1995, gezamenlijke uitgave van de Federatie van Musea in Zuid-Holland en het project Geschiedbeoefening in Zuid-Holland, is door ons ontvangen.

Er zijn o.a.:

- Basiscursus "Op zoek naar verborgen schatten. Methoden van lokaal en regionaal historisch onderzoek".
- Basiscursus "Schrijven van een historisch artikel".
- Cursus "Bronnen in het Rijksarchief, voor Leiden en omstreken".
- Cursus "Kaarten en tekeningen".
- Cursus "Onderzoek doen naar de Tweede Wereldoorlog".
- Cursus "Huizenonderzoek".

Meer informatie: Project Geschiedbeoefening Zuid-Holland, Jan Brugman of Marjolein Spruyt, Postbus 448, 2501 CK Den Haag of bezoekadres Nobelstraat 1e (geen telefoonnummer bekend).

HEIDENEN, PAPEN, LIBERTIJEN EN FIJNEN

Onder deze titel verscheen een bundel artikelen over de kerkgeschiedenis van het zuidwestelijk gedeelte van Zuid-Holland van de voorchristelijke tijd tot heden.

De helft van de bijdragen in dit 294 pagina's tellende boek is gewijd aan Delft. Leden van Delfia Batavorum kunnen - als dank voor de samenwerking bij het landelijk congres 1994 - de bundel tegen f 30,- i.p.v. f 45,- verkrijgen. Bestellen bij secretariaat VNK, Sleedoorsingel 1, 2803 BZ te Gouda (01820-37272, na 17.00 uur.)

Genootschap Delta Bataborum
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

port
betaald
Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

18e jaargang

nummer 2

februari 1995

AGENDA VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING op woensdag 15 maart om 20.00 uur in de Immanuelkerk, Schoemakerstraat 1 te Delft.

1. Opening
2. Verslag Algemene Ledenvergadering van 30 maart 1994
3. Jaarverslag secretaris
4. Financieel verslag over het jaar 1994
Verslag van de kascommissie
Décharge van de penningmeester
Verkiezing van een lid van de Kascommissie
5. Begroting voor 1995
6. Bestuursverkiezing
Statutair aftredend zijn: dr. M.A. Verschuyf (voorzitter), mevr. E. Emeis en
ir. J.G. Wegner. Zij stellen zich allen herkiesbaar.
Eventuele tegenkandidaten kunnen 3 dagen voor de vergadering schriftelijk
worden ingediend bij de secretaris, ondertekend door tenminste 10 leden.
7. Aanbieding jaarboek 1994 door de voorzitter van de Redactiecommissie,
dr. H.L. Houtzager
8. Bestuursvoorstellen
9. Rondvraag
10. Sluiting

In de pauze na afloop van de vergadering zal het jaarboek aan de aanwezige leden worden uitgereikt. Leden die niet op de jaarvergadering komen, krijgen het jaarboek enkele weken later toegezonden of gebracht.

Na de pauze wordt een veiling gehouden van boeken uit de bibliotheek van Delfia Batavorum. In de bibliotheek bevinden zich boeken die geen relatie hebben met de stad Delft of omgeving. Deze worden bij opbod aan de leden verkocht. Een lijst met inzetprijzen is bijgevoegd, de vermelde prijzen zijn minimumprijzen.

CURSUS "HUIZENONDERZOEK"

De Federatie van Musea in Zuid Holland vraagt ons van de in het vorige convocaat vermelde cursussen er één nog speciaal onder uw aandacht te brengen.

De cursus "Huizenonderzoek", georganiseerd in samenwerking met het Delfts gemeentearchief te Delft.

De deelnemers van deze cursus gaan op zoek naar de geschiedenis van huizen en hun bewoners. Deze cursus maakt u vertrouwd met de werking van het kadaster, de 19e eeuwse bevolkingsadministratie, notariële archieven, patent-registers, bouwvergunningen, belastingadministraties en andere mogelijke bronnen.

U leert tijdens de cursus om te gaan met dit weerbarstige materiaal en krijgt aanwijzingen voor een systematische aanpak van uw eigen onderzoek. Als voorbeeld en ter oefening wordt gebruik gemaakt van bronnen die in het Delftse gemeentearchief aanwezig zijn: Delftse stadsarchieven uit de 17e tot het begin van de 20e eeuw. De Delftse bronnen kunnen als voorbeeld dienen voor onderzoek naar huizen en hun bewoners in andere plaatsen.

Organisatie: Project Geschiedbeoefening Zuid-Holland
 docent: dhr. K. van der Wiel
 data: 23, 30 maart en 6, 13, 20, 27 april 1995
 lokatie: Gemeentearchief Delft
 tijd: donderdagavond 19-21.00 uur
 kosten: f 100,-
 Opgave: Project Geschiedbeoefening Zuid-Holland
 070-3624121 (Jan Brugman)
 Postbus 448
 2501 CK DEN HAAG

NIEUWE LEDEN

dhr. H. Weyers, Aletta Jacobsstraat 19, 2614 HA Delft
 dhr. T. Spruit, Maria Duystlaan 40, 2612 ST Delft
 mevr. F.G. de Vos, Roland Holstlaan 813, 2624 KB Delft

EXCURSIE

Op 9 en 10 juni 1995 zijn we van plan naar het voormalig zuiderzee-eiland Schokland en het stadje Kampen te gaan.

JAARVERSLAG OVER 1994

Algemeen

De in het verslagjaar georganiseerde activiteiten werden in het algemeen goed bezocht. Publicaties in de pers, voorafgaand aan een lezing, blijkt tot bezoek van niet-leden als gast bij een lezing te leiden, en dus tot meer bekendheid bij de delftse bevolking.

In het bestuur, en vooral in de lustrumcommissie, werd dit jaar veel aandacht besteed aan de voorbereidingen voor de viering van het lustrum van Delfia Batavorum en van het 750-jarig bestaan van de stad Delft.

Op 7 april overleed George Kunz, oud-voorzitter en erelid van onze vereniging. Hij heeft zich gedurende zeer veel jaren met grote energie voor Delfia Batavorum ingezet. Met zijn journalistieke kennis en ervaring verzorgde hij jarenlang de eindredactie van het convocaat. Veel van de daarin opgenomen artikelen waren van zijn hand. Sedert het begin van de werkzaamheden van de Publiciteitscommissie tot zijn afscheid in 1990 werkte hij actief mee aan de voorbereidingen van de uitgaven van Delfia Batavorum. Daarnaast schreef hij talrijke publicaties over Delftse onderwerpen.

De J.W. Blokpenning werd dit jaar voor de tweede maal uitgereikt. Ter gelegenheid van zijn afscheid als stadsarchivaris van de gemeente Delft op 20 april is de penning op ludieke wijze door de historische bouwmeester "Hendrick de Keyser" namens het bestuur uitgereikt aan drs. A.J.H. Rozemond, wegens zijn verdiensten voor het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft en het bevorderen van behoud en herstel van het culturele erfgoed.

Een geheel nieuwe vorm van publiciteit voor de vereniging begon in oktober. Op de Delftse en Nootdorpsse Kabel-TV is een historische rubriek gestart, verzorgd door Delfia Batavorum in samenwerking met de Gemeentelijke Archiefdienst Delft. Elke maandag zijn op de kabel-tv een aantal pagina's te zien over een Delfts onderwerp, geschreven door leden van onze vereniging en medewerkers van de GAD.

Een bijzondere bijeenkomst vond plaats op 12 oktober. Die dag hield de landelijke "Vereniging voor Kerkgeschiedenis" haar jaarlijkse studiedag in Delft. Deze dag, waarvoor ook de leden van onze vereniging waren uitgenodigd, werd in samenwerking met het bestuur van Delfia Batavorum georganiseerd. Het programma omvatte een aantal lezingen over de kerkelijke geschiedenis van Delft en Delfland.

Ter gelegenheid van "Delftdag" op 27 augustus stond het bestuur ook dit jaar met een kraam op de gebruikelijke markt. Naast het beantwoorden van vragen over Delft en over de vereniging werden boeken en platen verkocht. Ondanks het slechte weer viel over belangstelling niet te klagen. Maar liefst twaalf nieuwe leden meldden zich aan.

Lezingen en excursies

In het verslagjaar zijn 9 lezingen met dia's en 2 excursies gehouden.

- Op 20 januari sprak dr. M.A. Verschuyl over "De verwondingen van Willem van Oranje gezien door de bril van een chirurgijn". Hij besprak de aanslag op Willem van Oranje in 1582 door Jean Jaurequi en de moord in 1584 door Balthasar Gerards.
- Op 17 februari hield mevr. drs. S.M.C. Leupen een lezing over het archeologische landschapspark "Het archeion", dat kort daarna werd geopend. Achtergronden en inrichting van dit thema-park kwamen uitgebreid aan de orde.
- Op 30 maart sprak drs. A.J.H. Rozemond na afloop van de ledenvergadering over "Zegels, in het bijzonder die van Delft". Aan de hand van dia's werden veel officiële zegels getoond en toegelicht.
- Op 19 april volgde een middaglezing door mevr. dr. M.C. Roodenburg over "De Delftse pottenbakkersnering in de Gouden Eeuw (1575-1675)".
- Op 30 mei hield de heer P. Visser een inleiding met dia's over de vesting Naarden. Dit ter inleiding op de excursie naar deze stad. Deze excursie vond plaats op vrijdag 10 en zaterdag 11 juni. Naarden heeft als enige stad nog een gave vesting met een dubbele gordel grachten en wallen. Op het programma stond een bezoek aan het Vestingmuseum en een rondwandeling onder deskundige leiding.
- Op 13 september sprak drs. O. van den Arend over "Baljuwschappen in Holland". De spreker onderzocht zeven kleine lokale baljuwschappen.
- Op zaterdag 8 oktober volgde de najaarsexcursie. Een kleine excursie naar het museum "De Schilpen" in Maasland, gecombineerd met een wandeling naar het gerestaureerde, overgebleven deel van de Commanderie van de Duitse Orde, nu als woonhuis in gebruik.
- Op 8 november hield drs. G. de Moor, onder de titel "Verborgen en Geborgen", een

lezing over het cisterciënzerinnenklooster Leeuwenhorst in de Noordwijkse regio (1261-1574). Daarbij legde zij de nadruk op de banden met Delft en de Delftenaren. Tenslotte sprak drs. J.W.L. van Leur op 6 december over: "De Indische instelling". Deze "Instelling voor Onderwijs in de Taal-, Land en Volkenkunde van Nederlandsch Indië", een opleiding tot bestuursambtenaar, werd in 1864 door de Delftse gemeenteraad opgericht.

Publicaties

Het derde deel in de serie jaarboeken van Delfia Batavorum, het jaarboek 1993, verscheen op 30 maart 1994. In de op die dag gehouden jaarvergadering bood de voorzitter van de redactiecommissie het eerste exemplaar aan. Dit derde jaarboek is opgedragen aan de gemeentearchivaris drs. A.J.H. Rozemond ter gelegenheid van zijn afscheid van de Gemeentelijke Archiefdienst Delft wegens zijn grote verdiensten voor de vereniging.

Het mededelingenblad verscheen in 1994 zeven maal en omvatte voornamelijk de aankondigingen met toelichting van de lezingen en excursies.

Het ledenbestand

In het verslagjaar konden 39 nieuwe leden worden ingeschreven. Uitgeschreven werden 43 leden, waarvan 11 door overlijden. Persaldo telde Delfia Batavorum 894 leden per ultimo 1994.

De vorig jaar aangetreden publiciteitscommissie heeft een aantal concepten voor een nieuwe folder bij het bestuur ingediend. Deze folder zal vooral gebruikt worden voor het werven van nieuwe leden.

Het bestuur

In de ledenvergadering op 30 maart namen mevr. P. Timman-Jansen en mevr. drs. K.M. van der Beek-Pompe afscheid als bestuurslid. Als opvolger van mevr. Timman werd als penningmeester de heer J.F. van Heel verkozen. Mevr. Pompe is opgevolgd door de heer P. Koops, die voortaan de lezingen organiseert.

De Commissie Behoud Stadsschoon

Gedurende haar derde lustrum-jaar kwam de commissie negen keer bijeen om te spreken over de volgende beleidsstukken van de gemeente: de Horecanota, de monumentennota "Monumenten bij de tijd", de nota Reclame voor Reclame, de nota "Kijkwijzer": naar een gestructureerd welstandsbeleid en het voorontwerp van Technische Herziening Komplan '76. Zowel schriftelijk als mondeling (door middel van inspraak) is de opvatting van de commissie aan burgemeester en wethouders, de raad of de dienst stadsontwikkeling kenbaar gemaakt.

Ook heeft de commissie op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht bij burgemeester en wethouders bezwaar gemaakt tegen het verlenen van een bouwvergunning voor de ontwerpstudio met woonhuis aan het Rietveld en tegen de vergunningverlening voor de bouw van vijf woningen en een woning met praktijkruimte aan het Oosteinde (voormalig ZHC-terrein).

Diverse andere ontwikkelingen in de historische stad zijn door de commissie op de voet gevolgd.

BALANS 31 december 1994 (1993)

ACTIVA	31-12-1994	31-12-1993
<u>Geldmiddelen</u>		
a. bank (MeesPierson) 49.105,10		
b. giro 1.089,79		
c. kas 216,95		
d. Blokfonds (ABN-AMRO) 7.601,41		
	58.013,25	50.829,50
<u>Vorderingen</u>		
a. contributie 335,00		
b. incassokosten 65,00		
c. Blokfonds 200,00		
d. te ontvangen bijdrage 50,00		
	650,00	0,00
TOTAAL ACTIVA	58.663,25	50.829,50
<u>PASSIVA</u>		
<u>Schulden</u>		
a. publiciteitskosten 1.000,00		
b. commissies 150,00		
c. lezingen 324,50		
d. terugbetaling bijdrage 25,00		
	1.499,50	870,00
<u>Vooruitontvangen posten</u>		
a. contributie 30,00		
	30,00	40,00
<u>Fondsen</u>		
a. Blokfonds 7.601,41		
b. Jaarboekfonds 10.000,00		
c. Lustrumfonds 8.063,04		
	25.664,45	23.717,48
TOTAAL PASSIVA	27.193,95	24.627,48
VERMOGEN	31.469,30	26.202,02

Korte toelichting bij de resultatenrekening en de balans van 1994 en de begroting voor 1995.

Het resultaat over 1994 is een positief saldo van f 5.267,28. Dit werd voor een belangrijk deel veroorzaakt door een verstrekte aanvullende subsidie voor het jaarboek 1992. Voorts droeg een kleine stijging van het aantal leden en een grotere rente-opbrengst dan was geraamd bij tot het positieve saldo. In 1994 zijn er 7 in plaats van de gebruikelijk 8 covocaten verschenen, waardoor de kosten voor de aanmaak en verzending ervan lager waren dan was voorzien. Gezien dit gunstige resultaat is het bestuur van mening f 1.500,- aan het jaarboekfonds toe te voegen, omdat mag worden verondersteld, dat het lustrumjaarboek duurder zal zijn dan een gewoon jaarboek.

Omdat de inkomsten en uitgaven van het Blokfonds niet opgenomen zijn in de resultatenrekening, wegens het feit dat hiervan een aparte boekhouding wordt bijgehouden, is dat hieronder separaat verantwoord.

<u>BLOKFONDS</u>	<u>INKOMSTEN</u>	<u>UITGAVEN</u>
Saldo 01-01-1994	8.154,44	
Rente 1994	311,35	
Aanschaf penningdoosjes		864,38
Saldo 31-12-1994		7.601,41
	8.465,79	8.465,79

Voor 1995 is een sluitende begroting verkregen. Hierin is een post van f 1.500,- opgenomen voor de aanschaf van een knoopsgatmicrofoon met bijbehorende apparatuur, om tijdens de lezingen in een betere geluidskwaliteit te voorzien.

Tijdens de jaarvergadering op 15 maart 1995 bij opbod te verkopen boeken.

De bij het boek vermelde prijs is de inzetprijs. Als niet meer wordt geboden dan deze inzetprijs, wordt het boek uit de opbodverkoop teruggetrokken en wordt het in een later stadium te koop aangeboden voor minimaal tweemaal de inzetprijs.

- | | | |
|-----|---|--------|
| 1 | AVELING, S.T., Heraldry: Ancient and modern. London/New York, 1891. | f 20,- |
| 5 | BERESTEYN, mr.dr. E.A. van, Repertorium van gedrukte genealogieën en genealogische fragmenten. Haarlem, 1933. | f 10,- |
| 6 | BICKER CAARTEN, A., e.a., Zuid-Hollands Molenboek. A. a/d Rijn., 1961. | f 10,- |
| 11 | BREVOORT, Willem van, Florus der Keerlen God. Amsterdam, 1945. | f 10,- |
| 13 | CALLENBACH, Dr. J.R., Neerland's onafhankelijkheid hersteld. Nijkerk, 1913. | f 30,- |
| 16 | COLENBRANDER, Dr. H.T., Oranje en het Wilhelmus. Leiden, 1942. | f 5,- |
| 19 | MOLT, E., Spiegel onzer Vaderlandsche Geschiedenis van de vroegste tijden tot op heden. Platenatlas met tekst. Amsterdam, 1912. | f 60,- |
| 24 | GEYL, Dr. P., Patriotten en NSB-ers. Amsterdam, 1946. | f 5,- |
| 27 | GRAAFLAND, Jhr. J.L.M., e.a., Encyclopédie Héraldique. Den Haag, 1932. | f 50,- |
| 33 | HOCKS, Else, Paus Adriaan VI. De Paus uit de Nederlanden. Brugge/Brussel/Amsterdam, 1944. | f 10,- |
| 36 | JONGE, Jvr.dr. C.H. de, Het costume onzer voorouders. Den Haag. | f 20,- |
| 41 | KUIJPER, J., De heraldiek in bouwkunst en aanverwante vakken. Amsterdam, 1910. | f 30,- |
| 42 | LENNEP, Mr. J. van, e.a., De uithangteekens in verband met Geschiedenis en Volksleven beschouwd. Leiden. | f 30,- |
| 49 | HOOGVEEEN STERCK, L. van, Waterloo. Dichterlijke Krijgstafereelen. Zwijndrecht, 1846. | f 50,- |
| 58 | VEN, D.J. van der, Nederlands volksleven. Amsterdam. | f 50,- |
| 87 | BOUMAN, Prof.Dr. P.J., e.a., 150 jaar Koninkrijk der Nederlanden. Ontstaan en bestaan. Amsterdam/Den Haag/Rotterdam, 1963. | f 30,- |
| 103 | SCHOUTEN, Dr. J., De Slangestaf van Asklepios. Amsterdam/Mcpepl. | f 20,- |
| 146 | HEERINGA, Dr. K., Beschrijving van Schiedam vóór 1600. Schiedam, 1910. | f 60,- |
| 174 | BOUMAN, Jan, Het Merckwaerdigste meyn bekend. Den Haag, 1969. | f 10,- |
| 177 | ASSELBERGHS, Marie-Anne, Van d'Een Honderd Roe naar Lombardijen. 125 jaar stations in beeld. Den Haag, 1968. | f 10,- |
| 228 | BRANDI, Dr. Karl, Keizer Karel V. Vorming en lot van een persoonlijkheid en van een wereldrijk. Amsterdam, 1937? | f 20,- |
| 261 | TIMMERS, Prof.dr. J.J.M., Atlas van het Romaans. A'dam./Brussel, 1965. | f 10,- |
| 284 | SCHILTMEIJER, J.R., De Gevelstenen spreken. Amsterdam. | f 10,- |
| 287 | ROY VAN ZUYDENWIJN, N. de, Met het oog op onderweg. A'dam, 1974. | f 10,- |
| 296 | CERAM, C.W., Goden, graven en geleerden. Amsterdam, 1961. | f 10,- |
| 298 | PLUIS, J., e.a., Dieren op tegels. Lochem, 1974. | f 10,- |
| 330 | OLLEFEN, L. van, en BAKKER, Rs., De Nederlandsche Stad- en Dorpbeschrijver. Oorspronkelijk. Amsterdam, 1793. (facs. uitg.) | f 30,- |
| 334 | VOORTREKKERS van den Nederlandschen stam. Amsterdam, 1925. | f 30,- |
| 339 | POTGIETER, E.J., Jan, Jannetje en hun jongste kind. Amsterdam, 1915. | f 40,- |
| 341 | SCHNEIDER, Dr.M., De Nederlandsche krant. Amsterdam, 1943. | f 10,- |
| 362 | ES, Dr. W.A. van, De Romeinen in Nederland. Bussum, 1973. | f 10,- |
| 366 | JAPPE ALBERTS, Prof.Dr. W., De Middeleeuwse Stad. Bussum. | f 10,- |
| 367 | FOCKEMA ANDREAE, Mr. S.J. e.a., Kaarten en kaarttekens. Bussum, 1975. | f 5,- |

372	THE HAGUE, Text by Bertus Aafjes. Den Haag.	f 30,-
373	DOU, J.J. e.a., Kaartenboek van Rijnland 1746.	f 30,-
411	HUIZINGA, J., Nederland's beschaving in de zeventiende eeuw. Haarlem, 1941.	f 30,-
413	JAPPE ALBERTS, Dr. W., e.a., Nederland vóór honderd jaar, 1859 - 1959.	f 30,-
423	STEENSMA, Dr. Regn., Verbeeld vertrouwen. Baarn, 1975.	f 10,-
426	OPKOMST EN BLOEI van het Noordnederlands stadsgezicht in de 17e eeuw. Amsterdam, 1977.	f 10,-
429	WEIGELS, Christoff, Abbild- und Beschreibung der Gemein-Nutzlichen Haupt-Stände. Dortmund, 1977.	f 10,-
456	DE NEDERLANDEN, Karakterschetsen, Kleederdragten, Houding en Voorkomen van verschillende standen. Den Haag, 1963. (Facs. uitg. 1841)	f 10,-
457	SUER, H.A.G., Het dagelijks leven van onze voorouders in het midden van de 19e eeuw. Utrecht/Antwerpen, 1961.	f 5,-
470	GOUW, J. ter, De Volksvermaken .	f 10,-
474	SMAAL, A.P., e.a., Kijken naar monumenten in Nederland. Baarn, 1979.	f 10,-
486	SCHOTEL, Dr. G.D.J., Het Maatschappelijk Leven onzer Vaders in de Zeventiende Eeuw. Leiden.	f 60,-
498	Anrooy, Mej. F. van, e.a., Nederland in stukken. Bussum, 1979.	f 30,-
512	JAPPE ALBERTS, Prof. Dr. W., e.a., Geïllustreerde Geschiedenis van Nederland. Den Haag, 1978.	f 30,-
530	NEUBECKER, Otfried, Heraldiek, bronnen, symbolen en betekenis. Amsterdam/Brussel, 1977.	f 60,-
544	WEEL, Heleen van der, Alle Klokken Luiden. Den Haag, 1979.	f 20,-
545	BLOEMERS, J.H.F., e.a., Verleden Land. Amsterdam, 1981.	f 20,-
547	FRUIN, Dr. R., Tien jaren uit den Tachtigjarigen Oorlog 1588-1598. Den Haag, 1899.	f 40,-
567	SMAAL, A.P., e.a., Kijken naar monumenten in Nederland. Zeist, 1982.	f 10,-
573	MANNING, Dr. A.F., en VROEDE, Prof.Dr. M. de (red), Spectrum Atlas van Historische Plaatsen in de lage landen. Utrecht/ Antwerpen, 1981.	f 30,-
597	WITSEN ELIAS, Jhr.Dr. J.S., Koorbanken, Koorhekken en Kansels. Amsterdam, 1946.	f 30,-
651	KROGT van der, M.R., Hofleveranciers in Nederland. A'dam/Dieren, 1985.	f 5,-
703	BROUWER, T., Stoepen, stoepalen, stoephekken. 1985.	f 10,-
708	NED. VER. VOOR WASSERIJEN (N.V.W.), Er wasch eens. 1983.	f 10,-
731	RICE, W.G., Beiaarden in de Nederlanden. Amsterdam, 1927.	f 50,-
737	BOERDERIJEN IN ZUIDHOLLAND, De aquarellen van J.Verheul. Zutphen, 1989.	f 30,-
749	SIGMOND, J.P., Nederlandse Zeehavens tussen 1500 en 1800.	f 30,-
933	RADEMAKER, Abraham, Kabinet van Nederlandsche outheden en gezichten. Amsterdam, 1725. (Facs. uitg. 1975)	f 30,-
949	NEURDENBERG, Dr. Elisabeth, Hendrick de Keyser. Amsterdam.	f 50,-
955	LEEUW, Aart van der, Vertellingen. Amsterdam.	f 10,-
956	GRAFT, dr. C. Catharina van de, Verzen van Vondel. Rotterdam, 1929.	f 30,-
958	BUSKEN HUET, Cd., Het land van Rembrandt. Den Haag, 1974.	f 30,-
960	GRANPRE MOLIÈRE, Prof.Ir. M.J., De eeuwige architectuur. A'dam, 1957.	f 5,-
962	BERENDSEN, Dr. Anne, e.a., Elseviers Tegelboek. A'dam/Brussel, 1965.	f 50,-
977	VIS, Eelco M., Altholländische Fliessen. Erster band. Schiedam, 1978.)	f 100,-
978	HUDIG, Ferrand W., idem. Zweiter band. Schiedam, 1978.) samen met 977	f 20,-
984	HOOGH, Pieter de, Acht farbige Wiedergaben seiner Werke.	f 20,-

RESULTAAT 1994

BEGROTING 1995

B A T E N		RESULTAAT 1994	BEGROTING 1994	BEGROTING 1995
<u>organisatie</u>				
101.	contributie	19.856,00	19.500,00	19.500,00
102.	subsidie jaarboek	3.000,00	3.000,00	3.000,00
103.	giften	0,00	0,00	0,00
104.	rente	2.869,01	1.500,00	2.000,00
108.	ledenadministratie incasso	215,00	0,00	50,00
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		25.940,01	24.000,00	24.550,00
<u>activiteiten</u>				
123.	lezingen; verkoop koffie	347,00	0,00	400,00
124.	excursies; inschrijfgelden	5.592,00	6.500,00	6.500,00
125.	jaarboek; verkoop	85,00	200,00	150,00
127.	bibliotheek; verkoop	214,00	300,00	2000,00
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		6.238,00	7.000,00	9.050,00
<u>algemeen</u>				
146	Blokfonds	664,38	0,00	0,00
150	aanvullende subs. jaarb. '92	3.454,80	0,00	0,00
160	nadelig saldo	0,00	0,00	0,00
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		4.119,18	0,00	0,00
TOTAAL BATEN		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		36.297,19	31.000,00	33.600,00

L A S T E N		RESULTAAT 1994	BEGROTING 1994	BEGROTING 1995
<u>organisatie</u>				
205.	vergaderkosten	150,00	200,00	200,00
206.	sekretariaatskosten	488,35	1.560,00	650,00
207.	frankeer- en telefoonkosten	114,00	0,00	150,00
208.	ledenadministratie	1.482,03	1.500,00	1.600,00
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		2.234,38	3.260,00	2.600,00
<u>activiteiten</u>				
221.	convocaat; aanmaak	3.208,87	3.500,00	3.500,00
222.	convocaat; verzending	2.765,22	3.500,00	3.500,00
223.	lezingen	2.096,00	2.500,00	2.500,00
224.	excursies	5.623,18	6.500,00	6.500,00
225.	jaarboek; aanmaak	8.809,33	7.500,00	9.000,00
226.	jaarboek; verzending	299,55	500,00	400,00
227.	bibliotheek; beheerskosten	181,99	425,00	450,00
228.	lustrum; reservering	1.000,00	1.000,00	1.000,00
230.	reservering jaarboek '95	1.500,00	0,00	0,00
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		25.484,14	25.425,00	26.850,00
<u>algemeen</u>				
241	representatiekosten	648,37	300,00	800,00
242	publiciteitskosten	1.000,00	1.000,00	1.000,00
243	abonnemenen etc.	353,50	500,00	350,00
244	commissies	150,00	150,00	50,00
245	studie en onderzoek	0,00	0,00	50,00
246	Blokfonds	864,38	0,00	0,00
248	reiskosten	0,00	0,00	100,00
249	geluidsapparatuur	0,00	0,00	1.500,00
251	onvoorzien	295,14	365,00	300,00
260	voordelig saldo	5.267,28	0,00	0,00
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		8.578,67	2.315,00	4.150,00
TOTAAL LASTEN		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		36.297,19	31.000,00	33.600,00



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Penningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

18e jaargang

nummer 3

maart 1995

DE DELFTSE LANDMETER/KAARTTEKENAAR JAN JANSZ. POTTER

Lezing met dia's door drs. J.W. Moerman

Jan Jansz. Potter werd tussen 1530 en 1535 in Delft geboren. Hij woonde gedurende zijn hele leven aan de markt. Als landmeter en kartograaf was hij van 1560 tot 1590 voornamelijk werkzaam in Delftland. Zijn opdrachtgevers waren zowel waterschappen als particuliere en geestelijke instellingen. In 1572 koos hij de zijde van de opstand. Naast talloze losse kaarten heeft Potter vijf kaartboeken nagelaten. Door zijn grote nauwkeurigheid vormt zijn kaartmateriaal een belangrijke bron voor het regionaal-historisch onderzoek. Potter had oog voor kleine landschappelijke elementen en wist zijn opdrachten ook fraai uit te beelden.

De spreker belicht met behulp van twee diaprojectoren het werk van deze landmeter. De kaarten, afkomstig uit een groot aantal archieven, worden getoond in combinatie met archiefgegevens en luchtfoto's.

De heer Moerman verzorgde voor Delfia Batavorum eerder lezingen over de dichter Poot, het kasteel Keenenburg en de buurtschap Sion. Hij is historicus en corrector op het Christelijk Lyceum Delft. Verder is hij voorzitter van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden en coordinator van de werkgroep Historie en landschap van Midden-Delfland.

EXTRA LEDENVERGADERING

In de algemene ledenvergadering van woensdag 15 maart 1995 is door de voorzitter meegedeeld dat het bestuur behoefte heeft aan uitbreiding met een algemeen adjunct in de al sinds het overlijden van de heer van Rossum bestaande vacature. Daar de secretaris al te kennen heeft gegeven aan het einde van dit jaar te willen aftreden, zou het nieuw te benoemen bestuurslid dan als zijn opvolger kunnen worden gekozen. Het aantal bestuursleden zou dan weer op 9 kunnen worden gebracht. De heer W.C.M. Zwennis is bereid

gevonden deze functie op zich te nemen en heeft zich al ter vergadering voorgesteld. Omdat kandidaatstelling voor de jaarvergadering niet meer mogelijk was, dient voor zijn verkiezing een extra ledenvergadering te worden ingelast. Deze extra ledenvergadering wordt gehouden op woensdag 19 april a.s., voorafgaande aan de op die datum te houden lezing.

De agenda luidt als volgt::

1. Opening
2. Bestuursverkiezing
Het bestuur stelt voor in de bestaande vacature te benoemen de dagen voor de vergadering schriftelijk worden ingediend bij de secretaris. Ondertekend door tenminste 10 leden.
3. Sluiting

MINI-EXCURSIE

Op woensdagmiddag 17 mei organiseren wij een kleine excursie naar de nieuwe werkruimte van stads-archeoloog drs. E.J. Bult aan Hooikade 2. In verband met de beperkte ruimte kunnen maximaal 50-60 personen mee. U dient zich telefonisch aan te melden bij de heer P. Koops, p/a Gemeentelijke Archiefdienst Delft, 015-602341 of 602356. Deze rondleiding is ook bedoeld als een extra inleiding op ons bezoek aan het Archeion op 30 september a.s.: de Familiedag. U kunt de werkruimte vinden door bij Hooikade 2 de borden te volgen van slangen-expo "Serpo".

"DELFT 750"

Geachte leden van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum. Het bestuur heeft besloten tijdens de viering van "Delft 750" in 1996 de Delftse bevolking iets aan te bieden van "blijvende" waarde en in relatie met de geschiedenis van onze stad. Wij willen de aard van dit geschenk niet naar buiten brengen om een zeker element van verassing te behouden. Echter de financiële middelen ontbreken ons. Wij willen daarom een beroep doen op al onze leden en U verzoeken in de loop van dit jaar een kleine bijdrage voor dit doel te besteden. Velen van U zullen zich herinneren dat ons genootschap met de lustrumviering in 1980 op deze manier door de leden in staat is gesteld om twee prachtige glas-in-lood ramen te kunnen aanbieden aan de gemeente. Deze ramen zijn toen bij de restauratie van het stadhuis in de Torenkamer geplaatst. Wij hopen dat wij ook in 1996 een geschenk aan onze stad zullen kunnen aanbieden.

Namens het bestuur,
uw voorzitter
dr. M.A. Verschuyf

OPROEP

Het bestuur zoekt iemand die bereid is namens Delfia Batavorum zitting te nemen in de werkgroep Historisch Delft van "Delfts Aktieplan Toerisme" (DAT-2). Dit plan moet de komende jaren richting geven aan investeringen van gemeente en particulieren in de toeristische sector. Een aantal werkgroepen werken mogelijke projecten nader uit. In de werkgroep Historisch Delft is ook Delfia Batavorum vertegenwoordigd. Gezocht wordt iemand die geschikt en bereid is in deze werkgroep mee te doen. Nadere inlichtingen bij de secretaris.

COMMISSIE BEHOUD STADSSCHOON

In het volgende convo willen wij uw verslag uitbrengen van de activiteiten o.a. wat betreft de plannen voor een garage aan de Trompstraat.

AGENDA

woensdag 19 april 1995 om 20.00 uur

Lezing met dia's door drs. J.W. Moerman "Jan Jansz. Potter, Delfts landmeter/ kaarttekenaar."

Cultureel Centrum Abtswoude, Aart van der Leeuwlaan 332

zaterdag 22 april

Open dag Gemeentelijke Archiefdienst, deze keer in het teken van 50 jaar bevrijding. De tentoonstelling die naar aanleiding hiervan op het archief is ingericht is te bezoeken van maandag-vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur en heeft een looptijd van 22 april-26 mei 1995.

Gemeentelijke Archiefdienst, Oude Delft 169

woensdag 17 mei 1995 om 15.00 uur

Kleine excursie naar de nieuwe ruimten van de stadsarcheoloog, Hooikade 2

eind mei-begin juni 1995

Lezing n.a.v. onze excursie naar Kampen

vrijdag 9 en zaterdag 10 juni 1995

Excursie naar Schokland en Kampen

zaterdag 30 september 1995

Familiedag in het Archeion

Van de lustrumcommissie: in 1996, op zaterdag 4 april, een symposium ter ere van ons lustrum "Kreatief met Delft"

NIEUWE LEDEN:

mevr. M. Kleyweg Oostblok 45, 2612 KL Delft

mevr. J. Reneman Paardenmarkt 25, 2611 PB Delft

Verkiezing ingelanden en hoofdingelanden van het Hoogheemraadschap Delfland

Mechtild de Jong, bioloog, oud lid van de Tweede Kamer en bij Delfia Batavorum leden beter bekend als de vrouw van Klaas Deen, heeft zich op verzoek van de bewonersvereniging binnenstad Noord kandidaat gesteld voor het lidmaatschap van het Hoogheemraadschap Delfland, categorie gebouwd.

De reden dat de bewoners van de Delftse binnenstad graag een hoofdingeland uit de binnenstad in het algemeen bestuur van het waterschap willen hebben is dat er al jaren gevraagd wordt aan het waterschap om de drooglegging in de Delftse binnenstad serieus ter hand te nemen. Tot nu toe zonder resultaat. De bewoners hebben te maken met verzakking van de grond, waardoor de huizen steeds lager komen te liggen ten opzichte van het grondwater en dus steeds vochtiger worden. De hele historische binnenstad wordt met dit grondwaterprobleem bedreigd.

Een van de oplossingen van het huidige gemeentebestuur is om de meest bedreigde straten, gelegen in het gebied dat begrensd wordt door Nieuwe Langedijk- Verwersdijk- Kantoorgracht en Schiekanaal, dan maar te slopen en op te hogen, waarna er nieuwbouw kan plaats vinden. Wij willen een structurele oplossing, die recht doet aan het behoud van de historische binnenstad. Wij vragen daarvoor de steun van de huiseigenaren van Delfia Batavorum. Zij kunnen die geven door op ons te stemmen bij de verkiezingen in mei, waarvoor in de nieuwe procedure alle eigenaren een verkiezingsbiljet krijgen thuis gestuurd.

Mechtild de Jong

Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

Waterschap Delfia Batavorum

port
betaald
Delft

DRUKWERK



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

18e jaargang

nummer 4

april 1995

KETELHAVEN EN KAMPEN

Excursie 9 en 10 juni 1995

De jaarlijkse excursie zal ons deze keer naar de kop van Overijssel brengen. Via de steeds natuurlijker ogende Flevopolder zullen we relatief snel een hoek van ons land kunnen bereiken die voorheen voor ons westerlingen als een uithoek beschouwd werd. De stad Kampen is echter in onze vroegste geschiedenis een zeer belangrijk handelscentrum geweest. De stad draagt hier nog vele sporen van. Het 14e eeuwse stadhuis is hier het bewijs van. Deze hoek van ons land is dus een bezoek meer dan waard.

Wij zullen onze excursie op beide dagen beginnen om 8.30 precies.

De bus vertrekt dan bij de **Aula-TU** (deze keer dus niet vanaf de Paardenmarkt). Via Muiderberg, waar we koffie zullen drinken rijden we de Flevopolder binnen. Langs de buitendijk met fraai uitzicht op het IJsselmeer en de Oostvaardersplassen voert onze weg naar Ketelhaven. Als we geluk hebben zal het bloeiende koolzaad onze route geel kleuren.

In Ketelhaven gaan we het Rijksmuseum voor Scheepsarcheologie bezichtigen. In de zeebodem waarover we zojuist hebben gereden, zijn zeer veel scheepswrakken gevonden en nergens ter wereld is zo'n grote hoeveelheid scheepswrakken onderzocht. De tentoongestelde inventaris en lading van de schepen geeft een goed beeld van het leven aan boord door de eeuwen heen. Vrijwel direct naast het museum aan het Ketelmeer is het restaurant Landsend gelegen waar we de lunch gaan gebruiken.

Om ca 13.30 staat de bus weer klaar om ons via de IJsseldijk naar Kampen te brengen. Deze winter hebben we nog het belang van deze dijken ervaren. Kampen werd niet voor de eerste maal in zijn bestaan door het water bedreigt, maar het dankt ook zijn bestaan aan dit zelfde water. De handel op de Oostzee was voor de stad belangrijk. Als belangrijke Hanzestad lag de bloei in de 14e en 15e eeuw. Door het verzanden van de haven was deze bloeiperiode reeds over voordat Amsterdam de belangrijkste havenstad werd.

We gaan Kampen wandelend bezichtigen en zullen ook belangrijke monumenten zoals stadhuis en Bovenkerk van binnen bekijken. Het stadhuis is beroemd

om zijn Schepenzaal en Oranjegalerij.

Na de wandeling kunt u op eigen gelegenheid wat drinken of verder rondkijken. Om ca 16.30 uur vertrekken we weer richting Delft. Aankomst ongeveer 18.30 uur.

Ter introductie op de excursie zal de heer van Mierlo, verbonden aan het gemeentearchief van Kampen een lezing met dia's verzorgen. Zijn beelden zullen ons vertrouwd maken met hetgeen wij gaan zien.

Opgave voor de excursie is uitsluitend mogelijk door overmaking van f 65,— voor leden en f 75,— voor introducés op giro 587345 tnv penningmeester Delfia Batavorum-Delft, onder vermelding van de gewenste deelnamedag. Alleen wanneer u niet of niet op de gewenste dag mee kunt krijgt u bericht. Hooft u niets dan kunt u er van uitgaan dat er op de gewenste dag plaats is voor u. Wij ontvangen u dan graag op 9 of 10 juni a.s. bij de TU-Aula aan de Mekelweg. De bus vertrekt precies om 8.30 uur. Neemt u uw museumjaarkaart mee! Wij zijn ervan overtuigd dat het een boeiende dag gaat worden!

LEZING OVER KAMPEN

Drs. Th.M. van Mierlo van het Kampens gemeentearchief zal op dinsdag 30 mei een lezing houden over de stad Kampen. Over de precieze inhoud was bij het drukken van dit convo nog niets bekend.

RECTIFICATIE

Door een drukfout in de tekst onder de kop "Extra ledenvergadering" van het vorige convo kon de ingelaste extra ledenvergadering op 19 april j.l. niet doorgaan. Hierbij kondigen wij opnieuw een extra ledenvergadering aan en wel voorafgaand aan de lezing op 30 mei a.s. Bedoeling van de vergadering is weer dezelfde als de indertijd op 19 april geplande: benoeming van de heer W.C.M. Zwennis tot algemeen adjunct in de sinds het overlijden van de heer van Rossum bestaande vacature.

De agenda van deze vergadering luidt weer als volgt:

1. Opening
2. Bestuursverkiezing
Het bestuur stelt voor in de bestaande vacature te benoemen de heer W.C.M. Zwennis. Eventuele tegenkandidaten kunnen tot 3 dagen voor de vergadering schriftelijk worden ingediend bij de secretaris, ondertekend door tenminste 10 leden.
3. Sluiting

CURSUS STEDEBOUWKUNDIGE GESCHIEDENIS DELFT

Drs. J.F. Dröge houdt zich als bouw- en architectuurhistoricus reeds tal van jaren met de (bouw)geschiedenis van monumenten bezig. Tevens is hij sedert de oprichting lid van de gemeentelijke monumenten commissie te Delft en sedert 1994 lid van de gemeentelijke monumentencommissie te Leiden.

Hij is bereid gevonden een cursus te geven voor leden van ons Genootschap. Centraal zal staan de stedebouwkundige geschiedenis van Delft en de architectuur van de talrijke historische gebouwen in de stad.

Daarnaast zal aandacht worden besteed aan de technische ontwikkeling van het bouwen aan de hand van historische constructies en bouwmaterialen.

Ook de binnenaafwerking van gebouwen komt ter sprake.

De cursus bestaat uit 4 lessen en 2 excursies. De lessen beginnen om 20 uur en de excursies zijn op zaterdag.

De kosten van de cursus bedragen voor niet-leden *f* 165 en *f* 140 voor leden van Delfia Batavorum. Slechts bij voldoende belangstelling zal de cursus worden georganiseerd.

Het maximaal aantal deelnemers per cursus bedraagt 20.

U kunt zich schriftelijk opgeven bij de secretaris van Delfia Batavorum, de heer Grakist.

U kunt uw voorkeur uitspreken over een najaarscursus in de periode sept-okt-nov 1995 of in het voorjaar voor de periode apr-mei-juni 1996.

U ontvangt nader bericht via het mededelingenblad van ons Genootschap. Bij voldoende belangstelling verneemt u dan de tijden en plaats van de cursus en hoe u het cursusgeld kunt overmaken.

Dr. M.A. Verschuyf
voorzitter

COMMISSIE BEHOUD STADSSCHOON

Het in de vorige convo beloofde verslag over de activiteiten van de commissie moet wegens ziekte en tijdnood helaas verschoven worden naar een volgende keer.

AGENDA

woensdag 17 mei 1995 om 15.00 uur

Kleine excursie naar de nieuwe ruimten stadsarcheoloog, Hooikade 2. Zie ook vorig convo. **Er zijn nog plaatsen open.**

dinsdag 30 mei 1995 om 20.00 uur

Lezing over Kampen door drs. Th.M. van Mierlo. Delftstede, zaal 23 - Phoenixstraat 66

vrijdag 9 en zaterdag 10 juni 1995

Excursie naar Ketelhaven en Kampen

zaterdag 30 september

Familiedag in het Archeion

27 april 1996 **en niet zoals in het vorig convo vermeld 4 april**

Lustrumsymposium

BOEKENVERKOOP

De opbrengst van de boekenveiling na de jaarvergadering was *f* 1407,—. Van de 80 boeken zijn 60 verkocht. Het is de bedoeling om in de pauzes van onze lezingen telkens een gedeelte van ons resterend boekenbezit te koop aan te bieden.

GIFTEN DELFT 750 JAAR

Voor het geschenk, aan te bieden bij de viering van "Delft 750 jaar" (zie vorig convo), is tot nu toe *f* 1650 ontvangen.

HISTORISCH MUSEUM ROTTERDAM

In het Schielandhuis (Korte Hoogstraat 31 te Rotterdam) gaat op 30 juni a.s. de geheel vernieuwde stadshistorische afdeling op de eerste verdieping open voor publiek. Onder de titel "Beeld van een stad" ziet de bezoeker een indringend overzicht van de rijke en vaak bewogen geschiedenis van Rotterdam.

Genootschap Delta Batavorum
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

port
betaald
Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

18e jaargang

nummer 5

juli 1995

EXCURSIE LUSTRUM DELFIA BATAVORUM

De lustrumexcursie naar het archeologisch themapark "ARCHEON" in Alphen aan de Rijn zal worden gehouden op zaterdag 30 september 1995.

Zoals reeds werd vermeld in de nieuwsbrief nr. 1 van januari 1995, willen wij u er op attent maken dat dit een extra excursie is om op feestelijke wijze ons 12e lustrum te vieren.

Het programma voor die dag is als volgt:

10.45 Uur. Verzamelen bij de entree van het ARCHEON. Daarna vertrek onder leiding van deskundige gidsen voor een anderhalf uur durende rondleiding door het middeleeuwse stadje Gravendam, waar zorgvuldig nagebouwde huizen uit die tijd te bezichtigen zijn. We zien er de bewoners bezig met hun dagelijkse werk en zullen ons volledig in de middeleeuwen kunnen wanen.

12.30 Uur. We verzamelen in de refter van het in Gravendam nagebouwde klooster uit Dordrecht, waar monniken ons een uitgebreide middeleeuwse lunch zullen voorschotelen.

14.00 Uur. Na de lunch is er voldoende gelegenheid om individueel de andere locaties te bezoeken, zoals de Romeinse en de prehistorische nederzetting (zie toelichting hieronder).

Wij kunnen u deze excursie aanbieden voor Fl. 67,50 p.p. voor leden en introduce's. Voor kinderen tot 12 jaar Fl. 32,50. Aanmelding voor deelname dient te geschieden voor 15 augustus 1995 door overschrijving op postgiro nr. 587345 t.n.v. Penningmeester Delfia Batavorum te Delft *onder vermelding van ARCHEON en het aantal personen*. Indien u vegetarisch wilt eten, wordt u verzocht dit ook te vermelden.

Het ARCHEON is gemakkelijk per auto te bereiken; u volgt in Alphen a/d Rijn de borden Archeon. Er is een groot parkeerterrein bij de entree aanwezig (parkeergeld Fl. 5,00, ter plaatse te voldoen). Voor hen die per trein komen, rijdt er vanaf station Alphen a/d Rijn aansluitend op de aankomst- en vertrektijden

een pendelbus van Westnederland naar ARCHEON.

De lustrumcommissie
 Mw. Mr. G.W.A. de Groot-Op den Brouw
 Mw. W.J.B.I. Leupen-van den Bosch
 Prof. dr. J.J. van Loef
 Dr.Ir. M. Tienstra

Toelichting

Wat u kunt gaan zien in het themapark onder het motto:
 "Beleef het verleden in ARCHEON".

Uniek voor Nederland en voor de wereld: ARCHEON, een themapark waar het verleden tot leven wordt gebracht door gereconstrueerde landschappen, gebouwen en echte bewoners. Zij vertellen u graag alles over hun leven van vroeger. In ARCHEON kunt u het verleden niet alleen zien, voelen en ruiken, maar ook horen. Het jaar 1995 staat in het teken van muziek.

Prehistorie.

U kunt een 8000 jaar oude nederzetting bezoeken van eenvoudige rieten hutten, bewoond door prehistorische jagers. U ziet hoe de eerste boeren in Nederland wonen en hun akkers bewerken. U maakt een prehistorische bruiloft mee en u kunt zelf peddelen in een boomstam-kano.

Romeinse tijd.

Romeinse priesters brengen offers bij hun tempel, net als zo'n 2000 jaar geleden. In het amfitheater kunt u een spannend gladiatorengevecht bijwonen. En in het Romeinse badhuis ziet u hoe Romeinen een bad nemen. In de Romeinse herberg kunt u aanschuiven om een verfrissing of een beker Romeinse wijn te gebruiken.

Middeleeuwen.

In het middeleeuwse stadje Gravendam, waar wij vòòr de lunch zullen verblijven, maakt u het leven mee zoals zich dat zo'n 650 jaar geleden afspeelde. Ambachten, rechtspraak en lijf-straffen (niet op ons van toepassing) het is er allemaal, authentiek en levensecht. En wij zullen daarna lunchen in het middeleeuwse klooster.

Nog enkele praktische tips:

U wordt aangeraden gemakkelijke schoenen te dragen.

Een leuke manier om ARCHEON te bezichtigen is het maken van een boottocht.

Er is een speciale parkbus die van tijdvak naar tijdvak pendelt.

De leden van de excursiecommissie staan vanaf 10.30 uur bij de ingang klaar met de voor u bestemde toegangsbewijzen en verdere informatie.

ARCHEON is dagelijks geopend van 10 tot 18 uur.

Wij wensen u een fijne dag toe,
 de lustrumcommissie.

BESTUURSVERKIEZING

Voorafgaand aan de lezing van drs. Th.M. van Mierlo over de stad Kampen op 30 mei j.l., werd een extra ledenvergadering gehouden in verband met de benoeming van een bestuurslid. Omdat zich geen tegenkandidaten hadden gemeld werd dr. W.C.M. Zwennis met algemene stemmen benoemd. De samenstelling van het bestuur is thans als volgt.

Voorzitter: Dhr. Dr. M.A. Verschuyl.
 Secretaris: Dhr. J. Grakist.
 Penningmeester: Dhr. Ir. J.F. van Heel.
 Tweede voorzitter: Mevr. W. van Reijen-Mienis.
 Tweede secretaris: Mevr. E.M.C. Emeis.
 Lid Commissie Behoud
 Stadsschoon: Dhr. Ir. J.G. Wegner.
 Lid Excursies: Mevr. Mr. G.W.A. de Groot-Op den Brouw.
 Lid Lezingen: Dhr. P. Koops, Beestenmarkt 12a.
 Algemeen adjunct: Dhr. Dr. W.C.M. Zwennis.

Het adres van de secretaris, de heer J. Grakist:
 Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

GESCHENK T.G.V. "DELFT 750 JAAR"

In het convocaat van maart 1995 werd u verzocht met de daarvoor toegezonden acceptgirokaart een bijdrage te storten om het Genootschap in de gelegenheid te stellen de gemeente Delft een geschenk van blijvende waarde aan te bieden in het kader van de viering "DELFT 750".

Wij zijn verheugd te kunnen melden dat tot medio juni op deze oproep door 230 leden is gereageerd met een storting op onze girokening. Gezien het feit dat nog maar een kwart van onze leden hebben bijgedragen, durven wij op aanzienlijk meer overschrijvingen te rekenen.

Wij hopen dat u ons daarin niet teleur stelt.

Gironummer 587345 ten name van Genootschap Delfia Batavorum onder vermelding "Delft 750"

CURSUS STEDEBOUWKUNDIGE GESCHIEDENIS DELFT

Naar aanleiding van de mededeling in het convocaat nr 4 (april 1995) over de hierboven genoemde cursus, hebben zich tot nu reeds 7 personen opgegeven voor deelname. De cursus gaat in ieder geval door als er minstens 12 deelnemers zijn. U kunt zich dus nog opgeven bij de secretaris, de heer J. Grakist.

AGENDA

zaterdag 9 september 1995: Nationale Monumentendag.

zaterdag 30 september 1995: Familiedag in het Archeon, zie ook de aankondiging in dit convocaat.

zaterdag 27 april 1996: Lustrumsymposium

"DELFT 750 JAAR"

In het kader van de viering van het 750-jarig bestaan van de stad Delft is de "Stichting Delft 750 Jaar Stadsrechten" van plan om een historisch weekeinde te organiseren van 24-27 mei 1996.

U zult begrijpen dat voor het organiseren van een en ander veel vrijwilligers nodig zijn.

Ik wil een beroep doen op onze leden om hand- en spandiensten te verrichten. In de voorbereidende fase kunnen ook ideeën worden ingebracht en mogelijk worden gerealiseerd.

Indien u belangstelling heeft en u wilt zich inzetten om dit onderdeel van de viering Delft 750 jaar succesvol te laten verlopen, verzoek ik u contact op te

nemen met mevrouw Paula van Bleyswijk, secretaresse van de Stichting 750 jaar.

Adres: Vrije Akademie, Westvest 9, Postbus 78, 2600 ME Delft.

Tel. 015-602460.

Dr. M.A. Verschuyf, voorzitter.

HERINNERINGEN AAN DELFT

Onder deze titel verscheen een fotoboek over Delft in vroeger jaren, samengesteld door J. Dijkman (ISBN 961-223-167-2). De begeleidende tekst werd verzorgd door R. Dijkman. Het boek dat ook in een luxe, genummerde editie is uitgegeven, is te verkrijgen bij de boekhandel.

"CONTRIBUTIE 1995"

Verreweg de meeste leden hebben hun lidmaatschap van Delfia Batavorum voor 1995 voortgezet door de contributie over te maken. Een klein aantal leden hebben dat nog niet gedaan. Om ons te laten weten of u lid wilt blijven, verzoeken wij u de daarvoor verschuldigde contributie zo spoedig mogelijk over te maken. De contributie bedraagt f 25,- per jaar. Het tweede en elk volgend gezinslid betaalt f 10,- per jaar. Mocht u uw acceptgirokaart niet meer bezitten kunt u een overschrijvingskaart gebruiken. Het gironummer is 587345 ten name van Genootschap Delfia Batavorum te Delft.

Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

Genootschap Delfia Batavorum

port
betaald
Delft



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Peningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

18e jaargang

nummer 6

september 1995

NAJAARSEXCURSIE NAAR DE GROTE KERK TE MAASSLUIS

Zaterdag 21 oktober 1995, 14.00 uur - excursie met dialezing

De 17e eeuwse Grote Kerk van Maassluis is de afgelopen jaren grondig gerestaureerd. Dit fraaie, als protestantse kerk gebouwde monument, vertoont veel gelijkenis met de Noorderkerk in Amsterdam. Met name het meubilair en het koorhek, de preekstoel en de gildeborden zijn van uitzonderlijke kwaliteit.

De restauratie van het schilderwerk is uitgevoerd door ons lid, Pieter de Ruyter. Hij is bereid ons te laten zien op welke wijze hij heeft bijgedragen om de kerk in zijn oude luister te herstellen. Op 21 oktober zal hij aan de hand van dia's een lezing geven over de geschiedenis en het herstel van de kerk. Daarna zal hij voor ons een rondleiding verzorgen. Zijn groot vakmanschap en zijn enthousiasme staan er borg voor dat u een boeiende middag zult hebben.

Wilt u deelnemen aan deze excursie dan dient u op eigen gelegenheid naar Maassluis te gaan en om 14.00 uur aanwezig te zijn bij de consistorie-ingang aan de westzijde van de kerk. De kerk ligt in het centrum naast de oude haven.

Maassluis is ook per trein en bus goed bereikbaar. Kosten zijn aan deze excursie niet verbonden.

Wij hopen dat vele leden gebruik zullen maken van deze geboden gelegenheid en op 21 oktober aanwezig zullen zijn.

G.W.A. de Groot- Op den Brouw
tel. 015-617362

Geachte leden,

In overleg met uw bestuur ontvangt u hierbij ingesloten een uitnodiging van Uitgeverij Waanders te Zwolle voor de aanbidding van de eerste aflevering van de 18-delige serie-uitgave van "Ach lieve tijd-Delft" aan burgemeester mr. H.V. van Walsum. Dit zal plaats vinden op 25 oktober a.s. te 17.00 uur in de Oude Kerk te Delft.

Daar wij ons ledenbestand in principe niet aan derden ter beschikking stellen, hebben wij de verzending van de uitnodigingen zelf verzorgd. De kosten worden echter geheel gedragen door Uitgeverij Waanders. Wij zijn van mening dat een kennismaking met het eerste exemplaar van deze uitgave, hetwelk ook alle aanwezigen zal worden aangeboden, speciaal voor onze leden interessant zal zijn.

Namens het Bestuur,
J. Grakist,
Secretaris Historisch Genootschap
Delfia Batavorum

LUSTRUMEXCURSIE NAAR HET ARCHEON

Als u dit convo ontvangt is de excursie naar het Archeon net achter de rug. De samenstellers van dit convocaat hebben daarom geen gelegenheid om nu al een verslag van de excursie voor u te geven. Wel willen wij vertellen dat tijdens deze excursie de J.W. Blokpenning voor de derde keer is uitgereikt. Deze keer aan de Oudheidkundige Werkgemeenschap Delft.

Onlangs vierde de werkgemeenschap haar 12,5-jarig bestaan.

Ieder die de geschiedenis van Delft een warm hart toedraagt zal hen kennen en zich kunnen vinden in deze erkenning van hun activiteiten.

Een uitgebreid verslag komt in het volgende convocaat.

CURSUS STEDEBOUWKUNDIGE GESCHIEDENIS DELFT

In het convocaat nr 4 van april 1995 is een mededeling opgenomen over bovengenoemde cursus die zal worden gegeven door de bouw- en architectuurhistoricus drs. J.F. Droge. De cursus bestaat uit vier avondlessen en twee middagexcursies. De kosten voor leden van Delfia Batavorum bedragen Fl. 140,=. Inmiddels hebben zich 10 personen aangemeld voor deelname (het minimum aantal is door de cursusleider gesteld op 12).

Het is niet mogelijk gebleken de cursus nog dit jaar te organiseren. Als zich nog enkele deelnemers aanmelden zal de cursus echter worden gegeven in het voorjaar van 1996. U kunt zich nog opgeven bij de secretaris, de heer J. Grakist (tel. 015-562993).

OPROEP

In 1996 zullen enkele leden van het bestuur van Delfia Batavorum statutair aftreden. Het bestuur zou daarom gaarne nu reeds in contact komen met één of meerdere leden die bereid zijn over enige tijd een functie in het bestuur van de vereniging te vervullen. Met name wordt iemand gezocht die het beheer over de bibliotheek van Delfia Batavorum op zich wil nemen. Indien u hiervoor belangstelling heeft wilt u dan contact opnemen met de secretaris, de heer J. Grakist?

NIEUWE LEDEN

mevr. I. Buddelmeijer, Achterom 74, 2611 PS, Delft.
dhr. L.A. Dijkhuizen, C. Fockstraat 6, 2613 DG Delft.
dhr. F.P.H. Engering, de Kempnaerstraat 9, 2613 BZ, Delft.
dhr. A.B. Graveland, Westvest 173, 2611 AZ Delft.
dhr en mevr. H.N. Hoefnagel-Streader, Broekmolenweg 13, 2289 BE, Rijswijk.
dhr. M.C. Huizer, Noordeinde 48, 2611 KJ Delft.
dhr. E.A.F. Kistemaker, Mackaystraat 22, 2613 WK Delft.
mevr. M. Kurstjens, Adriaan Pauwstraat 52, 2613 DA Delft.
dhr. L. Quak Sr., Zuideinde 82, 2627 AG Delft.
dhr. Chr. v. Schie, Brab. Turfmarkt 75, 2611 CM Delft.
dhr. ir. A. de Visser, Oostsingel 200, 2612 H1 Delft.
mevr. I. v.d. Vlis, Eendrachtstraat 38, 3134 GL Vlaardingen.

AGENDA

zaterdag 21 oktober 1995: Middagexcursie naar de Grote Kerk in Maassluis. Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

woensdag 25 oktober 1995: Uitreiking 1e nummer "Ach lieve tijd-Delft" aan burgemeester mr. H.V. van Walsum. Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

zaterdag 27 april 1996: Lustrumsymposium.

VARIA

Het cursusoverzicht 1995/1996 van de Federatie van Musea in

Zuid-Holland en het project Geschiedbeoefening in Zuid-Holland is door ons ontvangen.

Het programma omvat o.a.:

- Basiscursus "Historisch onderzoek".
- Basiscursus "Op zoek naar verborgen schatten. Methoden van lokaal en regionaal onderzoek".
- Cursus "Huizenonderzoek".
- Cursus "Kaarten en Tekeningen".

Meer informatie is te verkrijgen via Postbus 448, 2501 CK Den Haag, tel. 070-3624121 of aan het bezoekadres Nobelstraat 1e, Den Haag. Enkele cursussen beginnen in oktober. Belangstellenden dienen zich dus spoedig aan te melden.

GESCHENK T.G.V. "DELFT 750 JAAR"

Voor zover dat aan uw aandacht is ontsnapt willen wij u graag nogmaals herinneren aan de mogelijkheid om een bijdrage te storten om daarmee ons Genootschap in de gelegenheid te stellen de gemeente Delft een geschenk van blijvende waarde aan te bieden ter gelegenheid van de viering "Delft 750 jaar". Wij zijn verheugd u te kunnen melden dat al ca. 250 leden een bedrag hebben overgemaakt. Gezien het feit dat dit nog slechts een deel is van onze leden, durven wij op aanzienlijk meer bijdragen te rekenen. Wij hopen dat u ons niet teleur stelt. Het gironummer van de penningmeester is 587345 tnv Genootschap Delfia Batavorum, Delft onder vermelding van "Delft 750".

CONTRIBUTIE 1995

Enkele leden hebben hun contributie voor het jaar 1995 van ons Genootschap nog niet voldaan. Om ons te laten weten of u lid wilt blijven, verzoeken wij u de daarvoor verschuldigde contributie zo spoedig mogelijk over te maken. De contributie bedraagt F 25,- per jaar. Het tweede en elk volgend gezinslid betaalt F 10,- per jaar. Het gironummer is 587345 tnv Genootschap Delfia Batavorum, Delft, onder vermelding van "contributie 1995".



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:

J. Grakist

Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft

Telefoon: 56 29 93

Financiën:

Penningmeester Delfia

Batavorum Delft

Giro: 58 73 45

18e jaargang

nummer 7

oktober 1995

RESTAURATIE SCHILDERIJEN MAURITSHUIS

Lezing met dia's door de heer J. Wadum

In deze lezing zal de heer J. Wadum de kunsthistorische en restauratietechnische aspecten behandelen van twee schilderijen uit het Mauritshuis. De schilderijen zijn "Gezicht op Delft" en "Het meisje met de tulband" van Johannes Vermeer. De nadruk zal liggen op de restauratietechnische aspecten en er zal gebruik gemaakt worden van twee diaprojectoren. Zoals bij de meesten al bekend zal volgend jaar een grote Vermeertentoonstelling gehouden worden in het Mauritshuis en deze twee schilderijen behoren tot de eigen collectie.

De heer J. Wadum is hoofdrestaurator van het koninklijk kabinet van schilderijen "Mauritshuis" te 's Gravenhage.

EEN DAGJE ARCHEON BELEefd DOOR EEN INTRODUCEE

Nadat ik eerder dit jaar een boeiende excursie met als einddoel Kampen had mee mogen maken, zal het u duidelijk zijn dat een lustrum-bezoek aan het Archeon onmiddellijk mijn belangstelling had. Hanteerde enkele jaren geleden een van onze jonge snelle omroepverenigingen de slogan "De wereld in een half uur", ik had begrepen dat in het Archeon de beschavingsgeschiedenis van onze moerasdelta in een dag mogelijk en aanschouwelijk werd gemaakt.

En inderdaad, na een voorspoedige tocht onder woest voortjagende regenwolken werd het vrij grote gezelschap - opgesplitst in twee groepen - door een tweetal bijzonder vriendelijke en deskundige gidsen met zevenmijslaarzen door onze historie gevoerd. De weersomstandigheden waren van dien aard, dat de primitiefste beschavingen zichtbaar werden op een wijze, die ons achteraf alleen maar aanleiding gaf tot bewondering voor het uithoudingsvermogen van onze vroegste voorouders.

De Romeinse nederzetting toonde al meteen, dat ook deze legioenen er waarde aan hechtten, zich af te zonderen van barre weersomstandigheden. Dat de termijnen in onze lage landen een toevluchtsoord vormden voor de legionnaires werd ons allen wel duidelijk.

Alsof het zo moest zijn, verbeterde het weer bij de nadering van het middeleeuwse dorp, en velen van ons gezelschap beseften bij het zien van het kleinvee en de ambachtslieden dat in feite deze landelijke vorm van samenleving nog niet zo ver achter ons ligt. Natuurlijk, de geschiedenis valt niet terug te draaien (dat hoeft ik de leden van uw genootschap al helemaal niet uit te leggen), maar enige weemoed over het verloren gegane bekwam mij wel.

Een voortreffelijk middeleeuws maal en enkele bekere warme mede verdreven al snel deze gedachten, en zoals altijd waren de tafelgesprekken in uw gezelschap plezierig en onderhoudend. Inwendig versterkt en goed bijverwarmd verspreiden wij ons over het terrein, waarbij de moedigsten van ons ook nog eens een rondvaart gingen ondernemen.

Het bekend slot-cliché hoort te luiden "moe maar voldaan", maar zoals vele cliché uitdrukkingen geeft dit toch wel de ware toestand weer: inderdaad, moe maar voldaan kwamen wij in Delft terug.

UITREIKING JAN WILLEM BLOK-PENNING

Zoals hierboven beschreven, genoten wij tijdens de excursie een middeleeuwse maaltijd. Een van de belangrijkste gebeurtenissen hierbij is echter nog niet vermeld: dat tijdens deze maaltijd de Jan Willem Blok-penning werd overhandigd aan de voorzitter van de Oudheidkundige Werkgemeenschap Delft, mev. G.H. Flik. Dit gebeurde door onze eigen voorzitter, dr. M.A. Verschuyf.

Hiermee heeft Delfia Batavorum zijn waardering laten blijken voor het werk dat de leden van deze werkgroep sinds hun bestaan verricht hebben en voor hun konstante strijd om archeologische vondsten in Delft te behouden. Eén van de meest waardevolle kollekties van middeleeuwse vondsten, de opgravingen aan de Nieuwe Langendijk, is resultaat van hun inspanningen (vermeldenswaard is dat deze kollektie uit de TU-gebouwen terug naar de gemeente Delft komt). Extra reden was het 12,5-jarig bestaan van de Oudheidkundige Werkgemeenschap dat op 16 september jl. gevierd werd.

CURSUS STEDEBOUWKUNDIGE GESCHIEDENIS DELFT

Voor deze cursus door drs. J.F. Dröge waarover in vorige konvokaten mededelingen hebben gestaan, hebben zich thans voldoende deelnemers aangemeld. De cursus gaat nu definitief door en zal worden gegeven in de maanden april en mei 1996, om de 14 dagen 4 donderdagavonden en 2 maal een wandeling op zaterdagochtend. Plaats en exacte data zullen t.z.t. bekend worden gemaakt in dit mededelingenblad.

Er kunnen nog enkele belangstellenden deelnemen, opgave bij de heer J. Grakist (tel. 015-2562993).

NIEUW LID

mevr. B. Sitters, Foulkeslaan 107, 2625 RC Delft

AGENDA

Woensdag 22 november 1995 om 20.00 uur. Lezing met dia's.

"Restauratie schilderijen Mauritshuis" door de heer J. Wadum.
Kappellezaal Reinier de Graaf Gasthuis, Reinier de Graafweg 3.
Koffie en thee 1 gulden.

Woensdag 13 december 1995 om 20.00 uur. Lezing met dia's.

"Sociaal-economische aspecten van het leven in Hof van Delft in vroeger tijden"
door mevr. dra. I Vellekoop.
Synagoge, Koornmarkt 12.
Koffie en thee 1 gulden.

Maart 1996, waarschijnlijk de 26e, Algemene Ledenvergadering

Zaterdag 27 april 1996

Lustrumsymposium "Kreatief met Delft"
IHE-gebouw, Westvest 7/9

VARIA

- Wij willen u er graag op attenderen dat de uitgave "Ach Lieve Tijd - 750 jaar Delft en de Delftenaren" behalve in de boekhandel ook te verkrijgen is bij de Gemeentelijke Archiefdienst. Deze instelling heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het tot stand komen van de serie.
- Onder de titel "Uit Koninklijk Bezit" zullen in 1996 drie musea een tentoonstelling houden van bezittingen van de koninklijke familie. Het honderd-jarig bestaan van het Koninklijk Huisarchief is de aanleiding voor deze bijzondere tentoonstelling die achtereenvolgens te zien zal zijn in Den Bosch, Leeuwarden en Den Haag (Museum Paleis Lange Voorhout).
- In verband met de viering van het 750-jarig bestaan van de stad Delft en het 25-jarig bestaan van de Delftse Vrouwen Raad in 1996 wil de Vrouwen Organisatie & Coördinatie een heruitgave verzorgen van het boek "Delftse Vrouwen van Vroeger" dat in 1975 verscheen en niet meer verkrijgbaar is. Het ligt in de bedoeling aan deze heruitgave vijf nieuwe artikelen over bekende Delftse vrouwen van vroeger toe te voegen. Mocht u geïnteresseerd zijn in deze nieuwe uitgave, dan kunt u hierop intekenen door storting van f 50,- op girorekening 2395584 t.n.v. Penningmeester VO/C, Delft, onder vermelding van "Boek Delftse Vrouwen van Vroeger". U ontvangt dan een genummerd exemplaar van het boek waarin uw naam achterin is vermeld. Het boek zal in april/mei 1996 verschijnen.
- Van 1 november 1995 tot 1 april 1996 wordt in het "Museum Het Tramstation" in Schipluiden een tentoonstelling gehouden over het leven en werk van dokter F.H. Reijnders.
Dr. Reijnders was van 1927 tot 1961 huisarts in Schipluiden en was ook actief betrokken bij het verenigingsleven in de gemeente. Hij viel op door zijn brede interesses en culturele belangstelling en is vooral bekend geworden

door enkele bijzondere uitvindingen op het gebied van de stereoscopische film en de diathermie (dit is een methode om aan het lichaam warmte toe te voegen door middel van radiogolven). De tentoonstelling is geopend op woensdag- en zaterdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur. Het museum is gevestigd aan de Otto van Zevenderstraat 2 in Schipluiden.

Genootschap Delta Laborum
Secretariaat: Wilhelminalaan 107 - 2625 LH Delft

port
betaald
Delft

DRUKWERK



Mededelingen van het

Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat:
J. Grakist
Wilhelminalaan 107, 2625 LH Delft
Telefoon: 56 29 93

Financiën:
Penningmeester Delfia
Batavorum Delft
Giro: 58 73 45

18e jaargang

nummer 8

december 1995

HET LEVEN IN DE "HOF VAN DELFT" Lezing met dia's door mevr. drs. I. Vellekoop

Mevrouw Vellekoop zal een aantal sociale en economische aspecten bespreken van het leven in Hof van Delft in vroeger tijden. Zij doet al enige jaren archiefonderzoek naar deze voormalige ambachtsheerlijkheid. In het jaarboek 1994 van Delfia Batavorum publiceerde zij samen met de heer C.F. Kwakkelstein het artikel: De boerderij van Van der Burch in Hof van Delft in de 16e eeuw.

LUSTRUMSYMPOSIUM

In het kader van "750 jaar stadsrechten Delft" organiseert Delfia Batavorum een middagsymposium waarbij drie deskundigen in lezingen en tijdens een forum hun visie zullen geven op de wisselwerking tussen onze stad -gekenmerkt door haar verleden-en de op ons afkomende ontwikkelingen, zoals oprukkende verstedelijking en technologische ontwikkelingen.

Ter opluistering van het symposium zullen verschillende feestelijke activiteiten plaats vinden. De lustrumcommissie hoopt dat u reeds nu de middag van de 27e april zult reserveren. Begin volgend jaar zullen wij u van uitgebreide informatie voorzien.

COMMISSIE BEHOUD STADSSCHOON

De hieronder volgende tekst is voor het grootste gedeelte overgenomen uit brieven.

De Commissie Behoud Stadsschoon van Delfia Batavorum heeft in een brief d.d. 17 november 1995 aan de Directeur van de Dienst Stadsontwikkeling van Delft gereageerd op het voorontwerp van het bestemmingsplan Parkeergarage aan de Phoenixstraat. Doordat de garage ondergronds wordt gebouwd zal een binnenterrein ontstaan dat volgens de ideaalvisie van het bestemmingsplan

nagenoeg onbebouwd zal zijn en blijven. In zijn brief pleit de commissie ervoor dat de inrichting van dit terrein wordt afgestemd op die van de aangrenzende tuin van het Hoogheemraadschap zodat een samenhangend geheel ontstaat. Ook wordt een beplanting voorgesteld met bomen en struiken die meer passen bij een historische stadstuin.

Op 19 november 1995 heeft de commissie een brief gezonden aan de leden van de gemeenteraad van Delft. In de brief wordt aandacht gevraagd voor de toenemende reclame-uitingen in Delft met onder andere billboards, sinds kort zelfs met roterende teksten. In de nota "Reclame voor Reclame, reclamebeleid 1994-2004" heeft de gemeenteraad uitgangspunten voor reclame in de stad vastgelegd. Met name voor de beschermde binnenstad zijn regels gesteld voor de hoeveelheid en grootte van reclame-uitingen. Voor de overige delen van de stad geldt een repressief beleid om te voorkomen dat "reclames storend worden en te overheersend overkomen". De commissie waarschuwt ervoor dat de stad straks op de mooiste plekken wordt overvoerd met schreeuwende reclame-uitingen. Dit een vorm van milieuvervuiling die goed tegengegaan kan worden als de wil daartoe maar aanwezig is, aldus de commissie.

NIEUWE LEDEN

dhr. M. Donze, Roland Holstlaan 847, 2624 KC Delft.

dhr P.C. Smits, Gaaistraat 10, 2623 HH Delft.

dhr. T.O. van Staveren, Nieuwe Plantage 48-1e, 2611 XK Delft.

dhr. P.J. Verwey, Kenyattastraat 1, 2622 GK Delft.

dhr G.Th. Vollebrect, van Heemstrastraat 21, 2613 CD Delft.

AGENDA

Woensdag 13 december 1995 om 20.00 uur. Lezing met dia's.

"Sociaal-economische aspecten van het leven in Hof van Delft in vroeger tijden"
door mevr. drs. I. Vellekoop.

Synagoge, Koornmarkt 12.

Woensdag 24 januari 1996 om 20.00 uur.

Lezing over "Delftse pijpekoppen" door de heer J. Bracco Gartner.

Gemeentelijke Archiefdienst, Oude Delft 169.

In de beschikbare ruimte in het Gemeente Archief is plaats voor ongeveer 40 personen. De heer Bracco Gartner heeft zich daarom bereid verklaard dezelfde voordracht nogmaals te geven **woensdag 31 december 1996 om 20.00 uur.**

Men kan dus kiezen naar welke van beiden men wenst te gaan.

In de pauze van beide lezingen zullen wederom boeken worden verkocht uit het boekenbezit van Delfia Batavorum

Zaterdag 27 april 1996. Lustrumsymposium "Kreatief met Delft"

IHE-gebouw, Westvest 7/9

VARIA

- Ter gelegenheid van "750 jaar stadsrechten Delft" wordt van 1 maart t/m 2 juni 1996 in het Stedelijk Museum Het Prinsenhof de tentoonstelling "Delftse Meesters, Tijdgenoten van Vermeer" gehouden.
- Het "Streekarchief eiland IJsselmonde" verzamelt gegevens van mensen die ooit op het eiland IJsselmonde hebben geleefd en gewoond. Het heeft een collectie microfiches en stamboomgegevens die tegen een geringe vergoeding ter inzage is. Het adres van het streekarchief is Hollandse Tuin 77, Rotterdam. Tel. 010-4825758.
- Delft mist een handzame gids over haar kunst in de openbare ruimte. Daarom verschijnt in het voorjaar van 1996 het boekje "Oude en Nieuwe Beelden in Delft" geschreven door de kunsthistorici Annelies Haase en Leonie ten Duis. Hierin is een selectie opgenomen van ongeveer 50 Delftse beelden, te beginnen bij het praalgraf van Willem van Oranje en eindigend met het meest recent geplaatste beeld. Naast een afbeelding wordt van elk kunstwerk een beschrijving gegeven. Verder bevat het plattgrondjes met de locatie van de beelden. Na verschijning zal de gids voor leden van Delfia Batavorum verkrijgbaar zijn voor de gereduceerde prijs van Fl. 12,50.
- Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Laboratorium voor Microbiologie van de Technische Universiteit Delft (het "Beijerinck Centennial") wordt op Vrijdag 15 december 1995 een historische dag georganiseerd in het Kluwyer Laboratorium, Julianalaan 67 te Delft. Informatie: 015-2120234.

[Faint, illegible text block]

Genootschap Delta Wateroom
 Secretariaat: Wilhelmalaan 107 - 2625 LH Delft

[Faint, illegible text block]

port
 betaald
 Delft



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dhr. J. Grakist
Wilhelminalaan 107
2625 LH Delft
tel.: 015-2562992

Penningmeester: dhr. ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft.
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

19e jaargang

nummer 1

januari 1996

OVERPEINZINGEN NA DE JAARWISSELING

Het afgelopen jaar bestond het Historisch Genootschap Delfia Batavorum 60 jaar. Het komend jaar viert Delft 750 jaar stadsrechten.

Ter gelegenheid van het lustrum bezochten wij het Archeon. Tijdens deze excursie werd de Jan Willem Blok penning uitgereikt aan de Oudheidkundige Werkgemeenschap Delft. Statutair zijn onze belangrijkste doelstellingen ten eerste het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft en ten tweede het bevorderen van behoud en herstel van het in de stad aanwezige culturele erfgoed.

Volgens mij vloeit het tweede deel voort uit het eerste. Immers door het toenemen en verspreiden van de kennis van de geschiedenis van onze stad ontstaat ook interesse voor het behoud en herstel van het culturele erfgoed. Dit betekent niet dat alles bij het oude kan en moet blijven, maar wel dat steeds zorgvuldige afwegingen gemaakt dienen te worden bij ontwikkelingen en ingrepen die op kleine, maar dikwijls ook op grotere schaal noodzakelijk zijn om de stad leefbaar te houden voor de huidige inwoners en komende generaties.

Door gebrek aan kennis van het verleden is al te veel onnodig verloren gegaan. Deze problematiek is door de lustrumcommissie van Delfia Batavorum centraal geplaatst tijdens het middagsymposium "Kreatief met Delft" op 27 april 1996.

Door de inspanningen van de redactiecommissie zal het jaarboek 1996 in het teken staan van 750 jaar stadsrechten van Delft.

De Commissie Behoud Stadsschoon is actief en staat namens de leden van Delfia Batavorum op de bres om ongewenste ontwikkelingen te signaleren en zo mogelijk alternatieve oplossingen aan te dragen.

Om de bovengenoemde statutaire doelstellingen zo veel mogelijk te kunnen realiseren zal de vereniging over voldoende leden moeten kunnen beschikken. De publiciteitscommissie heeft daarom een nieuwe wervingsfolder voor Delfia Batavorum ontworpen die enkele weken terug van de pers is gerold.

Ruim dertig leden van Delfia Batavorum zijn actief in het bestuur en de verschillende commissies, zeer velen ook daar buiten. Voor het komend jaar wil ik een beroep op u doen en u vragen of u zich wilt inspannen een stadgenoot lid van onze Historische Vereniging te maken. Delfia Batavorum is nog altijd één van de grootste verenigingen in Delft en kan zich verheugen in een grote belangstelling. Toch zou het komend jaar een extra feestelijk tintje krijgen indien het aantal leden groter dan duizend wordt.

Ook wil ik u oproepen de taken van uw bestuur en van de commissies te helpen verlichten door hen van advies te dienen en waar nodig te steunen. Hierbij denk ik in het bijzonder aan uw medewerking om de activiteiten van de vereniging te continueren.

Namens het bestuur wens ik u allen een gelukkig, gezond en feestelijk 1996!

Uw voorzitter, dr. M.A. Verschuyf

CONVOCAAT IN EEN NIEUW JASJE

Zoals u heeft opgemerkt, is het eerste convocaat van Delfia

AGENDA

Woensdag 24 januari 1996 om 20.00 uur

Lezing met dia's over "Deltse pijpenkoppen" door de heer L.F.J.Z. Bracco Gartner.

Plaats: Gemeentelijke Archiefdienst, Oude Delft 169.

De lezing zal op dezelfde plaats worden herhaald op woensdag 31 januari, eveneens om 20.00 uur. In de beschikbare ruimte in de archiefdienst is plaats voor niet meer dan 40 personen. Als u de lezing wilt bijwonen wordt u daarom verzocht bij de archiefdienst of telefonisch bij de heer P. Koops te melden voor welke avond uw voorkeur uitgaat (tel. 015-2602341 of 2602356). Hierdoor hopen wij te voorkomen dat belangstellenden wegens plaatsgebrek teleurgesteld moeten worden.

(In het convocaat nummer 8 van december 1995 was abusievelijk vermeld dat de herhaling van de lezing door de heer Bracco Gartner zou plaats vinden op 31 december 1996. Voor zover deze mededeling aanleiding heeft gegeven tot misverstand bieden wij u hiervoor onze verontschuldiging aan).

Maandag 28 februari 1996 om 14.00 uur (middagseminar)

Lezing door de heer drs. E.J. Buit, stadsarcheoloog.

Plaats: Zaal 28 van Trefcentrum De Delftstede, Phoenixstraat 66.

Voor de pauze zal de heer Buit spreken over het ontstaan van Delft en na de pauze over Delftse bierbrouwerijen, uiteraard gezien vanuit archeologisch perspectief.

Dinsdag 26 maart 1996

Jaarvergadering. Plaats en tijdstip worden nog bekend gemaakt.

Na het officiële gedeelte van de vergadering wordt een lezing gehouden door dr. G. Verhoeven, stadsarchivaris.

Zaterdag 27 april 1996

Eustrumsymposium "Kreatief met Delft".

Plaats: IHE-gebouw, Westvest 7/9, Delft.

Over dit symposium zal binnen enkele maanden een extra convocaat met uitgebreide informatie verschijnen.

Zaterdag 8 juni 1996 en zaterdag 28 september 1996

Noteert u deze data alvast in uw agenda. Op deze dagen zullen wij de grote excursie houden. Niet meer zoals voorheen op een opeenvolgende vrijdag en zaterdag, maar op twee zaterdagen, één voor en één na de zomervakantie. Nadere informatie volgt nog.

Batavorum in 1996 in een gewijzigde vorm verschenen en heeft het een andere kop gekregen. Het vertrouwde ruitertje is echter gebleven. Wij verwachten dat deze verandering de leesbaarheid en de duidelijkheid van ons mededelingenblad ten goede zullen komen. U ontvangt voortaan het convocaat in een envelop. Hierdoor is meer tekstruimte in het blad beschikbaar.

LEZING DOOR MEVR. TURKSMA OP 13 DECEMBER 1995

Door familieomstandigheden was mevrouw drs. I. Vellekoop op het laatste ogenblik verhinderd de voor 13 december 1995 aangekondigde lezing "Het leven in de Hof van Delft" te houden. In haar plaats was mevrouw B. Turksma bereid een voordracht te houden over de Delftse Synagoge en de Joodse Gemeenschap in Nederland en in Delft in het bijzonder.

Mevrouw Turksma is actief in de "Stichting tot behoud van de Synagoge in Delft". Het bestuur van Delfia Batavorum is mevrouw Turksma zeer erkentelijk dat zij op zeer korte termijn de plaats van mevrouw Vellekoop als spreekster wilde innemen.

De belangstellenden hebben daardoor niet vergeefs de gang naar de synagoge aan de Koornmarkt gemaakt. Zij hebben kennis kunnen nemen van een weliswaar geheel ander maar zeer interessant onderwerp, waarover nog een levendige discussie werd gevoerd.

DELFTSE PIJPENKOPPEN

LEZING MET DIA'S

DOOR DE HEER L. BRACCO GARTNER

De heer Bracco Gartner, eigenaar van de firma 't Mannetje in Delft, beoefent tabacologie als hobby en is in het bezit van een collectie van circa 10.000 pijpen afkomstig uit bodemvondsten.

Hij verricht ook dossieronderzoek naar de geschiedenis van de Delftse sigaren- en pijpenindustrie en is geschiedschrijver van de tabaksdetailhandel in Delft. In zijn voordracht zullen de verschillende aspecten van het gebruik van tabak worden belicht.

De lezing zal worden gegeven op 24 en op 31 januari 1996. Na afloop zal de heer Bracco Gartner een rondleiding verzorgen in de tentoonstelling over hetzelfde onderwerp die in het Gemeentearchief wordt gehouden (zie voor verdere bijzonderheden de agenda in dit convocaat).

BOEKENVERKOOP

In de pauze van de lezingen door de heer Bracco Gartner zullen wederom, zoals bij vorige lezingen, niet op Delft betrekking hebbende boeken uit het boekenbezit van Delfia Batavorum worden verkocht.

CURSUS STEDEBOUWKUNDIGE GESCHIEDENIS DELFT

Deze cursus, die reeds in vorige convocatien werd aangekondigd, is door de cursusleider, drs. J.F. Dröge, met twee dagdelen uitgebreid.

In plaats van vier zullen nu vijf cursusavonden worden gegeven en wel op de donderdagen 11 en 25 april, 9 en 23 mei en op 6 juni 1996. Verder zullen drie stadswandelingen worden georganiseerd op de zaterdagen 20 april, 18 mei en 1 juni 1996. De deelnemers zullen vóór de eerste cursusavond nadere informatie van de heer Dröge ontvangen. Over de plaats en aanvangstijden volgen nog nadere mededelingen in een volgend convocaat.

GESCHENK T.G.V. "DELFT 750 JAAR"

Het is nog niet te laat om een bijdrage te geven voor het geschenk dat Delfia Batavorum aan de gemeente zal aanbieden ter gelegenheid van de viering "Delft 750 jaar". De plannen hiervoor zijn nu in een vergevorderd stadium en kunnen in een volgend convocaat bekend worden gemaakt. Stort uw bijdrage op het gironummer van onze penningmeester 587345 t.n.v. Genootschap Delfia Batavorum onder vermelding "Delft 750 jaar".

VARIA

- Onder auspiciën van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden is een boekje verschenen met een verzameling herinneringen van Schipluidenaren over hun ervaringen in oorlogstijd. Het boekje is bewerkt door O. Spinnewijn en heeft als titel "Schipluiden-Den Hoorn, 1940-1945". Het is onder andere verkrijgbaar bij het museum "Het Tramstation" in Schipluiden en kost f 19,50.

- Over Delfgauw is een boek verschenen "Herinneringen aan ons dorp" samengesteld door de bewoners van Delfgauw Nel Fransoo-Sonneveld, Rita de Jong en Ton Kerklaan. Het is o.a. te verkrijgen bij het gemeentearchief, Oude Delft 169.

- In het kader van de viering van de vijfhonderdste geboortedag van Menno Simons organiseert de Doopsgezinde Gemeente in Rotterdam een lezingencyclus onder het motto "Anabaptisten en Ketteren, Dissidenten en Deftigheden in het Rotterdamse" De lezingen worden gehouden op 19 februari, 25 maart en 22 april in de Doopsgezinde Vermaning (Noordmolenwerf 1-3 te Rotterdam) en beginnen om 20.00 uur. Verdere informatie is te verkrijgen bij de coördinator Jaap Bes (tel. 010-5216759).

- Het jaarboekje 1995 van de Historische Vereniging Maasland is onlangs verschenen. Het is te koop bij museum "De Schilpen" en bij "t Kleinste Warenhuis" in Maasland. De prijs bedraagt f 6,-.

- In samenwerking met de Stichting Regionale Geschiedenis Noord-Holland en de Stichting Stichtse Geschiedenis organiseert Project Geschiedbeoefening Zuid-Holland op 26 maart en 9 april 1996 een cursus "Zoeken naar Sporen van Nijverheid en Industrieel Erfgoed". De kosten voor deelname bedragen f 30,-. Inlichtingen zijn te verkrijgen bij de heer J. Brugman (tel.070-3450278).

NIEUWE LEDEN

dhr. G.L.S. van den Akker, Vestpoort 5, 2611 ME Delft.
dhr. ir. J.F. Bleichrodt, Landsteinerbocht 10, 2614 GN Delft.
dhr. en mevr. ing. G.J. de Jong, Boeroestraat 25, 2612 GD Delft.

dhr. L.J. Kruyswijk, Siberie 1, 2613 MC Delft.
dhr. Th.J.F. Smeele, H. Dunantlaan 27, 2614 GJ Delft.
dhr. en mevr. P.J.H. Turkenburg, Geerweg 56, 2611 VP Delft.

dhr. en mevr. ir. A.N. Veltmeijer, Florence Nightingalelaan 14, 2614 GM Delft.

dhr. W.A. van der Zanden, Landsteinerbocht 21, 2614 GN Delft.

dhr. J. Zuiderwijk, Mijerstraat 4, 2613 XM Delft.

COLOFON

Het mededelingenblad van de Historische Vereniging Delfia Batavorum verschijnt onregelmatig, doch 8 keer per jaar.

Redactie: mevrouw E.M.C. Emeis, tel.: 015-2136228 ('s avonds) en 015-2145638 (overdag).

De contributie van de vereniging bedraagt f 25,- per jaar en f 10,- per jaar voor elk volgend gezinlid. De kosten voor verkrijgen van het jaarboek en de toezending van het mededelingenblad zijn in de contributie begrepen.

Het jaarboek wordt tijdens de jaarvergadering aan de leden uitgereikt. Aan de leden die de jaarvergadering niet konden bijwonen wordt het boek enkele weken later toegezonden. Het jaarboek wordt echter alleen verstrekt als de contributie over het lopende jaar is betaald.

Nieuwe leden kunnen zich telefonisch of schriftelijk opgeven bij het secretariaat.

Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dhr. J. Grakist
Wilhelminalaan 107
2625 LH Delft
tel.: 015-2562993

Penningmeester: dhr. ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

19e jaargang

nummer 2

februari 1996

HET LUSTRUMGESCHENK VAN DELFIA BATAVORUM AAN DE DELFTSE BEVOLKING TER GELEGENHEID VAN 750 JAAR STADSRECHTEN

U treft in deze Mededelingen van ons Genootschap een afbeelding aan van het wapen van Delft in glas-in-lood, getekend door H.L. Houtzager. Dit wapen is met de wapens van 's Gravenhage en Utrecht, met een drietal voorstellingen op het terrein van het onderwijs, thans onderdeel van een tweetal grote glas-in-lood ramen.

Deze ramen werden in 1911 in opdracht van de toenmalige regenten van de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude te Delft, ontworpen door Herman Velthuis en gemaakt te Delft in de Schoolstraat, in het atelier van gebrand glas 't Prinsenhof van Jan Schouten.

Op initiatief van uw bestuur werden besprekingen gevoerd met regenten van de Fundatie om deze ramen, die jaren lang ongebruikt waren opgeslagen, te restaureren en zo mogelijk te plaatsen. De afspraak werd gemaakt dat de kosten gezamenlijk gedragen zouden worden.

Na ampele overwegingen is de keus van de plaatsing gevallen op de zes bovenvensters van de weeskamer in het stadhuis, op de begane grond aan de Zuid-Oost hoek.

In de twee grote ramen bevinden zich in elk raam drie afbeeldingen in drie medaillons met cartouche.

Bij de restauratie is in gezamenlijk overleg besloten deze zes afbeeldingen afzonderlijk te behandelen en te plaatsen in de zes bovenvensters.

De Fundatie heeft altijd als doel gehad weeskinderen te steunen bij hun studie, aanvankelijk door het geven van onderwijs, later door het toekennen van studiebeurzen.

Nu, nadat offertes zijn uitgebracht en met vertegenwoordigers van gemeentelijke instanties overleg is gevoerd kan ik u meedelen dat zowel financieel (bijna) als technisch de restauratie en de plaatsing gerealiseerd kan worden. Deze restauratie zal geschieden door de firma Zantman te Delft in nauw overleg en onder toezicht van het Centraal Laboratorium te Amsterdam.

Vooraf dankzij de steun van veel van onze leden is het bijna mogelijk dat de helft van de totale onkosten door het Historisch Genootschap Delfia Batavorum kan worden gedragen. Gaarne wil ik die leden die nog geen bijdrage hebben geleverd alsnog verzoeken een gift over te maken op gironummer 587345 t.n.v. penningmeester Delfia Batavorum onder vermelding van: lustrumgeschenk.

De regenten van de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude en het bestuur van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum hopen dat door dit initiatief de historie van de Vrijvrouwe levend zal blijven en dat door plaatsing in de weeskamer van het stadhuis fraaie Delftse Jan Schouten glas-in-lood ramen aan een tijdelijke vergetelheid zullen worden ontrukkt.

Het ligt in de bedoeling van de regenten en het bestuur om samen met de auditeuren van Den Haag en Utrecht de ramen in de loop van het jaar 1996 te laten onthullen en aan de gemeente aan te bieden.

Wij zullen u op de hoogte houden van de verdere vorderingen.

Uw voorzitter, dr.M.A.Verschuyf

AGENDA

Rectificatie

In het convocaat van januari 1996 staat vermeld dat de heer E.J. Bult een lezing zal houden op maandag 29 februari 1996. Helaas is hier een fout gemaakt. De lezing wordt wel gehouden op de genoemde datum, maar dat is een donderdag.

Donderdag 29 februari 1996 om 14.00 uur

(middaglezing!)

Lezing met dia's. "Archeologie in Delft" door de heer drs. E.J. Bult, stadsarcheoloog.

Plaats: Gebouw Delftstede, zaal 2B, Phoenixstraat 66 te Delft.

Dinsdag 26 maart 1996 om 20.00 uur

Jaarvergadering.

Plaats: Kapellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis, gebouw H. Reinier de Graafweg 3 te Delft.

Na het officiële gedeelte van de vergadering zal een lezing worden gehouden door de heer dr. G. Verhoeven, stadsarchivaris.

Zaterdag 27 april 1996

Lustrumsymposium "Kreatief met Delft".

Plaats: IHE-gebouw, Westvest 7/9 te Delft.

Over dit symposium zal binnenkort een extra convocaat verschijnen met uitgebreide informatie.

Zaterdag 8 juni 1996 en zaterdag 28 september 1996

Op beide dagen zal dezelfde excursie worden georganiseerd, waarschijnlijk naar Gorinchem en het slot Loevestein.

ARCHEOLOGIE IN DELFT

Lezing met dia's door de heer drs. E.J. Bult, (zie agenda).

De stad Delft kent een zeer rijke historie.

De spreker zal ingaan op verschillende opgravingen in Delft en de nieuwe inzichten die deze hebben opgeleverd met betrekking tot het ontstaan van de stad. Ook wordt de topografie van Delft behandeld.

Aan de hand van een latere opgraving wordt duidelijk gemaakt welke functies een bepaalde wijk heeft gehad. Na de pauze zal in het bijzonder aandacht worden besteed aan de Delftse bierbrouwerijen.

De heer Bult studeerde sociale geografie aan de Vrije Universiteit en culturele pre- en protohistorie aan de Universiteit van Amsterdam.

Hij studeerde af op onderzoek naar het kasteel Polanen en de archeologie van Midden-Delfland. Sedert 1 januari 1991 is hij als gemeentelijk archeoloog verbonden aan de dienst Stadsontwikkeling van de gemeente Delft.

WETENSWAARDIGHEDEN OVER DELFT

De redactie van het mededelingenblad van Delfia Batavorum zal in dit en de komende convocaten enkele korte artikelen opnemen die een bepaald aspect van de geschiedenis van Delft behandelen. In dit nummer treft u als eerste een artikel aan van de auteur A. Peer dat eerder verscheen in het Delfts Katholiek Dagblad van 14 maart 1955. Wij wensen u veel genoegen bij het lezen.

CURSUSSTEDEBOUWKUNDIGE GESCHIEDENIS VAN DELFT

Voor deelname aan deze cursus hebben zich twintig personen opgegeven. De inschrijving is gesloten. De cursusdagen zijn reeds vermeld in het convocaat van januari 1996. De cursusleider zal de deelnemers rechtstreeks informeren over de plaats waar de cursus wordt gegeven en het tijdstip van aanvang.

CONTRIBUTIE 1996

Tegelijk met dit convocaat ontvangt u, tenzij wij uw contributie al ontvangen hebben, de acceptgirokaart voor de betaling van uw contributie voor 1996.

Wij nemen aan dat u ook in de toekomst lezingen wilt bijwonen, deel wilt nemen aan excursies en het jaarboek wilt ontvangen. Ook nemen wij aan dat u het Genootschap wilt blijven steunen en daarmee de inzet van de vereniging, namelijk de inzet voor het behoud van het erfgoed in onze mooie stad Delft.

Zoals u ziet hebben wij de acceptgirokaart in het convocaat gevoegd. Wij verzoeken u de bijgevoegde acceptgirokaart te gebruiken voor de betaling van de contributie en deze met uw eerstvolgende betalingsopdrachten mee te sturen, zodat wij snel over de ontvangen contributiegelden kunnen beschikken.

Indien u gebruik maakt van Girotel verzoeken wij u daarbij uw volledig adres te vermelden.

Wij vragen u ook nog het volgende: het is mogelijk dat uw naam en adres niet juist of onvolledig zijn vermeld. Wilt u in dat geval correcties en/of aanvullingen aanbrengen, graag in blokletters, zodat wij deze in onze administratie kunnen verwerken.

VARIA

- De voormalige wethouder van Rijswijk, de heer drs. W.P.C. van der Ende heeft een speurtocht gehouden naar zijn voorouders. Dit mondde uit in een boek "Geschiedenis van een Delflandse Familie (1600-1995)". Het boek is uitgegeven in eigen beheer. De prijs is f 49,95.

- Door de "Vereniging Vrienden van Het Prinsenhof" te Delft wordt een Nieuwsbrief uitgegeven. Hierin worden, behalve het verenigingsnieuws, de verschillende activiteiten die in en om het Prinsenhof plaatsvinden vermeld. Voor informatie kan men zich wenden tot het secretariaat van de vereniging, (tel. 015-2602358).

- De conservator van het Prinsenhof, de heer M. van Maarseeven, heeft een stadswandeling samengesteld die langs de plekken voert die -al dan niet met zekerheid- van belang zijn geweest in het leven van Johannes Vermeer. De route is vanaf 1 maart verkrijgbaar bij de VVV in Delft. Men kan zich vanaf die datum daar ook opgeven voor een stadswandeling onder leiding van een gids van de VVV.

- Door de Gemeentelijke Archiefdienst te Delft is een boekje samengesteld dat achtergrondinformatie geeft bij de tentoonstelling over Delftse pijpenmakers die tot en met 29 maart 1996 te zien is in het Archief. Het boekje (26 pag.) is daar verkrijgbaar, prijs f 1,-.

- Het Project Geschiedbeoefening Zuid-Holland vraagt aandacht voor drie cursussen die omstreeks maart, april en mei gegeven worden. Het zijn:

- * Kaarten en Tekeningen
- * Zoeken naar sporen van Nijverheid en Industrieel Erfgoed
- * Huizenonderzoek

Informatie en aanmelden bij Project Regionale Geschiedbeoefening Zuid-Holland t.a.v. de heer J.Brugman, Postbus 448, 2501 CK Den Haag, tel. 070-3624121, fax 070-3450278.

NIEUWE LEDEN

dhr. C. Boltjes, Thorbeckestraat 6, 2613 BW Delft.
mevr. D. van Burg-de Boer, Hammarskjöldlaan 351, 2286 HH Rijswijk.

dhr. G.H. Flik, Blekerhof 46, 2613 KB Delft.

dhr. en mevr. M.L. Hom, F. Nightingalelaan 4, 2614 GM Delft.

dhr. en mevr. J.C.A. van der Horst-van Mil, Jac. Catsstraat 47, 2613 HA Delft.

dhr. en mevr. A.J. Ketel-Schattinga, Van Rijslaan 36, 2625 KX Delft.

mevr. K.H.M. van Staverloo-Bouwer, W.H. van Leeuwenlaan 108, 2613 ZG Delft.

VERSLAG 60e ALGEMENE LEDENVERGADERING GENOOTSCHAP DELFIA BATAVORUM OP 15 MAART 1995 IN DE IMMANUELKERK TE DELFT

Opening

1. De voorzitter opent de vergadering en heet met name de heer H.Vos welkom die zich bereid heeft verklaard na de vergadering de veiling van de boeken uit onze bibliotheek als veilingmeester in de hand te houden.

Verslagen

2 en 3. Het verslag van de algemene ledenvergadering van 30 maart 1994 en het jaarverslag van de secretaris worden goedgekeurd na aanvulling van het jaarverslag met de mededeling van de contactbijeenkomst voor bestuur en leden van de diverse commissies in december 1994.

Financiën

4. Het financieel verslag over 1994 roept enkele vragen op. De post verkoop boeken heeft slechts betrekking op de verkoop van oude jaarboeken. Het betreft niet verkoop van boeken uit de bibliotheek. Mevr. M. de Jong heeft geen uitgaven voor de contactbijeenkomst gevonden. Dit is juist. De deelnemers hebben de eigen kosten gedragen. Dit wordt toch wel al te zuinig beleid gevonden.

De kascommissie, de heer M.Tienstra en de dames A.Kröger en A.Koper, lichten bij monde van de heer Tienstra mondeling toe dat de financiële administratie is gecontroleerd en accoord bevonden, zodat decharge van de penningmeester geproponeerd kan worden. De vergadering neemt het voorstel over.

De voorzitter vraagt een van de leden zich aan te bieden voor benoeming in de kascommissie nu de heer Tienstra aftreedt.

Geen van de leden biedt zich spontaan aan, zodat wordt voorgesteld het bestuur te machtigen een derde lid voor de kascommissie te zoeken. De vergadering aanvaardt dit voorstel.

Begroting

5. De sluitende begroting voor 1995 geeft geen aanleiding tot vragen. Mevr. M. de Jong komt terug op de kosten voor de contactbijeenkomst. Zij meent dat bestuur en commissieleden gezien het werk dat zij voor de vereniging doen geen kosten in rekening gebracht mogen krijgen. De vergadering sluit zich hierbij aan en wijzigt de begroting door opname van een post voor de onkosten van deze bijeenkomst.

De voorzitter dankt de penningmeester voor de verrichte werkzaamheden.

Bestuursverkiezing

6. Statutair aftredende bestuursleden zijn: de voorzitter, dr. M.A. Verschuyl en de leden E.M.C. Emeis en ir. J.G. Wegner. Zij hebben zich allen herkiesbaar gesteld en tegenkandidaten zijn niet aangemeld. De vergadering stemt in met herbenoeming.

Het bestuur stelt voor een nog open bestuursvacature op korte termijn te vervullen door benoeming van de heer dr. W.C.M. Zwennis tot lid, waarbij het in de bedoeling ligt dat hij het komend jaar de functie van secretaris zal overnemen. Dit voorstel kon niet tijdig in het convocaat worden opgenomen, zodat pas in de volgende vergadering, ter gelegenheid van de eerstkomende lezing, hij statutair kan worden benoemd.

Jaarboek 1994

7. De heer M. van Noort reikt namens de redactiecommissie het eerste exemplaar uit. Hij wijst er op dat dit jaar voor het eerst advertenties zijn opgenomen om aldus plaatsing van een lang artikel over "Ziekenbussen" mogelijk te maken. Het eerste exemplaar gaat naar de heer A. Kleyweg, die in zijn Stadskoffiehuys regelmatig oudere Delftenaren de gelegenheid geeft over de Delftse historie te horen en te praten. De heer Kleyweg is door deze eer zeer blij getroffen. De voorzitter dankt in de heer van Noort de hele redactiecommissie voor het zeer vele werk dat jaarlijks zo'n tastbaar resultaat oplevert.

Bestuursvoorstellen

8. De voorzitter stelt voor een folder te laten maken die een beeld geeft van de activiteiten van ons genootschap. De publiciteitscommissie heeft hiervoor al ideeën ontwikkeld. Het aanvankelijk idee om ook het logo aan te passen zal niet worden uitgevoerd daar te veel leden hiertegen bezwaren hebben laten blijken. Wel wil het bestuur in de naam het doel van onze vereniging wat beter laten uitkomen. Voorgesteld wordt derhalve in activiteiten naar buiten ons te presenteren onder de naam "historische vereniging". Een aantal van de leden blijkt bezwaar te hebben tegen het niet gebruiken van de naam "genootschap". Als compromis besluit de vergadering te kiezen voor "historisch genootschap". Statutenwijziging wordt hiervoor niet nodig geacht, daar de toevoeging historisch niet essentieel is voor de naam.

De heer dr. J.J. van Loef, voorzitter van de lustrumcommissie krijgt het woord over voorstellen voor het te vieren lustrum.

Hij noemt: I. de besloten lustrumactiviteit voor leden, het bezoek met lunch aan het Archeon op 30-09-1995, en II. het symposium "Kreatief met Delft" op 27 april 1996, als activiteit in het kader van 750 jaar Delft.

De voorzitter dankt alle leden van de lustrumcommissie voor hun inzet.

De heer H. Vos, als vertegenwoordiger van de vereniging in de Archeologische commissie en de commissie Open Monumentendag, wijst erop dat in 1996 voor de 10e maal in Delft monumenten voor het publiek open gesteld zullen worden, ondanks de blijvende financiële zorgen van de organisatie. De Archeologische commissie is zeer verheugd dat na veel strijd Delft eindelijk heeft besloten een vaste stadsarcheoloog te benoemen.

De voorzitter doet het voorstel aan Delft i.v.m. het 750-jarig bestaan een cadeau aan te bieden. Hiervoor zal van de leden een gift worden gevraagd.

De heer J. Wegner als voorzitter van de commissie Behoud Stadsschoon wijst op twee actiepunten: het bezwaar dat is aangetekend tegen de parkeergarage door de gemeente gewenst aan de Nieuwe Langendijk en tegen het overkappen van de zogenaamde kruidentuin van het Prinsenhof. Beide gemeentelijke plannen worden met argwaan gevolgd en protesten zullen zonnig in concrete maatregelen resulteren. De commissie stelt als doel te waken dat de historische stad niet uitgeleverd wordt aan de markt.

De voorzitter vindt dat ook de voorgenomen opheffing van de monumentencommissie grote zorgen baart.

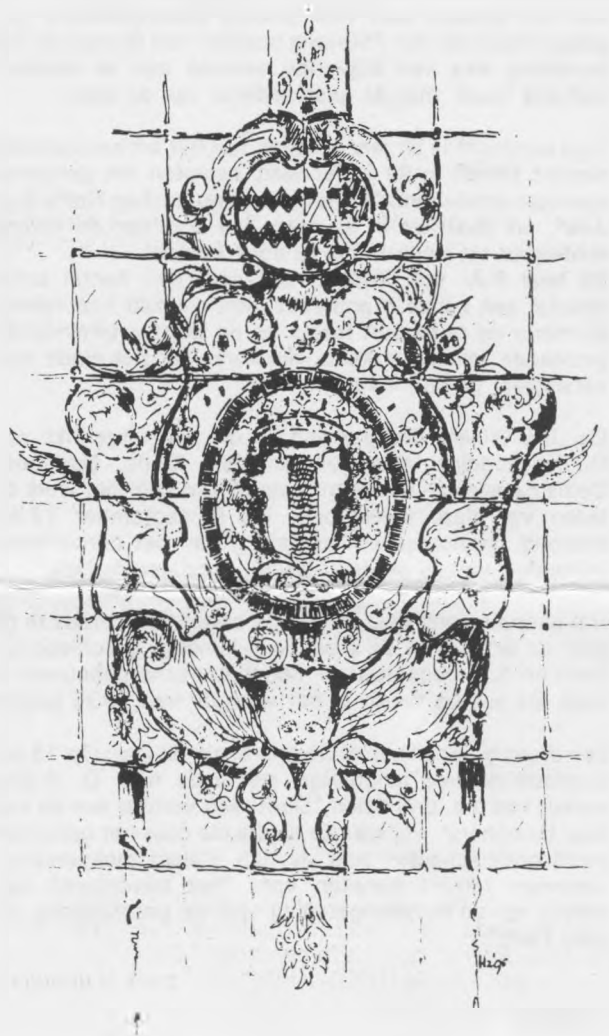
Rondvraag

9. Diverse leden tonen zich verontrust over de wijze van handelen van de gemeente t.a.v. de monumentencommissie. Toegezegd wordt dat het bestuur hierover informatie zal blijven geven in het convocaat. Het onderwerp geeft aanleiding tot suggesties van ideeën voor protestmarsen tot het schrijven van een artikel over het ontstaan van onze commissie Behoud Stadsschoon.

Sluiting

10. De voorzitter dankt ieder voor de bijdragen tot de gedachtenwisseling en sluit de vergadering met het voorstel op de aansluitende veiling hoog in te zetten.

WAPEN VAN DELFT IN GLAS-IN-LOOD



COLOFON

Het mededelingenblad van de Historische Vereniging Delfia Batavorum verschijnt onregelmatig, doch 8 keer per jaar.

Redactie: mevrouw E.M.C. Emeis, tel.: 015-2135223 ('s avonds) en 015-2145638 (overdag).

De contributie van de vereniging bedraagt f 25,- per jaar en f 10,- per jaar voor elk volgend gezinslid. De kosten voor verkrijgen van het jaarboek en de toezending van het mededelingenblad zijn in de contributie begrepen.

Het jaarboek wordt tijdens de jaarvergadering aan de leden uitgereikt. Aan de leden die de jaarvergadering niet konden bijwonen wordt het boek enkele weken later toegezonden. Het jaarboek wordt echter alleen verstrekt als de contributie over het lopende jaar is betaald.

Nieuwe leden kunnen zich telefonisch of schriftelijk opgeven bij het secretariaat.

Algemeen

In oktober van dit jaar bestond het genootschap 60 jaar. In verband met het 750-jarig bestaan van de stad Delft in 1996 is besloten de viering van dit lustrum te splitsen in een feestelijke bijeenkomst voor de leden rond oktober 1995 en een activiteit voor de Delftse bevolking bij het begin van de viering van 750 jaar Delft.

De leden vierden het lustrum op 30 september met een feestelijke familiedag in het Archeon in Alphen aan de Rijn. Op 27 april 1996 treedt het genootschap naar buiten met een symposium onder de titel: "Kreatief met Delft". Daarnaast hebben de leden van Delfia Batavorum op voorstel van het bestuur een flink bedrag bijeengebracht om ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van de stad de Delftse bevolking iets van blijvende waarde aan te bieden wat verband houdt met de geschiedenis van de stad.

Veel aandacht is dit jaar besteed aan het ontwerpen van een nieuwe folder. In dit kader werd besloten het genootschap voortaan te noemen: "Historisch Genootschap Delfia Batavorum", om daarmee in de naam het doel van de vereniging duidelijker tot uitdrukking te doen komen.

De heer P.A. van Koppen ontwierp een aantal schetsen waaruit een keuze is gemaakt. Met de hulp van velen voor de hierin op te nemen foto's en de tekst is uiteindelijk een geslaagde folder ontstaan, die kort voor het einde van het verslagjaar gereed kwam.

De Jan Willem Blokpenning is dit jaar uitgereikt aan de Oudheidkundige Werkgemeenschap Delft. Daarmee liet Delfia Batavorum de waardering blijken voor het werk dat de leden van deze werkgroep, die in september 12½ jaar bestond, verrichten in het belang van het conserveren en behouden van de archeologische vondsten in Delft.

Het bestuur vond drs. J.F.Dröge bereid een cursus te geven voor de leden over de stedenbouwkundige geschiedenis van Delft en de architectuur van de historische gebouwen in de stad. De cursus wordt in het voorjaar van 1996 gegeven.

Een droevig bericht bereikte ons begin dit jaar: Op 16 januari overleed na een langdurige ziekte de heer D. Wijbenga, auteur van o.a. drie delen "Delft, een verhaal van de stad en haar bewoners". Hij was de eerste die door het genootschap werd onderscheiden met de Jan Willem Blokpenning. Dit vanwege zijn verdiensten voor "het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft".

Lezingen

Bij het organiseren van de lezingen bleek het moeilijk voldoende sprekers te vinden die bereid waren voor de leden van Delfia Batavorum een geschikt verhaal te vertellen. Als gevolg daarvan zijn dit jaar slechts vijf lezingen gehouden. Dit aantal werd echter gecompenseerd door de een groter aantal excursies. De leden konden in totaal viermaal deelnemen aan een excursie van wisselende omvang.

- Op 22 februari gaf de heer M.W.Hazeveld een dia-presentatie onder de titel "Delft Prinsstad". Bij deze audio-visuele lezing werd gebruik gemaakt van 2 diaprojectoren met in elkaar vloeiende beelden, waarbij beelden en muziek elkaar aanvulden.

- Op 19 april verzorgde drs. J.W.Moerman een lezing met dia's over "De Delftse landmeter/kaarttekenaar Jan Jansz. Potter". De in Delft geboren Jan Jansz. Potter was van 1560 tot 1590 voornamelijk werkzaam in Delfland. Naast talloze losse kaarten liet hij vijf kaartboeken na. Deze kaarten

vormen een belangrijke bron voor regionaal-historisch onderzoek.

- Op 30 mei hield drs. Th.M.van Mierlo van het Kampens gemeentearchief een lezing over de stad Kampen. Dit als inleiding op de excursie naar Ketelhaven en Kampen op 9 en 10 juni.

- Op 22 november sprak de heer J.Wadum, hoofdrestaurator van het koninklijk kabinet van schilderijen "Mauritshuis". In zijn lezing met dia's, onder de titel "Restauratie schilderijen Mauritshuis", behandelde hij de kunsthistorische en restauratietechnische aspecten van twee schilderijen van Vermeer. "Gezicht op Delft" en "Het meisje met de tulband", beide in bezit van het Mauritshuis en te zien op de grote Vermeertentoonstelling in 1996.

- Tenslotte was op 13 december een lezing met dia's georganiseerd in de Synagoge aan de Koornmarkt over "Het leven in de Hof van Delft". Helaas was de spreekster op het laatste ogenblik door familieomstandigheden verhinderd. Mevrouw B.Turksma, actief in de "Stichting tot behoud van Synagoge in Delft", was bereid op zo korte termijn een voordracht te houden over de Delftse Synagoge en de joodse gemeenschap in Nederland en Delft in het bijzonder.

Excursies

- Op 17 mei werd een kleine excursie georganiseerd naar de nieuwe werkruimte van de stads-archeoloog aan de Hooikade 2. De leden konden niet alleen de betere behuizing van drs. Bult en zijn medewerkers bezichtigen, maar ook de vele daar tentoongestelde opgegraven objecten. Dit als voorbereiding op de familiedag in Archeon in september.

- De grote jaarlijkse excursie ging dit jaar naar Ketelhaven en Kampen. Op 9 en op 10 juni ging een gezelschap leden van Delfia Batavorum per bus naar de IJsselmeerpolders. Via Muidenberg en langs de Oostvaarders plassen in de Flevopolder ging de reis naar Ketelhaven, voor een bezoek aan het Rijksmuseum voor Scheepsarcheologie. Vervolgens naar Kampen. Al wandelend door deze oude Hanzestad genoot het gezelschap van de vele monumenten, waarvan een aantal ook van binnen waren te bezichtigen.

- In het kader van de lustrumviering ging op 30 september een flinke groep leden, al of niet met hun kinderen, naar Alphen aan de Rijn. In het archeologisch themapark "ARCHEON" werd het 12e lustrum van Delfia Batavorum feestelijk gevierd met een familiedag. Onder leiding van deskundige gidsen liepen de deelnemers door het park en bezochten een nagebouwde nederzetting uit de pre-historie, bewoond door prehistorische jagers. Vervolgens een aantal gebouwen uit de Romeinse tijd, met een badhuis, een herberg en een amphitheater waarin een gladiatorengevecht werd opgevoerd. Tenslotte het middeleeuwse stadje Gravendam met huizen van diverse ambachtslieden. In het middeleeuws klooster genoten de deelnemers van een feestelijke middeleeuwse lunch.

- Tenslotte werd op 21 oktober de Grote Kerk van Maassluis bezocht. De restauratie van het schilderwerk in deze kerk is uitgevoerd door de heer P. de Ruyter. Hij gaf aan de hand van dia's een lezing over de geschiedenis en het herstel van de kerk en verzorgde de rondleiding.

Publicaties

De redactiecommissie is er ook dit jaar weer uitstekend in geslaagd een jaarboek samen te stellen. Het vierde in de reeks. Voor het eerst zijn dit jaar ook advertenties opgenomen, om daarmee de financiering te vergemakkelijken. De voorzitter van de commissie bood het eerste exemplaar aan

tijdens de jaarvergadering op 15 maart. Dit vierde jaarboek is opgedragen aan de heer A.C.Kleyweg, van het Stadskoffy-huis, voor zijn stimulerende inzet om de geschiedenis van Delft uit te dragen.

Van het mededelingenblad verschenen dit jaar, de 18e jaargang, acht nummers. Behalve de aankondigingen van lezingen, excursies en andere mededelingen zijn ook diverse varia opgenomen, waarvan kennisneming door de leden van belang wordt geacht.

De bibliotheek

Het bestuur was al enige tijd geleden tot de conclusie gekomen dat de zeer uitgebreide bibliotheek een groot aantal boeken bevat die geen enkele relatie hebben met de stad Delft of omgeving. De bestuursleden hebben de verzameling daarom gesplitst in een deel dat in de bibliotheek van Delfia Batavorum past en een deel dat daar in feite niet in thuis hoort. Wegens ruimtegebrek worden deze boeken aan de leden verkocht. Na afloop van de jaarvergadering op 15 maart is een veiling gehouden van een groot deel van deze boeken. Het restant is en wordt bij volgende lezingen ten verkoop aangeboden.

Het ledenbestand

Het aantal leden vertoonde in 1995 een teruggang van 894 per 1 januari tot 858 per 31 december. In totaal 76 leden moesten worden uitgeschreven, waarvan 10 door overlijden. Van de overige 66 zegden ongeveer de helft hun lidmaatschap op. De rest moest worden uitgeschreven ofwel omdat een aantal leden verhuisde zonder nieuw adres op te geven ofwel omdat ook na herhaalde herinnering de contributie niet werd betaald. Gelukkig konden 40 nieuwe leden in het bestand worden bijgeschreven.

Het bestuur

De ledenvergadering besloot op voorstel van het bestuur het aantal bestuursleden uit te breiden en weer op negen te brengen. De heer dr. W.C.M. Zwennis werd gekozen als algemeen-adjunct. Hij zal na een jaar de secretaris op kunnen volgen. Omdat zijn kandidaatstelling voor de algemene ledenvergadering op 15 maart niet tijdig mogelijk was vond de verkiezing plaats in een extra ledenvergadering op 19 april.

Op zaterdag 9 december organiseerde het bestuur een bijeenkomst met de leden van de verschillende commissies om het onderling contact te verstevigen. In De Nonnerie konden de commissieleden onder het genot van een drankje en een hapje elkaar ontmoeten.

JAARVERSLAG VAN DE COMMISSIE BEHOUD STADS-SCHOON

In 1995 kwam de commissie zeven keer bijeen om te spreken over met name de volgende beleidsvoornemens van de gemeente. Ten aanzien van de integratie van de Welstandscommissie en de Monumentencommissie gaf de commissie de voorkeur aan een kleiner samengestelde commissie (2 nieuwbouwarchitecten, 2 restauratiearchitecten en 1 stedenbouwkundige) met een betere ambtelijke ondersteuning. Op dit punt is onder meer contact opgenomen met de voorzitter van de Monumentencommissie.

Met betrekking tot het plan voor een autoluwe binnenstad heeft de commissie zich bij de inspraak uitgesproken tegen het plan voor een parkeergarage aan de Nieuwe Langedijk. Het voorontwerp van het bestemmingsplan voor de parkeergarage aan de Phoenixstraat is door de commissie becommentariëerd. De commissie heeft bezwaar gemaakt tegen

het bouwplan voor de overkapping van de zogenoemde Kruidentuin van het Prinsenhof. Ook zijn burgemeester en wethouders geweest op de magere aanleg en het matige onderhoud van de Prinsenhof. Bij de gemeenteraad heeft de commissie haar zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan "Technische Herziening Komplan 1996" ingediend. Daarbij is gesteld dat het plan niet voldoende duidelijke waarborgen bood voor het handhaven (of herstellen) van de visuele kwaliteit van de binnenstad (beschermd stadsgezicht). Verder heeft de commissie zich gekeerd tegen de planregeling die verdere horeca-ontwikkelingen aan de Oude Delft en de Koornmarkt toelaat.

Tenslotte is de gemeenteraad geweest op zijn inconsequente reclamebeleid door aan de ene kant de plaatsing van billboards her en der toe te staan en aan de andere kant de reclame-uitingen van de middenstand in de binnenstad door middel van regelgeving aan te willen pakken.

BESTUUR DELFIA BATAVORUM:

Voorzitter: dr. M.A. Verschuyl
Secretaris: dhr. J.Grakist
Penningmeester: ir. J.F.van Heel
Tweede voorzitter: mevr. W. van Reijen-Mienis
Tweede secretaris: mevr. E.M.C. Emeis
Lezingen: dhr. P. Koops
Excursies: mevr. mr. G.W.A. de Groot-Op den Brouw
Commissie Behoud Stadsschoon: ir. J.G. Wegner
Alg.Adjunct: dr. W.C.M. Zwennis

Ereleden:

P.Bouwmeester +
Mr. G.E. van Walsum +
Mr. H.E. Phaff
P.C.Visser +
J. van Oel +
Jkvr. Dr. C.H. de Jonge +
C.D. Goudappel
A.J.M. van Peer +
G.G. Kunz +
Mevr. J.M de Wijs-Kamp +
Drs. A.J.H.Rozemond.

Publicatiecommissie:

Dr. H.L. Houtzager
Dr. P.C.J. van der Krogt
Dhr. H.W. van Leeuwen
Dhr. M. van Noort
Dr. M.A. Verschuyl

Jubileumcommissie:

Prof.dr. J.J. van Loef
Mevr. W.J.B.I. Leupen-van den Bosch
Dr.ir. M. Tienstra
Mevr. mr. G.W.A. de Groot-Op den Brouw

Publiciteitscommissie:

Dhr. P.A. van Koppen
Drs. B.W. Raymakers

Vertegenwoordiger van Delfia Batavorum in de Commissie Monumentendag en in de Archeologische Werkgroep:

Ir. H.H. Vos

DE DELFTSE KORENMARKT (I)

DE KORENMETERS EN HET KORENMETERSHUISJE

door A. van Peer.

Het is bekend dat Delft in de middeleeuwen een drukke korenhandel had, één dagelijkse rond de Poelbrug en driemaal in de week bij de Havenbrug en langs het Nieuwe-Delft. Deze laatste was de grote Korenmarkt. De naam Korenmarkt aan dit stuk Nieuwe-Delft gegeven, herinnert ons nog aan die korenhandel, evenals de naam van de brug op het einde daarvan, de St. Jacobsbrug. St. Jacob, 24 Juli, is een oogstheilige. De 19de eeuwse dichter Loots herinnert daar nog aan, als hij zingt:

*"St. Jacob rijkt ons blij te moe
De overrijpe graanhalm toe
Als weldaad uit den hoge".*

Dat Delft zo'n drukke korenhandel had, behoeft ons niet te verwonderen, wanneer wij weten, dat de stad 150 bierbrouwerijen telde en dat bier toen uit graan gebrouwen werd. Graan werd hier al zeer vroeg verhandeld. Ruim 30 jaar na de verheffing tot stad in 1280, kreeg Delft van Graaf Floris V het recht een muddepenning te heffen. Wat dit recht precies inhield, is nog onbekend, het zal een omzetbelasting geweest zijn, die van elk verkochte mud werd geheven. Wij mogen aannemen dat deze gift zeer aanzienlijk is geweest aangezien de Graaf ze gaf in tegenwoordigheid van vele aanzienlijke edelen uit Holland en Zeeland. En als deze gift voor zeer aanzienlijk werd gehouden, dan moet de korenhandel toen ook reeds aanzienlijk zijn geweest. Zestig jaar later, in 1342, krijgt de stad van Graaf Willem IV nog drie rechten de korenhandel betreffende erbij. Het waren de bordije, de makelaardije en het uitzetten. De bordije of borije of boringe was het recht om van stadswegen het graan te boren, d.w.z. steekproeven te nemen in de schuiten om te zien of de onderste laag van dezelfde kwaliteit was als de bovenste, om te zien dus of het wel overal botertje tot de boom, tot de bodem was. De makelaardije gaf de Delftenaren het recht om als tussenpersoon, als makelaar, bij de korenhandel op te treden. Het uitzetten was het recht om koren te koop aan te bieden.

GRAAN UIT VERRE LANDEN

Het koren moest worden aangevoerd in platte schuiten. Deze schuiten lagen vanaf de Bunbrugge (waarschijnlijk Warmoesbrug) tot aan het Oude Gasthuis.

Om zes uur 's morgens werd begonnen met de boringe en om acht uur met de verkoop. Niemand mocht voor 8 uur verkopen "ter verhinderende van baatzoekige monopolie", zegt Van Bleyswyck.

Op deze marktdagen krioelde het van allerlei kooplieden als brouwers, korenkopers, korenmouters, makelaars en allen die in granen handelden, zodat zij de gehele korenmarkt vulden en bijna onbegaanbaar maakten.

Aan de Delftse markt kwam niet alleen koren gewassen in Holland, doch Delftse schippers staken Oost- en Noordzee over en haalden uit verre landen hun lading. Deels kwam het graan uit de Oostzeehavens Danzig en Koningsbergen, deels ook uit Noord-Frankrijk, uit het gebied van de Somme. In 1394 laadden Delftenaren te Saint Valéry, de haven van de Sommemond, een schip met tweehonderd quarter tarwe.

WAT IS EEN KORENMETER?

Nu over de korenmeters.

Het beroep van korenmeter was een ambt dat vanwege de stad werd gegeven. Niemand mocht koren meten of hij moest door de burgemeester daartoe zijn beëdigd. Dit ambt lag in hetzelfde vlak als het ambt van waagmeester en staalmees-

ter. Bij de eed beloofden zij dat zij hun ambt goed zouden uitoefenen tot welvaart van de stad en de nering. Bij deze eedsaflegging werd hun ook ten strengste verboden de korenmaat af te geven aan iemand die niet beëdigd was.

De korenmaat, ook achtendeel genoemd, was een houten ton met van boven een ijzeren staaf, als de middellijn van een cirkel.

Na afloop van het werk nam elke korenmeter zijn maat mee naar huis, doch eens in de veertien dagen moesten alle maten worden ingeleverd in de Stoop, het korenmetershuisje. Daar werd dan door het lot aangewezen welke maat hij de volgende veertien dagen bij zijn werk moest gebruiken. De reden van deze loting om een maat is mij niet duidelijk. Waren de maten dan niet alle gelijk?

Wanneer des morgens de verkoop van koren begon, moesten de meters zorgen in het korenmetershuisje aanwezig te zijn. Als een koopman een partij koren gekocht had ging hij naar het korenmetershuis. Daar werd dan met de teerling of dobbelsteen geworpen wie van de meters het werk werd toegewezen. Vóór de loting moest er echter een bewijs overgelegd zijn dat het koren goedgekeurd was. Wanneer een meter niet aanwezig was in de Stoop als de koopman kwam, dan ging zijn beurt voorbij. Indien één van de aanwezige meters niet wou meedobbelen, omdat het werk te gering was, dan werd hij een hele dag van het meedobbelen uitgesloten. En als het gebeurde dat er een geschil ontstond bij het dobbelen, dan besliste de meerderheid van stemmen. Een korenmeter die door het lot een werk was toegewezen dat 16 hoet (last) of daarboven groot was, mocht een andere meter die geen werk had, laten helpen en hij moest hem dan belonen naar gelang hij gemeten had.

ER MOCHT NIET GEVLOEKT WORDEN

Dan was er nog een expressebevel dat binnen de Stoop niemand lelijke of ontijdige woorden spreken mocht of iemands dobbeistenen wegwerpen, en als hem gevraagd werd welk werk hij had dan moest hij dat dadelijk zeggen. Na de loting kon de meter met zijn werk beginnen. Begon hij niet terstond, dan verbeurde zijn maat en moest hij het loon van het meten betalen. Vóór hij in de schuit afdaalde moest hij een schriftelijk bewijs van de koop hebben en dit bewijs de makelaar overleggen.

In de schuit moesten de meters hun maat recht in het koren zetten, niet hellend, en alle koren zijn rechte streek geven met de strijkstok. Wanneer de maat vóór en achter even vol was en de balk of staaf met koren bedekt, dan mocht hij pas zijn streek geven.

In de uitzetstok, dit is de monsterzak, die op de walkant werd geplaatst, mocht hij niet meer koren doen dan er gaat in een wijnkan van één mengsel groot tot aan het merk van de stadsijker.

U ziet, dat dit ambt met Hollandse degelijkheid of als u wilt nauwkeurig eng omschreven was.

Hiermede waren de bepalingen voor de korenmeter nog niet uitgeput. Een korenmeter die bemerkte dat het koren van onder en boven niet van dezelfde kwaliteit was, moest dadelijk het gerecht waarschuwen.

Een korenmeter kan ook niet als makelaar optreden en zodra zijn werk klaar was, dit de makelaar te kennen geven en ook opgeven hoeveel hij gemeten had. Dan mocht hij pas zijn loon ontvangen. Voor een hoet mocht hij niet meer ontvangen dan 4 scellingen Hollands of men moest hem vrijwillig meer willen geven.

Indien een meter in gebreke bleef de koopman goed te bedienen, dan mocht deze zonder consent van het stadsbestuur te vragen, een andere korenmeter aanstellen. En ook mocht geen meter koren weggeven aan houwens om bier zonder toestemming van de koopman.

Aldus het eerste artikel van A. van Peer over de Delftse Korenmarkt dat verscheen in het Delfts Katholiek Dagblad van 15 maart 1955. In het volgende convocaat zal het tweede deel worden opgenomen.



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dhr. J. Grakist
Wilhelminalaan 107
2625 LH Delft
tel.: 015-2562993

Penningmeester: dhr. ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

19e jaargang

nummer 3

maart 1996

AGENDA VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING

DINSDAG 26 MAART 1996 OM 20.00 UUR IN DE KAPELLE-
ZAAL VAN HET REINIER DE GRAAF GASTHUIS. (gebouw
H). Reinier de Graafweg 3, Delft.

1. Opening.
2. Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 15 maart 1995.
3. Jaarverslag van de secretaris.
4. Financieel jaarverslag van de penningmeester.
Resultatenrekening 1995 en balans 1995.
Overzicht Fondsen en reserveringen 1995.
Verslag van de kascommissie.
Decharge van de penningmeester.
Verkiezing van een lid van de kascommissie.
5. Begroting voor 1996.
6. Bestuursverkiezing.
Statutair aftredend en niet herkiesbaar is mevrouw
mr. G.W.A. de Groot-Op den Brouw. De heer J. Grakist
heeft zich niet herkiesbaar gesteld.
Het bestuur stelt voor in de bestaande vacatures te
benoemen mevrouw drs. W.B.J.I. Leupen-van der Bosch
en mevrouw M. Poppink-de Kleer.
7. Aanbieding van het jaarboek 1995 door de voorzitter
van de Redactiecommissie, dr. H.L. Houtzager.
8. Voorstel om over te gaan tot wijziging van de statuten.
9. Overige bestuursvoorstellen.
10. Rondvraag.
11. Sluiting.

Het verslag van de Algemene Ledenvergadering van 15 maart 1995, het jaarverslag 1995 van de secretaris en van de Commissie Behoud Stadsschoon en de financiële verslagen 1995 en de begroting voor het jaar 1996 van de penningmeester werden u reeds toegezonden tezamen met het convocaat nummer 2 voor de maand februari. Deze stukken zullen dus niet op de vergadering worden uitgereikt.

PAUZE

Na de pauze zal de gemeente-archivaris dr. G. Verhoeven een lezing houden met als titel "Delft 750 jaar".

Op 15 april 1996 viert Delft het 750-jarig bestaan als stad, maar wat wordt er nu eigenlijk gevierd? Wat gebeurde er zeven-en-een-halve eeuw geleden precies? Wat staat er over Delft en de Delftenaren in het o zo bekende, maar, veel te

AGENDA

Dinsdag 26 maart 1996 om 20.00 uur
Jaarvergadering. Zie elders in dit convocaat.

Na afloop van de jaarvergadering zal de stadsarchivaris, dr. G. Verhoeven een lezing houden over Delft 750 jaar.

Zaterdagmiddag 27 april 1996

Lustrumsymposium "Creatief met Delft".
Plaats: IHE-gebouw, Westvest 7, Delft.

Over dit symposium verschijnt een extra convocaat met uitgebreide informatie.

Zaterdag 8 juni 1996 en zaterdag 28 september 1996

Noteert u deze data alvast in uw agenda. Op deze dagen zullen wij de jaarlijkse excursie houden, waarschijnlijk naar Gorinchem, het slot Loevestein en Woudrichem. Niet meer zoals voorheen op een opeenvolgende vrijdag en zaterdag, maar op twee zaterdagen, één voor en één na de zomervakantie. Door de excursie op zaterdag te organiseren verwachten wij minder last van drukte op de wegen te hebben. Nadere mededelingen volgen.

weinig gekende document van 15 april 1246? Hierover bestaan veel vragen en misschien nog wel meer misverstanden. Gerrit Verhoeven geeft tekst en uitleg over de originele oorkonde die gelukkig bewaard is gebleven en die berust bij de Gemeentelijke Archiefdienst. Hij zal duidelijk maken dat de "stadswording" van Delft heel anders is verlopen dan vaak wordt gedacht.

De lezing sluit goed aan bij de middaglezing van 29 februari, toen Epko Bult het ontstaan van Delft vanuit archeologisch gezichtspunt bekeek.

Gerrit Verhoeven studeerde geschiedenis aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Hij promoveerde in 1992 op het proefschrift "Devotie en negotie". Delft als bedevaartplaats in de late middeleeuwen (Amsterdam: VU-Uitgeverij, 1992) Sinds april 1994 is hij gemeente-archivaris van Delft.

EVEN UW AANDACHT GEVRAAGD

Ons Historische Genootschap is nog steeds één van de grootste verenigingen in Delft. Een tiental jaren geleden hebben wij korte tijd duizend leden gehad. De laatste jaren zagen wij een zeer geleidelijke afname van het ledental tot onder de negenhonderd. Dit is niet verontrustend in een tijd waarin het verenigingsleven in ons land in zijn algemeenheid een achteruitgang laat zien.

In mijn "Overpeinzingen na de jaarwisseling in het convocaat

van januari" sprak ik de wens uit dat het goed zou zijn om tijdens dit feestjaar "Delft 750 jaar cultuurstad" het getal van duizend leden weer te bereiken. Er zijn dit jaar tal van activiteiten waarbij ons Genootschap direct of indirect betrokken zal zijn.

Ik denk aan het symposium "Creatief met Delft", met de uitreiking van de J.W. Blok-penning op 27 april a.s. Ook aan de publicatie van het jaarboek waarin speciale aandacht voor de originele oorkonde van de Delftse stadsrechten uit 1246 wordt gegeven. Dit jaarboek zal, zoals gebruikelijk na de ledenvergadering, op 26 maart a.s. door de redactiecommissie worden gepresenteerd. Hierna zal de gemeente-archivaris dr. G. Verhoeven een voordracht zal houden over de stadsrechten die Delft kreeg van graaf Willem II.

Natuurlijk zijn er dit jaar de lezingen over verschillende historische onderwerpen en de excursies naar andere Nederlandse steden of dorpen.

Verder staat een heruitgave in atlasvorm op stapel van de prachtige stadsplattegrond uit 1670 (Kaert Figuratief).

Tevens is nog een speciale publicatie te verwachten over recente archeologische vondsten in Delft.

Samen met de regenten van de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude zullen in september van dit jaar de gerestaureerde, fraaie glas-in-loodramen, die in de bovenvensters van de weeskamer van het stadhuis worden geplaatst, aangeboden worden aan de Delftse bevolking.

Kortom een groot aantal activiteiten dat mogelijk is dankzij de steun van onze leden.

De publiciteitscommissie heeft vorig jaar op verzoek van het bestuur een nieuwe wervingsfolder samengesteld. In december 1995 kon ik deze folder presenteren in de Nonnerie tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van alle bestuurs- en commissieleden van het Genootschap.

Deze nieuwe folder is hierbij ingesloten.

Mijn vraag aan u is om met behulp van deze folder die mensen te benaderen die mogelijk geïnteresseerd zijn lid van Delfia Batavorum te worden. Misschien kunnen wij dan aan het eind van het jaar weer over duizend leden beschikken. Als u mij vraagt waarom dat aantal zo belangrijk is zou ik het volgende willen antwoorden:

met meer leden zijn wij nog beter in staat om onze doelstellingen na te streven, namelijk

- het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft;
- het bevorderen van behoud en herstel van het in de gemeente Delft en onmiddellijke omgeving aanwezige culturele erfgoed.

Het gaat niet alleen om het verleden maar ook om de toekomst van de nu 750 jaar oude stad Delft!

Ik vertrouw op uw medewerking.

Uw voorzitter, dr. M.A. Verschuyl.

CONTRIBUTIE 1996

JAARBOEK

Met het convocaat voor de maand februari ontving u tevens een acceptgirokaart voor het betalen van de contributie over het jaar 1996. Voor zover u nog niet betaald heeft zuft u de

penningmeester een plezier doen als u het verschuldigde bedrag (f 25,- voor een hooflid en f 35,- voor een hooflid plus een gezinslid) één dezer dagen aan hem wilt overmaken. Als de adressering op de acceptgirokaart niet geheel juist is wilt u dan op die girokaart tevens het juiste adres vermelden?

Een belangrijk deel van de contributie die u betaalt, wordt gebruikt voor het uitgeven van het jaarboek. Op de jaarvergadering zal aan de aanwezige leden het jaarboek worden uitgereikt. Maar het is wel een voorwaarde, dat de contributie over 1996 is betaald. Eventueel kunt u op de jaarvergadering betalen maar de penningmeester heeft een duidelijke voorkeur voor storting op de girorekening van het genootschap.

Er is een toenemend aantal leden dat de contributie via girotel betaalt. Daar is niets op tegen, behalve het feit dat de penningmeester niet met de ontvangst van de contributie uit de voeten kan als de naam van de betaler meer dan eenmaal in het ledenbestand voorkomt. U wordt dus verzocht bij uw girotelbetaling uw volledige adres te vermelden en uiteraard het doel van de betaling.

NIEUWE LEDEN

dhr. M.J.M. Bonnet, Rietveld 192, 2611 LR Delft.

dhr. L.F.J.R. Bracco Gartner, v. Bossestraat 4, 2613 CR Delft.

dhr. J.H.B. van Dierendonck, Museum Kamstraat 64, 6522 GC Nijmegen.

dhr. D.J. Folkers, St. Annastraat 4, 2611 VX Delft.

mevr. A.M. Luteyn, Delfgauwseweg 225, 2628 EP Delft.

dhr. M.R.M. Petit, J.J. Slauerhofflaan 103, 2624 JX Delft.

dhr. drs. J.C. Steutel, Henry Dunantlaan 67, 2614 GL Delft.

dhr. M. Visser, Brasserskade 50, 2612 CE Delft.

mevr. A. Vrancken-Tap, B. Nooijsstraat 24, 2624 BS Pijnacker.

VARIA

- Wetenswaardigheden over Delft. Bij dit convocaat is een artikel gevoegd als tweede in de korte serie die handelt over bepaalde aspecten van de geschiedenis van Delft. Het is geschreven door A. Peer en is een vervolg op het eerste artikel dat verscheen in het convocaat nummer 2 (februari 1996). Het werd oorspronkelijk gepubliceerd in het Delfts Katholiek Dagblad van 15 maart 1955.

- Ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van de stad Delft zal op 12 april de Nederlandse opera François Guyon in Theater de Veste in wereldpremière gaan. De organisatie van deze groot opgezette productie is in handen van de Delftsche Opera Compagnie.

De opera handelt over de laatste maanden van het leven van Willem van Oranje, gezien vanuit het perspectief van zijn moordenaar Balthazar Gerards. Deze biedt onder de schuilnaam François Guyon zijn diensten aan in het Prinsenhof om zo bij zijn slachtoffer te kunnen komen.

Ter gelegenheid van de opvoering van deze opera wordt door de Delftsche Opera Compagnie het boekje "Balthazar Gerards - moordenaar en martelaar", geschreven door

N. Bosma, opnieuw uitgegeven. Dit boekje verscheen in 1983 als serie-uitgave nummer 10 van ons genootschap.

- In het Gemeente-archief van Rijswijk (Generaal Spoorlaan 2) wordt tot 13 april een expositie gehouden over de wijk Leeuwendaal in Rijswijk.

In de studiezaal van het archief kunnen documenten worden ingekeken die betrekking hebben op de geschiedenis van Leeuwendaal vanaf 1490.

In de vijftiende en de zestiende eeuw stond op de grond van de huidige woonbuurt het nonnenklooster Onze Lieve Vrouwe van Nazareth. Na de verwoesting van het klooster in 1573 werd omstreeks 1600 op dezelfde plek een buitenplaats aangelegd. Deze is in het begin van de twintigste eeuw opgeofferd voor de aanleg van de huidige buurt.

- De Delftse archeoloog J.G.M. Kistemaker heeft een uitgebreid topologisch onderzoek gedaan naar de juiste plaats van "Het Straatje van Vermeer". Zijn conclusie is dat Vermeer een gebouw dat naar zijn mening niet paste in de opzet van het schilderij, n.l. het St. Lucasgilde, heeft weggelaten. Met zijn studie bevestigt Kistemaker de resultaten van eerdere naspeuringen die Het Straatje situeerden aan de Voldersgracht. (Uit de Haagsche Courant van 10 februari 1996). Het onderzoek zal te zijner tijd worden gepubliceerd in een tijdschrift of in een in eigen beheer verzorgde uitgave.

- Er is een compact disc verschenen met carillon muziek gespeeld door de drie Delftse beiaardiers H. Groeneweg, M. Marras en L. Boogert.

De CD bevat werken van onder anderen De Fesch, Groeneweg, Weiss en Corelli en is te bestellen door overmaking van f 13,75 op postbankrekening 222662 t.n.v. L.W. Boogert, Wielengahof 21, 2625 LJ Delft onder vermelding van "Carillon Delft".

- Het "Nationaal Contact Monumenten" verzorgt in april en mei 1996 een cursus Gemeentelijke Monumentenzorg in de provincie Zuid-Holland.

De cursus wordt in het Leidse stadhuis gegeven op vier avonden. De kosten bedragen f 75,-. Aanmelding dient voor 29 maart te gebeuren. Nadere informatie bij P. Vesters, (tel. 020-6277706).

- In de Rijswijkse Historische Reeks is een nieuw deel verschenen: Een wakend oog en sterke arm. In het boekje dat is geschreven door J.C. Bottema, W.P.C. van der Ende en A.F.M. de Graaf wordt de 180-jarige geschiedenis van het Rijswijkse politiecorps beschreven.

Het kan besteld worden door f 17,95 over te maken op girorekening 38354 t.n.v. penningmeester Historische Vereniging Rijswijk onder vermelding van "deel 12 HRH".

- Het secretariaat ontving onlangs het eerste nummer van het "Hollands Historisch Magazine".

Het tijdschrift, dat een kwartaaluitgave is, komt in de plaats van de drie uitgaven Historisch Magazine voor Noord-Holland, Geschiedenis in Zuid-Holland en Holland. Het blad heeft tot doel de lezer te informeren over nieuws, ontwikkelingen en activiteiten op het terrein van de lokale en

regionale geschiedenis in Noord- en Zuid-Holland. Een abonnement kost f 15,- per jaar en kan telefonisch worden opgegeven (070-3624121).

ARCHEOLOGIE IN DELFT

Op de schrikkelag van 1996, dus op 29 februari hield de heer drs. E.J. Bult een middaglesing met dia's over de archeologie in Delft. De spreker liet aan de hand van een serie prachtige dia's de ontwikkeling van de stad Delft zien. Delft kent een zeer rijke historie, hetgeen blijkt uit de talrijke, soms bijzondere vondsten die tijdens de verschillende opgravingen zijn gedaan. Deze opgravingen hebben belangrijke nieuwe inzichten opgeleverd met betrekking tot het ontstaan en de groei van de stad Delft.

De spreker schonk ook de nodige aandacht aan de topografie van Delft, waarbij hij zijn toehoorders wees op het grote niveauverschil van de straat langs de Oude Delft en dat langs de Verwersdijk. Aan de Oude Delft zijn de kademuren circa 1,5 meter hoog en die langs de Verwersdijk circa 30 cm, terwijl het waterniveau in de grachten gelijk is omdat deze grachten in een open verbinding met elkaar staan. Delft is op een vuilnisbelt gebouwd zo betoogde hij, die lager werd naarmate je verder van het centrum kwam.

Na de pauze heeft de heer Bult aandacht besteed aan de Delftse bierbrouwerijen. Tijdens opgravingen bij gelegenheid van de bouw van een grote parkeergarage onder het IHE-gebouw aan de Westvest heeft hij aan de hand van de vondsten van grote putten en daar doorheen gebouwde kanalen kunnen vaststellen hoe het gesteld was met de watervoorziening die nodig was voor het brouwen van bier. De prachtige dia's hebben niet alleen een goede indruk gegeven van de vroegere bouw maar ook van het werk van een archeoloog.

De circa 70 belangstellenden voor deze bijeenkomst kunnen terugzien op een zeer boeiende lezing.

HET VERDWENEN RUITERTJE

U heeft natuurlijk het vertrouwde ruitertje gemist in de kop van het vorige convocaat. Bij de reproductie is er wat mis gegaan. Onze excuses.

COLOFON

Het mededelingenblad van de Historische Vereniging Delfia Batavorum verschijnt onregelmatig, doch 8 keer per jaar.

Redactie: mevrouw E.M.C. Emeis, tel.: 015-2135223 ('s avonds) en 015-2145638 (overdag).

De contributie van de vereniging bedraagt f 25,- per jaar en f 10,- per jaar voor elk volgend gezinslid. De kosten voor verkrijgen van het jaarboek en de toezending van het mededelingenblad zijn in de contributie begrepen.

Het jaarboek wordt tijdens de jaarvergadering aan de leden uitgereikt. Aan de leden die de jaarvergadering niet konden bijwonen wordt het boek enkele weken later toegezonden. Het jaarboek wordt echter alleen verstrekt als de contributie over het lopende jaar is betaald.

Nieuwe leden kunnen zich telefonisch of schriftelijk opgeven bij het secretariaat.

DE DELFTSE KORENMARKT (II)

HET KORENMETERSHUISJE

door A. van Peer

In het voorgaande artikel (zie convocaat nr 2 van februari 1996, red.) is een paar maal de naam Stoop of Korenmetershuisje genoemd.

Waar heeft dit huisje gestaan? Natuurlijk aan de Korenmarkt. De plaats echter is in vergetelheid geraakt. Door een gelukkige samenloop van omstandigheden, ben ik in het bezit gekomen van enkele koopacten waarin de plaats van dit korenmetershuisje duidelijk omschreven staat.

Op de hoek van de Oude Langedijk-Koornmarkt is tegenwoordig de kruidenierswinkel van Kok. Het derde huis op de Koornmarkt is een galanteriewinkel "Het Centrum". Dit huis was vroeger een herberg, genaamd de Vliegenkast of Amsterdamse Veerhuis.

Tussen het pand van Kok en de galanteriewinkel "Het Centrum" heeft het Korenmetershuisje gestaan. Dit pand is tegenwoordig ook een winkel waar aardewerk verkocht wordt. De gevel van dit pand is van zeer kleine afmeting. Het beslaat niet meer dan de etalageruit. Naast de ruit was geen ruimte meer voor een ingang, zodat men in de zijmuur een deur heeft moeten maken. Men betreedt deze winkel dan ook door een ingang die op het erf van het huis van Kok gelegen is.

TWIJFELACHTIGE MILDHEID

In April van het jaar 1770 vraagt Anthony Houtman, wonende in zijn eigen huis aan de Oostzijde van de Koornmarkt in het Amsterdamse Veerhuis, om het bovenste gedeelte of vliering van het Korenmetershuisje, dat door de stad niet gebruikt wordt, aan zijn huis te mogen verbinden om het te gebruiken en op zijn kosten te mogen opmetselen en met een nieuw dak te beslaan.

Hij en zijn opvolgers zouden dit gedeelte onderhouden en ook nog de rente betalen van 15 stuivers 's jaars die op het huis stonden. Hij merkt nog op dat het onderste gedeelte van het huisje is ingericht tot kantoortje voor de aantekenaar van het Amsterdamse Veerhuis en gedeeltelijk tot bijeenkomst van de korenmeters.

Omdat het voor de stad voordeliger uitkwam kreeg Houtman meer dan hij gevraagd had! Hij vroeg de vliering, doch hij kreeg het hele huisje cadeau, als een donatie inter vivos. Aan deze schenking zaten echter een paar bepalingen vast, waardoor de mildheid van de schenkers twijfelachtig wordt. Houtman moest het huisje van voren geheel vernieuwen en daarvoor een ordentelijke pui stellen, van binnen behoorlijk repareren en hij en zijn opvolgers moesten het gehele huis onderhouden, de rente die er op stond overnemen en het onderste gedeelte afstaan ten gebruik van de aantekenaar van het Amsterdamse Veerhuis en de Korenmeters.

Zes jaar later, in 1776, verzoeken de schippers van het Amsterdamse Veer tot voorkoming van alle ongelukken en in navolging van hetgeen binnen de stad Amsterdam werd gevonden, op hun veer voor de Vliegenkast op stadskosten, doch voor hun gebruik, een eikenhouten wip met al zijn toebehoren te plaatsen. En ook aan hen verlof te geven om

alle gereedschappen daartoe nodig en vereist te mogen bergen in het zogenaamde Korenmetershuisje.

De burgemeesters geven toestemming de wip te maken met de nodige katrollen en bouwwerk en staan ook de schippers toe katrollen en touwwerk in het Korenmetershuis op te bergen.

OPBERGRUIMTE

Veertig jaar later, in 1816, verzoeken de veerschippers op Amsterdam hun goederen te mogen bergen in het vroegere Korenmetershuisje.

Als reden van hun verzoek voeren zij aan dat dit huisje sedert een geruime tijd heeft leeg gestaan. Hieruit blijkt dat de toch al eeuwen kwijnende korenhandel de Napoleontische tijd niet heeft kunnen overleven.

De burgemeesters geven toestemming om het Korenmetershuisje voor opslagplaats te mogen gebruiken.

ZO VERDWEEN HET KORENMETERSHUISJE

Veertien jaar later, in 1830, komt het definitieve einde van het Korenmetershuisje. In dat jaar richt de nieuwe eigenaar, Caspar Lutz een verzoek aan het Gemeentebestuur en zegt daar in dat hij door aankoop eigenaar is geworden van een huis en erve, voorheen genaamd de Vliegenkast, thans het Amsterdamse veerhuis.

Dat aan de noordzijde van het huis is verheeld zeker huisje, voorheen bekend onder de naam van het Korenmetershuisje, hetwelk vroeger aan de stad heeft toebehoord en in der tijd aan de eigenaar van het huis is afgestaan, op voorwaarde dat daarin voor de aantekenaarster van het Amsterdamse Veerhuis en de korenmeters de vereiste ruimte zou gelaten en afgezonderd worden.

Dat de korenmeters het voor hen geschikt lokaal sedert lang ontruimd hebben en daardoor de stadsregering aan de Amsterdamse Schippers is geconsenteerd het te gebruiken voor berging van blokken en touwen tegen een jaarlijkse betaling van f 6,50.

Lutz beoogt verder dat hij het noordelijke gedeelte van zijn huis vrij en ontheven van deze servituten zou willen bezitten. Hij wil aan de kade voor zijn huis en op zijn kasten een houten huisje plaatsen ter lengte van een el en 89 duimen en breed een el en tien duimen overeenkomstig de door hem overlegde tekening.

Hij en zijn opvolgers verplichten zich het huisje te onderhouden. De veerschippers mochten dit huisje gebruiken voor hun aantekenhuisje, terwijl hij bereid is de nodige ruimte in zijn huis af te staan voor de berging van hun blokken en touwen. De zes gulden, die door de schippers jaarlijks worden betaald, wil hij op zijn huis overnemen. Het Gemeentebestuur willigt het verzoek in mits Lutz zich in der minne zal verstaan met de veerschippers.

Dit is gebeurd en bijna honderd jaar lang heeft aan de Oostzijde van de Koornmarkt, dicht bij de Touwbrug, een groen geveerd huisje gestaan. Als ik het goed heb is dit huisje in 1928 voor goed verdwenen. Met het amoveren van dit huisje was de heugenis van de plaats en het bestaan van het Korenmetershuisje geheel verdwenen.

B119

TOELICHTING BIJ DE CIJFERS

RESULTATENREKENING 1995 EN BALANS 1995

Het resultaat over 1995 is een nadelig saldo van f 2.927,84. Een aantal posten wijken meer of minder af van wat begroot was. Een toelichting op een aantal posten volgt hieronder.

Organisatie

Het ledental is in 1995 teruggelopen, waardoor er ruim f 1.000,- minder aan contributie binnenkwam. Van particuliere zijde is een gift ontvangen van f 4.000,- die besteed dient te worden aan de aanmaak van het jaarboek 1995 en het jaarboek 1996 en derhalve daarvoor is gereserveerd. De rente-opbrengst voor 1995 was wegens de lage rentestand voorzichtig begroot, maar heeft toch wat meer opgebracht dan was voorzien.

Aktiviteiten

De kosten voor de jaarlijkse excursie, (naar Kampen) waren hoger dan de inkomsten. Het streven is altijd deze excursie kostendekkend te laten zijn doch het heeft ons dit jaar f 522,42 gekost. De lustrum-excursie, (naar het Archeon) heeft f 435,32 gekost. De kosten voor het aanmaken van het convocaat stijgen gestaag en hebben de begroting dit jaar met ruim f 1.300,- overschreden. In 1995 zijn er 8 convocaten verschenen, waarvan er één verzonden is in combinatie met de uitnodiging voor de uitreiking van het eerste exemplaar van "Ach lieve tijd". De verzendkosten daarvan zijn vergoed door de uitgever van "Ach lieve tijd", waardoor de kosten voor de verzending van dat convocaat lager waren dan was geraamd.

De boekenvoorraad bij de Gemeentelijke Archiefdienst is flink uitgebreid omdat een tweetal uitgevers restanten van de hand deed, die wij voordelig, voor totaal circa f 1.000,-, konden kopen en weer voor aantrekkelijke prijzen kunnen verkopen. De uitverkoop van boeken uit de bibliotheek heeft netto f 1.862,90 opgebracht en is toegevoegd aan het lustrumfonds. Er is nog een kleine voorraad interessante boeken over, die tijdens lezingen te koop worden aangeboden.

De inzameling voor het "geschenk Delft 750 jaar" heeft ruim f 8.700,- opgebracht zodat na aftrek van de gemaakte kosten f 8.514,19 voor dat doel beschikbaar is.

De kosten voor de aanmaak van het jaarboek stijgen gestaag en hebben de begroting met ruim f 1.000,- overschreden.

Algemeen

De representatiekosten waren in 1995 ruim f 500,- lager dan was begroot. De publiciteitskosten waren echter circa f 2.500,- hoger. Hiertoe behoort overigens de eenmalige aanmaak van een voorraad wervingsfolders die eind 1995 is gereed gekomen. Separaat zijn de promotiekosten, ruim f 500,- vermeld. Dat zijn de kosten die gemaakt werden voor het onderhouden van de contacten met diverse commissies.

De balans

In de balans is het saldo per 31 december 1995 van een vijftal fondsen weergegeven. Een overzicht van de inkomsten en uitgaven van deze fondsen is apart weergegeven.

BEGROTING 1996

De begroting voor 1996 is een sluitende begroting op f 34.000,- aan inkomsten en aan uitgaven. De begroting is gebaseerd op een kleiner aantal leden dan in 1995 en het handhaven van de contributie van f 25,- voor een gewoon lid en f 10,- voor een gezinslid en op het kostendekkend organiseren van excursies. Een nadere toelichting volgt hieronder.

Organisatie

Voorzichtigheidshalve is uitgegaan van een iets teruggelopen ledenbestand en daarom gerekend met f 19.000,- aan contributie-inkomsten. De rente is nog steeds laag en ongewis, maar de gestegen activa laten toe rekening te houden met een rente-opbrengst van f 2.500,-. De uitgaven zijn aangepast aan de realiteit, die blijkt uit de thans voorhanden zijnde resultaten van 1995. In de post secretariaatskosten is overigens wel rekening gehouden met kosten voor de verdere automatisering van het ledenbestand en de financiële administratie.

Activiteiten

In deze begroting is er van uitgegaan, dat het aanbod van lezingen en excursies overeenkomt met dat van 1995, met uitzondering van de excursie naar het Archeon in 1995. Voorzichtigheidshalve is er vanuit gegaan dat de kosten voor de aanmaak en verzending van het convocaat op een lager niveau zullen liggen dan vorig jaar, een en ander op basis van de plannen voor een andere wijze van de aanmaak ervan. De kosten voor de aanmaak van het jaarboek blijken gestaag te stijgen en zijn in deze begroting aangepast aan de realiteit. Omdat in 1995 is begonnen met de verkoop van de niet op Delft betrekking hebbende boeken van de bibliotheek, is in deze begroting nog een post van f 550,- opgenomen als netto opbrengst van de verkoop van het restant. De netto-opbrengst zal, zoals eerder is vastgesteld, worden toegevoegd aan het lustrumfonds. Omdat verwacht mag worden dat de verkoop ook kosten met zich meebrengt is daarin voorzien in post 227.

Algemeen

Omdat in 1996 onder meer enveloppen met het nieuwe logo gedrukt moet worden en de publiciteitsfolder verspreid moet worden, is evenals vorig jaar, een post publiciteitskosten van f 1.000,- opgenomen. De post representatiekosten is gesteld op f 300,-, terwijl f 900,- is opgenomen voor promotiekosten, zoals de contacten met de leden van diverse commissies.

OVERZICHT FONDSSEN EN RESERVERINGEN 1995

<u>BLOKFONDS</u>	<u>INKOMSTEN</u>	<u>UITGAVEN</u>
Saldo 01-01-1995	7.601,41	
Rente 1995	300,98	
Aanmaak oorkonde		76,15
Saldo 31-12-1995		7.826,24
	<u>7.902,39</u>	<u>7.902,39</u>

<u>RESERVEVERING JAARBOEK 1995</u>	<u>INKOMSTEN</u>	<u>UITGAVEN</u>
Saldo 01-01-1995	10.000,00	
Reservering	2.000,00	
Saldo 31-12-1995		12.000,00
	<u>12.000,00</u>	<u>12.000,00</u>

<u>RESERVEVERING JAARBOEK 1996</u>	<u>INKOMSTEN</u>	<u>UITGAVEN</u>
Saldo 01-01-1995	0,00	
Reservering	2.000,00	
Saldo 31-12-1995		2.000,00
	<u>2.000,00</u>	<u>2.000,00</u>

<u>LUSTRUMFONDS</u>	<u>INKOMSTEN</u>	<u>UITGAVEN</u>
Saldo 01-01-1995	8.063,04	
Reservering algemeen	1.000,00	
Reservering uit verkoop boeken	1.862,90	
Saldo 31-12-1995		10.925,94
	<u>10.925,94</u>	<u>10.925,94</u>

<u>DELFT 750</u>	<u>INKOMSTEN</u>	<u>UITGAVEN</u>
Saldo 01-01-1995	0,00	
Reservering	8.514,19	
Saldo 31-12-1995		8.514,19
	<u>8.514,19</u>	<u>8.514,19</u>

RESULTAAT 1995

BEGROTING 1996

B A T E N	RESULTAAT 1995	BEGROTING 1995	BEGROTING 1996
<u>organisatie</u>			
101. contributie	18.396,00	19.500,00	19.000,00
102. subsidie jaarboek	3.000,00	3.000,00	3.000,00
103. gift voor jaarboeken	4.000,00	0,00	0,00
104. rente	2.643,00	2.000,00	2.500,00
108. ledenadministratie incasso	0,00	0,00	50,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	28.039,00	24.500,00	24.550,00
<u>aktiviteiten</u>			
123. lezingen: verkoop koffie	320,10	400,00	400,00
124. jaarlijkse excursie	4.025,00	6.500,00	6.500,00
129. lustrum-excursie	3.297,50	0,00	0,00
125. jaarboek; verkoop	0,00	150,00	50,00
127. bibliotheek	2.465,25	2.000,00	550,00
130. advertenties jaarboek	1.000,00	0,00	2.000,00
131. Delft 750	8.753,00	0,00	0,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	19.860,85	9.050,00	9.500,00
<u>algemeen</u>			
159. onvoorzien	1.180,00	0,00	0,00
160. nadelig saldo	2.927,84	0,00	0,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	4.107,84	0,00	0,00
TOTAAL BATEN	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	52.007,69	33.600,00	34.000,00

L A S T E N	RESULTAAT 1995	BEGROTING 1995	BEGROTING 1996
<u>organisatie</u>			
205. vergaderkosten	333,38	200,00	400,00
206. secretariaatskosten	381,58	650,00	500,00
207. frankeer- en telefoonkosten	36,00	150,00	50,00
208. ledenadministratie	1.532,27	1.600,00	1.250,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	2.283,23	2.600,00	2.200,00
<u>aktiviteiten</u>			
221. convocaat: aanmaak	4.829,88	3.500,00	3.500,00
222. convocaat: verzending	2.031,19	3.500,00	3.000,00
223. lezingen	979,65	2.500,00	2.000,00
224. jaarlijkse excursie	4.547,42	6.500,00	6.500,00
229. lustrum-excursie	3.732,73	0,00	0,00
225. jaarboek; aanmaak	10.123,34	9.000,00	12.000,00
226. jaarboek, verzending	310,51	400,00	800,00
230. reservering jaarboeken	4.000,00	0,00	0,00
227. bibliotheek	1.119,09	450,00	450,00
229. lustrum	105,00	0,00	0,00
228. lustrum; reservering	2.862,90	1.000,00	1.000,00
231. Delft 750	238,81	0,00	300,00
233. reservering Delft 750	8.514,19	0,00	0,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	43.394,71	26.850,00	29.550,00
<u>algemeen</u>			
241. representatiekosten	227,02	800,00	300,00
242. publiciteitskosten	3.538,18	1.000,00	200,00
243. abonn. en lidmaatschappen	359,00	350,00	350,00
244. commissies	0,00	50,00	50,00
245. studie en onderzoek	0,00	50,00	0,00
246. Blokfonds	76,15	0,00	75,00
248. reiskosten	28,00	100,00	75,00
249. geluidsapparatuur	1.563,10	1.500,00	0,00
252. promotie	538,30	0,00	900,00
259. onvoorzien	0,00	300,00	300,00
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	6.329,75	4.150,00	2.250,00
TOTAAL LASTEN	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	52.007,69	33.600,00	34.000,00

BALANS 1995 (1994)

A C T I V A		31-12-1995	31-12-1994
<u>Geldmiddelen</u>			
a. kas	445,60		
b. bank (MeesPierson)	50.000,00		
c. giro Postrekening	5.106,93		
d. giro Leeuwrekening	10.000,00		
	<hr/>	65.552,53	
a. Blokfonds (ABN-AMRO)	7.826,24		
	<hr/>	7.826,24	58.013,25
<u>Vorderingen</u>			
a. contributie	620,00		
b. lezing 13-12-1995	51,85		
	<hr/>	671,85	650,00
TOTAAL ACTIVA		<hr/>	<hr/>
		74.050,62	58.663,25
P A S S I V A			
<u>Schulden</u>			
a. publiciteitskosten	3.460,38		
b. aanmaak convo 8-95	343,44		
c. verzending convo 8-95	342,57		
d. bankkosten	21,40		
	<hr/>	4.167,79	1.499,50
<u>Vooruitontvangen posten</u>			
a. contributie 1996	75,00		
	<hr/>	75,00	30,00
<u>Fondsen en reserveringen</u>			
a. Blokfonds	7.826,24		
b. Reservering jaarboek 1995	12.000,00		
c. Reservering jaarboek 1996	2.000,00		
d. Lustrumfonds	10.925,94		
e. Delft 750	8.514,19		
	<hr/>	41.266,37	25.664,45
TOTAAL PASSIVA		<hr/>	<hr/>
		45.509,16	27.193,95
V E R M O G E N		<hr/>	
NADELIG SALDO		28.541,46	
		2.927,84	
		<hr/>	<hr/>
		31.469,30	31.469,30

B119



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dhr. J. Grakist
Wilhelminalaan 107
2625 LH Delft
tel.: 015-2562993

Penningmeester: dhr. ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

SYMPOSIUMCONVOCAAT

19e jaargang

nummer 4

maart 1996



1246 1996

H.H. '96

LUSTRUMSYMPOSIUM "CREATIEF MET DELFT"

Het lustrumsymposium "Creatief met Delft" wordt de Delftse gemeenschap aangeboden door het Historisch Genootschap Delfia Batavorum ter gelegenheid van Delft 750 jaar Cultuurstad. Het symposium wordt gehouden op 27 april 1996 in het IHE-gebouw, Westvest 7 te Delft.

Het symposium behandelt verschillende aspecten van de zich steeds vernieuwende oude stad en de zorg die vereist is om deze een harmonieus geheel te laten blijven.

De toegang is gratis, maar daar het aantal plaatsen beperkt is, moeten toegangskaarten vooraf aangevraagd worden.

U doet dit, door het strookje onderaan deze pagina in te vullen en te sturen aan: Lustrumcommissie Delfia Batavorum, Prins Bernhardlaan 5, 2628 BW Delft

De aanvragen worden in volgorde van binnenkomst behandeld. De toegangskaarten worden na 15 april thuisbezorgd.

PROGRAMMA

- 13.00 zaal open
13.30 opening door de burgemeester van Delft, mr. H.V. van Walsum
13.50 Franziska Bollerey: **Delft, Vermeer of minder**
14.25 Wiek Röling: **Delft, Disneyland**
14.55 pauze
15.25 Cees Waal: **Delft, Bestuurlijke verbeelding**
16.00 forumdiscussie o.l.v. Lex Haak
16.45 uitreiking J.W. Blokpenning door de voorzitter van Delfia Batavorum, dr. M.A. Verschuyf
17.00 sluiting, gevolgd door een borrel, aangeboden door Delfia Batavorum

Tussen de lezingen zullen leerlingen van het Stanislas College gedichten voordragen over Delft.

De sprekers zijn:

Mw.Prof.dr. Fr. Bollerey, hoogleraar in de architectuur- en stedenbouwgeschiedenis TUD;

Prof.ir. W. Röling, hoogleraar architectonisch ontwerpen TUD;

mr. C.J.D. Waal, lid van de Commissie Monumentenzorg. De forumdiscussie zal plaatsvinden onder het voorzitterschap van Prof.ir. A.J.H. Haak, oud-hoogleraar TUD.

Telefonische informatie wordt verstrekt op nummer 015-213 57 06

De Lustrumcommissie,

mw.mr. G.W.A. de Groot-Op den Brouw

mw. W.B.J.I. Leupen-van den Bosch

ir. J.F. van Heel

Prof.dr. J.J. van Loef, symposiumvoorzitter

dr.ir. M. Tienstra

"CREATIEF MET DELFT"

Menno Tienstra

De stad, een oude binnenstad zeker, is het resultaat van vele jaren, ja eeuwen bouwen en slopen.

De stad die wij vandaag zien is het resultaat van eeuwen veranderen.

Het stratenpatroon van de binnenstad van Delft dateert uit de twaalfde, dertiende eeuw, enkele monumentale gebouwen zijn niet veel jonger, de bebouwing langs de grachten is achttiende, negentiende en vroeg twintigste eeuws, met enkele midden en laat twintigste eeuwse toevoegingen.

Het profiel van de straten en grachten was eeuwen lang voldoende voor het verkeer van handkar en van paard en wagen, de grachten vervulden een belangrijke functie als transportweg.

Sinds het midden van de negentiende eeuw werden ten behoeve van het landverkeer stadspoorten en wallen afgebroken. In andere steden werden om andere redenen nog veel ingrijpender maatregelen genomen. Napoleon III liet in Parijs door Haussmann de boulevards aanleggen om de stad beter militair te kunnen beheersen en Ceausescu liet een kwart van Boekarest slopen te eigener eer en glorie.

Maar Delft is ook maar net ontkomen aan een afbraak die de vergelijking met Boekarest kan doorstaan. In de zestiger jaren bestond het plan vrijwel het gehele gebied begrensd door Nieuwe Langendijk, Burgwal, Brabantse Turfmarkt en het kanaal te slopen en opnieuw te bebouwen, waarbij royale verkeerswegen aangelegd zouden worden.

Van die plannen is maar de helft uitgevoerd en het winkelgebied In De Veste is kleinschaliger aangelegd dan in de oorspronkelijke plannen voorzien was.

Er zijn ook andere ontwikkelingen. Wonen vergt tegenwoordig veel meer vierkante en kubieke meters per persoon dan vroeger. Bedrijf aan huis is eerder uitzondering dan regel geworden en dat alles heeft invloed op de stad.

Verkeerspatronen veranderen, gebruik van gebouwen verandert.

Het is modieus om over hergebruik van gebouwen te praten. Ook dat is niets nieuws.

Een voor de hand liggend voorbeeld in Delft is het Prinsenhof. Gebouwd als klooster, toen residentie en via allerlei tussenbestemmingen nu museum. Onze voorouders sloopten een gebouw niet als ze er nog iets mee konden. Hoeveel achttiende eeuwse gevels zijn niet voor een ouder gebouw geplaatst.

Het is niet de vraag of de stad verandert, maar hoe dat gebeurt. Sturen wij de veranderingen, of worden wij er door gestuurd.

Een belangrijk verschil met vroeger is het tempo van de ontwikkelingen. Hergebruik was vroeger niet zozeer een kwestie van beleid dan wel van zuinigheid. Tegenwoordig is behoud vaak duurder dan sloop en herbouw.

Aanvraag voor kaart(en) voor het Lustrumsymposium van Delfia Batavorum op zaterdag 27 april 1996 in het IHE-gebouw.

A.u.b. in Naam: _____ Aantal kaarten: _____

blokletters Adres: _____

invullen Woonplaats: _____ Telefoon: _____

Deze strook in voldoende gefrankeerde envelop sturen naar: Lustrumcommissie Delfia Batavorum, Prins Bernhardlaan 5, 2628 BW Delft.

Wie de kaart van Delft en omgeving bekijkt, ziet dat de oude binnenstad maar een klein oppervlak beslaat in een zee van nieuwbouw. In Haaglanden is de Delftse binnenstad de enige oude kern van enige omvang. Een klein stukje porselein in een zee van aardewerk.

Van alle kanten wordt de oude stad belaagd, van buitenaf rukt de nieuwbouw op, van binnenuit bedreigen de functieverandering en de dictatuur van de ketenwinkels het oude centrum.

Dit alles stelt planologen, architecten, opdrachtgevers, eigenaren en beslissers voor keuzen. Zijn zij zich daarvan bewust? Hebben zij een kader waarbinnen die keuzen gemaakt kunnen worden?

Het zou ideaal zijn, wanneer er criteria te ontwikkelen zouden zijn waaraan de keuzen getoetst kunnen worden bij vragen over restauratie, behoud en hergebruik enerzijds en sloop en nieuwbouw anderzijds.

Deze vragen gelden individuele bouwwerken, aaneengesloten bebouwing, kleine en grotere terreinen, doorbraken en de openbare ruimte.

Daarbij zouden ervaringen en lessen uit het verleden omgezet moeten worden in richtlijnen voor de toekomst.

In zo'n ideale situatie zouden ontwerpers weten aan welke criteria hun ontwerpen getoetst worden en zouden zij bij het maken van hun ontwerp daar rekening mee kunnen houden. Dat het kan bewijzen voorbeelden elders in Europa, zoals Freiburg in Breisgau in Duitsland en Innsbruck in Oostenrijk.

Het is echter zeer de vraag of er op deze wijze over de oude binnenstad van Delft (en die van andere steden) wordt nagedacht. Is er bij het autoluw maken van de Brabantse Turfmarkt gedacht over het effect op de daar gevestigde zaken? Dat Roodenrijs sluit was te voorzien geweest. Niemand loopt of fietst graag met een doos gebak in de hand. En aangezien bezorgen ook nauwelijks meer gebeurt mag het geen verbazing wekken dat de onmogelijkheid om met de auto dichtbij de banketbakker te komen invloed heeft op diens omzet.

Is trouwens wel bestudeerd wat de opkomst of ondergang van een winkelstraat veroorzaakt?

De Breestraat was aan het begin van de eeuw een drukke winkelstraat, evenals de Nieuwstraat. Waarom is die functie vrijwel verloren gegaan voor de Breestraat en sterk vermindert voor de Nieuwstraat?

Zolang wij daar geen inzicht in hebben zullen we niet in staat zijn de ontwikkeling van de Choorstraat, die in zijn functie als aantrekkelijke winkelstraat bedreigd wordt, te sturen.

Kortom, welke krachten brengen verschuivingen in het gebruikspatroon van straten teweeg?

Er bestaat spanning tussen het noordelijk winkelgebied (Markt, Choorstraat) en het zuidelijk (In De Veste). Is van die spanning een creatief gebruik te maken, of is de strijd voor de Markt en omgeving bij voorbaat verloren omdat de grote uitbreiding van Delft naar het zuidwesten heeft plaatsgehad (Voorhof, Tanthof, Buitenhof, TU wijk) en In De Veste van die kant uitstekend bereikbaar is.

Rest voor de Markt en omgeving slechts de bestemming van openluchtmuseum en is de aanslag van In De Veste op de winkelfunctie van de oude kern al geslaagd?

Delft werkt aan kwaliteitsverbetering van de binnenstad. Wat is echter de betekenis van het woord kwaliteit in dit verband? Wanneer over verbetering gesproken wordt, moet er een beeld bestaan van de huidige situatie en van hetgeen men wil bereiken. Bestaat zo'n beeld, of is er slechts sprake van een enthousiasmerende slogan?

Kortom, wat willen wij, burgers, inwoners, "eigenaren" van Delft eigenlijk met onze stad? Wat verlangen wij van onze bestuurders?

Wat willen wij met de relatie tussen de zorg voor het erfgoed van het verleden, de economische eisen van bedrijven, de ruimtebehoefte van de bevolking, het (leef)milieu en de planologie.

Is er nog wel plaats voor een historische kern te midden van een wirwar van nieuwbouw, of is het helemaal niet nodig dat Delft een eigen identiteit behoudt tussen Den Haag en Rotterdam? Is verkeer een last of een noodzaak?

Welke concessies zijn wij bereid te doen? Of leggen wij er ons bij neer dat goede (oude) architectuur een mooie ruïne oplevert?

Wie stuurt, wie of wat wordt gestuurd?

Allemaal vragen waarop geen standaard antwoorden bestaan maar die een uitdaging moeten zijn om deel te nemen aan de discussie: Creatief met Delft!

DELFT, VERMEER OF MINDER

Franziska Bollerey

In de voordracht zullen enkele vragen worden opgeworpen en zal geprobeerd worden deze te beantwoorden.

Welk imago heeft Delft? Welke plannen en ideeën zijn er voor de marketing van Delft? Welke maatregelen worden er getroffen in het spanningsveld tussen economische korte termijn belangen en het culturele kapitaal dat een lange termijn belang vertegenwoordigt.

Of, hoe verhouden zich behoeften van de bewoners tot de economische noodzaak van de toeristische marketing en de strijd om het aantrekken van potentiële investeerders?

Het onderwerp cultureel kapitaal kan natuurlijk niet los gezien worden van de monumentenzorg. De aanwijzing in 1937 van de oude binnenstad van Delft als beschermd stadsgezicht was in dat verband een zeer progressief en historisch besluit.

Ten aanzien van het imago zullen de voor Delft - en voor Nederland - specifieke culturele en toeristische attracties besproken worden zoals bijvoorbeeld de structuur van de stad en de grachten, tulpen, kaas, tomaten, fietsen etcetera enerzijds en het Delfts aardewerk, Vermeer, de Oude Kerk enzovoorts anderzijds.

Ook zal ingegaan worden op het fenomeen van de verdisneylandisering, dat wil zeggen de degradatie van de echte bouwmasse tot coulissen en de reproductie van hetgeen historisch gegroeid is als voorwerp van amusement op een geografisch ver afgelegen plaats, zoals bijvoorbeeld de bouw van het prototype van een Hollandse stad aan de Omura Baai, veertig kilometer van Nagasaki (Japan).

Niet als beschrijving, zoals van de wereld van de Grote Khan door Marco Polo of later door Italo Calvino, nee als replica

in de realiteit gebouwd om de behoefte naar ontdekking van het vreemde te bevredigen - het virtuele zou te weinig overtuigingskracht bezitten.

Maakt het toerisme daarmee zichzelf tot absurditeit? Zou de oude binnenstad van Delft als satelliet van Melbourne (Australië) of in het achterland van Berlijn nagebouwd kunnen worden?

Hier komen we tot de kern. Bouwmassa en imago lokken weliswaar maar ze kunnen pas een echte ervaring worden wanneer het dagelijks leven er in plaatsvindt.

Slechts de bijzondere, alleen en uitsluitend door de bewoners gegarandeerde, stedelijke cultuur schept het totale kunstwerk, dat steeds weer nieuwsgierigen vermag te stimuleren.

De naar voren gebrachte ideeën zullen niet alleen geschilderd worden tegen de achtergrond van de nationale ontwikkelingen, maar zullen ook gelardeerd worden met internationale ervaringen.

DELFT, DISNEYLAND

Wiek Röling

Volgens de literatuur die de laatste jaren over steden verschijnt zou het niet meer nodig zijn om deze te plannen. De behoefte van de stedeling kan toch niet worden bevredigd door wat de stad te bieden heeft, daarom is zorg voor een mooie stad overbodig.

Volstrekt chaotische steden in Japan en Zuidoost-Azië worden aangeprezen als de ruimtelijke consequentie van onze leefwijze en als het ultieme beeld van het leven dat wordt gedictieerd door de "vrije markt".

Een variant op deze onverschilligheid als het gaat om de ruimtelijke kwaliteiten van een stedelijke omgeving is Los Angeles. Een stedelijke agglomeratie met het oppervlak van ongeveer eenderde van Nederland en tussen de 10 en 12 miljoen inwoners.

De stad ziet er uit als een aaneengesloten saaie buitenwijk waarlangs, waardoor en waarover een net van snelwegen is gelegd.

Autoritten om je doel te bereiken duren 3 uur en langer. Lopen is taboe en fietsen is belachelijk. Het is er de hel op aarde.

In de Nederlandse literatuur kom je in de gedachten over het z.g. Groene Hart regelmatig tegen dat Nederland steeds meer op Los Angeles zal gaan lijken - moet gaan lijken.

Dit pijnlijke toekomstbeeld, waarvan sommigen suggereren dat het gewenst is, anderen zeggen dat het zo erg niet is want we hebben toch leuke computerspelletjes en "Virtual Reality" en weer anderen menen dat het een onomkeerbaar proces is waar we maar aan moeten wennen, staat in lijnrecht contrast met de historische stad.

De historische stad, die een groeiproces van eeuwen doormaakte - wat in de weg stond werd verwijderd, waar ruimte was bouwde men iets bij, een proces dat tot heel recent met handkracht werd verwezenlijkt - waardoor alles dat je ziet iets te maken heeft met de menselijke maat, zou wel eens de balsem kunnen zijn die het leven aanvaardbaar maakt in een steeds mechanischer ongrijpbare wereld.

In de stad ga je wandelen, kom je mensen tegen, ben je

anoniem maar deel van de gemeenschap, is wat te zien en wat te beleven, je gaat erheen om jezelf te zijn.

Hoe is de stad geworden wat hij is?

Hoe tevreden moeten we zijn dat Nederland zulke prachtige steden heeft waar Delft met z'n 750 jaren een schitterend voorbeeld van is.

DELFT, BESTUURLIJKE VERBEELDING

Cees Waal.

1. De laatste tien jaar waren bestuurders al vertrouwd met de nauwe samenhang tussen monumentenzorg en stadsvernieuwing. Eveneens groeide de aandacht voor 'jonge monumenten'.

Recentelijk wordt monumentenzorg "nadrukkelijk beschouwd als een onlosmakelijke factor in de overheidsbemoediging met de kwaliteit van de gebouwde en de natuurlijke omgeving". Beeldkwaliteitsplannen beogen voort te bouwen op cultuurhistorische waarden en monumentenzorg beleid.

2. Bijzondere aandacht bestaat dit jaar voor het industriële erfgoed. Bestuurders staan hier nogal eens onwennig tegenover. Voor Delft hoeft een verdere verbreding van het monumentenbegrip niet schadelijk te zijn voor de "Michelin-sterren".

3. Is er nog wel sprake van een stad Delft? De discussie over het Groene Hart is mede een discussie over de bestaande steden. Het ruimtelijk beleid van de gemeente Delft bepaalt maar ten dele of de stad en het land te onderscheiden blijft. Door haar ligging dichtbij Den Haag en Rotterdam is het voor Delft des te noodzakelijker om zich zo scherp mogelijk te profileren.

4. Als gevolg van een aantal ontwikkelingen (emancipatie van burgers en ambtenaren; bestuurlijke schaalvergroting en centralisatie; informatisering en wijkbeheer) lijkt de rol van stadsbestuurders af te nemen. Op het gebied van cultuur en ruimtelijke kwaliteit zal het stadsbestuur taken blijven behouden.

5. De gebouwde omgeving is bij uitstek het element van de stad waardoor burgers zich met de stad kunnen identificeren. Het beheer van de openbare ruimten zal steeds meer als een onderdeel van de ruimtelijke kwaliteit worden ervaren.

6. Na het culturele en ruimtelijke belang wordt nu ook het economisch belang van monumenten onderkend. Het is een niet ongevaarlijke illusie dat "nieuwe draagkrachtige bestemmingen" te vinden zijn "voor de grote groep monumenten die zijn oorspronkelijke functie heeft verloren." Een in veel opzichten rijk land zal moeten blijven investeren in monumenten.

7. Stadsbestuurders en particulieren moeten sterker dan voorheen elkaars bondgenoten zijn.

Vernieuwingen komen uit de steden, maar vooral vanuit de instellingen en mensen in die steden.

Ook in Delft zijn er meer mensen met creatieve ideeën dan ooit.

Creativiteit geeft naast verwarring en onzekerheid vooral perspectief op continuïteit voor de stad.

B 119



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

19e jaargang

nummer 5

mei 1996

GORINCHEM, SLOT LOEVESTEIN EN WOUDRICHEM

Excursie op zaterdag 8 juni en op zaterdag 28 september 1996

Dit jaar zal de jaarlijkse excursie worden gehouden op twee zaterdagen. Hierdoor hopen wij minder last te hebben van drukte op de wegen. Verder hebben leden die mogelijk al in juni op vakantie zijn, de gelegenheid om in september mee te gaan.

Wij brengen deze keer een uitgebreid bezoek aan Gorinchem, het slot Loevestein en Woudrichem. Via de fraaie route Gouda-Haastrecht-Schoonhoven en door de Alblasserwaard zullen wij om circa 10 uur in Gorinchem arriveren. Na de koffie maken we vervolgens onder leiding van twee ervaren gidsen een wandeling door het historische Gorinchem. Hierna wordt de lunch gebruikt in "t Spinnewiel". 's Middags gaan we met de boot richting Loevestein waar we een 10 minuten durende wandeling maken voor we bij het slot zijn. Ook daar krijgen we een rondleiding. Het kasteel is helaas niet toegankelijk voor gehandicapten. Na de bezichtiging is er nog gelegenheid om (voor eigen rekening) een verfrissing te gebruiken in de theeschenkerij. Daarna steken we met een voetveer over naar Woudrichem. Om circa 18.30 uur hopen wij weer terug te zijn in Delft. Wij zijn ervan overtuigd dat het een boeiende dag zal worden.

Als introductie van de excursies zullen twee lezingen worden gegeven. Op 20 mei 1996 verzorgt de heer R.F. van Dijk een lezing met dia's over Gorinchem (zie de agenda). De heer Van Dijk is werkzaam op het gemeente-archief van Gorinchem. Hij heeft toegezegd zijn voordracht in het bijzonder af te stemmen op de rondleiding die we in Gorinchem zullen maken.

Op 3 september 1996 geeft de heer H.A.R. Hovenkamp een lezing over het slot Loevestein. De heer Hovenkamp is daar slotvoogd geweest en heeft veel archeologisch onderzoek gedaan.

U kunt zich voor de excursies opgeven door overmaking van f 65,= voor leden en f 75,= voor introducés op girorekening 587345 ten name van penningmeester Delfia Batavorum, Delft, onder vermelding van excursie 8 juni of excursie 28 september. De betaling dient voor 18 mei, resp. 7 september te geschieden. Als zich meer personen opgeven dan er plaats is, wordt de regel "Wie het eerst komt, het eerst maalt" toegepast. De afvallers krijgen van ons bericht dat zij niet mee kunnen. Anders verwachten wij u 's morgens om 8.30 uur op het parkeerterrein van de aula van de T.U., Mekelweg, Delft.

Margo Poppink-de Kleer
Irene Leupen-van den Bosch

LEZING DOOR DR. G. VERHOEVEN OP 26 MAART 1996

De stadsarchivaris, dr. G. Verhoeven hield na de jaarvergadering een lezing over de stadsrechten die Delft 750 jaar geleden verkreeg. Zijn voordracht sloot aan bij de lezing van drs. E. Bult op 29 februari 1996 die vanuit archeologisch gezichtspunt de ontwikkeling van Delft schetste. (Convocaat

AGENDA

Maandag 20 mei 1996 om 20.00 uur

Lezing met dia's door de heer R.F. van Dijk. Deze lezing is bedoeld als introductie van de excursie naar Gorinchem en Loevestein die elders in dit convocaat wordt aangekondigd.

Plaats: Gebouw Delftstede, zaal 2B, Phoenixstraat 66, Delft.

Dinsdag 3 september 1996

Lezing door de heer H.A.R. Hovenkamp.

Ook deze lezing is een introductie op de excursie naar Gorinchem en Loevestein.

Nadere bijzonderheden zullen worden vermeld in het volgende convocaat dat omstreeks augustus zal verschijnen.

Zaterdag 8 juni 1996 en zaterdag 28 september 1996

Excursie naar Gorinchem, het slot Loevestein en Woudrichem.

Zaterdag 14 september 1996

Monumentendag

nummer 3, maart 1996).

Uit de periode dat Delft zijn stadsrechten kreeg is geen beeldmateriaal beschikbaar en nauwelijks schriftelijke informatie. De samenwerking van de archeoloog en de historicus brengt beiden echter verder in hun naspeuringen. Verder komen steeds verfijndere technieken voor tekstonderzoek beschikbaar.

In de 13e eeuw lag Delft in een uitgebreid landbouwgebied. De graven van Holland waren hier de gezagsdragers namens de keizer van het Duitse Rijk. Hun macht was gebaseerd op drie pijlers, n.l. landbouwinkomsten, samenwerking met andere edelen en belasting die voor een deel in natura werd opgelegd. Delft was toen al uitgegroeid tot een economisch centrum. De inwoners namen daarom zelf het initiatief om stadsrechten te verkrijgen. In 1246 kwam Willem II naar Delft en vaardigde bij die gelegenheid de stadskeur uit. Dit moet worden gezien als een contract tussen beide betrokken partijen. De keur had aanvankelijk betrekking op het gebied direct rondom de Nieuwe Delft, later werd ook de omliggende buurt erbij betrokken. Het jaar 1246 moet dus niet worden gezien als het "begin" van Delft. Voor de Delftse stadskeur van 15 april 1246 werden de stadsrechten van Haarlem, die in 1245 waren verleend, als voorbeeld genomen.

In een tentoonstelling die binnenkort in het gemeente-archief gehouden zal worden, zullen voor het eerst de originele oorkonden van Haarlem, die goed bewaard is gebleven, en die van Delft, die in de loop van de eeuwen zwaar is beschadigd, naast elkaar te zien zijn. Bovendien wordt door middel van archeologische vondsten en schriftelijke bronnen een beeld gegeven van Delft in de dertiende eeuw.

Aan het slot van zijn boeiende voordracht, die werd gevolgd

door een geanimeerde discussie, overhandigde de heer Verhoeven aan de voorzitter van Delfia Batavorum een reproductie van het Delftse stadsrecht.

RECTIFICATIE

In de kroniek 1995 van het onlangs verschenen jaarboek is een fout gemaakt die wij hierbij corrigeren. Op pagina 5 wordt vermeld dat wijlen de heer ir. J.A.C.E. van Roermund van 1958 tot 1975 lid was van de gemeenteraad van Delft voor de Partij van de Arbeid. Enkele leden wezen ons erop dat dit niet juist is. De heer Van Roermund had zitting voor de Katholieke Volks Partij. Onze excuses voor deze vergissing.

BESTUUR DELFIA BATAVORUM

Na het aftreden van de heer J. Grakist en mevrouw G.W.A. de Groot-Op den Brouw en de benoeming van twee nieuwe bestuursleden tijdens de algemene ledenvergadering op 26 april 1996 is het bestuur van Delfia Batavorum als volgt samengesteld.

Voorzitter: dr. M.A. Verschuyf

Secretaris: dr. W.C.M. Zwennis

Penningmeester: ir. J.F. van Heel

Tweede voorzitter mev. W. van Reijen-Mienis

Tweede secr. en redacteur convocaat: mev. E.M.C. Emeis

Lezingen: P. Koops

Commissie Behoud Stadsschoon: ir. J.G. Wegner

Excursies: mev. W.J.B.I. Leupen-van den Bosch

Excursies: mev. M. Poppink-de Kleer

JAARBOEKEN

Aan alle leden die hun contributie voor 1996 meer dan twee weken geleden hebben betaald is het jaarboek 1995 inmiddels toegezonden. Mocht u door een vergissing het boekje nog niet hebben ontvangen, terwijl u wel betaald heeft, wilt u dan de secretaris hiervan een berichtje sturen? U krijgt het dan zo spoedig mogelijk thuisbezorgd.

Van de jaarboeken 1991 t/m 1994 is nog een klein aantal exemplaren beschikbaar. Als één of meer deeltjes aan uw collectie ontbreken, of als u een ander er een plezier mee wilt doen, kunt u deze boekjes bestellen door per giro het verschuldigde bedrag aan de penningmeester over te maken. De jaarboeken 1991 t/m 1993 kosten f 10,= per stuk, het Jaarboek 1994 dat in 1995 verscheen kost f 15,=. Wilt u op de girostrook vermelden welke jaarboeken u wilt ontvangen?

CONTRIBUTIE 1996

Van de penningmeester komt het vriendelijke doch dringende verzoek uw contributie voor 1996 te betalen. Van circa 100 leden moet de contributie nog ontvangen worden. Zoals inmiddels wel bekend is, wordt u het Jaarboek 1995 pas toegezonden als de contributie is ontvangen (...).

SCHENKINGEN

Met grote erkentelijkheid ontving het bestuur van Delfia Batavorum onlangs van ons oud-lid wijlen Mr. J. van Oel uit Wassenaar, die op 21 november 1994 is overleden, een legaat van f 5000,=. De legaatgever heeft bepaald dat het bedrag bij voorkeur bestemd dient te worden "voor het verrichten van oudheidkundig bodemonderzoek in de stad Delft, binnen de veste". Door het bestuur en de

stadsarcheoloog, drs. E. Bult, wordt overlegd over de besteding van het bedrag in de geest zoals de schenker heeft bedoeld. Als de ideeën vaste vorm hebben zullen hierover nadere mededelingen worden gedaan in het convocaat. Het bestuur was bijzonder verrast door de gift van f 4000,= die het ontving van een lid van Delfia Batavorum. Het bedrag zal voor een deel worden besteed om in het volgende jaarboek één of enkele kleurenfoto's op te nemen van de glas-in-lood ramen die als geschenk van ons genootschap aan de Delftse bevolking zullen worden geplaatst in het stadhuis.

NIEUWE LEDEN

dhr. P.C.M. van der Arend, Maerten Trompstraat 33, 2628 RC Delft.

mevr. en dhr. C. van den Berg-Sleeuwenhoek, St Agathaplein 2a, 2611 HB Delft.

Bewonersvereniging "De oude Nieuwe Laan", Nieuwelaan 48, 2611 EP Delft.

mevr. M. Bijlsma, R. Koumansplein 7, 2613 ZP Delft.

mevr. M. Chotkowski, Paradijslaan 67a, 3034 SG Rotterdam.

mevr. A. Eronat-van Embden, Oude Delft 233, 2611 HE Delft.

dhr. K.F. Flippo, v. Hardenbroekplein 4, 3971 BK Driebergen.

Historische Vereniging Maasland, Doelstraat 44, 35 AJ Maasland.

drs. J.M.P. Kempen, Waterloop 2, 2614 XC Delft.

dhr. H. de Koster, de Colignystraat 29, 2628 HA Delft.

dhr. A.O. Kouwenhoven, Prof. Lorentzlaan 22, 3701 CC Zeist.

dhr. C.G.M. van Kruijning, Ursulaplaats 8, 2611 SG Delft.

dr. J.C. Kuijpers, Krammer 1, 2641 TZ Pijnacker.

dhr. A.M. Luteyn, Delfgauwseweg 225, 2628 EP Delft.

dhr. en mevr. W.H. Manger-Molenaar, Populierenlaan 20, 2267 BG Leidschendam.

mevr. M.A. van der Meer, Buitenwatersloot 336, 2614 GR Delft.

drs. en mevr. H. Muller-Roes, Havannastraat 1, 2622 AH Delft.

dhr. A.J.J.M. Oliehoek, Valkenlaan 5, 2623 HM Delft.

dhr. J.H. Reissenweber, Muskaat 57, 2678 WJ De Lier.

dhr. A.G.C. van Staverloo, W.H. van Leeuwenlaan 108, 2613 ZG Delft.

dhr. H.J. van Velzen, Sir W. Churchillaan 801, 2287 AR Rijswijk.

dhr. en mevr. G. van der Wiel-de Jong, Koornmarkt 45, 2611 EB Delft.

dhr. E. Wong Lin Hung, Diepenbrockstraat 29, 2625 XG Delft.

VARIA

In samenwerking met de stadsarcheoloog organiseert de Gemeentelijke Archiefdienst de tentoonstelling "Delft 750 jaar geleden" over de oudste geschiedenis van Delft. Topstuk van de tentoonstelling is het originele stadsrecht van 15 april 1246. Van de gemeente Haarlem is toestemming verkregen om het Haarlemse stadsrecht, dat enkele maanden ouder is en in perfecte staat verkeerd, naast het Delftse document ten toon te stellen.

Op archeologisch gebied is geprobeerd alle belangrijkste vondsten uit de vroegste geschiedenis van de stad te tonen. De Archiefdienst heeft een kleurenreproductie uitgebracht van het Delftse stadsrecht.

Tevens heeft de Archiefdienst het boek "Delft, 15 april 1246" gepubliceerd met daarin de originele Latijnse tekst van het stadsrecht, een vertaling in hedendaags Nederlands en uitvoerige toelichtingen. De vertaling werd gemaakt door K. van Kruijning en G. Verhoeven. J. Kruisheer beschrijft hoe de oorkonde is ontstaan.

(De tentoonstelling is te bezichtigen bij de Gemeentelijke Archiefdienst, Oude Delft 169, 21 mei t/m 14 september 1996, dinsdag t/m vrijdag van 9-16.15 uur. De reproductie van de oorkonde en het boek kosten elk f 15,=; samen f 25,=, verkrijgbaar bij de Archiefdienst, boekhandel Huyser en boekhandel De Omslag).



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

19e jaargang

nummer 6

juni 1996

CONTRIBUTIE 1996

Helaas heeft een aantal leden hun contributie voor 1996 nog niet betaald. Dat is jammer, wat die leden hebben daardoor het prachtig uitgevoerde Jaarboek 1995 nog niet ontvangen. Bovendien is dat vervelend voor de vereniging, want die mist daardoor inkomsten terwijl alle uitgaven gewoon doorgaan. Wij verzoeken u dan ook dringend de in februari 1996 toegestuurde acceptgirokaart even in te vullen en weg te sturen. Mocht deze acceptgirokaart in het ongereede zijn geraakt, dan kunt u ook een gewone overschrijvingskaart gebruiken, met de vermelding "contributie 1996". De contributie bedraagt f 25,-. Als uw partner ook lid is f 35,- voor u samen.

VERENIGING OPEN MONUMENTEN

Onlangs ontving u van de Vereniging Open Monumenten het prachtige tijdschrift Monumenten/Open Monument. Als lid van ons Historisch Genootschap Delfia Batavorum kunt u voor een ongekend laag bedrag lid worden van de Vereniging Open Monumenten, dit in het kader van een collectief lidmaatschap. Voor slechts f 10,- per jaar ontvangt u dan 4 x per jaar, in 1996, 1997 en 1998, het tijdschrift Monumenten/Open Monument en u krijgt een lidmaatschapspas. Deze pas biedt u gratis toegang tot de maandelijkse Monumentendagen en korting op enige artikelen uit De Erfgoedwinkels. In het tijdschrift Monumenten/Open Monument vindt u meer informatie daarover.

U kunt lid worden door de bij het tijdschrift gevoegde antwoordkaart (het kleine losse exemplaar) in te vullen en terug te sturen. Het gevraagde lidnummer van Delfia Batavorum, dat is een viercijferig nummer, vindt u in de rechterbovenhoek van de adressticker.

De Vereniging Open Monumenten inventariseert de inschrijvingen via deze antwoordkaarten. De inning van het tientje voor 1996 (en ook als u het lidmaatschap voortzet in 1997 en 1998) wordt verzorgd door Delfia Batavorum. De grote, landelijke Vereniging Open Monumenten verdient zeker onze steun, opdat ook op nationaal niveau de zorg voor monumenten doorklinkt. Wij roepen u daarom op u aan te melden met de eerder genoemde antwoordkaart.

"GESCHENK DELFT 750"

Ons Genootschap gaat samen met de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude de Delftse Jan Schouten glas-in-lood ramen aanbieden aan de Gemeente. In vorige convocaten is hierover al uitvoerig melding gemaakt.

AGENDA

Dinsdag 3 september 1996

Lezing met dia's over het slot Loevestein door de heer H.A.R. Hovenkamp.

Zaterdag 14 september 1996

Monumentendag met als thema "Industriële archeologie"

Zaterdag 28 september 1996

Excursie naar Gorinchem, het slot Loevestein en Woudrichem.

Deze aanbieding zal in het begin van het najaar plaatsvinden. Tegen die tijd leest u er meer over in ons mededelingenblad. Thans worden de ramen gerestaureerd door de firma Zantman. De kosten voor de restauratie en het plaatsen van de ramen in de weeskamer van het stadhuis worden de door Fundatie en Delfia Batavorum gedragen. Al circa een jaar verzamelt onze penningmeester uw bijdragen hiervoor. Helaas is het verzamelde bedrag nog te klein om alle kosten te dragen. Daarom herhalen wij onze vraag aan u een bijdrage te leveren voor dit feestgeschenk aan de gemeente, dus aan de Delftse gemeenschap.

U kunt uw bijdrage storten op gironummer 587345 van Delfia Batavorum, onder vermelding van "Geschenk Delft 750". Wij hopen dat nog vele leden zich zullen aansluiten bij hen die al een bijdrage hebben geleverd.

EXCURSIE NAAR GORINCHEM, HET SLOT LOEVESTEIN EN WoudRICHEM

Als dit convocaat bij u in de bus valt is de eerste van de twee excursies, die werden aangekondigd in het convocaat van mei 1996 vermoedelijk al weer verleden tijd. Op 28 september 1996 maken we nogmaals dezelfde tocht. U kunt zich hiervoor nog opgeven door het verschuldigde bedrag (f 65,- voor leden en f 75,- voor introducés) over te maken op giro 587345 t.n.v. Delfia Batavorum te Delft, onder vermelding van "excursie september 1996".

TERUGBLIK OP HET SYMPOSIUM "CREATIEF MET DELFT"

Het symposium dat op zaterdag 27 april 1996 ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van onze vereniging werd georganiseerd, is bijzonder geslaagd. Ongeveer 175 leden en genodigden waren op deze zomerse dag samen

gekomen in het IHE-gebouw aan de Westvest.

Na de openingstoespraak van burgemeester mr. H.V. van Walsum gaven verschillende sprekers hun visie hoe een oude stad zoals Delft leefbaar kan blijven. Mevrouw prof. Fr. Bollerey, hoogleraar in de architectuur- en stedenbouw-geschiedenis, waarschuwde voor massatoerisme zoals dat in Brugge en Venetië bestaat. Hierdoor kan het unieke evenwicht van de oude binnenstad makkelijk worden verstoord. Regeling van de toeristenstroom is daarom noodzakelijk. De stad blijft dan voor de bewoners leefbaar terwijl de aantrekkelijkheid voor de bezoekers juist vergroot wordt. De tweede spreker was de heer prof. W. Röling, hoogleraar architectonisch ontwerpen. Hij leverde kritiek op de soms grove wijze waarop het stadsbeeld wordt vernield, bijvoorbeeld om ruimte te maken voor het verkeer. In een levende stad moeten herbouwingen volgens de thans geldende inzichten worden uitgevoerd. Daardoor blijft de stad levend en wordt voorkomen dat een openluchtmuseum ontstaat. Ook de derde spreker, de heer mr. C.J.D. Waal, lid van de beleidscommissie Monumentenzorg van de Raad voor Cultuur en voormalig burgemeester van Leiden, was van mening dat door het stadsbestuur grenzen aan het toerisme gesteld moeten worden. Verder dienen ook de bewoners verantwoordelijkheid te nemen voor de belangen van de stad. Burgers en bestuurders zijn hierbij elkaars bondgenoten met een gemeenschappelijk belang. De voordrachten werden afgewisseld met gedichten over Delft die op voortreffelijke wijze werden voorgedragen door leerlingen van het Stanislas College.

Het symposium werd besloten met een discussie onder leiding van prof. A.J.H. Haak. Hierna dankte de voorzitter van het symposium, prof. J.J. van Loef, de sprekers. De voorzitter van Delfia Batavorum, dr. M.A. Verschuyf, dankte op zijn beurt de leden van de lustrumcommissie en alle anderen die door hun bijdragen deze dag tot een succes hebben gemaakt. Als blijk van waardering overhandigde hij hen bloemen of een hartversterking.

UITREIKING VAN DE J.W. BLOK-PENNING AAN DE REDACTIECOMMISSIE VAN DELFIA BATAVORUM

Dr Verschuyf deelde vervolgens mee dat hij nog twee plezierige taken had te vervullen.

De eerste betrof de uitreiking van de J.W. Blok-penning. Deze wordt door het bestuur van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum sinds 1993 toegekend aan een persoon of instantie die een bijzondere en vrijwillige bijdrage heeft geleverd aan de doelstellingen van de vereniging.

De voorzitter memoreerde dat de publicatiecommissie, later de redactiecommissie, van Delfia Batavorum in de afgelopen 21 jaar een groot aantal boeken heeft gepubliceerd. Hierbij waren 145 auteurs betrokken die alle belangeloos hebben meegewerkt. Uit erkentelijkheid voor deze enorme inspanning heeft het bestuur daarom besloten de J.W. Blok-penning toe te kennen aan de redactiecommissie. Hierna ging dr. Verschuyf over tot uitreiking van de penning en bijbehorende oorkonde aan dr. H.L. Houtzager, sedert de oprichting voorzitter van de commissie. Namens alle leden van Delfia Batavorum dankte hij de huidige leden van de redactiecommissie, de heren H.L. Houtzager, P.C.J. van der Krogt, H.W. van Leeuwen en M. van Noort en alle voormalige leden voor hun grote inzet gedurende een reeks van jaren.

BENOEMING VAN IR. K.J.H.W. DEEN TOT ERELID VAN DELFIA BATAVORUM

Hierna deelde de heer Verschuyf mede, dat op voorstel van het bestuur en met statutaire goedkeuring van de ledenvergadering d.d. 26 maart 1996, de heer ir. K.J.H.W. Deen tot erelid van onze vereniging is benoemd. Klaas Deen heeft vele jaren zitting gehad in het bestuur van Delfia Batavorum. Hij was actief bij de oprichting en het functioneren van de Commissie Behoud Stadsschoon van Delfia Batavorum. Ook was hij de stuwende kracht bij de organisatie van "Delft wordt modern", het lustrum-symposium van onze vereniging in 1990. Door zijn inspanningen kwam toen ook het fraaie lustrumboek met dezelfde titel tot stand. Het handelt over de architectuur en stedenbouw in Delft tussen 1850 en 1940. Van 1989 tot 1995 was Klaas Deen voorzitter van de Gemeentelijke Monumenten Commissie. Zijn verdiensten voor met name het bewaren van ons stedelijk erfgoed zijn groot. Er is dan ook alle reden om Klaas Deen tot erelid van ons Genootschap te benoemen, aldus dr. Verschuyf. Onder applaus van de aanwezigen overhandigde hij aan ons nieuwe erelid de oorkonde en aan zijn vrouw, Mechtild de Jong, bloemen.

VOORDRACHTEN SYMPOSIUM

De tijdens het symposium gehouden voordrachten door mevrouw Bollerey, de heren Röling en Waal, alsmede de inleiding van burgemeester Van Walsum en de discussie na de voordrachten, komen beschikbaar in boekvorm. U kunt dit boekje, waarin ook een voorwoord van de heer Tienstra, een nabeschouwing van de heer Haak en de door enkele leerlingen van het Stanislas College voorgedragen gedichten zijn opgenomen, verkrijgen door overmaking van f 10,- op gironummer 587345 van Delfia Batavorum onder vermelding van "Boekje symposium". U krijgt het boekje dan na de vakanties thuisgestuurd.

STADSPENNING VOOR ONS LID EN OUD-BESTUURLID DE HEER IR. H.H. VOS

Aan het einde van het symposium "Creatief met Delft" op 27 april 1996 zorgde burgemeester mr. H.V. van Walsum voor een verrassing door aan ir. H.H. Vos de stadspenning van de gemeente Delft uit te reiken. De heer Vos kreeg deze onderscheiding voor zijn jarenlange grote verdienste op het gebied van oudheidkundig bodemonderzoek in Delft. In 1972 werd met medewerking van Hen Vos de Gemeentelijke Archeologische Begeleidingscommissie opgericht. Als lid van Delfia Batavorum vertegenwoordigt hij onze vereniging in deze commissie. Onder zijn leiding werden opgravingen verricht rond de Waag en de Kaakbrug. Verder op het terrein van het voormalige huis Made en van het Karthuizerklooster langs de Westlandseweg. Hier werd in 1959 het Oude en Nieuwe Gasthuis gebouwd. Veel lezingen en publicaties volgden op deze archeologische activiteiten. De benoeming van de stadsarcheoloog, de heer E. Bult, was mede het resultaat van zijn jarenlange streven. Burgemeester Van Walsum noemde tevens zijn verdiensten voor de Delftse Studentenvereniging St. Jansbrug en zijn activiteiten voor de Commissie Open Monumenten.

Namens de leden en het bestuur van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum wil ik Hen Vos van harte gelukwensen met deze belangrijke Delftse onderscheiding.

Dr. M.A. Verschuyl, voorzitter.

TENTOONSTELLING MOLEN DE ROOS

Op zaterdag 15 juni 1996 zal op de tweede zolder van Molen de Roos in Delft een "permanente" tentoonstelling worden geopend door de heer A.J. van der Hout, wethouder van Delft. Dank zij de financiële steun van de provincie Zuid-Holland heeft het stichtingsbestuur van Molen de Roos aan mevrouw M. van der Velden opdracht kunnen geven deze tentoonstelling in te richten. Zij ontving hierbij hulp van de Gemeentelijke Archiefdienst van Delft, de Vereniging "De Hollandse Molen" te Amsterdam en van de bibliotheek van de T.U. Delft.

De tentoonstelling geeft een indruk van het historisch belang van molens voor ons land. Ook wordt een overzicht gegeven van de verdwenen molens in Delft en van de geschiedenis van de enige nog resterende en functionerende molen in onze stad.

U bent zaterdag 15 juni a.s. van harte welkom tussen 11.30 en 15.00 uur.

Voor het onderhoudsfonds van Molen de Roos is nog steeds steun van de bevolking nodig. U kunt donateur worden van de stichting door u aan te melden bij de secretaris, mevrouw M. Fransen-Brok, Schoolstraat 10/12, 2611 HS Delft, tel. 015-2132240.

Stichting Molen de Roos,
Dr. M.A. Verschuyl, voorzitter.

VARIA

- Door VO/C (Vrouwen Organisatie & Coördinatie Delft) is een vernieuwde, uitgebreide versie uitgegeven van het boek "Delftse Vrouwen van Vroeger door Delftse Vrouwen van Nu". Het bevat verhalen over bekende Delftse vrouwen zoals Agneta van Marken (het Agnetapark!), mevrouw de Josselin de Jong (maatschappelijk werkster van de Gistfabriek) en vele anderen. Het boek kost f 15,- en is verkrijgbaar bij boekhandel Huyser, boekhandel De Omslag, drukkerij Meinema en bij de Gemeentelijke Archiefdienst.

- Boekhandel Huyser heeft het boek "Wandelen door Delft", samengesteld door E. Kuyper, uitgegeven. In het boek wordt o.a. stilgestaan bij het ontstaan van Delft, bij bekende Delftse geleerden en kunstenaars. Verder passeren verschillende gebeurtenissen uit vorige eeuwen de revue. De lezer wordt, al wandelend, langs allerlei gedenkwaardige plekken gevoerd die veel Delftenaren zich nog zullen herinneren.

- In het museum Paul Tétar van Elven wordt t/m 26 oktober 1996 de tentoonstelling "Rond een plafond" gehouden. Ter gelegenheid van de honderdste sterfdag van Tétar van Elven besloot het bestuur een belangrijke restauratie te laten uitvoeren. Gekozen werd voor de conservering van het plafond in de salon van het mu-

seum. Het werd in 1886 geschilderd naar een ontwerp van A.F. Gips. Op de tentoonstelling zijn ook veel andere ontwerpen van Gips te zien. (Koornmarkt 67, Delft, di. t/m zo. van 13-17 uur).

- In het Legermuseum in Delft is t/m 27 oktober 1996 de tentoonstelling "Legioen met natte voeten, het Romeinse leger in Nederland" te zien. Met deze expositie wordt aandacht besteed aan het optreden en functioneren van de eerste militaire organisatie in onze streken. In het kader van de tentoonstelling worden in het museum verschillende activiteiten georganiseerd, zoals gezinsrondleidingen, thema middagen voor kinderen, Romeins eten, demonstraties van exercities en gevechtstrainingen. Meer informatie bij het Legermuseum, Korte Geer 1, 2611 CA Delft, tel. 015-2150500.

- Van 21 mei t/m 14 september 1996 worden door de Gemeentelijke Archiefdienst films vertoond over de viering van Delft 700 jaar stadsrecht in 1946 (Oude Delft 169, Delft, di. t/m vrij. van 9-16 uur).

- Door het lid van Delfia Batavorum, de heer J. Tulp is in eigen beheer uitgegeven het boek "Kwaart" met als ondertitel "Odyssee door een eeuwenoud stadje". In 23 hoofdstukken en 335 pagina's wordt de lezer, op geleide van een overzicht van publicaties en artikelen over Delftse onderwerpen, door de stad gevoerd en krijgt hij een beeld van het vroegere en meer recente stadsleven. Inlichtingen over deze uitgave zijn te verkrijgen bij de samensteller (Midakkers 3, 5521 GL Eersel).

- Onlangs verscheen het boek "Oorlog om Holland 1000-1375". Het bevat een uitgebreide studie naar de talloze oorlogen die in en om de Hollandse gewesten zijn gevoerd. (Uitg. Verloren, 494 blz., geïll., f 65,-).

- In museum De Moriaan, Westhaven 29 te Gouda wordt t/m 15 september 1996 een tentoonstelling van aardewerk van de Haagsche Plateelbakkerij "Rozenburg" gehouden. (Ma. t/m za. van 10-17 uur, zo. van 12-17 uur, tel. 0182-588364).

- Fotoreproducties van tekeningen van Dordtse koorbanken zijn t/m 31 oktober te zien in de Grote Kerk van Dordrecht. (Di. t/m za. van 10.30-16.30 uur, zo. van 12-16 uur, tel. 078-6132800).

- In het Historisch Museum in het Schielandshuis te Rotterdam is de komende twee jaar de tentoonstelling "Gekleed en Wel" te zien. Elf kostuumgroepen, aangevuld met allerlei accessoires, geven een indruk van kleding en kledgedrag van 1770 tot 1970.

- Het jaar 1996 is het "Jaar van het Industrieel Erfgoed". Onder leiding van het projectbureau Industrieel Erfgoed wordt op landelijk en provinciaal niveau een groot aantal activiteiten georganiseerd. In Zuid-Holland staan wandelen en fietsroutes langs industrieel erfgoed, openstelling van industriële monumenten, rondleidingen, lezingen en andere evenementen op het programma. Verder zijn activiteiten te verwachten rond voor deze provincie specifieke thema's. Voor nadere informatie kunt u terecht bij de projectleider M. Popma die van maandag tot en met

woensdag bereikbaar is bij de Federatie van Musea in Zuid-Holland (Nobelstraat 1E, 2501 CK den Haag, tel. 070-3624121).

UITGAVEN VAN DELFIA BATAVORUM

Behalve de jaarboeken die sinds 1991 worden uitgegeven, is in de jaren daarvoor ook een aantal boeken met specifieke Delftse onderwerpen en een aantal fraaie prenten door de redactiecommissie van Delfia Batavorum verzorgd. Hieronder volgen de titels van alle uitgaven van onze vereniging, waarvan een groot aantal nog verkrijgbaar is.

De met * gemerkte boekjes en prenten zijn voorradig bij de Gemeentelijke Archiefdienst, Oude Delft 196 en kunnen aldaar worden gekocht.

De met ■ gemerkte boekjes kunnen worden besteld door het verschuldigde bedrag over te maken op girorekening 587345 ten name van Delfia Batavorum te Delft, onder vermelding van de titel van het (de) gewenste boek(en). Na ontvangst van de overmaking wordt de bestelling toegestuurd.

De met # gemerkte uitgaven zijn niet meer voorradig.

Boeken

nr. 1	* Balthasar Gerards	prijs f 5,00
nr. 2	# Burgers van Delft	
nr. 3	* Clysteren	prijs f 3,50
nr. 4	* De Nieuwe Kerk te Delft	prijs f 2,50
nr. 5	■ De familie Stastok	prijs f 5,00
nr. 6	■ De karthuizers en hun Delftse klooster	prijs f 10,00
nr. 7	■ Delft wordt modern	prijs f 30,00
nr. 8	■ Delft en de Oostindische Compagnie	prijs f 5,00
nr. 9	# Delft	
nr. 10	# Delft en de VOC	
nr. 11	* Delftse Rederijkers 'Wy rapen gheneucht'	prijs f 5,00
nr. 12	■ Delftse windmolens	prijs f 5,00
nr. 13	■ Delftse historische sprokkelingen	prijs f 5,00
nr. 14	# Doktersgereedschappen van toen	
nr. 15	■ Facetten van Delft	prijs f 10,00
nr. 16	# Het geheim van de Oude Stad	
nr. 17	■ Het klooster 'Santa Maria in Monte Sion' tussen Delft en Rijswijk	prijs f 5,00
nr. 18	# Kerkorgels	prijs f 4,50
nr. 19	# Korte beschrijvingen	prijs f 2,50
nr. 20	* Kruit en Krijg, Delft als bakermat van het Prins Maurits Laboratorium TNO	prijs f 5,00
nr. 21	■ Medicyns, Vroedwyfs en Chirurgyns	prijs f 5,00
nr. 22	* Pennevruchten uit Delfts historie	prijs f 5,00
nr. 23	■ Van Leeuwenhoek herdacht	prijs f 5,00

nr. 24	■ Jaarboek 1991	prijs f 10,00
nr. 25	■ Jaarboek 1992	prijs f 10,00
nr. 26	■ Jaarboek 1993	prijs f 10,00
nr. 27	■ Jaarboek 1994	prijs f 15,00
nr. 28	■ Jaarboek 1995	prijs f 15,00

Prenten

nr. 1	* Dansen rond de vrijheidsboom	prijs f 1,00
nr. 2	* Zicht op Delft, 7 tekeningen in envelop	prijs f 5,00

NIEUWE LEDEN

dhr. P.S.I. Altena, Lankforst 28-04, 6538 HG Nijmegen.
dhr. ir. C. Faber en mevr. drs. E.J.C. Faber-Endenburg, Rotterdamseweg 101, 2628 AK Delft.

dhr. C. Kooreman, Prof. Evertslaan 114, 2628 XZ Delft.
dhr. en mevr. E.S. Tammenga-Kwak, Adama v. Scheltemaplein 47, 2624 PG Delft.

dhr. P.J.M. van Velthoven, Laan van Overvest 23/25, 2613 DK Delft.

mevr. S.J. Vervoort-Peters en de heer C.B. Vervoort, Hof v. Delftlaan 124, 2613 BS Delft.

dhr. v.d. Waeter, Händellaan 90, 2625 SN Delft.

RECTIFICATIE

In het jaarboek 1995 is helaas een vervelende fout geslopen. Op pagina 11 staat vermeld:

"Tweede secretaris: mevr. ir. E.M.C. Emeis".

Dat moet zijn:

"Tweede secretaris: mevr. E.M.C. Emeis".

Met name de betrokkene zelf vond dat erg vervelend en verzocht om deze rectificatie om aldus op de onjuiste titelvermelding te wijzen.

COLOFON

Het mededelingenblad van de Historische Vereniging Delfia Batavorum verschijnt onregelmatig, doch 8 keer per jaar.

Redactie: mevrouw E.M.C. Emeis, tel.: 015-2135223 ('s avonds) en 015-2145638 (overdag).

De contributie van de vereniging bedraagt f 25, = per jaar en f 10, = per jaar voor elk volgend gezinslid. De kosten voor verkrijgen van het jaarboek en de toezending van het mededelingenblad zijn in de contributie begrepen.

Het jaarboek wordt tijdens de jaarvergadering aan de leden uitgereikt. Aan de leden die de jaarvergadering niet konden bijwonen wordt het boek enkele weken later toegezonden. Het jaarboek wordt echter alleen verstrekt als de contributie over het lopende jaar is betaald.

Nieuwe leden kunnen zich telefonisch of schriftelijk opgeven bij het secretariaat.



FUNDATIE VAN DE
VRIJVROUWE VAN
RENSWOUDE TE
DELFT



HISTORISCH GENOOTSCHAP
DELFLIA BATAVORUM B119

UITNODIGING

Delft, 10 augustus 1996.

In opdracht van de Fundaties te Utrecht, 's Gravenhage en Delft zijn in 1911 twee glas-in-loodramen vervaardigd door het "Atelier van Gebrand Glas 't Prinsenhof" te Delft, van Ir. Jan L. Schouten. In elk raam zijn drie medaillons afgebeeld, die zijn ontworpen door Herman Veldhuis.

Daar de Fundatie Delft sinds 1951 niet meer over een eigen pand beschikte, hebben deze ramen na die datum geen functie meer gehad en werden opgeslagen.

Op initiatief van het bestuur van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum werden in 1995 besprekingen gevoerd met de regenten van de Fundatie om te komen tot restauratie en herplaatsing van de ramen.

Na ampele overwegingen en besprekingen met gemeentelijke instanties is gekozen voor herplaatsing van de zes medaillons in de zes bovenvensters van de Weeskamer van het Delftse stadhuis. Het College van Burgemeester en Wethouders en de Commissie voor Welstand en Monumenten reageerden positief op dit initiatief.

De viering van "Delft 750 jaar cultuurstad" in 1996 is een goede aanleiding om de gerestaureerde en geplaatste glas-in-loodramen te schenken aan de Delftse bevolking.

De leden van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum hebben zodanig bijgedragen, dat de ongeveer de helft van de kosten van de restauratie en plaatsing kon worden gefinancierd. De Fundatie draagt de overige kosten. De opdracht voor de restauratie is verleend aan Glashandel Zanman te Delft, die deze werkzaamheden uitvoerde in overleg met het Centraal Laboratorium te Amsterdam.

Het College van Regenten van de Fundatie van de Vrijvrouw van Renswoude te Delft en het bestuur van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum nodigen u van harte uit om de feestelijke onthulling van de glas-in-loodramen bij te wonen.

Plaats: Burgerzaal van het stadhuis te Delft.

Datum: vrijdag 4 oktober 1996.

Tijd: Welkom vanaf 17.45 uur, om 18.00 uur onthulling, waarna een informeel samenzijn onder het genot van een drankje en een hapje.

Namens College van Regenten van de Fundatie van de Vrijvrouw van Renswoude te Delft.

G.G. Pieterse-Prins, voorzitter.

Namens het bestuur van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum te Delft.

Dr. M.A. Verschuyf, voorzitter.



Afbeelding van één der zes medaillons met het wapen van de stad Delft. Boven het stadswapen is het familiewapen van de Vrijvrouw van Renswoude afgebeeld. (tekening: H.L. Houtzager).



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

19e jaargang

nummer 7

augustus 1996

IN MEMORIAM

Op 13 juli 1996 is overleden de heer ir. H.H. Vos, jarenlang actief lid van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum, waarvan tien jaar bestuurslid.

Hen Vos studeerde in 1941 af als civiel ingenieur aan de Technische Hogeschool te Delft. Daarna was hij werkzaam bij de Dienst Zuiderzeewerken en bij het Gouvernement in Suriname. Van 1952 tot 1962 was hij in dienst van de gemeente Delft bij de Dienst Openbare werken. Tot aan zijn pensionering in 1981 was hij directeur van de Dienst Gemeentewerken te Leiden.

Reeds in zijn jonge jaren groeide bij Hen belangstelling voor archeologie. Hij vertegenwoordigde onze vereniging in de met zijn medewerking in 1972 in Delft opgerichte Gemeentelijke Archeologische Begeleidingscommissie. Veel opgravingen in Delft zijn onder zijn leiding uitgevoerd waarbij hij vaak actief meewerkte (Kartuizer klooster, huis Made en de Waag en Kaakbrug). Geslaagde acties om oudheidkundig bodemonderzoek te kunnen verrichten aan de Koornmarkt waren voor een groot deel te danken aan zijn enthousiasme. De benoeming van de stadsarcheoloog Epko Bult is mede het resultaat van zijn jarenlange streven.

In 1992 werd het jaarboek van Delfia Batavorum opgedragen aan het echtpaar Vos-De Koning wegens hun verdiensten voor het Genootschap. Tijdens het symposium "Creatief met Delft" op 27 april j.l. werd door burgemeester mr. H.V. van Walsum aan Hen de stadspenning uitgereikt.

Voor zijn grote activiteiten op het gebied van het oudheidkundig bodemonderzoek in Delft en zijn inzet en enthousiasme voor de doelstellingen van het Historisch Genootschap Delfia Batavorum zijn wij hem zeer veel dank verschuldigd.

Het was enige maanden bekend dat Hen aan een ernstige, ongeneeslijke aandoening leed. Hij heeft dit met de steun van zijn vrouw en kinderen moedig gedragen.

Wil, wij wensen jou, jullie kinderen en kleinkinderen heel veel sterkte met het verlies van een markante man die veel voor het Genootschap heeft betekend.

Arnold Verschuyl.

EXCURSIE

Tot ieders opluchting bleek de temperatuur na een zeer warme zevende juni op zaterdag de achtste behoorlijk gedaald. Via een fraaie route door de Alblasserwaard bereikten we Gorinchem waar we na een kop koffie, onder leiding van een deskundige gids een stadswandeling door het historische Gorinchem maakten. Het blijft altijd weer een belevenis op deze manier kennis te maken met een oud-hollandse stad.

AGENDA

Vrijdag 30 en zaterdag 31 augustus 1996

Delftdag. Op zaterdag is Delfia Batavorum met boeken aanwezig op het Agathaplein.

Dinsdag 3 september 1996 om 20.00 uur

Lezing met dia's door de heer H.A.R. Hovenkamp. Deze lezing is bedoeld als introductie van de excursie naar Gorinchem en Loevestein die elders in dit convocaat wordt aangekondigd.

Plaats: Gebouw Trefcentrum, zaal 2B, Phoenixstraat 66, Delft.

Zaterdag 14 september 1996

Monumentendag met als thema "Industriële archeologie". Ook op deze dag geeft Delfia Batavorum acte de présence en wel in het gebouw van de Archiefdienst aan de Oude Delft.

Zaterdag 28 september 1996

Excursie naar Gorinchem, Woudrichem en Loevestein. Zie de mededeling elders in dit convocaat.

Vrijdag 4 oktober 1996

Onthulling van de glas-in-loodramen in het Delftse stadhuis. Bijzonderheden zijn vermeld in de uitnodiging die bij dit convocaat is gevoegd.

Woensdag 6 november 1996

Kleine excursie naar de Kamer van Charitaten. Bijzonderheden worden in een volgend convocaat bekend gemaakt.

Na een uitstekende lunch in "'t Spinnewiel" maakten we de oversteek naar Woudrichem, waar we tijdens een 10 minuten durende wandeling op weg naar de bus, konden genieten van een aantal prachtige gevels. Langs de afgedamde Maas ging het nu richting Slot Loevestein. Hier kreeg ons gezelschap een zeer boeiende rondleiding. In het vertrek van Hugo de Groot probeerden we ons voor te stellen hoe daar het vluchtplan beraamd en uitgevoerd werd. Het bezoek werd afgesloten met een wolkbreuk waardoor we gedwongen werden om in grote haast en met slechts een enkele "plu" het slot te verlaten. Het programma, opgesteld en van commentaar voorzien door een zeer enthousiaste reisleidster, daarin geassisteerd door een ervaren en ons welbekende chauffeur, maakte deze excursie tot een geslaagd geheel. Op 28 september 1996 maken we nogmaals dezelfde tocht. Er is nog plaats voor een klein aantal leden. U kunt

zich aanmelden door het verschuldigde bedrag (ƒ 65,= voor leden, ƒ 75,= voor introducés) te storten op giro 587345 t.n.v. Delfia Batavorum te Delft.

Margot Poppink- de Kleer

Ter voorbereiding van deze excursie houdt de heer H.A.R. Hovenkamp uit 's-Gravenhage op 3 september a.s. een door dia's ondersteunde lezing, zie agenda. Deze heeft als onderwerp "de ontstaansgeschiedenis en de eerste bouw van slot Loevestein".

De heer Hovenkamp werkt mee aan de uitgave van een kalendarium inzake de geschiedenis van het slot. Het kalendarium, dat in 1997 zal verschijnen, behandelt naast de eigen geschiedenis van Loevestein over de periode 1361-1399, ook o.a. de Utrechtse Oorlog en de Gelderse Successie-oorlog.

H.A.R. Hovenkamp's vader was eertijds slotbeheerder van Loevestein. De geschiedenis van het slot kreeg de lezinghouder dus 'met de paplepel ingegoten'. De heer Hovenkamp is thans werkzaam als adjunct-gemeentearchivaris bij het "Streekarchief voor het Gooi en de Vechtstreek" gevestigd te Hilversum.

Ter gelegenheid van de viering van het 85-jarig jubileum van de "Bond Heemschut" is het juni-nummer van het tijdschrift "Heemschut" voor een deel gewijd aan Woudrichem, Gorinchem en Loevestein. Zij die aan de excursie deelnemen en zich van te voren over het reisdoel willen informeren kunnen het tijdschrift inzien bij de Gemeentelijke Archiefdienst aan de Oude Delft 169.

CONTRIBUTIE 1996

Ongeveer 70 leden van de circa 950 leden hebben hun contributie voor het jaar 1996 nog niet betaald, ondanks dat het jaar al een heel eind is gevorderd en herhaalde verzoeken van de penningmeester. Alle leden, dus ook zij die nog niet hebben betaald, ontvangen regelmatig de convocaten van onze vereniging. Wij willen hier graag mee doorgaan voor alle leden.

Bovendien missen degen die hun contributie voor 1996 niet betaald hebben het Jaarboek 1995. Dat Jaarboek wordt pas toegezonden zodra de contributie voor 1996 is betaald. Daarom nogmaals het dringend verzoek aan hen die nog niet betaald hebben: pak nu de acceptgirokaart die u heeft ontvangen of uw giroboek en stort de contributie voor dit jaar (ƒ 25,= voor één lid, ƒ 35,= voor een lid en een gezinslid) op giro 587345 t.n.v. penningmeester Delfia Batavorum te Delft. Binnenkort kunt u dan het Jaarboek 1995 bij u in de bus verwachten.

KORTING OP CONTRIBUTIE

Voor inwoners van de gemeente Delft die een minimum (gezins)inkomen hebben, wordt door de Dienst Maatschappelijke Zorg 50 % vergoed op het lidmaatschap van, onder andere, Delftse culturele verenigingen. Zij die overwegen lid te worden van ons Genootschap maar voor wie de contributie een bezwaar is kunnen een aanvraagformulier voor de kortingsregeling aanvragen bij genoem-

de dienst, Hooikade 13, tel. 015-2602960. Uiteraard geldt de regeling ook voor hen die reeds lid zijn.

CURSUS STEDEBOUWKUNDIGE GESCHIEDENIS DELFT

Door omstandigheden is het verslag dat een van de deelnemers voor ons zou maken niet op tijd gereed gekomen. Wel kunnen wij vermelden dat de cursus met veel animo gevolgd is en na het enthousiasme van de heer Droge en de deelnemers wordt een tweede keer overwogen.

TE KOOP AANGEBODEN

- "Beschrijvinge der Stadt Delft" door Dirck van Bleywijck (1667). In twee delen gebonden in originele leren band. Compleet met alle bijbehorende afbeeldingen.

- "Beschrijving der Stadt Delft" door Reinier Boitet (1729). In één deel gebonden in kartonnen kaft. Compleet met alle bijbehorende afbeeldingen.

Leden die belangstelling hebben voor deze bijzondere boeken kunnen contact opnemen met de eigenaar, de heer H.J. van Woerden, J. de B. Kemperpad 155, 1054 PJ Amsterdam, tel. 020-6898289 of 020-6855310.

VARIA

- De Gemeentelijke Archiefdienst, Oude Delft 169, vertoont tot 14 september 1996 drie films over de viering van het 700-jarig bestaan van Delft in 1946. De films geven een verslag van de festiviteiten die toen plaats vonden, zoals optochten en sportwedstrijden, en van het openluchtspel "Zeven Eeuwen". Dinsdag t/m vrijdag tussen 9.00 en 16.00 uur, toegang gratis.

- De VVV in Delft biedt de gelegenheid om van maandag t/m vrijdag de historische toren "Het Steen" van het Delftse stadhuis te bezoeken. De toren werd aan het einde van de dertiende eeuw gebouwd als gevangenisstoren. Er zijn verschillende authentieke voorwerpen opgesteld die herinneren aan de lijfstraffen die aan misdadigers werden opgelegd. Rondleidingen kunnen alleen worden gemaakt onder leiding van een VVV-gids. Men dient zich vooraf op te geven bij de VVV aan de Markt. De kosten bedragen ƒ 2,50 per persoon.

- Als afsluiting van het Kerkepadjaar 1996 voert de kerkepadroute ons dit jaar op 14 en 21 september naar Delft.

Op die dagen zijn tussen 10 en 17 uur verschillende kerken te bezichtigen.

- Door de "Commissie Geldwerving Restauratie Oude Kerk Delft" is een compact disc uitgebracht. De organist Bas de Vroome bespeelt de drie orgels van de Oude Kerk te Delft.

De opbrengst van deze zeer fraaie CD, die slechts ƒ 25,= kost, komt voor een belangrijk deel ten goede aan het restauratiefonds voor de Oude Kerk. De CD is verkrijgbaar in de Oude Kerk en bij de stands van Delfia Batavorum op de Delftdag en Monumentendag.

- Op de zaterdagen 24 augustus en 14 september 1996 worden in een historische omgeving, in het kerkje van 't Woudt twee zomeravondconcerten gegeven. Meer informatie is te verkrijgen bij het "Comité Kerkconcerten 't Woudt", tel.015-3809653.

- In het Haags Historisch Museum (Korte Vijverberg 7) wordt t/m 6 oktober 1996 de tentoonstelling "Haagsche Stadsgezichten 1800-1920" gehouden. De expositie geeft een beeld van de ontwikkeling van het stadsgezicht vanaf het begin van de 19e eeuw.

- In het Museum in Den Haag is t/m 17 november 1996 de tentoonstelling "Een kind van je tijd" te zien. Hierin wordt een overzicht gegeven hoe het leven van kinderen in onze eeuw is veranderd. In vier tijdvakken wordt het leven van kinderen getoond aan de hand van onderwerpen zoals kleding, onderwijs, speelgoed en voeding.

- Bij uitgeverij "Op Lemen Voeten" verscheen onlangs het boek "Langs het industrieel erfgoed van Nederland. Vijftig wandelingen met museumbezoek" (208 blz., geïll., f 29,95). In het boek wordt informatie gegeven over plaatselijke musea op het gebied van techniekgeschiedenis. De wandelingen richten zich op verschillende onderwerpen zoals mijnbouw, verkeer en visserij.

- Als 11e deel in de serie Egodocumenten is bij Uitgeverij "Verloren" in Hilversum onlangs verschenen het boek "Gerrit Paape, Mijn vrolijke wijsgeerte in mijne ballingschap". Editie P. Altena. Gerrit Paape was plateauschilder en woonde en werkte in Delft. In zijn autobiografisch werk schetst hij zijn ontwikkeling als filosoof en broodschrijver. (160 blz., geïll., f 29,=).

NIEUWE LEDEN

Dhr. C.L. Boekraad, Auroraplein 4, 2613 MR Delft.
 Prof. dr. ir. en mevr. M. Eekhout, van Barenstraat 15, 2628 AS Delft.
 Dhr. G.M.M. Mensink, Persijnstraat 1a, 2678 TH De Lier.
 Open Jongerenvereniging De Koornbeurs, Postbus 3131, 2601 DC Delft.
 Mevr. L.C.A. Zweekhorst, de Kempnaerstraat 3, 2613 BZ Delft.
 Mevr. drs. A.M.G. Sterringa, Barbarasteeg 7, 2611 BM Delft.

UITGAVEN VAN DELFIA BATAVORUM

In ons vorige convocaat gaven we een opsomming van alle uitgegeven boeken van specifieke Delftse onderwerpen en een aantal fraaie prenten, die door de redactie-commissie van Delfia Batavorum werden verzorgd. Helaas zijn veel artikelen al uitverkocht. Na ons lustrumsymposium in april 1996 is de verkoop van de boeken zo snel gegaan, dat onze publicatie in het convocaat van juni 1996 al was achterhaald voordat het in de bussen gleed, waardoor we vele aanvragers moesten teleurstellen. Overigens zijn intussen ook weer enkele titels opnieuw verkrijgbaar. Hieronder volgen de titels van de uitgaven die nog/weer verkrijgbaar zijn.

De met * gemerkte boekjes en prenten zijn voorradig bij de Gemeentelijke Archiefdienst, Oude Delft 169 en kunnen aldaar worden gekocht.

De boekjes kunnen ook worden besteld door het verschuldigde bedrag, vermeerderd met de verzendkosten, over te maken op girorekening 587345 ten name van Delfia Batavorum te Delft, onder vermelding van de titel van het (de) gewenste boek(en). Na ontvangst van de overmaking wordt de bestelling toegestuurd.

De verzendkosten voor de boekjes no. 4 en 18 zijn f 2,10, voor de no's 1, 3, 19, 22, 24, 26, 27 en 28 f 2,80, voor de no's 7, 8, 11, en 25 f 5,= en voor de nummer 20 f 6,=. Bij een bestelling van meer dan één boekje is het verstandig even telefonisch contact op te nemen met de penningmeester (zie boven) om het juiste bedrag aan verzendkosten te vernemen.

De prent "Dansen rond de vrijheidsboom" wordt niet verzonden en is dus alleen bij het Archief verkrijgbaar.

Boeken

nr. 1	* Balthasar Gerards	prijs f 5,00
nr. 3	* Clysteren	prijs f 3,50
nr. 4	* De Nieuwe Kerk te Delft	prijs f 2,50
nr. 7	Delft wordt modern	prijs f 30,00
nr. 8	Delft en de Oostindische Compagnie	prijs f 5,00
nr. 11	* Delftse Rederijkers 'Wy rapen gheneucht'	prijs f 5,00
nr. 18	* Monumentale Kerkorgels in Delft	prijs f 4,50
nr. 19	* Korte beschrijving van 't Gebruik der Spuyt in d'Ontleedtkonst	prijs f 2,50
nr. 20	* Kruit en Krijg, Delft als bakermat van het Prins Maurits Laboratorium TNO	prijs f 5,00
nr. 22	* Pennevruchten uit Delfts historie	prijs f 5,00
nr. 24	Jaarboek 1991	prijs f 10,00
nr. 25	Jaarboek 1992	prijs f 10,00
nr. 26	Jaarboek 1993	prijs f 10,00
nr. 27	Jaarboek 1994	prijs f 15,00
nr. 28	Jaarboek 1995	prijs f 15,00

Prenten

nr. 1	* Dansen rond de vrijheidsboom	prijs f 1,00
-------	--------------------------------	--------------

GLAS-IN-LOODRAMEN IN DE WEESKAMER VAN HET STADHUIS

De inzameling voor "Geschenk Delft 750" heeft f 9.326,49 opgebracht. Aan de restauratie van de glas-in-loodramen wordt de laatste hand gelegd. Over enige tijd zullen ze in de bovenramen van de weeskamer van het stadhuis worden geplaatst. Op vrijdag 4 oktober vindt de onthulling plaats door de voorzitter van de Fundatie en de voorzitter van Delfia Batavorum. Leden die aan "Geschenk Delft 750" hebben bijgedragen worden uitgenodigd deze onthulling bij te wonen, zie bijgaande brief. Enige tijd na de onthulling wordt nog aan ieder die dat wil de gelegenheid geboden om de ramen in het stadhuis te bewonderen. Nadere informatie hierover volgt later.

Derde artikel in de reeks van drie van A. van Peer over de geschiedenis van Delft.

DELFT NEEMT DE LEIDING IN DE LANDSPOLITIEK. BREEKT DE ECONOMISCHE MACHT VAN DORDRECHT.

In de loop van de veertiende eeuw zijn de belangen van Delft en Dordrecht veelal heftig op elkaar gebotst. Dordrecht nam in het commercieel systeem van het Graafschap Holland een bevoorrechte positie in door zijn stapelrecht. Dit hield hoofdzakelijk in, dat wijn en andere goederen die uit het Rijnland langs de rivieren afgevoerd werden, in Dordrecht ter markt moesten komen en daar stapel houden, d.w.z. ten verkoop aangeboden worden. Toen nu de Delvenaren eenmaal in het Rijnland een afzetgebied voor hun kaas en bier gevonden hadden, was het voor hen gemakkelijk en voordelig wijn als retourlading mee te nemen, teneinde die te slijten aan de groeiende en in welstand toenemende bevolking. De stapeldwang vormde hiervoor een hinderpaal. Vandaar dat Delft vooraan stond in de oppositie der Noord-Hollandse steden tegen het Dordtse stapelrecht.

Deze economische belangentegenstelling spitste zich na 1350 toe in de strijd der Hoeken en Kabeljauwen. Daarin schaarde Delft zich aan de zijde van hen, die een krachtig gezag voorstonden, dat in staat zou zijn aan de buitengewone positie van een stad als Dordrecht, in weerwil van de vroeger toegekende privileges, een einde te maken.

DELFT IN DE STRIJD

Toen Graaf Willem IV was overleden, beleende de keizer diens zuster Margaretha met Holland, Zeeland en Henegouwen. De meerderheid der steden was tegen Margaretha en verlangde haar zoon tot graaf, omdat zij hoopten van een landsheer krachtige bescherming van hun steden en privileges te ontvangen. De meeste edellieden, die onder een gravin meer invloed op het landsbestuur verwachtten en een paar steden uit behoudzucht, steunden de gravin. Hiermee begon in Holland de droeve burgerkrijg, bekend onder naam van Hoekse en Kabeljouwse twisten, die meer dan honderd en vijftig jaren heeft gewoed. Toen ook heeft Delft -Delft vooral- bitter geleden. Als één der machtigste steden van Holland stond Delft vooraan in de burgerkrijg. Nadat de Hoeksgezinde graaf Albrecht zijn waanzinnige broer Willem was opgevolgd, nam Delft als Kabeljouwse stad de leiding in het verzet. Met kalme vastberadenheid trachtte Albrecht de tegenstand in de steden te breken door in het stadsbestuur slechts Hoeken te benoemen. Hij stuitte overal op tegenstand, doch bij de Delftse vroedschap vooral. Nadat Albrecht ook de moordenaars van een Hoekse edelman te Den Haag gevangen liet zetten, was de maat meer dan vol. De Kabeljouwse gingen nu tot vijandelijkheden over en toen Albrecht met een leger naderde, vluchtten zij binnen Delft, die hen in bescherming nam. Nu besloot de Hertog tot een heirvaart tegen de oproerige stad. Doch de Delvenaren voorzagen zich van zwaar gewapende troepen. Zij deden een uitval, verwoestten en verbranden riddersloten van Hoekse edelen en togen zelfs naar Den Haag, waar zij de gevangenis opensmeten en hun gevangenen in triomf binnen de stad leidden. Verbitterd over zoveel overmoed zwoer Hertog Albrecht een dure eed. Binnen weinige weken zou hij droogvoets door de vestinggrachten het marktplein bereiken. Tien volle weken heeft toen het beleg voor Delft geduurd. En noch bij dag, noch bij nacht zweeg het schutgevaarte van de Hertog. Maar Delft hield stand. Doch toen de Hoeksgezinde partij in de stad rebelleerde en aandrang op onderwerping, moest zij zich overgeven en de harde vredesvoorwaarden aannemen. Volgens het vonnis van de Hertog en Gravin

Machteld trok een stoet van burgers naar het legerkamp buiten de stad. Voorop gingen de schepenen, blootshoofds en barrevoets, elk met een poortsleutel in de hand. Hen volgden duizend burgers, eveneens blootshoofds en barrevoets. Dan kwamen vijfhonderd vrouwen, gedost in pronkgewaad, met goud en parels versierd, met loshangende haren en barrevoets.

Zij knielden voor de vorstelijke personen neer en smeekten dat het de Gravin behagen mocht echtgenoten en bloedverwanten genade te verlenen, "om God en Onzer Vrouwe wille van Hemelrike".

Toen deed Gravin Machteld uitspraak. Twaalf der meest vermogende burgers verwees zij tot altijd durende ballingschap. Twaalf anderen moesten een bedevaart maken naar Jeruzalem, tot heil der zielen van Vrouwe Machteld's ouders. Nu moesten haar de voorrechtsbrieven worden ter hand gesteld en alle verleende vrijheden aan Delft tot op Graaf Willem's dood toe (1338). Met hetzelfde gebaar waarmede zij deze ontving uit de handen der schepenen, wierp zij ze tot grote ontsteltenis der burgers in het vuur. Toen rechtte zij zich. Langzaam sprekend, de nadruk leggend op elk woord, beval zij vesten, poorthuizen, torens, muren en wallen te slechten, grachten te dempen en ten eeuwige dagen de stad open en ongevest te laten, opdat de Hertog volgens zijn eed droogvoets door de grachten het marktplein kon bereiken.

Gelaten, zonder opstand, zozeer geslagen door dit vernietigend vonnis, staren de burgers voor zich uit, als wezenlozen. Over hun hoofden, als gaat het hen niet aan, verdwalen de laatste woorden van het vonnis, dat binnen één maand 40.000 Brugse schilden moeten worden opgebracht, door hen die daartoe door grafelijke beambten zullen worden aangewezen.

De mare van deze ramp aan Delft overkomen, dringt tot in verre landen door. Met ontsteltenis wordt zij overal vernomen. Onherroepelijk schijnt het met de roem van de stad gedaan. 's Hertogs bondgenoten, de Dordtenaars, dragen zegevierend de poortkettingen weg. Zij stellen die tentoon buiten aan hun eigen poorten, ten teken van hun boze blijdschap over de ondergang van haar nijvere mededingster.

Geslagen door zoveel ellende, beroofd van rijkdom en vrienden, keert Delft tot zichzelf in. Als gemeenschap ervaart ze de broosheid en vergankelijkheid van aards geluk. Van nu af aan bouwt ze klooster na klooster, totdat ze worden zal tot de kloosterrijkste stad van Holland.

DELFT HERSTELD

In latere jaren heeft Delft zich met Graaf Albrecht verzoend en nadat de Delvenaren hem krachtig hadden geholpen bij zijn strijd tegen de Friezen, herkregen zij op het eind der 14e eeuw (1396) alle verloren vrijheden en privileges. Dit geschiedde op St. Hippolytusdag (13 Augustus). Uit dankbaarheid vervingen zij de Kerk- en Stadspatroun St. Bartholomeus voor St. Hippolytus. De grachten werden weer uitgediept en verbreed, de stad uitgebreid, de muren gerecht, poorten en waltorens wederom opgebouwd en Delft ging een bloeitijd tegemoet, schoner dan te voren. Doch als ze zich heeft hersteld en weer wordt één der machtigste steden in Holland, blijft de aandachtige gekeerdheid der ziel naar zichzelf en over de wereld heen haar kenmerk.

Haar strijd is voor de Noord-Hollandse steden niet vergeefs geweest. Hij heeft het Dordtse stapelsysteem uitgehold en de emancipatie bevorderd der Noordelijke steden. Delft's economische opbloei is er ten zeerste door bevorderd.

Dit artikel van de hand van A. van Peer verscheen eerder als hoofdstuk 3 in de bundel "Delftse Sprokkelingen".



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

19e jaargang

nummer 8

september/oktober 1996

CONTRIBUTIE 1996 CONTRIBUTIE

Helaas is de contributie van 1996 door 60 leden nog niet betaald. Er liggen dan ook nog 60 jaarboeken 1995 klaar om te worden verzonden, want deze worden pas verstuurd als de contributie is ontvangen.

We zouden toch denken, dat het eenvoudig is om de destijds toegestuurde acceptgirokaart even in te vullen en weg te sturen. Wij hebben u deze acceptgirokaart immers al in februari toegezonden. Wellicht bent u het vergeten of is de toegezonden acceptgirokaart in ongerede geraakt. In dat geval verzoeken wij u vriendelijk, maar toch wel dringend het verschuldigde bedrag zo spoedig mogelijk over te maken, zodat wij u alsnog het jaarboek kunnen toesturen. Uit dat jaarboek kunt veel informatie over Delft putten, en dat wilt u natuurlijk. Daarom is zo jammer dat u dat jaarboek nog mist, dus snel even overmaken.

Wellicht weet u niet zeker meer of u uw contributie voor 1996 al betaald hebt. Dat blijkt uit het feit, dat er bij de penningmeester nog al eens naar gevraagd wordt en wij soms twee keer contributie van iemand ontvangen. Dat laatste is natuurlijk niet erg, want dat storten wij terug of boeken het als contributiebetaling voor het volgende jaar.

Hieronder volgt een lijst van de leden die hun contributie voor 1996 nog verschuldigd zijn. Dat zijn de leden met het lidnummer:

0002, 0052, 0065, 0124, 0130, 0276, 0327, 0360, 0395, 0424, 0438, 0440, 0459, 0540, 0546, 0563, 0669, 0693, 0715, 0728, 0738, 0777, 0790, 0818, 0829, 0872, 0874, 0942, 0946, 0968, 1067, 1069, 1072, 1121, 1134, 1143, 1172, 1307, 1319, 1337, 1338, 1345, 1387, 1391, 1411, 1413, 1419, 1441, 1447, 1460, 1462, 1473, 1474, 1482, 1506, 1549, 1563, 1578, 1581 en 1583.

Uw lidnummer vindt u op de adressticker op de envelop. Als u niet meer over de acceptgirokaart beschikt, kunt ook een gewone overschrijvingskaart gebruiken. De contributie bedraagt f 35,= als er twee personen lid zijn. In dat geval staat er "De heer en mevrouw" op de adressticker. In alle andere gevallen bedraagt de contributie f 25,=. Voor eventuele nadere informatie kunt u telefonisch bij de penningmeester terecht. Zijn telefoonnummer staat boven in het convocaat.

ONTHULLING GLAS-IN-LOODRAMEN IN DE WEESKAMER VAN HET STADHUIS

Op vrijdag 4 oktober vindt in de weeskamer van het stadhuis de onthulling plaats van de glas-in-loodramen

AGENDA

Vrijdag 4 oktober 1996 om 17.45 uur
Onthulling van de glas-in-loodramen in de weeskamer van het Delftse Stadhuis. Bijzonderheden zijn vermeld in de brief die bij het convocaat nr. 6 van augustus was gevoegd. Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Maandag 7 t/m vrijdag 11 oktober 1996
Gelegenheid om de op 4 oktober aangeboden ramen in het stadhuis te bezichtigen. U moet zich daarvoor melden bij de bodenkamer. Het bezichtigen is mogelijk tussen 9.30 en 17.00 uur, (uitgezonderd dinsdag tijdens het lunchconcert tussen 12.30-13.30).

Dinsdag 15 oktober 1996 om 20.00 uur
Johannes Vermeer en het lachende meisje. Lezing met dia's door de heer F.W. van Ooststroom.
Plaats: Delftstede zaal 2B, Phoenixstraat 66.

Woensdag 6 november 1996 om 20.00 uur
Kleine excursie naar de Kamer van Charitaten.
Plaats: De Nonnerie, ingang aan het Agathaplein.

Dinsdag 19 november 1996 om 13.30 uur
Middaglezing door heer J.B. Fischer over het V.O.C.-schip Delft
Plaats: Kapellezaal, Reinier de Graafziekenhuis.

door de voorzitter van de Fundatie en de voorzitter van Delfia Batavorum.

Diegenen onder u, die in het kader van "Geschenk Delft 750" een bijdrage hebben gegeven voor het restaureren van de glas-in-loodramen (eigendom van de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude te Delft, welke nu in gerestaureerde staat door Delfia Batavorum en de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude aan de bevolking van Delft worden geschonken ter ere van het 750-jarig bestaan) zijn uitgenodigd deze onthulling bij te wonen. De toegang is aan de achterzijde van het stadhuis en gaat om 17.45 uur open.

Iedereen die op zijn/haar gemak de gerestaureerde ramen wil bekijken, wat wij van harte aanbevelen, is welkom in de weeskamer van het stadhuis van maandag 7 oktober tot en met vrijdag 11 oktober 1996. U kunt echter niet zomaar de weeskamer binnenstappen, u dient zich te melden bij de bode in de bodenkamer.

Tijdens het lunchconcert op dinsdag 8 oktober 1996 is er tussen 12.30 en 13.30 uur geen bezichtiging mogelijk.

VERKOOP BOEKEN

In ons vorige convocaat gaven we een opsomming van boeken over typisch Delftse onderwerpen, die bij ons genootschap of bij de Gemeentelijke Archiefdienst te koop zijn.

Eén van de titels is inmiddels uitverkocht, terwijl er weer een aardig boekje aan de lijst is toegevoegd.

Hieronder volgen de titels van de uitgaven die nog/weer verkrijgbaar zijn.

De met * gemerkte boekjes zijn voorradig bij de Gemeentelijke Archiefdienst, Oude Delft 169 en kunnen aldaar worden gekocht.

De boekjes kunnen ook worden besteld door het verschuldigde bedrag, vermeerderd met de verzendkosten, over te maken op girorekening 587345 ten name van Delfia Batavorum te Delft, onder vermelding van de titel van het (de) gewenste boek(en). Na ontvangst van de overmaking wordt de bestelling toegestuurd.

De verzendkosten voor de boekjes no. 4 en 18 zijn f 2,10, voor de no's 1, 3, 19, 22, 24, 26, 27, 28 en 29 f 2,80, voor de no's 7, 8, en 25 f 5,= en voor nummer 20 f 6,=.

Bij een bestelling van meer dan één boekje is het verstandig even telefonisch contact op te nemen met de penningmeester (zie boven) om het juiste bedrag aan verzendkosten te vernemen.

De prent "Dansen rond de vrijheidsboom" wordt niet verzonden en is dus alleen bij het Archief verkrijgbaar.

Boeken

nr. 1	* Balthasar Gerards	prijs f 5,00
nr. 3	* Clysteren	prijs f 3,50
nr. 4	* De Nieuwe Kerk te Delft	prijs f 2,50
nr. 7	Delft wordt modern	prijs f 30,00
nr. 8	Delft en de Oostindische Compagnie	prijs f 5,00
nr. 18	* Monumentale Kerkorgels in Delft	prijs f 4,50
nr. 19	* Korte beschrijving van 't Gebruik der Spuyt in d'Ontleedtkonst	prijs f 2,50
nr. 20	* Kruit en Krijg, Delft als bakermat van het Prins Maurits Laboratorium TNO	prijs f 5,00
nr. 22	* Pennevruchten uit Delfts historie	prijs f 5,00
nr. 24	Jaarboek 1991	prijs f 10,00
nr. 25	Jaarboek 1992	prijs f 10,00
nr. 26	Jaarboek 1993	prijs f 10,00
nr. 27	Jaarboek 1994	prijs f 15,00
nr. 28	Jaarboek 1995	prijs f 15,00
nr. 29	Oude en nieuwe beelden in Delft	prijs f 15,00

Prenten

nr. 1	* Dansen rond de vrijheidsboom	prijs f 1,00
-------	--------------------------------	--------------

VOORDRACHTEN SYMPOSIUM

De tijdens het op 26 april 1996 gehouden symposium gehouden voordrachten door mevrouw Bollerey, de heren

Röling en Waal, alsmede de inleiding van burgemeester Van Walsum en de discussie na de voordrachten, komen beschikbaar in boekvorm.

Op de dag van het symposium hebben velen al ingeschreven voor het verkrijgen van de tekst van de voordrachten. De mogelijkheid voor het inschrijven voor het verkrijgen van die teksten is er nog steeds. Dus ook voor diegenen die het symposium niet hebben kunnen bijwonen, is er nod de mogelijkheid de teksten te bemachtigen.

Het wordt een fraai boekje in A4-formaat, waarin ook een voorwoord van de heer Tienstra, een nabeschouwing van de heer Haak en de door enkele leerlingen van het Stanislas College voorgedragen gedichten zijn opgenomen. Dat boekje kunt u verkrijgen door overmaking van f 10,= op gironummer 587345 van Delfia Batavorum onder vermelding van "Boekje symposium". U krijgt het boekje dan na enige tijd (het moet nog gedrukt worden) thuisgestuurd.

JOHANNES VERMEER EN HET LACHENDE MEISJE

lezing door F.W. van Oostroom.

De titel van de lezing is ontleend aan het schilderij "De soldaat en het lachende meisje" waarop een prachtige, gedetailleerd weergegeven kaart te zien is. (Het is de kaart van Holland en West-Friesland van Balthasar Florisz. van Berckenrode, uitgegeven door Willem Jansz. Blaeu in 1644.) Op diverse schilderijen van Vermeer zijn topografische kaarten afgebeeld als vorm van wandversiering. Vermeer was kennelijk een liefhebber van kaarten. Welke kaarten zijn nog meer te herkennen en wat was hun rol in het zeventiende-eeuwse interieur? Dit is een van de aspecten van Vermeers werk waarop in deze lezing wordt ingegaan.

Wie was Vermeer? Hoe zag Delft eruit in zijn tijd? Wie waren zijn tijdgenoten en collega's? Maar ook: Hoe komt het dat zijn schilderijen (op reproducties) veel groter lijken dan ze in werkelijkheid zijn? Hoe zit het met dat fameuze perspectief? Het zijn slechts enkele van de vragen waarop de spreker een antwoord tracht te geven.

Geen uitgebreide kunsthistorische verhandeling, wel veel dia's van schilderijen van Vermeer en zijn tijdgenoten, van oude kaarten en van het stadsbeeld van Delft in verleden en heden. Vanzelfsprekend vormt het schilderij "Gezicht op Delft" een belangrijk aanknopingspunt.

F.W. van Oostroom is ontwerpbegeleider aan de faculteit van het Industrieel Ontwerpen van de TU Delft, maar bij Delfia Batavorum beter bekend door zijn lezingen o.a. over Midden-Delfland en de Zuidhollandse boerderijen.

VAN DE VOORZITTER

Tijdens alle activiteiten rond Delftdag, de Historische dag en de Open Monumentendag kon ook ons Genootschap zich verheugen in extra belangstelling. Dit resulteerde ondermeer in een aantal aanmeldingen van nieuwe leden. In het begin van dit jaar heb ik namens het bestuur de hoop uitgesproken dat ons ledental in 1996 zou toenemen tot duizend. Thans bedraagt het ledental van Delfia

Batavorum 984. Met enige inspanning, ook van uw kant, moet het daarom mogelijk zijn om dit jaar nog het aantal van duizend leden te bereiken. Echter, het gaat niet alleen om de kwantiteit maar ook om de kwaliteit, dat wil zeggen de inbreng van de leden in de verenigingsactiviteiten. Het is ons bekend dat door veel leden, meestal als hobby, allerlei onderzoek wordt verricht in relatie tot het verleden, maar ook tot het heden en de toekomst van de oude binnenstad en de stad Delft als geheel. Wij denken aan foto-, dia-, video- en filmmateriaal over diverse onderwerpen. Ook archief- en familieonderzoek en het aanleggen van verzamelingen wordt als hobby beoefend. Nu is niet iedereen in staat of bereid zijn of haar hobby in de vorm van een voordracht aan onze leden te presenteren. Maar mogelijk kunnen al die enthousiaste leden wel tot een gezamenlijke presentatie komen. Graag wil het bestuur in overleg met u nagaan of en hoe wij uw specifieke en voor anderen wellicht interessante kennis van de stad aan onze leden kunnen overdragen. Aarzel daarom niet en neem schriftelijk of telefonisch contact op met onze secretaris. Zijn adres vindt u op de voorzijde van dit convocaat.

Dr. M.A. Verschuyf, voorzitter.

SCHENKING GEVELSTEEN

Ter gelegenheid van "Delft 750 jaar cultuurstad" heeft prof. ir. A.J.H.M. Haak aan de gemeente een gevelsteen uit 1614 geschonken. Op de steen staat een tekst die herinnert aan het klooster van de "broeders van Sinte Jheronimusdael binnen Delft". De steen bevond zich oorspronkelijk in het huis van prof. Haak aan de Oude Delft 157 en is afgebeeld op twee schilderijen van Pieter de Hoogh die dateren uit 1658. In een feestelijke bijeenkomst in de Glazen Zaal van het Prinsenhof op 13 september 1996 werd de steen door de schenker en burgemeester mr. H.V. van Walsum onthuld. De directeur van de Gemeente Musea in Delft, mevr. D. Lokin, zei dat haar dank voor deze belangrijke aanwinst van de collectie van het museum 'eindeloos' was. Ook deelde zij mede dat de steen permanent tentoongesteld zal worden in de Glazen Zaal. De gemeente heeft een replica van de gevelsteen gemaakt die in de voorgevel van het huis Oude Delft 159 is aangebracht en vanaf de straat is te zien.

TECHNISCHE UNIVERSITEIT DELFT TUSSEN MONUMENTEN INVENTARISATIE PROJECT EN MONUMENTEN SELECTIE PROJECT

door Jan Wegner, lid van de Commissie Behoud Stadschoon.

Op 17 oktober zal het boek "Architectuur en stedenbouw in Zuid-Holland" verschijnen. In deze publicatie worden de meest representatieve gebouwen en gebieden van onze provincie behandeld (met uitzondering van Den Haag en Rotterdam) die door het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) zijn geregistreerd. MIP heeft betrekking op Nederland in de periode 1850-1940: de jongere bouwkunst. Waarom juist deze periode? Dat heeft te maken met het feit dat men rond 1900 is begonnen met de

inventarisatie van monumenten en ter wille van een zekere distantie bepaalde dat een gebouw ten minste 50 jaar oud moest zijn om op de monumentenlijst te kunnen komen. Door het vele werk én omdat men weinig waardering kon opbrengen voor de eigentijdse architectuur (ook toen al!) is in latere jaren de grens van 1850 nooit goed overgestoken en werden slechts incidenteel jongere gebouwen en gebieden op de lijst gezet. Voor Delft bijvoorbeeld de Maria van Jessekerk (nadat de Hippolytuskerk al was gesloopt) en het Agnetapark. Het MIP moest dus een eeuw achterstand inhalen, een eeuw waarin meer is gebouwd dan ooit daarvoor. Het is dan ook een reusachtige operatie geworden waaraan onder leiding van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg in samenwerking met de provincies en de grote steden vele tientallen kunsthistorici en historisch-geografen hebben meegewerkt. Alleen al in Delft zijn ongeveer 800 gebouwen en 10 gebieden "gemipt". Al deze gebouwen zullen echter geen rijksmonument worden en de gebieden geen "beschermd gezicht". Alleen de topstukken (ca. 10%) komen daarvoor in aanmerking, over de rest zal hopenlijk de gemeente zich ontfemen. Na beëindiging van de eerste, inventariserende ronde van het MIP is daarom de tweede, selecterende ronde van het Monumenten Selectie Project (MSP) van start gegaan. In 1997 zal Delft door de zeef gehaald worden.

In het rijk geïllustreerde boek komt Delft aan bod met het kantoor van de Gist, de recentelijk afgebroken silo van Calvé, de kazerne aan de Paardenmarkt, het Laga-gebouwtje, de Visbrug, het Agnetapark, maar vooral met de oudere universiteitsgebouwen. Deze categorie treffen we weliswaar ook in andere universiteitssteden aan, maar in Delft doet zich de bijzondere situatie voor dat het merendeel in één wijkje bijeen ligt: het gebied tussen Nieuwelaan en Julianalaan met als centrum het De Vries van Heystplantsoen. Deze samenhang is de reden dat er volgens het MIP van een "gebied met bijzondere waarden" gesproken mag worden. De Botanische tuin levert daaraan nog een extra bijdrage.

Of het gebied op nationaal niveau belangrijk genoeg is om uiteindelijk door de minister te worden aangewezen als beschermd gebied is echter nog lang niet zeker. Als stedenbouwkundig ontwerp is het zeker niet indrukwekkend en latere ingrepen (de doorbraak Michiel de Ruyterweg-Mekelweg) hebben de situatie alleen maar verslechterd. Ook de afzonderlijke gebouwen behoren niet tot de beste werken van de betrokken rijksbouwmeesters. Maar het gaat hier dus om het geheel, en dat is meer dan de afzonderlijke delen. En dat geheel is in ieder geval op lokaal niveau een topstuk, als getuige van een uiterst belangrijk stukje Delfts verleden.

Deze conclusie wordt gelukkig gedeeld door het gemeentebestuur en er wordt gewerkt aan een bestemmingsplan voor het gebied Kanaalweg-Julianalaan waarin de waardevolle zaken worden behouden. Zo'n plan is hard nodig omdat de TU bezig is al haar bezittingen ten noorden van de Julianalaan af te stoten. Maar er moet meer gebeuren. Omdat het een bekend feit is dat bescherming zonder een passend gebruik onmogelijk is, zeker bij dit soort gebouwen, zal actief gezocht moeten worden naar nieuwe functies. Men denkt aan wonen en

kantoren. Dat dit een kansrijke optie is blijkt bij het voormalige Werktuig-en Scheepsbouwkunde aan de Nieuwelaan. Hier is de verbouwing tot wooncomplex in volle gang!

Rest mij om "Architectuur en stedenbouw in Zuid-Holland" warm aan te bevelen. Het is geschreven door Carla Scheffer en Frits Niemeijer, beide lid van het provinciale MIP/MSP-team, en uitgegeven door Waanders te Zwolle in samenwerking met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. Prijs f 35,=.

MONUMENTEN IN DELFT

In samenwerking met "Klats publiciteit en reclame bv" is door de Dienst Stadsontwikkeling van de Gemeente Delft een gids uitgegeven waarin 50 kenmerkende en belangrijke monumenten in de historische binnenstad van Delft worden beschreven.

De tekst in het zeer fraai verzorgde boekje is van de hand van de bouwhistoricus ir. W.F. Weve. De foto's werden gemaakt door Stef Breukel. Het boekje kost f 19,50 en is verkrijgbaar bij boekhandel Huyser in de Choorstraat en bij drukkerij Meinema op de Hippolytusbuurt. Het eerste exemplaar van de gids werd op 12 september door de wethouder van monumentenzorg, ing. W.A.G. van Leeuwen, uitgereikt aan de voorzitter van Delfia Batavorum, dr. M.A. Verschuyl. Deze maakte van zijn dankwoord gebruik om enkele zaken aan de orde te stellen die verband hielden met Delft als een stad rijk aan monumenten. Delft telt thans 651 rijksmonumenten en meer dan 430 gemeentelijke monumenten. Deze aantallen zullen in de toekomst nog toenemen. Spreker wenste dat er een bestand zou zijn waarin alle monumenten zijn gedocumenteerd. (Wethouder Van Leeuwen merkte bij interruptie op dat door de gemeente aan een dergelijk project wordt gewerkt).

Dr. Verschuyl vroeg verder nog aandacht van de gemeente voor een aantal verschillende zaken waarvan hier genoemd worden de kwaliteit en kwantiteit van het straatmeubilair; de dreigende wildgroei van steeds grotere dakkapellen; mogelijke sancties bij ongeoorloofde uitingen die als reclame worden bestempeld. Als wij de binnenstad met zorg blijven omringen zou Delft wel eens een parel in een zich omstuimig ontwikkelende omgeving kunnen worden, aldus besloot spreker.

CURSUS STEDEBOUWKUNDIGE GESCHIEDENIS VAN DELFT

Zoals u zich misschien herinnert, werd in het begin van 1996 door de bouwhistoricus drs. J.F. Dröge voor onze leden een cursus over de bouwkundige geschiedenis van Delft gegeven.

Op ons verzoek schreef één der deelneemsters, mevr. J.G.S. Wypkema-Meyer, daarvoor het volgende verslag.

750 JAAR BOUWGESCHIEDENIS IN DELFT

In de vroege zomer van dit jaar vertelde de heer Jan Dröge ons over 750 jaar bouwen en restaureren in Delft. Deze cursus werd meer, omdat ook uit Leiden en Amsterdam mooie stijlvoorbeelden werden getoond en aan de

andere kant minder, omdat voor een bouwhistoricus het bouwen na 1945 nog niet interessant is. Na ons woorden als ozendorp, kruiskozijn, dorpel, hoofdgestel, risiliet en ballusters eigen gemaakt te hebben, hebben we genoten van een enthousiaste verteller en zijn prachtige dia's. We hebben door Jan leren kijken naar gebouwen, zoals ze nu zijn en hoe ze er oorspronkelijk of door de eeuwen heen hebben uitgezien.

We weten nu dat een huis, net als een jurk, onderhevig is aan mode. Zo waren b.v. de ramen zeer modegevoelig, maar de luiken erachter werden vaak niet veranderd: "zuinigheid met vlijt bouwt huizen als kastelen".

Tijdens de stadswandelingen heeft hij ons gewezen op de verschillende voegtechnieken, de steengrootte en het gebruik van natuursteen als hulpmiddel om de bouw te dateren. Tevens maakte hij ons attent op de versieringen in renaissance-, barok-, of rococostijl die in steen werden aangebracht. Aardig was hierbij te zien dat dezelfde patronen voor de minder gefortuneerden in geverfd hout werden uitgevoerd. Het waren boeiende lessen waarin de sfeer met de medecursisten zeer inspirerend en gezellig was.

Jopie Wypkema.

Bij voldoende belangstelling is de heer Dröge bereid dezelfde cursus in het voorjaar 1997 nogmaals te geven. Hoewel het tijdstip nog niet bekend is kunnen zij die in principe hiervoor belangstelling hebben zich nu al aanmelden bij de secretaris van Delfia Batavorum. Zodra meer bijzonderheden bekend zijn wordt u hierover geïnformeerd. De kosten zullen tussen de f 150,= en f 175,= liggen.

CURSUS "ONDERZOEK NAAR HUIS, STRAAT EN BUURT"

Wie hebben er vroeger achter de gevels gewoond? Hoe oud is dat huis? Was er vroeger in dat pand een bedrijf gevestigd? Hoe zag dat huis er vroeger uit, wat is er veranderd aan het huis en de omgeving? Wat was vroeger de sociale status van de straat of buurt? De beantwoording van zulke vragen vraagt om heel wat speurwerk in de archieven.

De deelnemers van de cursus "huizenonderzoek" gaan op zoek naar de geschiedenis van huizen en hun bewoners. U wordt vertrouwd met de werking van het kadaster, de archieven, patentregisters bouwvergunningen, belasting-administraties en andere mogelijke bronnen.

U leert tijdens de cursus om te gaan met dit weerbarstige archiefmateriaal en krijgt aanwijzingen voor een systematische aanpak van uw eigen onderzoek. Daarbij wordt gebruik gemaakt van bronnen die in het Delftse gemeentearchief aanwezig zijn: stadsarchieven uit de 17e eeuw tot het begin van de 20e eeuw.

De Delftse bronnen kunnen als voorbeeld dienen voor onderzoek naar huizen en hun bewoners in andere Zuidhollandse plaatsen.

De cursus wordt georganiseerd door "project Regionale Geschiedbeoefening Zuid-Holland" i.s.m. de Gemeentelijke Archiefdienst van Delft en wordt gegeven in het gebouw van het Gemeentearchief aan de Oude Delft 169. Cursusdata zijn 28 oktober, 4, 11, 18 en 25 oktober en

2 december 1996 van 10-12 uur. De kosten bedragen f 120,=. Meer informatie en aanmelding bij "project Regionale Geschiedbeoefening Zuid-Holland", dhr. J. Brugman, postbus 448, 2501 CK Den Haag, tel. 070-362.41.21.

KASTELEN EN BUITENPLAATSEN IN ZUID-HOLLAND

Op 1 mei 1996 heeft de Federatie van Musea in Zuid-Holland het project Kastelen en Buitenplaatsen in Zuid-Holland gestart. Het project heeft tot doel een inventarisatie te maken van bestaande en verdwenen kastelen en buitenplaatsen in Zuid-Holland en de cultuur-historische mogelijkheden van bestaande objecten tot ontwikkeling te brengen. De projectleider, de heer J. Stöver wil graag in contact komen met mensen die zich bezig houden met kastelen en buitenplaatsen en die bereid zijn een bijdrage aan het project te leveren. Tevens is hij geïnteresseerd in studies en publikatie's over genoemde objecten. De heer Stöver is bereikbaar in de Nobelstraat 1e, 2513 BC Den Haag, tel. 070-362.41.21.

NIEUWE LEDEN

dhr. en mevr. J. van den Berg, R. de Beerenbrouckstraat 21, 2613 AS Delft.

dhr. H. van Dijk, Pietersberg 37, 2402 ZG Alphen a/d Rijn.

mevr. A. Fok, Debussystraat 92, 2625 BD Delft.

dhr. A. Gelderblom, Mandelastraat 110, 2622 GP Delft.

dhr. J.A. Groot, Vlamingstraat 41, 2611 KS Delft.

dhr. A. Huijben, Buitenhofdreef 76, 2625 XS Delft.

dhr. J.H. van Huijsloot, Pensionarispad 1, 2613 JZ Delft.

dhr. J.W. de Joode, Steltloperstraat 15, 2623 NN Delft.

dhr. B. de Jong, Rietveld 224, 2611 LR Delft.

mevr. E. Kamps, Hof v. Spiegeling 5, 2614 VA Delft.

ing. W.A.G. van Leeuwen, v.d. Kamlaan 42, 2625 KN Delft.

dhr. G. Mathlener, Aart v.d. Leeuwlaan 352, 2624 LM Delft.

dhr. en mevr. G.B. Mersch-v.d. Werf, Prof. Henketstraat 22, 2628 KM Delft.

dhr. en mevr. C. Mieog, Fr. v.d. Puttestraat 36, 2613 CH Delft.

mevr. C.A.M. van Noordt, Burgwal 148, 2611 GJ Delft.

dhr. W.J. Oranje, Haydnlaan 20, 2625 TP Delft.

dhr. M. Plomp, Hippolytusbuurt 4, 2611 HN Delft.

dhr. J.F.J. Romijn, Koetlaan 15, 2625 KR Delft.

dhr. P.A. de Roo, J. van Schoonhovenstraat 10, 2613 NZ Delft.

dhr. A. van der Spek, Loevesteinplaats 7, 2613 LE Delft.

dhr. J. Veldkamp sr., Lijsterbeslaan 84, 2612 VA Delft.

dhr. J.A. de Vries, Smallingerland 2, 2716 AD Zoetermeer.

dhr. J. Zwaal, Valkenlaan 32, 2623 HP Delft.

EXCURSIE KAMER VAN CHARITATEN

De heer W. Havenaar zal in de Nonnerie een inleiding houden over de Kamer van Charitaten. Hierna zal hij ons

meenemen naar bovengenoemde Kamer om aan de hand van een aantal historische voorwerpen zijn verhaal te illustreren.

"DE OUDE KERK VAN DELFT, EEN LEVEND MONUMENT"

Onder deze titel is een boek uitgekomen waarin vijf Delftse dominees en organist Bas de Vroome onder meer de gebrandschilderde ramen, het doopvont, de kansel en de drie orgels beschrijven die de kerk rijk is. De opbrengst van het boek is bestemd voor de actie "Nieuwe Jas voor Oude Kerk" waarmee geld voor de restauratie wordt bijeengebracht. Het boek is o.a. verkrijgbaar in de Oude Kerk (f 19,95) of te bestellen bij Meinema Drukkerij in Delft door overmaking van f 27,50 (incl. verzendkosten) op giro 1850 of bankrekening 51.63.31.833 tnv W.D.Meinema B.V.Delft, onder vermelding van de titel, uw naam en het afleveradres.

VARIA

- In het convocaat nr 7 van augustus 1996 werd in de rubriek Varia vermeld, dat de mogelijkheid bestaat om de historische stadhuistoren "het Steen" op de Markt in Delft te bezoeken. De VVV deelt ons nu mede dat de rondleidingen alleen voor groepen worden gehouden en onder leiding van een VVV-gids staan. Men dient minimaal twee weken vòòr het bezoek te reserveren. De kosten bedragen f 2,50 per persoon en f 100,= per gids.

- In het Delftse Techniekmuseum is de fototentoonstelling "De Gist, De Fles en De Kabel" te zien die een interessant beeld geeft van de industriële geschiedenis van Delft tussen 1850 en 1950. (Ezelsveldlaan 61, tel. 015-213.83.11).

- In het stadhuis van Dordrecht wordt t/m 15 oktober 1996 de tentoonstelling "Van vondst tot voorwerp" gehouden. Er worden bodemvondsten in Dordrecht getoond. (Za. en zo. van 14-17 uur, tel 078-613.28.00).

- Beeldende kunst van plateelschilders wordt t/m 25 september 1996 getoond in Museum De Moriaan, Westhaven 29 te Gouda. (Info 0182-58.83.64).

- Door de Historische Vereniging Voorburg is onlangs een publicatie uitgegeven die is gewijd aan Constantijn Huygens die op 4 september 1596, dus 400 jaar geleden, werd geboren.

Het boekje "Constantijn Huygens, een hoveling als Hovenier" is geschreven door C.L. van Leer en kost f19,50. Het is verkrijgbaar in de musea Hofwijck en Swaenesteijn te Voorburg.

- Vanaf 3 oktober 1996 is op de eerste en derde donderdag van de maand de studiezaal van het gemeentearchief in Rijswijk van 19.00 tot 21.30 uur geopend voor het publiek. Overdag blijft het archief geopend op di. t/m vr. van 9.00 tot 12.30 en van 13.30 tot 16.00 uur.

- Midden oktober 1996 verschijnt bij Uitgeverij Matrijs in

Utrecht de uitgave "Wi Floris V ... De Hollandse graaf Floris V in de samenleving van de 13e eeuw". In het boek zijn de nieuwste inzichten over Floris en zijn tijd bijeengebracht. De intekenprijs (tot 15 oktober) bedraagt f 65,=, daarna f 75,=.

- Op vrijdag 4 en zaterdag 5 oktober 1966 wordt in Rotterdam het symposium Archeologie en Bouwhistorie gehouden. De kosten van deelname zijn voor één dag f 40,= en voor beide dagen f 80,=. Geïnteresseerden kunnen zich voor nadere informatie wenden tot Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam, St. Jobsweg 7, 3024 EH Rotterdam, tel 010-477.70.53.

- De Italiaanse Vereniging in Delft kondigt aan, dat op zaterdag 5 oktober 1996 het boek "Romeinen, Bankiers en Gasterbeiders. Italianen en hun geschiedenis in de stad Delft", zal worden aangeboden aan Minister Ritzen. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot de heer E. Di Tella, telefoon 015-2567269.

CONTRIBUTIE VERENIGING OPEN MONUMENTEN

In het voorjaar van dit jaar zijn alle leden van Delfia Batavorum in de gelegenheid gesteld een gecombineerd lidmaatschap aan te gaan met de Vereniging Open Monumenten, de VOM. Het was een éénmalige actie om voor slechts f 10,= per jaar lid te worden van de Vereniging Open Monumenten. Van onze leden hebben er zich 154 als lid aangemeld, een hele mooie score, vindt de VOM.

De aan de VOM verschuldigde contributie, (voor 1996 is dat dus totaal f 1.540,=), heeft de penningmeester van Delfia Batavorum al aan VOM betaald. Te zijner tijd zal hij het verschuldigde bedrag van f 10,= per lid voor 1996 bij u innen, tegelijk met de inning van de contributie van Delfia Batavorum voor 1997.

Omdat dit jaar al ver gevorderd is en omdat Delfia in december aanstaande al de f 1.540,= aan contributie voor 1997 aan de VOM moet betalen, zal de contributie van f 10,= per lid voor 1997, tegelijkertijd met de overige contributies worden geïnd.

Het wordt een beetje gecompliceerd, maar de penningmeester heeft toegezegd een en ander duidelijk te specificeren, zodat u precies kunt zien wat u betaalt en waarvoor.

De combinatie van het lidmaatschap van Delfia en de VOM en daarmee verband houdende contributies heeft het bestuur van Delfia Batavorum doen besluiten, voortaan de contributie al in december voorafgaand aan het verenigingsjaar te gaan innen.

OVER WELDOENERS EN WEZEN, BEJAARDEN EN BEDELING

Nog altijd leeft in brede kring het hardnekkige misverstand, dat de reformatie in de Noordelijke Nederlanden het katholieke leven voor ten minste drie eeuwen van het toneel deed verdwijnen.

Ook in de (Delftse) lokale geschiedschrijving leven de

sociale en economische activiteiten van het Rooms Katholieke bevolkingsdeel veelal onderbelicht. In een fraai geïllustreerd boekje van M.J. van Lieburg, hoogleraar medische geschiedenis aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en de Erasmus Universiteit te Rotterdam, de katholieke wezen- en bejaardenzorg van Delft nu uit de schaduw van de imposante studies waarin de gereformeerde wees- en bejaardenhuizen binnen Delft hun geschiedenis hebben vastgelegd. Tegen de achtergrond van de plaatselijke ontwikkelingen in het kerkelijke leven worden de lotgevallen van de instellingen en organisaties die op dit gebied binnen Delft actief waren op boeiende wijze in beeld gebracht. Mede door de goed verzorgde presentatie en documentatie is dit boekje van belang voor ieder die geïnteresseerd is in de geschiedenis van het sociaal-culturele leven in Delft. Het boekje kost f 42,50 en is verkrijgbaar in de boekhandel.

"PIETER VAN FOREEST, DE HOLLANDSE HIPPOCRATES"

Van Foreest, de beroemde geneesheer, geboren en overleden in Alkmaar, is bijna 40 jaar als stadsgeneesheer in Delft werkzaam geweest. In deze periode was hij ook lijfarts van de Prins van Oranje.

Uniek voor die tijd was, dat hij zijn praktijkervaringen gedurende 50 jaar nauwkeurig heeft opgetekend. Deze ruim 1.350 ziektegevallen, de "Observationes", die alle zijn voorzien van een uitvoerig commentaar, de "Scholia", zijn uitgegeven in het werk "Opera Omnia". Dit werk heeft eeuwenlang gediend als leidraad en handboek voor generaties medici.

Ter gelegenheid van de herdenking van zijn vierhonderdste sterfdag verschijnt het boek "Pieter van Foreest. De Hollandse Hippocrates".

Het boek omvat 185 pagina's met 153 afbeeldingen, waarvan 56 in kleur.

Belangstellenden kunnen nu reeds inschrijven tegen de speciale intekenprijs van f 40,=. Men kan een exemplaar inzien bij de Gemeentelijke Archiefdienst aan de Oude Delft 169 te Delft, alwaar men ook kan intekenen.

COLOFON

Het mededelingenblad van de Historische Vereniging Delfia Batavorum verschijnt onregelmatig, doch minimaal 8 keer per jaar.

Redactie: mevrouw E.M.C. Emeis, tel.: 015-2135223 ('s avonds) en 015-2145638 (overdag).

De contributie van de vereniging bedraagt f 25,= per jaar en f 10,= per jaar voor elk volgend gezinslid. De kosten voor verkrijgen van het jaarboek en de toezending van het mededelingenblad zijn in de contributie begrepen.

Het jaarboek wordt tijdens de jaarvergadering in maart aan de leden uitgereikt. Aan de leden die de jaarvergadering niet konden bijwonen, wordt het boek enkele weken later toegezonden. Het jaarboek wordt echter alleen verstrekt als de contributie over het lopende jaar is betaald.

Nieuwe leden kunnen zich telefonisch of schriftelijk opgeven bij het secretariaat.



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

19e jaargang

nummer 9

november 1996

DE GESCHIEDENIS VAN 'S-LANDS SCHIP VAN OORLOG "DELFT"

Lezing met dia's door de heer J.F. Fischer Fzn

De heer Fischer heeft gedurende 15 jaar gezocht naar de historie van het 18e eeuwse oorlogsschip "Delft". Het schip werd gebouwd in 1781 in Delfshaven en verging in 1797 in een gevecht met de Engelsen voor de kust van Kamperduin. Het is de eerste maal in de Nederlandse geschiedschrijving dat van een oorlogsschip uit die tijd praktisch alles is teruggevonden en beschreven.

De naspeuringen van de lezinggever hebben geleid tot een zeer uitgebreid boek over de geschiedenis van het schip. Bij het boek behoren ook de bouwtekeningen. Door een bekende scheepsmodelbouwer wordt een schaalmodel van het schip gebouwd.

In het Maritiem Museum Prins Hendrik te Rotterdam (telefoon 010-432680) is vanaf 11 oktober 1996 een tentoonstelling ingericht waar impressies worden gegeven van de bouw van het schip: het leven aan boord en een beeld van de zeeslag bij Kamperduin op 11 oktober 1797. Verder zijn alle voorwerpen te zien die door duikers uit het wrak zijn geborgen.

Het bestuur van Delfia Batavorum wil voor deze lezing over een bijzonder boeiend onderwerp graag uw speciale aandacht vragen.

ONTHULLING GLAS-IN-LOODRAMEN IN DE WEESKAMER VAN HET STADHUIS

Op vrijdag 4 oktober vond tijdens een feestelijke bijeenkomst in het Delftse stadhuis de onthulling plaats van zes glas-in-loodramen. Het was het geschenk van de Fundatie van de Vrijvrouwe van Renswoude en de leden van Delfia Batavorum aan de Delftse bevolking ter gelegenheid van de viering van "Delft 750 jaar cultuurstad".

EXCURSIE

Ook de najaarsexcursie op 28 september 1996 naar Gorinchem, Woudrichem en Loevestein is bijzonder succesvol verlopen. Er waren deze keer 40 deelnemers die een plezierige dag hebben gehad. Het weer was deze dag voortreffelijk. De thuisreis langs Kinderdijk kreeg hierdoor een bijzondere charme.

Het bestuur heeft besloten om ook in het volgend jaar de excursies op zaterdagen te houden en, zoals in dit jaar, één in het voorjaar en één in het najaar.

AGENDA

Dinsdag 19 november 1996 om 13.30 uur (N.B. middag-lezing!)

Lezing door de heer J.B. Fischer Fzn. over het oorlogsschip "Delft".

Plaats: Kapellezaal, Reinier de Graaf Gasthuis (gebouw H).

Zie de mededeling elders in dit convocaat.

NIEUWE LEDEN

dhr. G.O. Boonstra, Spaerwoude 2, 2641 RZ Pijnacker.

dhr. S. Edink, Otterlaan 13, 2623 CV Delft.

dhr. M.J. Frölich, Dr. A. Diepenbrockstraat 39, 2631 BH Nootdorp.

dhr. J. Holtkamp, Vlaardingsekade 26, 2636 BB Schipluiden.

dhr. M.W.H. Knegtmans, H. de Grootstraat 21, 2613 VM Delft.

dhr. H. de Lange, Harmenkoksiaan 59, 2611 TP Delft.

Dr. G.J. Olsder, Pr. Bernhardlaan 4, 2628 BW Delft.

dhr. A. Prevo, Nieuwe Plantage 49, 2611 XK Delft.

dhr. D.F.H. de Quartel, Spoorsingel 26, 2613 BE Delft.

dhr. en mevr. J. Schaap-v.d. Velde, Sportlaan 4, 2731 CB Benthuisen.

dhr. en mevr. K. Suister-v. Schaik, de Vriesstraat 72, 2613 CC Delft.

Dr. en mevr. H.B.R. van Wegen, Delfgauwseweg 206, 2628 EX Delft.

BESTUUR

Onlangs is tot het bestuur van Delfia Batavorum toegetreden de heer M.W. Hazeveld. Hiermee bestaat het bestuur weer uit negen personen. De heer Hazeveld zal ondermeer de zorg op zich nemen voor de projectie en geluidsversterking bij de lezingen van onze vereniging. Wij wensen ons nieuwe bestuurslid een bijzonder plezierige tijd toe.

SCHENKING GEVELSTEEN

In het convocaat nummer 8 van september/oktober 1996 is een verslag opgenomen van de schenking van de gevelsteen Sint Hieronymusdal door prof. ir. A.J.H.M. Haak aan de gemeente Delft. Ir. W.F. Weve van de Dienst Stadsontwikkeling heeft ons erop gewezen dat de tekst in ons mededelingenblad niet geheel

juist is. Er is van de steen weliswaar een replica gemaakt, echter niet in opdracht van de gemeente Delft. De replica is gemaakt in opdracht en voor rekening van de heer Haak. De gemeente heeft wel geadviseerd over het maken van de replica en heeft de vergunning voor plaatsing verleend. De plaatsing is geschied voor rekening van het Hoogheemraadschap Delfland, eigenaar van het pand Oude Delft 161 waar de steen is geplaatst.

TENTOONSTELLINGEN

- In het Maritiem Museum Prins Hendrik te Rotterdam is t/m 8 december 1996 de tentoonstelling "Kapers en Piraten" te zien. In prenten wordt een beeld gegeven van het leven van kapers en piraten in de 16e, 17e en 18e eeuw. (Informatie: 010-413 26 80).

- De tentoonstelling "De vrouw in 18e eeuw Nederland" in het Historisch Museum Het Schielandshuis te Rotterdam belicht de positie en het leven van de vrouw in Nederland van twee eeuwen geleden. (T/m 19 januari 1997, informatie: 010-217 67 67).

- De kluisen van het Bisdom Rotterdam zijn voor korte tijd leeggehaald. Veel van de katholieke kunst, zoals uniek zilverwerk, schilderijen en prachtige kazuivels en koorkappen zijn tot 3 maart 1997 te zien op de tentoonstelling "Verborgene Kerkschatten" in het Historisch Museum Het Schielandshuis (zie boven).

- In het Volksbuurtmuseum in Den Haag is t/m 31 december 1996 de tentoonstelling "Gewoon Katholiek" te zien. Het leven van de "gewone" katholiek in de Haagse Schilderswijk tussen 1870 en 1970 wordt belicht waarin het geloof een grote rol in het dagelijkse leven speelde. (Hobbemastraat 120, wo. t/m zo. van 13.00 tot 16.00 uur).

- Museum De Gevangenpoort in Den Haag laat t/m 16 november 1996 in de tentoonstelling Graaf Floris V achtergronden zien van de moord op de graaf van Holland en Zeeland. (Informatie: 070-346 08 61).

- "Uit Koninklijk Bezit" is de naam van een zeer bijzondere tentoonstelling die te zien is in Museum Het Paleis aan het Lange Voorhout 74 te Den Haag. U krijgt een beeld van de bezittingen die de Oranjes in de loop der eeuwen verworven hebben. (Informatie: 070-362 40 61, di. t/m zo. van 11.00 tot 17.00 uur).

- Dit jaar is het 400 jaar geleden dat de dichter, diplomaat en musicus Constantijn Huygens werd geboren. Ter gelegenheid daarvan wordt in Museum Swaensteyn en in het Huygensmuseum, beide te Voorburg, de dubbel-expositie "Bemide Saterdag" en "Constantijn Huygens in Voorburg" gehouden. De expositie is tot 5 januari 1997 te zien op wo. t/m zo. van 14.00 tot 17.00 uur.

- Het Rijksmuseum voor Oudheden te Leiden laat t/m 9 maart 1997 de tentoonstelling "List en Bedrog" zien die handelt over vervalsingen in de Nederlandse archeologie. (Informatie: 071-516 31 63).

NIEUWE BOEKEN

- Door het lid van Delfia Batavorum, drs. J. Vrins, is een boek samengesteld: "Delft ende Elckerlyc, een bespiegheling". Het boek gaat over de opvoeringen die vanaf 1950 door de Nederlandse Comedie in Delft zijn gegeven. Ook de opvoeringen in 1971 in de Oude kerk en in 1973 in de Aula van de TU worden besproken. Het boek bevat onder andere foto's van de uitvoeringen, recensies en een deel van de correspondentie die werd gevoerd. Verder is de oudst bekende tekst van het stuk -uit 1496, dus 500 jaar oud- opgenomen. Per regel wordt een vertaling in modern Nederlands gegeven. Het boek was te koop bij de voorstellingen van Elckerlyc die onlangs in de Oude Kerk werden gegeven. Thans is het verkrijgbaar bij Boekhandel Huyser (Choorstraat). Het kost f 25, =.

- De historica mevrouw M.B. Chotkowski heeft onlangs een onderzoek afgerond naar de geschiedenis van de migratie naar Delft.

De studie is uitgevoerd in opdracht van het "Politiek Netwerk Migranten Delft" en laat zien dat buitenlandse migratie geen verschijnsel is van de laatste jaren. In de afgelopen 750 jaar hebben zich steeds groepen buitenlanders in Delft gevestigd. Het eerste exemplaar van het rapport "750 jaar migratie naar Delft" werd tijdens een conferentie "Werken en ondernemen in een multiculturele omgeving" op 25 oktober 1996 in de Kamer van Koophandel te Delft, uitgereikt aan wethouder C.A. Bonthuis. Het rapport bevat een schat aan informatie over het reilen en zeilen van Delftse "vreemdelingen" door de eeuwen heen.

Het is verkrijgbaar bij de Gemeentelijke Archiefdienst (Oude Delft 169) en kost f 25, =, inclusief verzendkosten.

- Op donderdag 7 november 1996 om 20.00 uur vindt in het gemeentehuis van Rijswijk de presentatie plaats van het 13e deel van de Rijswijkse Historisch Reeks: "Klooster, Buitenplaats en Tuinbouwgebied. De rijke historie van het Rijswijkse Sion". Tijdens de presentatie zal de auteur, drs. J.W. Moerman, zijn boek toelichten.

- Elke grotere stad heeft wel een architectuurgids. Nu ook Delft. Het Publicatiebureau Bouwkunde van de TU heeft de "Architectuurgids van Delft" uitgegeven. Hierin worden, behalve de industriële en stedenbouwkundige ontwikkeling van Delft, ook 171 objecten, zoals bruggen en winkels beschreven.

Het boekje omvat 135 pagina's en kost f 24,50.

VARIA

- De Bond Heemschut heeft zijn oktobernummer voor het grootste deel gewijd aan Delft. Op 25 oktober werd in de Raadzaal van het Delftse stadhuis het eerste nummer uitgereikt door de penningmeester van de Bond Heemschut, mevrouw A.J. Le Coultre-Foest aan wethouder ing. W.A.G. van Leeuwen die het stedelijk monumentenbeleid in zijn portefeuille heeft. Het tijdschrift is in te zien bij de Gemeentelijke Archiefdienst (Oude Delft 169).



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

19e jaargang

nummer 10

december 1996

OVER WELDOENERS EN WEZEN, BEJAARDEN EN BEDELING

Lezing met dia's door prof. dr. M.J. van Lieburg

De lezinggever schetst de lotgevallen van de instellingen en organisaties op het gebied van de katholieke wezen- en bejaardenzorg tegen de achtergrond van de plaatselijke ontwikkelingen op kerkelijk gebied. Deze lezing is van belang voor ieder die geïnteresseerd is in de geschiedenis van het sociaal-culturele leven in Delft. Prof. Van Lieburg is hoogleraar medische geschiedenis aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

UITGAVEN VAN DELFIA BATAVORUM

In vorige convocaten heeft u de titels kunnen lezen van de boekjes die in de loop der jaren door Delfia Batavorum zijn uitgegeven. Een deel van deze uitgaven bevatten bijdragen van verschillende auteurs over diverse onderwerpen. Wij veronderstellen dat er mogelijk (nieuwe) leden of belangstellenden zijn die wellicht in deze onderwerpen zijn geïnteresseerd maar niet weten dat hierover in onze uitgaven meer is te vinden. Daarom zullen in dit en volgende mededelingenbladen de titels van de verschillende hoofdstukken uit de boekjes worden vermeld. We beginnen deze keer met de jaarboeken 1991 t/m 1993. Tussen haakjes staat de naam van de auteur. De boekjes zijn te koop bij de Gemeentelijke Archiefdienst (Oude Delft 169, te Delft).

Jaarboek 1991:

Hippolytus in Delft. (D. v.d. Akker s.j.).
De Delftse bestuurder Cornelis van Dorp (ca. 1425-1503) en zijn gezin. (G. de Moor).
De microscopische nalatenschap van Antoni van Leeuwenhoek. (H.L. Houtzager).
De begrafenis van stadhouder Willem IV en de penning voor de schutters. (N.L.M. Arkesteijn).
Brood, brood, hongersnood! Het Delftse aardappeloproer van 1845. (K. v.d. Wiel).
De Sint-Huybrechtstoren: Van verdedigingswerk tot clubgebouw. (A.W. Heijting).
Scheepswerf Boot 1856-1987.
Leesbibliotheek Toko Senang, 1937-1986.
Archeologische kroniek van Delft 1990-juni 1991. (E.J. Bult).
Nieuwe straatnamen in Delft 1990-1991. (P.C.J. v.d. Krogt).
Publikaties over Delft en Delvenaren 1990-1991.
Het gemeentebestuur van Delft, 1-1-1992.
De Delftse bevolking.

Jaarboek 1992:

Delftse handschriftenproductie en de boeken van de familie Van Assendelft. (W.C.M. Wüstefeld).
De Oud-Katholieke Kerk aan het Bagijnhof te Delft. (M. Gout en M.A. Verschuyt).
Jan van Goyens 'Gezicht op Delft vanuit het noorden, 1654. (M. Kersten).
Het 'Straatje' van Vermeer. (M.A. Lindenburg, met een

AGENDA

Dinsdag 10 december 1996 om 20.00 uur

Lezing met dia's door prof. dr. M.J. van Lieburg.
Plaats: Zaal 2B van Delftstede, Phoenixstraat 66 te Delft.

Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Donderdag 16 januari 1997 om 20.00 uur

Lezing met dia's door de bouwhistoricus drs. J.F. Dröge.
Het onderwerp wordt in het volgende mededelingenblad bekend gemaakt.

Maandag 24 maart 1997 om 20.00 uur

Jaarvergadering. Na afloop van de vergadering zal een korte lezing worden gehouden.

Woensdag 16 april 1997

Lezing door de heer G. Bal over Delftse orgels.

naschrift van W.F. Weve).

Enkele notities over botanici-medicci, bloemen en kruidentuinen in het 16e en 17e-eeuwse Delft. (H.L. Houtzager).
Conflict tussen het gerecht van Delft en rector en rechters van de universiteit te Leiden, in het jaar 1759. (Jan Soutendam).

Daniël Kok, een leven in dienst van het vaderland.
Beiaardkunst in Delft in de tweede helft van de 20ste eeuw. (L.J. Meilink-Hoedemaker).
Archeologische kroniek van Delft juni 1991-augustus 1992. (E.J. Bult).
Nieuwe straatnamen 1992 (P.C.J. v.d. Krogt).
Publikaties over Delft en Delvenaren 1992. (P.C.J. v.d. Krogt en H.W. van Leeuwen).
Het gemeentebestuur van Delft, 1-1-1993.
De Delftse bevolking.

Jaarboek 1993:

Kroniek over 1993. (A.J.H. Rozemond).
Het Delftse Cellebroedersklooster. (S.M.C. Leupen).
Een Japanse prent van Delfts Armamentarium. (J. Stellingwerff).
Enkele notities over Delftse verzamelaars en hun verzamelingen in de 17de en 18de eeuw. (H.L. Houtzager).
Een 'Echt Verhaal' van Gerrit Paape. (J.J.M. Baartmans).
De Stads Doelen
Archeologische kroniek van Delft 1992-93. (E.J. Bult).
Nieuwe straatnamen 1993 (P.C.J. v.d. Krogt).
Publikaties over Delft en Delvenaren 1993. (J.A. Meter).
Het gemeentebestuur van Delft.
De Delftse bevolking.

BOEKEN

In artikel 3 van de statuten van Delfia Batavorum staat onder andere dat één van de doelstellingen van de vereniging is "het bijeenbrengen en onderhouden van een

bibliotheek". In de afgelopen jaren is, zoals verwacht mag worden, het boekenbezit van de vereniging dan ook toegenomen tot een vrij omvangrijke collectie, ook door schenkingen. Behalve over specifiek Delftse historische onderwerpen omvatte het boekenbezit veel boeken die algemene historische onderwerpen behandelen. Omdat het beheer van dit grote boekenbestand verschillende moeilijkheden opleverde, heeft het bestuur al geruime tijd geleden besloten boeken die niet over Delftse onderwerpen gaan, te koop aan te bieden aan de leden en andere belangstellenden. Onze leden die het afgelopen jaar de lezingen hebben bezocht of op de Vrijmarkt of de Monumentendag bij de kraam van Delfia Batavorum zijn geweest, hebben daar hun keus kunnen maken.

Het is gebleken dat voor deze boeken veel belangstelling was. Bijna alle boeken die wij wilden verkopen hebben inmiddels dan ook een nieuwe eigenaar gevonden. Het lijkt het bestuur daarom een goede gedachte om ook in de toekomst bij geschikte gelegenheden, behalve de uitgaven van Delfia Batavorum, nog andere boeken te kunnen aanbieden. De secretaris wil daarom graag in contact komen met leden die boeken over historische onderwerpen in bezit hebben en waarop zij geen prijs meer stellen. Wij zullen die dan graag bij u ophalen om ze bij voorkomende gelegenheden te verkopen. Uw boeken gaan dan een tweede "leven" leiden. De opbrengst zal geheel ten goede komen aan de kas van Delfia Batavorum.

NIEUWE JAS VOOR OUDE KERK

De Oude Kerk is dringend aan restauratie toe. Om dit markante Delftse gebouw voor verder verval te behoeden is veel geld nodig. Behalve de financiële bijdragen van het rijk en de gemeente worden van de Kerkvoogdij van de Hervormde Gemeente in Delft enkele miljoenen verwacht. De Commissie Geldwerving Oude Kerk Delft heeft daarom een aantal actie's opgezet om geld in te zamelen. In de kerk zijn bijvoorbeeld verschillende artikelen te koop, zoals puzzels, een CD met orgelmuziek uit de Oude Kerk en een boek over het interieur. Het zijn uitstekende cadeautjes voor de komende feestdagen. Ook is enkele weken geleden in Delft een huis-aan-huis collecte gehouden. Als u de collectant heeft gemist, en u wilt toch een bijdrage aan de restauratie leveren, dan kunt u uw bijdrage ook storten op giro 46544446 t.n.v. Restauratiefonds Oude Kerk.

NIEUWE BOEKEN

- Op maandag 18 november 1996 werd het eerste exemplaar van het boek "Vier eeuwen Bonte Huys" aangeboden aan de burgemeester van Schipluiden, mevr. J.M. Bysterveldt-Vliegthart. De auteur, de heer J. Ham, lid van Delfia Batavorum, beschrijft in dit boek de geschiedenis van het "Bonte Huys" in Den Hoorn als een voorbeeld van een huisonderzoek. Tijdens zijn ontdekkingsreis van vier honderd jaren ging de aandacht van de schrijver vooral uit naar de mensen die een rol gespeeld hebben in de historie van dit huis. Het waren de rijke bezitters van het huis, een boerenhoeve met 30 morgen land, en hun pachters. Beschreven wordt hun lief en leed, huwelijken en begrafenissen afgewisseld met ingewikkelde erfenskwesties en processen over wanbetalers. Het boek bevat 136 pagina's en kost f 24,50. Het werd uitgegeven onder auspiciën van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden en is verkrijgbaar in het Museum Tramstation te Schipluiden, bij de auteur, Hoornse kade 9 en bij boekhandel Kempers te Delft.

- De geschiedenis van 's-Lands Schip van Oorlog Delft,

die door de heer J.F. Fischer op 19 november 1996 in een boeiende voordracht voor onze leden is verteld, wordt ook in een boek beschreven. De geïllustreerde circulaire met nadere bijzonderheden kan worden aangevraagd bij de auteur J.F. Fischer, Sportlaan 298, 2566 LM den Haag.

- In 1621 werd in de Voorburgse Binckhorstpolder de Binckhorstmolen (thans molen De Vlieger) gebouwd. Ter gelegenheid van dit 375-jarig bestaan heeft De Historische Vereniging Voorburg een themanummer van zijn tijdschrift uitgebracht onder de titel "375 Jaar wieden tussen wind en water".

- Door Uitgevers Waanders te Zwolle is het boek "Magisch Panorama" uitgegeven dat handelt over het 115 jaar oude Haagse Panorama Mesdag aan de Zeestraat. Yvonne van Eekelen en andere auteurs vertellen de geschiedenis van dit reusachtige doek dat 115 meter lang en 15 meter hoog is. Verder bevat het boek literaire beschouwingen over het schilderij, o.a. van Marten Toonder en Jan Wolkers. Het boek kost f 39,50.

TENTOONSTELLINGEN

- Als afsluiting van het festival Delft 750 jaar Cultuurstad wordt t/m 2 maart 1997 in het Stedelijk Museum Het Prinsenhof (St. Agathaplein 1) en Galerie Lutz (Oude Delft 195) te Delft een tentoonstelling gehouden met als titel "In gesprek met Vermeer, hedendaagse kunst in dialoog". De tentoonstelling is het moderne vervolg op de expositie "Delftse Meesters, Tijdgenoten van Vermeer" waarmee het festival begon. Er is werk te zien van 30 Nederlandse en buitenlandse kunstenaars die allen belangstelling hebben voor de schilderijen van Johannes Vermeer.

- In de Lakenhal te Leiden wordt tot 13 januari 1997 een overzichtstentoonstelling gehouden van het werk van Jan van Goyen. Ruim vijftig schilderijen en tekeningen geven een beeld van deze landschapsschilder uit de Gouden Eeuw. De Lakenhal ligt aan de Oude Singel 28-32 en is 's maandags gesloten.

VARIA

- De Gemeentelijke Archiefdienst van Delft bezit tienduizenden prenten, tekeningen, kaarten, foto's en affiches van Delft. Al dit beeldmateriaal is ondergebracht in de z.g. historisch-topografische atlas, die door iedereen kan worden ingezien. Van de meeste afbeeldingen kunnen, tegen betaling, foto's worden besteld. Maar er is ook de mogelijkheid om een origineel te bemachtigen. Het dubbele materiaal gaat namelijk in de verkoop. Behalve prentbriefkaarten vanaf 1900 en foto's van na de tweede wereldoorlog, worden affiches zoals van de Taptoe, Elkerlyc en de Matthäus Passion verkocht. De atlas kan worden ingezien bij de Archiefdienst (Oude Delft 169, di. t/m vrij. van 9-12.30 en 13.30- 16.15 uur).

NIEUWE LEDEN

de heer. S.J.H. Breukel, Oude Delft 36, 2611 CC Delft.
de heer. J.J.T. Eekhout, Pootstraat 157, 2613 PK Delft.
de heer. T.G.A. Eekhout, Vermeerstraat 6, 2612 XK Delft.
mevr. M.P. Mostert-Bok, Multatuliweg 32, 2624 CJ Delft.
de heer. P. Noomen, 2362 Allview Terrace East, Los Angeles, Ca 90068, U.S.A.
de heer. R. Stok, Vosmaerstraat 76l, 2614 AS Delft.



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

20e jaargang

nummer 1

januari 1997

VAN DE VOORZITTER

Het afgelopen jaar was er een met veel activiteiten. Als hoogtepunt noem ik ons lustrumsymposium "Creatief met Delft" dat in het kader van "Delft 750 jaar Cultuurstad" op 27 april werd gehouden. Tijdens het symposium werd de Jan Willem Blokpenning uitgereikt aan de redactiecommissie van Delfia Batavorum. Deze commissie, die sedert de oprichting onder voorzitterschap van dr. H.L. Houtzager staat, heeft in die jaren ongeveer twintig publicaties verzorgd.

Het geschenk van de leden van Delfia Batavorum en de Fundatie van de Vrijvrouw van Renswoude aan de Delftse bevolking, zes fraai gerestaureerde glas-inloodramen, werd in een feestelijke bijeenkomst aangeboden aan burgemeester H.V. van Walsum. De ramen zijn nu te bewonderen in de weeskamer van het stadhuis. Andere activiteiten waren de excursies naar Gorinchem, Woudrichem en Loevestein, het bezoek aan de Kamer van Charitaten en de voordrachten over uiteenlopende onderwerpen.

De ledenwerfacties hebben succes gehad; ik kan u mededelen dat onze vereniging thans weer meer dan 1000 leden telt! Al deze activiteiten zijn mogelijk geweest door de inspanning van veel van onze leden. Graag wil van deze gelegenheid gebruik maken om hen hiervoor te bedanken.

Er is een stevige basis om dit jaar verder te gaan. Een jaar waarin een aantal veranderingen zullen plaats hebben. De samenstelling van het bestuur zal veranderen en er komt een nieuwe voorzitter. Aan de leden zal worden voorgesteld de statuten op enkele punten te wijzigen. De belangrijkste wijziging behelst de naamsverandering in "Historische Vereniging Delfia Batavorum". Het bestuur is van mening dat deze naam meer duidelijkheid verschaft.

Het bestuur blijft kritisch kijken naar de activiteiten die de leden worden aangeboden. De lezingen en de excursies voorzien in een duidelijke behoefte en wij zullen daar zeker mee doorgaan.

Statutair is de vereniging verplicht een bibliotheek te onderhouden. Het laatste jaar is ons boekenbezit teruggebracht tot een kern met een duidelijke relatie tot de Delftse geschiedenis. Het bestuur heeft mevrouw A.M. Bergman bereid gevonden om de bibliotheek "nieuw leven in te blazen". Zij is zich thans aan het inwerken.

Ook al kunnen wij ons verheugen in een groot aantal leden, toch blijft het werven van nieuwe leden van belang. Meer jonge mensen, studenten en scholieren zouden wij als lid willen betrekken bij onze doelstellingen. Vooral nog zijn wij daar niet goed in geslaagd. Misschien zijn er leden die met een voorstel kunnen komen?

Men kan zich de vraag stellen of onze vereniging niet over een kapitaal, ondergebracht in een fonds, zou moeten beschikken. De rente kan dan worden gebruikt om een aantal doelstellingen te verwezenlijken. Ik denk bijvoorbeeld aan het geven van financiële steun bij publicaties, archiefonderzoek of zelfs promotie-onderzoek over Delftse historische onderwerpen. Met een dergelijk fonds zouden ook kleine exposities kunnen worden gerealiseerd. Ook op het gebied van sociaal-historisch en

AGENDA

Donderdag 16 januari 1997 om 20.00 uur

Lezing met dia's door drs. J.F. Dröge
Plaats: Zaal 2B van Delftstede, Phoenixstraat 66 te Delft.

Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Maandag 24 maart 1997

Jaarvergadering. Na afloop van de vergadering zal een korte lezing worden gehouden.

Woensdag 16 april 1997

Lezing over Delftse orgels door de heer G. Bal.

archeologisch onderzoek valt nog veel te doen. Voor onderzoek van het industrieel erfgoed zou een speciaal lidmaatschap voor Delftse bedrijven kunnen worden ingesteld. Voor deze ideeën is veel geld nodig, maar de vruchten die zij in de toekomst kunnen afwerpen, moeten niet worden onderschat. Het fonds zou gesticht kunnen worden met vrijwillige bijdragen van onze leden. Ook bijzondere giften en legaten komen in aanmerking.

Na 750 jaar rechten hebben wij ook verplichtingen om ons mede verantwoordelijk te voelen voor de bescherming van onze stad en voor de ontwikkelingen die zullen plaatsvinden. Ludovico Guicciardini (1521-1589), bekend van "Beschrijving der Nederlanden" schreef: Beschouw nauwkeurig de dingen van het verleden; zij werpen licht op de toekomst.

Namens het bestuur doe ik u mijn beste wensen voor 1997 toekomen.

Dr. M.A. Verschuyf, voorzitter.

LEZING OVER ARCHITECTUUR, BOUWEN EN RESTAUREREN IN DELFT

Lezing door drs. J.F. Dröge

In zijn lezing op donderdag 16 januari 1997 zal de bouwhistoricus drs. J.F. Dröge ingaan op architectuur, bouwen en restaureren in Delft. Verschillende bouwstijlen met de geschiedenis van Delft zullen de revue passeren. De lezing sluit aan op de cursus die de heer Dröge in het voorjaar van 1996 voor de leden van Delfia Batavorum heeft gegeven.

NIEUWE LEDEN

ir. J. v.d. Berg, Landsteinerbocht 1, 2614 GN Delft.
mevr. J. Boshoff, Oostsingel 26, 2612 HC Delft.
dhr. R. Broekhuijsen, Henry Dunantlaan 15, 2614 GJ Delft.
dhr. J. Donker Duyvis, H. Dunantlaan 19, 2614 GJ Delft.
dhr. en mevr. A. Doorenbos, Adriaan Pauwstraat 47, 2613 CZ Delft.



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

20e jaargang

nummer 2

februari 1997

THEMA'S VAN DE LEZINGEN OP 26 FEBRUARI 1997

In het convocaat van september/oktober 1996 heeft de voorzitter van Delfia Batavorum leden opgeroepen die, meestal als hobby, een onderzoek hebben gedaan naar een bepaald historisch aspect van Delft en daarover iets willen vertellen. Als resultaat van deze oproep zullen op 26 februari drie leden van onze vereniging een avond verzorgen.

Eerst spreekt mevrouw N. Koper over haar zoektocht naar de Neurenberger koopman in Mijns Heeren Herbergh/Gemeenlandshuis aan het Oude Delft 167. De lezing gaat over de legende van een Neurenberger koopman die na een delict werd achtervolgd en naar De Huyter in Delft vluchtte. Ook de functie en betekenis van het huis, de toren en de gevelornamenten worden besproken.

De tweede lezing gaat over de Delftse bruggen. De heer Van Kruining laat dia's zien van een gedeelte van de 72 Delftse bruggen. De heer Moormann vertelt aan de hand daarvan over de geschiedenis van die bruggen.

CURSUS STEDEBOUWKUNDIGE GESCHIEDENIS VAN DELFT

De bouwhistoricus drs. J.F. Dröge is bereid gevonden deze cursus, die voor het eerst in het voorjaar van 1996 voor leden van Delfia Batavorum werd gegeven, in 1997 te herhalen.

Inmiddels zijn ook de data van de cursusavonden vastgesteld, namelijk de donderdagen 24 april, 8 en 22 mei en 5 juni.

Hiernaast worden twee rondwandelingen gehouden. Het tijdstip daarvan wordt in overleg met de deelnemers vastgesteld.

Voor de eerste "les" ontvangen de cursisten enige informatie over het te behandelen onderwerp, terwijl bij de laatste les een syllabus wordt uitgereikt. De kosten voor deelname bedragen f 175,-.

De cursus in 1996 is door de deelnemers met veel enthousiasme gevolgd. Voor de komende cursus zijn nog enkele plaatsen vrij. Leden die interesse hebben kunnen zich aanmelden bij de secretaris van Delfia Batavorum.

NIEUWE LEDEN

dhr. W.J.M. Knippenberg, Voorstraat 73-a, 2611 JM Delft.

dhr. F.J.M. van Kuppeveld, Westvest 26, 2611 AZ Delft.
dhr. en mevr. G. van der Spek, Prof. Krausstraat 93, 2628 JS Delft.

AGENDA

Woensdag 26 februari 1997 om 20.00 uur

Twee lezingen met dia's. De eerste lezing gaat over de geschiedenis van het Gemeenlandshuis aan het Oude Delft 167 en wordt gegeven door mevrouw N. Koper. De Delftse bruggen zijn het onderwerp van de tweede lezing. Lezinggevers zijn de heren C.B. van Kruining en J. Moormann. Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Plaats: Zaal A in Delftstede, Phoenixstraat 66 te Delft.

(N.B. Deze zaal is op de begane grond van Delftstede).

Maandag 24 maart 1997

Jaarvergadering. Na afloop van de vergadering zal de heer W.A.G. van Leeuwen, wethouder van sociale zaken, volkshuisvesting, milieu en personeelszaken van de gemeente Delft een lezing houden.

Woensdag 16 april 1997

Lezing over Delftse orgels door de heer G. Bal. Tijdens de lezing zal orgelmuziek ten gehore worden gebracht.

Donderdag 1 mei 1997

Lezing over 750 jaar migratie naar Delft.

OPEN MONUMENTENDAG

De afdelingen Monumentenzorg en de lokale VVV's van zes gemeenten (Delft, Haarlem, Leiden, Gouda, Schiedam en Dordrecht) hebben besloten een eigen variant van Open Monumentendag van het "Geheim van Holland" in te stellen. Het Geheim van Holland is een reeds bestaand samenwerkingsverband van genoemde steden op het gebied van cultuurhistorisch toerisme.

Gouda zal op 22 februari 1997 als gastheer optreden. Na de ontvangst in het stadhuis bestaat het programma verder uit een rondleiding door het stadhuis; de entree tot de Gildentoonstellingen in de St. Jan en het Stedelijk Museum en een beschreven wandeling door Gouda. De kosten voor deze dag bedragen f 33,50. Hierbij is vervoer uit één der genoemde steden naar en van Gouda inbegrepen.

Aanmelding dient voor 19 februari te geschieden door storting van het verschuldigde bedrag op rekening 47.24.86.365 (ABN-AMRO) van VVV Gouda. Het telefoonnummer van de VVV in Gouda is 0182-51 13 00.

FILMS OVER TRAMS EN TREINEN

In februari vertoont de Gemeentelijke Archiefdienst (Oude Delft 169) drie films over verkeer in Delft.

De eerste film uit 1953 laat de grote drukte zien van fietsers, paard en wagens, vrachtauto's en een enkele personenauto bij de spoorwegovergangen Engelsestraat, Penicillefabriek en Binnenwatersloot.

De tweede film dateert uit 1964 en gaat over tramlijn 1. Opvallend zijn de grote veranderingen van het straatbeeld van Westvest en Phoenixstraat.

De derde film uit 1967 toont beelden van de stoomtram langs Poptahof, over de trambrug bij Schipluiden en bij de stations in Westerlee en Naaldwijk.

De Archiefdienst is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 9.00 tot 16.15 uur, en donderdag tot 21.00 uur. De toegang is gratis.

CURSUSSEN VAN DE FEDERATIE VAN MUSEA IN ZUID-HOLLAND

- De Federatie organiseert vanaf medio maart een avondcursus van vijf lessen over de geschiedenis van het dagelijks leven van de 17e tot en met de 20e eeuw.

- Op 8 april 1997 begint een avondcursus van drie lessen over het gebruik van kaarten en tekeningen bij historisch onderzoek. De cursus wordt gegeven in het Algemeen Rijksarchief te Den Haag.

Meer informatie is te verkrijgen bij drs. J. Brugman, Postbus 448, 2501 CK Den Haag, tel. 070-362 41 21.

LUSTRUMSYMPOSIUMBOEKJE

Het lustrumsymposiumboekje "Creatief met Delft" is klaar. Dit boekje is ontstaan naar aanleiding van het gelijknamige symposium, dat is gehouden op 27 april van het vorig jaar. Het bevat onder meer de tijdens het symposium gehouden voordrachten.

U kunt het boekje, dat is geïllustreerd met prachtige tekeningen van Hans Houtzager, verkrijgen door storting van f 13,20 (inclusief verzendkosten) op gironummer 587345 ten name van Delfia Batavorum. U kunt het, na telefonisch overleg, ook afhalen bij de penningmeester, tegen betaling van f 10,-. Ook tijdens de komende lezingen is het boekje te koop.

TENTOONSTELLINGEN

- In het Techniek Museum te Delft (Ezelsveldlaan 61, tel. 015-213 81 11) is tot en met 16 maart 1997 de tentoonstelling "Een stoel om te stelen" te zien waarin honderd jaar techniek en vormgeving worden belicht.

- De Gasthuiskapel in Gouda heeft tot en met 31 maart 1997 een tentoonstelling ingericht over "Gilden in Gouda tussen 1404 en 1795". (Informatie: 0182-58 84 40).

- Ook in Gouda, in het Verzetsmuseum Zuid-Holland, is tot en met 16 maart 1997 de tentoonstelling "Vroeger

toen alles nog leuk was" te zien. Het is een fototentoonstelling over het naoorlogse Nederland. (Informatie: 0182-52 03 85).

- In museum Het Prinsenhof en in Galerie Lutz (Oude Delft 195) tonen 32 hedendaagse buitenlandse en Nederlandse kunstenaars hun werk in de dubbeltentoonstelling "In gesprek met Vermeer. Hedendaagse kunst in dialoog". Tot en met 2 maart 1997, dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur; zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

- De kluisen van het Bisdom Rotterdam zijn voor korte tijd leeggehaald. Veel van de katholieke kunst, zoals uniek zilverwerk, schilderijen en prachtige kazuifels en koorkappen zijn nog tot 3 maart 1997 te zien op de tentoonstelling "Verborgene Kerkschatten" in het Historisch Museum Het Schielandshuis. (Informatie: 010-217 67 67).

- Het Rijksmuseum voor Oudheden te Leiden laat tot en met 9 maart 1997 de tentoonstelling "List en Bedrog" zien die handelt over vervalsingen in de Nederlandse archeologie. (Informatie: 071-516 31 63).

UITGAVEN VAN DELFIA BATAVORUM

In de convocaten nummer 10 van december 1996 en nummer 1 van januari 1997 werden de titels vermeld van de artikelen in de jaarboekjes van 1991 tot en met 1995. In dit convocaat vervolgen wij deze reeks met de inhoudsopgave van "Kruit en Krijg".

Mogelijk zijn (nieuwe) leden speciaal geïnteresseerd in de hieronder genoemde onderwerpen en weten zij niet dat hierover in onze uitgaven meer is te vinden. Het boek verscheen in 1988 en is nummer 15 in de serie-uitgave van Delfia Batavorum.

Simon Stevin: de leermeester van Prins Maurits. (H.A.M. Snelders).

De ontploffing van het Kruitmagazijn van Holland te Delft op 12 oktober 1654. (W.P.M. Mercx, J. Weerheijm, H.J. Pasman).

"Alsof het hemelgewelf barstte en de aardbodem openscheurde...". (G.G. Kunz).

Buskruitramp was "straf op de zonden". (G.C. Kunz, D.P. Oosterbaan, bewerkt door G.G. Kunz).

Het voormalig Artilleriemagazijn van Holland aan de Paardenmarkt te Delft. (M. Verweij).

Bouwhistorisch bodemonderzoek op de Paardenmarkt te Delft, mei 1981. (H.C. Knook).

De militaire geneeskundige verzorging in Delft. (H.L. Houtzager).

Vreemde eenden in de bijt? Integratie en discriminatie van de Compagnie des Invalides. (Th.F. Wijsenbeek-Olthuis).

Delft, de Wapenkamer van Holland. (W.A. Feitsma).

De Artillerie- en Genieschool te Delft 1814-1828. (J.A.M.M. Janssen).

De scheikundige laboratoria van de Delftse Artillerie-Inrichtingen in de negentiende eeuw. (H.A.M. Snelders). Delft uit en weer terug. (C.W. de Jong).



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft



20e jaargang

nummer 3

maart 1997

AGENDA VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING

MAANDAG 24 MAART 1997 OM 20.00 UUR IN DE KAPELLEZAAL VAN HET REINIER DE GRAAF GAST-HUIS. (gebouw H). Reinier de Graafweg 3, Delft.

- 1 Opening.
- 2 Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 26 maart 1996.
- 3 Jaarverslag van de secretaris.
- 4 Financieel jaarverslag van de penningmeester. Resultatenrekening 1996 en balans 1996. Overzicht Fondsen en reserveringen 1996. Décharge van de penningmeester. Verkiezing van een lid van de kascommissie.
- 5 Begroting voor 1997.
- 6 Wijzigingen in het bestuur. Dr M.A. Verschuyf, mevrouw E.M.C. Emeis, de heer P. Koops en mevrouw W. van Reijen-Mienis hebben medegedeeld om persoonlijke redenen af te treden. Helaas is het tot op heden niet gelukt opvolgers voor hen te vinden.
- 7 Aanbieding van het jaarboek 1996 door de voorzitter van de redactiecommissie, dr. H.L. Houtzager.
- 8 Overige bestuursvoorstellen.
- 9 Rondvraag.
- 10 Sluiting.

Het verslag van de Algemene Ledenvergadering van 26 maart 1996, het jaarverslag over 1996 van de secretaris, de financiële verslagen over 1996 en de begroting voor 1997 ontvangt u hierbij.

PAUZE

Na de pauze zal wethouder ing. W.A.G. van Leeuwen een lezing houden met als titel "Delft, nu en toen". Het betreft een diapresentatie waarbij bekende en minder bekende plekken anno 1997 worden vergeleken met de situatie van 50, 100 en 200 jaar geleden. Ook zal het "wanneer en waarom van de veranderingen" worden uitgelegd. Voorbeelden zijn het stadhuis door de eeuwen heen; de vijf kerken genoemd naar St. Hippolytus; de Papehoek achter het Marktveld en de Camaretten.

VARIA

De Gemeentelijke Archiefdienst (Oude Delft 169) vertoont in maart een korte film van de Vereniging voor Veilig Verkeer uit 1948 die geheel in Delft is opgenomen. De film geeft een goed beeld van de sfeer op straat vlak na de Tweede Wereldoorlog. De Archiefdienst is geopend van

AGENDA

Maandag 24 maart 1997

Jaarvergadering. Aansluitend een lezing met dia's door de heer W.A.G. van Leeuwen.
Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Dinsdag 1 april 1997 om 14.30 en om 20.00 uur

Kleine excursie naar het Medisch Farmaceutisch Museum "De Griffioen".
Plaats: Koormarkt 64, Delft.
Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Donderdag 3 april 1997 om 20.00 uur

Extra ledenvergadering in verband met het voorstel tot wijziging van de statuten.
Plaats: Zaal 2C van Delftstede, Phoenixstraat 66.
Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Woensdag 16 april 1997

Lezing over Delftse orgels door de heer G. Bal. Tijdens de lezing zal orgelmuziek ten gehore worden gebracht.

Donderdag 1 mei 1997

Lezingen over 750 jaar migratie naar Delft.

Zaterdag 31 mei en 20 september 1997

Excursies naar Alkmaar.

dinsdag tot en met vrijdag van 9.00 tot 16.15 uur, op donderdag tot 21.00 uur. De toegang is gratis.

NIEUWE LEDEN

ir. en mevr. R.M. Broekhuysen, Wateringsevest 12, 2611 AV Delft.
dhr. L. de Haan, Kerklaan 104, 2912 CL Nieuwerkerk a/d IJssel.

KLEINE EXCURSIE NAAR "DE GRIFFIOEN"

Voor dinsdag 1 april organiseren wij voor onze leden een kleine excursie naar het museum "De Griffioen". Behalve de vaste collectie is daar de tentoonstelling "750 jaar gezondheidszorg in Delft" te zien. U krijgt een goed beeld hoe de patiëntenzorg in het Gasthuis, het oudste zieken-

huis in Nederland, er in vorige eeuwen aan toeging. In verband met de beperkte ruimte kunnen per keer niet meer dan 25 personen het museum bezoeken. Wilt u daarom telefonisch melden dat u komt en op welk tijdstip (mevrouw W. Leupen, 015-2134097, of mevrouw M. Poppink, 015-2158513)? De toegangsprijs voor het museum bedraagt f 7,50. Onze vereniging zal hiervan de helft voor haar rekening nemen. U hoeft dus slechts f 3,75 te betalen.

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE STATUTEN

Het bestuur herinnert de leden aan vroegere ledenvergaderingen, waarin werd gediscussieerd over wijziging van enkele artikelen van de statuten. Naar aanleiding van deze beraadslagingen zal het bestuur de statutenwijziging behandelen in een extra ledenvergadering op donderdag 3 april 1997, zoals aangekondigd in de agenda. Deze extra ledenvergadering geschiedt op grond van artikel 15 van de statuten. In de ledenvergadering zou op grond van dit artikel buiten het bestuur ten minste tien procent van het aantal leden van de vereniging aanwezig moeten zijn, zodat het bestuur de aandacht ook op dit punt wil richten. Mocht onverhoopt het quorum ter vergadering niet aanwezig zijn, dan zal ingevolge de statuten een tweede ledenvergadering nodig zijn, die zal worden gehouden binnen vier weken na de eerste vergadering. Het bestuur stelt voor de navolgende artikelen van de statuten te wijzigen.

Artikel 1.

Thans luidend: De vereniging draagt de naam: Genootschap Delfia Batavorum. Zij is gevestigd te Delft. De vereniging is aangegaan voor onbepaalde tijd.

Komt te luiden: De vereniging draagt de naam: Historische Vereniging Delfia Batavorum. (Verder ongewijzigd).

Artikel 6.

Thans luidend: Kandidaat-leden melden zich schriftelijk bij de secretaris. Naam en woonplaats van iedere kandidaat worden aan alle leden via het eerstvolgende convocaat bekend gemaakt. Is binnen veertien dagen na deze bekendmaking geen bezwaar gemaakt tegen de toelating, dan is de kandidaat lid.

Komt te luiden: (Vervalt uit praktische overwegingen).

Artikel 7.

Thans luidend: Bezwaren tegen de toelating van een kandidaat-lid worden schriftelijk bij de secretaris ingebracht; het bezwaarschrift moet met redenen zijn omkleed. Wordt een bezwaarschrift ingediend, dan onderzoekt het bestuur de daarin aangevoerde gronden. Het besluit omtrent het al dan niet toelaten van het kandidaat-lid wordt genomen door het bestuur. Tegen het besluit van het bestuur is beroep op de algemene ledenvergadering toegelaten, schriftelijk in te stellen, gericht aan de secretaris, binnen vier weken nadat het besluit van het bestuur aan het kandidaat-lid schriftelijk is medegedeeld. Het beroep wordt behandeld op de eerstvolgende algemene ledenvergadering.

Komt te luiden: (Vervalt uit praktische overwegingen).

Artikel 10. lid 1.

Thans luidend: Het bestuur van de vereniging wordt door de algemene ledenvergadering uit de leden, natuurlijke personen, benoemd en bestaat uit ten minste vijf perso-

nen, onder wie een voorzitter, een secretaris en een penningmeester, welke met name genoemde bestuursleden in functie worden benoemd. Om tot bestuurslid te kunnen worden gekozen, moet men ouder zijn dan achttien jaar en jonger dan zeventig jaar.

Wordt artikel 8. lid 1 en is gelijkkluidend, behalve de laatste zin die komt te luiden:

Om tot bestuurslid te kunnen worden gekozen moet men ouder zijn dan achttien jaar.

Artikel 10. lid 4.

Thans luidend: Ieder lid van het bestuur heeft drie jaar zitting en treedt volgens een door het bestuur op te maken rooster af. Zij die tussentijds tot leden van het bestuur worden gekozen, treden af op het tijdstip, vastgesteld voor hen die zij vervangen. Aftredende leden zijn terstond herkiesbaar, met dien verstande, dat een aaneengesloten periode van bestuurslidmaatschap ten hoogste negen jaar mag duren. Een bestuurslid treedt af in de eerste jaarlijkse algemene ledenvergadering, nadat hij de leeftijd van zeventig jaar heeft bereikt en is niet meer herkiesbaar. De kandidaten voor ontstane vacatures worden door het bestuur voorgesteld, voor elke vacature één kandidaat. De namen van deze kandidaten worden bij de oproep voor de algemene ledenvergadering, waarin een besluit tot benoeming van een nieuw bestuurslid moet worden genomen, aan de leden bekend gemaakt. Tegenkandidaten kunnen worden gesteld door ten minste tien leden. De namen van de tegenkandidaten moeten ten minste drie dagen vóór de aanvang der vergadering, waarin de vacature zal worden vervuld, schriftelijk aan de secretaris zijn medegedeeld.

Wordt artikel 8. lid 4 en is gelijkkluidend, behalve de vierde zin: Deze zin komt te vervallen.

Artikel 12. lid 10.

Thans luidend: Vereist het onderzoek van de rekening en verantwoording bijzondere boekhoudkundige kennis, dan kan de Kascommissie zich door een register-accountant doen bijstaan.

Wordt artikel 10. lid 10 en komt te luiden:

Vereist het onderzoek van de rekening en verantwoording bijzondere boekhoudkundige kennis, dan kan de Kascommissie zich door een onpartijdig deskundige doen bijstaan.

Artikel 13.

Thans luidend: Het boekjaar der vereniging loopt van één januari tot en met éénendertig december; het jaar negentienhonderd achtentachtig/negentienhonderd negentachtig loopt van één november negentienhonderd achtentachtig tot en met éénendertig december negentienhonderd negentachtig. Het verenigingsjaar is gelijk aan het boekjaar.

Wordt artikel 11 en komt te luiden: Het boekjaar der vereniging loopt van één januari tot en met éénendertig december. Het verenigingsjaar is gelijk aan het boekjaar.

Artikel 14.

Thans luidend: De algemene ledenvergadering stelt een huishoudelijk reglement vast en kan daarin wijzigingen aanbrengen. Voorstellen tot wijziging van het huishoudelijk reglement dienen, indien zij niet uitgaan van het bestuur, door tenminste tien procent van de leden uiterlijk vier weken vóór de te houden algemene ledenvergadering schriftelijk bij de secretaris te worden ingediend.

Wordt artikel 12 en is gelijkkluidend, behalve de eerste zin die komt te luiden: De algemene ledenvergadering kan een huishoudelijk reglement vaststellen en kan daarin wijzigingen aanbrengen.



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaal: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

20e jaargang

nummer 4

april 1997

THEMA VAN DE LEZING DOOR DE HEER G. BAL OP 16 APRIL 1997

Vanaf de 14de eeuw is er sprake van orgels in Delftse kerken. Iedere kerk heeft haar eigen orgelgeschiedenis. In de voordracht over de historische orgels in Delft vertelt de bekende organist en artistiek coördinator van de Vrije Akademie te Delft, Gerard Bal, de orgelgeschiedenis van de Oude Kerk, Nieuwe Kerk, Waalse Kerk, Lutherse Kerk, Remonstrantse Kerk, St. Hippolytuskapel en Maria van Jessekerk. Hij laat ook afbeeldingen van deze orgels zien en zal de orgelbouw toelichten. Voor alle muzikliefhebbers belooft deze avond heel bijzonder te worden omdat de heer Bal ook enkele Delftse orgels laat horen. Het bestuur rekent daarom op veel belangstelling. In de pauze zal de CD te koop zijn waarop Bas de Vroome de orgels van de Oude Kerk bespeelt. Deze CD is door de Commissie Geldwerving uitgebracht ten behoeve van het Restauratiefonds voor de Oude Kerk.

THEMA VAN DE LEZINGEN OVER "750 JAAR MIGRATIE NAAR DELFT" OP 1 MEI 1997

De aanleiding voor deze lezingenavond is het verschijnen in april van het 19de nummer van de serie "Ach lieve tijd-Delft", getiteld "750 jaar Delftenaren en hun vreemdelingen" en van het rapport "750 jaar migratie naar Delft". Beide publicaties zijn het resultaat van een onderzoek door de historica Margaret Chotkowski. In de lezing zal mevrouw Chotkowski ingaan op het reilen en zeilen van een aantal interessante groepen vreemdelingen die in de afgelopen 750 jaar naar Delft kwam. De lezing wordt ingeleid door de heer dr. L. Lucassen, verbonden aan de Rijksuniversiteit van Leiden en het Centrum voor de geschiedenis van migranten te Amsterdam. De heer Lucassen plaatst het Delftse onderzoek in een breder kader en zal vertellen over de lokale migratiegeschiedenis in Nederland.

STATUTENWIJZIGING

In het convocaat nummer 3 van maart 1997 zijn de wijzigingen vermeld die het bestuur van Delfia Batavorum voorstelt in de statuten aan te brengen. In verband hiermee werd op 3 april een extra algemene ledenvergadering gehouden. Bij het gereed maken van dit convocaat is nog niet bekend of op deze vergadering een voldoende quorum (tien procent van het aantal leden, buiten het bestuur) aanwezig was om tot deze statutenwijziging te besluiten. Indien ingevolge de statuten een tweede ledenvergadering nodig is, waarin dan door ten minste twee/derde van de stemmen van de dan aanwezige leden tot de statutenwijziging kan worden besloten, zal deze worden gehouden op

AGENDA

Donderdag 3 april 1997 om 20.00 uur

Extra ledenvergadering in verband met het voorstel tot wijziging van de statuten.

Plaats: Zaal 2C van Delftstede, Phoenixstraat 66 te Delft.

Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Woensdag 16 april 1997 om 19.30 uur!!!

Geschiedenis van de Delftse historische orgels door de heer G. Bal.

Plaats: Zaal A van Delftstede, Phoenixstraat 66 te Delft.

Zonodig zal voorafgaande aan de lezing van de heer Bal een extra ledenvergadering worden gehouden met als enige agendapunt de voorgestelde wijziging van de statuten.

Donderdag 1 mei 1997 om 20.00 uur

Lezingenavond met dia's over de geschiedenis van 750 jaar migratie naar Delft door de heer dr. L. Lucassen en mevrouw drs. M. Chotkowski. Deze avond wordt georganiseerd samen met het Politiek Netwerk Migranten Delft.

Plaats: Kapellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis (gebouw H). Reinier de Graafweg 3 te Delft.

U bent welkom vanaf 19.30 uur en krijgt dan een kopje koffie aangeboden.

Woensdag 21 mei 1997

Lezing als introductie op de excursie naar Alkmaar door de heer Bitter.

Zaterdag 31 mei en zaterdag 20 september 1997

Noteert u deze data alvast in uw agenda. Op deze dagen zullen wij de jaarlijkse grote excursie houden, dit keer naar Alkmaar.

16 april 1997, voorafgaande aan de lezing door de heer G. Bal over Delftse orgels.

NIEUWE VVV-WANDELROUTE

Bij de VVV-winkel aan de Markt in Delft zijn tien verschillende wandelroutes verkrijgbaar. Onlangs is daar een nieuwe route bijgekomen. Deze voert langs plaatsen die herinneren aan bekende Delftse schilders, schrijvers en wetenschappers zoals Pieter de Hoogh, Pieter van Foreest, Jan Steen, Dirk Coster, Hubert Poot en Tetar van Elven. Degene die deze mooie route door het historische centrum

van Delft loopt, verzamelt unieke kennis van de stad en zijn beroemde vroegere inwoners. De wandelroute kost f 4,95.

JAARBOEKEN

Tijdens onze jaarvergadering op 24 maart 1997 is het eerste exemplaar van het Jaarboek 1996 aangeboden aan de burgemeester van Delft, de heer Mr. H.V. van Walsum. Het Jaarboek 1996 heeft een bijzonder cachet gekregen door de plaatsing van een aantal kleurenfoto's van de glas-in-loodramen, die in 1996 in de weeskamer van het stadhuis zijn aangebracht. In het bijbehorende artikel leest u er meer over. Als u uw contributie voor 1997 heeft betaald, krijgt u één dezer dagen het Jaarboek 1996 toegezonden.

Wij sporen u gaarne aan uw contributie voor 1997 zo spoedig mogelijk te betalen als u dat nog niet heeft gedaan, zodat wij ook uw jaarboek kunnen meezenden. Het kost ons namelijk veel extra werk en geld om aan (te) late betalende het jaarboek na te zenden.

Van de jaarboeken 1991 tot en met 1995 zijn nog een enkele exemplaren beschikbaar. Als één of meer deeltjes aan uw collectie ontbreken, of als u een ander een plezier wilt doen met een jaarboek, kunt u deze boekjes bestellen door per giro het verschuldigde bedrag aan de penningmeester over te maken. De jaarboeken 1991 tot en met 1993 kosten f 10,- per stuk, de jaarboeken 1994, 1995 en 1996 kosten f 15,- per stuk. Wilt u op de girostrook vermelden welke jaarboeken u wilt ontvangen?

FILMS BIJ DE ARCHIEFDIENST

De Gemeentelijke Archiefdienst (Oude Delft 169 te Delft) vertoont in april films over de brandweer, de gemeentereiniging en de bouw van het rioolgebouw aan de Nassaulaan. De film over de brandweer werd gemaakt in 1925 en toont naast veel autoriteiten, ook klim-, spring- en blus oefeningen en het oude en nieuwe blusmaterieel. De film over de gemeentereiniging dateert van 1955 en laat de oude manier van huisvuilverwerking zien met open vuilniswagens en het storten. Daarna volgt de bouw van de compostfabriek en beelden van dit bedrijf. Het derde filmpje gaat over de bouw van het rioolgebouw aan de Nassaulaan. De Archiefdienst is geopend op dinsdag tot en met vrijdag van 9.00 tot 16.15 uur, op donderdag tot 21.00 uur. Toegang gratis.

VARIA

- In 1997 worden weer de bekende zomeravondconcerten gegeven in het historische kerkje van 't Woudt. De serie "Oude-muziekconcerten" begint op zaterdag 10 mei. Informatie is te verkrijgen bij Comité Kerkconcerten 't Woudt, tel. 015-380 96 53.

TENTOONSTELLINGEN

- "In kuipen en vaten" is de naam van de tentoonstelling die tot en met 20 april 1997 is te zien in het Techniek Museum te Delft (015-213 83 11).

NIEUWE BOEKEN

- De heer J.F.J. Romijn heeft de geschiedenis beschreven van ijzerhandel Leeuwenberg/Romijn die begon in ongeveer 1820 en doorgaat tot 1997.

Voordat alle gegevens over de historie van het bedrijf waren achterhaald en aan het schrijven begonnen kon worden, was een speurtocht in verschillende archieven nodig die vele jaren heeft geduurd. Het resultaat is een alleraardigst boek met veel interessante illustraties. Het zal voor vele Delftenaren tal van herinneringen aan "Romijn" en aan vroeger doen herleven.

Het boek kost f 15,- en is verkrijgbaar bij de firma Romijn (Papsouwselaan 121, Delft) en bij drukkerij Meinema (Hippolytusbuurt 4, Delft).

NIEUWE LEDEN

dhr. N.P. Alberts, Kamerlingh Onnesweg 114, 1433 LK Delft.

Architectenburo De Raad, Tanthofdreef 27, 2623 EW Delft.
mevr. L. van der Beld-de Koning, J.J. Slauerhofflaan 137, 2624 JX Delft.

dhr. C.J. Bodde, Salentein 3, 7339 BG Ugchelen.
mevr. M.H. Breedveld-v.d. Ree, Veenweg 16, 2631 CL Nootdorp.

dhr. W. du Clou, Isaäk Hoornbeekstraat 70, 2613 HJ Delft.

dhr. A. Dekkers, S. v.d. Oyeweg 92, 2645 NE Delfgauw.

dhr. G. Ebbeling, Heemskerkstraat 42, 2613 AL Delft.

dhr. C. de Graaff, Hof van Delftlaan 38, 2613 BN Delft.

dhr. van der Heijden, Molslaan 5, 2611 RJ Delft.

dhr. J.L.H. Hirs, Eliza Dorusstraat 36, 2613 EE Delft.

mevr. M.L. Kok-v. Duijn, A. v. Solmslaan 51, 2628 BS Delft.

dhr. W.N. Kunz, Lobeliastraat 128, 1616 XN Hoogkarspel.

dhr. en mevr. G. Laros-Bool, Prof. Oudemansstraat 40, 2628 KE Delft.

mevr. C.M. Möller-v.d. Biezen, Rijswijkseweg 678, 2516 HZ Den Haag.

mevr. M.C. v.d. Mijn, Aart v.d. Leeuwlaan 868a, 2624 LT Delft.

mevr. N.J. Naaborg-Sakkers, Buitenwatersloot 347, 2614 GS Delft.

dhr. en mevr. G.J. Neijzen-van Baar, J.J. Slauerhofflaan 59, 2624 JW Delft.

dhr. en mevr. B. Okkerse, Aart v.d. Leeuwlaan 215, 2624 PR Delft.

dhr. en mevr. A.C. Scherpenisse-Jongeleen, Gebbenlaan 5, 2625 KA Delft.

dhr. M.A. Schoenmakers, Delfgauwseweg 227, 2628 EP Delft.

mevr. S. Secker-Korte, Rooseveltlaan 69, 2625 GM Delft.

dhr. W.J. Sedee, Gashouderpad 25, 2611 MS Delft.

dhr. J.D. Sinjee, Nassauplein 20, 2628 GS Delft.

dhr. G. van der Struif, Veulenkamp 14, 2623 XC Delft.

ir. E.J. Tienstra, Oranjestraat 28, 2611 SZ Delft.

dhr. B. den Uyl, S. v.d. Oyeweg 40, 2645 ND Delfgauw.

mr. W. van Veen, Adriaan Pauwstraat 19, 2613 CX Delft.

dr. en mevr. G.W. van Vloten-Dirkzwager, Vuurdoornlaan 6, 2641 CH Pijnacker.

dhr. en mevr. K. de Vries-Kiers, Rooseveltlaan 23, 2625 GL Delft.

mevr. F.J. Vrolijk, Westvest 277, 2611 BX Delft.

dhr. G.W.M. Waardijk, Julianalaan 23, 2628 BB Delft.



Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

20e jaargang

nummer 5

mei 1997

EXCURSIE NAAR ALKMAAR EN OMGEVING OP ZATERDAG 31 MEI EN OP ZATERDAG 20 SEPTEMBER

Gezien het succes van de vorig jaar gespreide excursiedagen willen wij het dit jaar op dezelfde manier doen. In verband met het herdenkingsjaar van Pieter van Foreest, die 400 jaar geleden in Alkmaar is overleden, hebben we besloten deze voor hem zo belangrijke stad te bezoeken. Via Broek in Waterland, waar we na een korte wandeling langs interessante en schilderachtige huizen, in "De Witte Swaen" koffie zullen drinken, gaan we richting Alkmaar. Hier maken we onder leiding van twee deskundige gidsen een wandeling door de historische stad. Na de lunch in "Het Gulden Vlies" brengt de bus ons naar De Rijp waar we in het zeer fraaie kerkje ontvangen zullen worden door de predikant van deze kerk. Na de bezichtiging wordt u in de gelegenheid gesteld om voor eigen rekening een verfrissing te gebruiken in één van de uitspanningen en om desgewenst nog een korte wandeling te maken. Hierna zullen wij weer Delftwaarts gaan. Voorafgaand aan de excursies hebben wij de heer P. Bitter, stadsarcheoloog van Alkmaar, bereid gevonden op 21 mei 1997 een lezing te houden over de geschiedenis van Alkmaar.

U kunt zich voor de excursie opgeven door overmaking van f 65, = = voor leden en f 75, = = voor introducés op gironummer 587345 t.n.v. Delfia Batavorum te Delft. Wilt u op het strookje vermelden: "excursie 31 mei" of "excursie 20 september". De betaling dient vóór 15 mei, resp. 5 september te geschieden. Mochten er meer aanmeldingen zijn dan plaatsen, dan zullen zij die afvallen hiervan tijdig bericht ontvangen. Anders verwachten wij u uiterlijk om 8.30 uur aan de Phoenixstraat bij de ingang van het Agathaplein. Voor hen die met de auto naar het vertrekpunt van de bus komen is parkeerruimte onder het spoorviaduct. Aan de gehele zijde van de Spoorringel en het eerste gedeelte vanaf de Wateringse Vest kan gratis worden geparkeerd.

LEZINGEN EN TENTOONSTELLING OVER PIETER VAN FOREEST

Ter gelegenheid van de 400ste sterfdag van Pieter van Foreest, stadsarts in Delft, wordt door Delfia Batavorum en de Vereniging Vrienden van "Het Prinsenhof" te Delft op 19 juni 1997 een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd in Museum Het Prinsenhof (ingang via het Agathaplein 1). Het programma ziet er als volgt uit. Vanaf 19.30 uur ontvangst met koffie. Om precies 20.00 uur begint drs. M.P. van Maarseveen met een inleiding op de tentoonstelling over Pieter van Foreest. Daarna bespreekt dr. H.L. Houtzager de medische aspecten van het werk van Van Foreest. Tussen 21.00 en 22.00 uur wordt een drankje geschonken en is er gelegenheid om de tentoonstelling te bekijken. Enkele gidsen zullen daarbij uitleg geven en uw vragen beantwoorden.

De toegangsprijs voor deze avond bedraagt slechts f 5, = =. In verband met de beperkte ruimte kunnen maximaal 100 personen deelnemen. Als u deze interessante en bijzondere avond wilt bijwonen, verzoeken wij u

AGENDA

Woensdag 21 mei 1997 om 20.00 uur

Lezing door de heer P. Bitter als introductie op de excursie naar Alkmaar.

Plaats: Kapellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis (gebouw H). Reinier de Graafweg 3 te Delft.

Zaterdag 31 mei en zaterdag 20 september 1997

Op deze dagen zullen wij de jaarlijkse grote excursie houden, dit keer naar Alkmaar. Zie ook de uitgebreidere informatie hierover elders in dit convocaat.

Donderdag 19 juni 1997

Lezingen over de arts Pieter van Foreest, te houden door drs. M.P. van Maarseveen en dr. H.L. Houtzager. Na de lezingen is er gelegenheid de tentoonstelling over Van Foreest in het Prinsenhof te bezichtigen. Zie ook de uitgebreidere informatie hierover elders in dit convocaat.

Zaterdag 13 september 1997

Open monumentendag.

het verschuldigde bedrag zo spoedig mogelijk over te maken op giro 587345, t.n.v. Delfia Batavorum te Delft. Leden van Delfia Batavorum, die tevens lid zijn van de Vereniging Vrienden van "Het Prinsenhof" hebben gratis toegang. Zij zullen nog een afzonderlijke uitnodiging van de Vereniging Vrienden van "Het Prinsenhof" ontvangen.

AFSCHEID VAN VERTREKKENDE BESTUURSLEDEN

Op zaterdag 5 april j.l. werd in een bijeenkomst in de Bastille, waar het voltallige bestuur en hun partners aanwezig waren, afscheid genomen van vier bestuursleden. Op de jaarvergadering op 24 maart j.l. hadden zij te kennen gegeven zich niet herkiesbaar te stellen.

Het betrof allereerst dr. M.A. Verschuyf. Nadat Arnold Verschuyf al van 1974 tot 1985 bestuurslid was, is hij in 1992 opnieuw tot het bestuur toegetreden, nu als voorzitter. Hij heeft met groot enthousiasme en vol ideën onze vereniging geleid en het bestuur steeds nieuwe impulsen gegeven. De vorig jaar in het stadhuis geplaatste glas-in-loodramen zijn daarvan een blijvend bewijs.

Mevrouw W. van Reijen-Mienis heeft zes jaar het 2^e voorzitterschap bekleed. Wil vertegenwoordigde ook Delfia Batavorum in het bestuur van de Vereniging van Vrienden van "Het Prinsenhof" te Delft. Talloze malen heeft zij op heel plezierige wijze de lezingenavonden geleid. Veel leden zullen zich Wil ook herinneren van de jaarlijkse excursies die mede door haar werden verzorgd. Mevrouw E.M.C. Emeis heeft sinds 1992 als tweede secretaris deel uitgemaakt van het bestuur. Onder meer heeft zij, als steeds terugkerende en belangrijke taak, het convocaat verzorgd. Nadat ondergetekende als secretaris aantrad heeft Els hem ingewijd in de gang van zaken in

het bestuur. Dat zij naast haar drukke dagelijkse werk, ook veel tijd heeft kunnen vrij maken voor Delfia Batavorum verdient veel waardering.

De heer P. Koops was bestuurslid sinds 1994 en verzorgde in die tijd de lezingen. Het vraagt voortdurend overleg en veel organisatie om de leden steeds een interessant programma te kunnen aanbieden. Pieter is daar goed ingeslaagd.

Als dank voor hun inzet en voor het vele werk dat zij voor Delfia Batavorum hebben verricht werd de scheidende bestuursleden een cadeau aangeboden; voor Els Emeis een fraai keramiek en voor de andere boeken, uiteraard over historische onderwerpen.

W.C.M. Zwennis, secretaris.

Tot groot genoegen van het bestuur hebben dr. Verschuyl en mevrouw Van Reijen zich bereid verklaard tot het aantreden van een nieuwe voorzitter (in november) en tweede voorzitter (in september) als waarnemend voorzitter resp. tweede voorzitter, deel uit te blijven maken van het bestuur van onze vereniging.

Na zijn vertrek als voorzitter van Delfia Batavorum ontvingen wij de volgende brief van dr. M.A. Verschuyl.

Aan het bestuur en de leden van de Historische Vereniging Delfia Batavorum.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 24 maart j.l. werd ik totaal verrast door de benoeming tot erelid van Delfia Batavorum.

Nu er enige dagen zijn verstreken wil ik de leden van het bestuur die deze benoeming hebben voorgesteld en de op de vergadering aanwezige leden die hiermee hebben ingestemd bedanken voor de eer die mij op deze wijze werd toegekend.

"Wegens zijn verdiensten als lid van het bestuur en in het bijzonder als voorzitter" staat geschreven op de fraaie door Pieter van Koppen ontworpen en uitgevoerde oorkonde. Zonder de leden en zonder de enthousiaste medewerking van het bestuur en de commissies zouden mijn inspanningen voor de vereniging nimmer tot deze "verdiensten" hebben kunnen leiden. U allen wil ik dan ook van harte bedanken voor deze medewerking. Veel, heel veel kreeg ik voor deze inspanningen terug: een steeds meer groeiende belangstelling voor onze stad, beter leren kijken naar onze monumenten en de vriendschap die mijn vrouw en ik van velen van u heb mogen ontvangen.

Geschiedenis is nooit saai, het vernieuwt zich telkens en het is voor het heden en de toekomst van groot belang. Om het cultureel erfgoed van Delft in stand te houden is voortdurende aandacht noodzakelijk. Ik heb er alle vertrouwen in dat de Historische Vereniging Delfia Batavorum een belangrijke rol kan blijven spelen in de Delftse gemeenschap.

Dr. M.A. Verschuyl.

NIEUWE LEDEN

De heer en mevrouw R. van den Akker-de Vries, Hofzoom 29, 2614 VC Delft.

De heer en mevrouw J.J. van Baarle-Passchier, Braserskade 181, 2612 CD Delft.

Mevr. L.D. Barendse-Bruinsma en de heer P. Barendse, Verwersdijk 67, 2611 NE Delft.

De heer A.A. van den Broek, Hullanstraat 29, 8166 AR Emst.

De heer J. Delcour, Antoon Coolenlaan 39, 2624 NW Delft.

De heer F.C. Flippo, Beiaard 108, 4876 CN Etten-Leur.

De heer H.J.J. Groenendaal, Dr. J. de Koninglaan 14,

2636 BZ Schipluiden.

De heer R. Haak, Aalscholverring 23, 2623 PC Delft.

De heer en mevrouw A.A.J. Jacobs-Wessels, De Vriesstraat 2, 2613 CB Delft.

De heer G.C. Jense en mevrouw H. Kirpan, Oostblok 31, 2612 KL Delft.

Mevrouw C.M.A.H. Meijer en de heer W.M.J. Schauten, Gebbenlaan 43, 2625 KB Delft.

De heer L. den Ouden, Papenstraat 10/12, 2611 JC Delft.

Mevrouw T.J. Siebenga, Mijnbouwstraat 11, 2628 RV Delft.

Mevr. J.L. van Strien-Veurtsjes en de heer H.B. van Strien, Marokkostraat 10, 2622 CH Delft.

Mevrouw C. Verbeek en de heer C. v.d. Meijden, Noordeinde 108, 2611 WV Delft.

Mevrouw A. van Vulpen, Delfgauwseweg 281, 2628 ER Delft.

De heer G.C.J. Wubben, Pr. W. Alexanderhof 20, 2635 JM Den Hoorn.

De heer J. van Zelm, Mgr. van Steelaan 104, 2273 ES Voorburg.

ERFGOEDWINKEL IN DELFT

Op 27 maart j.l. opende de eerste Erfgoedwinkel in Delft zijn deuren in 't Koetshuys aan de Schoolstraat 28-30. De Erfgoedwinkels zijn nieuw op het gebied van cultuurtourisme. De eigenaar is zelfstandig en besteedt de opbrengst van de winkel geheel aan de instandhouding van het cultuurofgoed ter plaatse. Het assortiment van de Erfgoedwinkel bestaat uit lokale en regionale producten en uit producten met een nationale herkenningsswaarde. U vindt er boeken, kaarten, serviesgoed en replica's en collector-items van middeleeuws glaswerk. Maar ook wordt informatie gegeven over lokale of nationale historie.

Naast de winkel is een stijlvolle vergaderruimte gecreëerd die kan worden gehuurd voor lezingen of andere activiteiten. Voor lunch of diner kan worden gezorgd.

Vroeger maakte 't Koetshuis deel uit van het huis Oude Delft 197. Via de tuin kon de stal worden bereikt waar ruimte was voor zes paarden. De eigenaresse van 't Koetshuis, mevrouw M.A. Droog van Dongen, wil graag meer over de geschiedenis van het pand te weten komen. Alle informatie is welkom.

VARIA

- De Gemeentelijke Archiefdienst heeft een geluidsarchief waar lp's, singles enz. van Delftse artiesten worden bewaard. Deze verzameling is niet compleet. Daarom vraagt de Archiefdienst de hulp van onze leden. Er wordt gezocht naar opnamen van Delftse artiesten. Ongetwijfeld liggen in veel huiskamers (of zolders) gramfoonplaten waar de Archiefdienst belangstelling voor heeft. Het is een mooie gelegenheid om er een definitieve bestemming aan te geven, de platen blijven dan bewaard voor de toekomst. (Oude Delft 169, geopend di. t/m vrij. van 9.00 tot 16.15 uur, do. tot 21.00 uur; tel. 015-260 23 43/260 23 47).

- In de serie 'Film van de maand' vertoont de Archiefdienst in de maand mei twee films van kort na de oorlog. De eerste film laat de Markt vol mensen zien tijdens de proclamatie van burgemeester Van Baren, de intocht van de Canadezen en de bevrijdingsoptocht in juni 1945. De tweede film toont hoe Delft er vlak na de oorlog uitzag. Behalve bekende gebouwen zoals het Gemeenlandshuis, het Prinsenhof en de Oude en Nieuwe Kerk zijn ook straten en hofjes gefilmd. De toegang is gratis. De openingstijden zijn hierboven vermeld. Het Archief is gesloten op 5, 8, 9 en 19 mei.



Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

20e jaargang

nummer 6

juni 1997

IN MEMORIAM

Op 28 april j.l. is op 84-jarige leeftijd te Bosch en Duin de heer Christiaan Dirk Goudappel overleden.

De heer Goudappel werd in 1912 in Delft geboren. In 1938 aanvaardde hij een functie bij de Gemeentelijke Archiefdienst alhier. In 1968 volgde hij dr. D.P. Oosterbaan op als gemeente-archivaris.

Bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, in 1977, werd als hommage een selectie uit zijn vele publikaties over Delftse historische onderwerpen uitgegeven onder de titel: "Delftse Historische Sprokkelingen". Kort na de oorlog werd hij lid en secretaris van Delfia Batavorum en als zodanig heeft hij het genootschap weer nieuw leven ingeblazen. Wegens zijn grote verdiensten voor Delfia Batavorum werd hij in 1976 benoemd tot erelid van de vereniging. Werkzaam bij de Gemeentelijke Archiefdienst en als actief lid van onze vereniging heeft hij bijgedragen aan de toename van de belangstelling voor de historie van Delft en voor het historisch cultureel erfgoed van onze stad. Wij zijn en blijven hem hiervoor zeer dankbaar.

Zijn laatste levensjaren zijn niet gemakkelijk geweest. Hij wist zich gesterkt door zijn geloof en door de steun van zijn kinderen. Namens het bestuur en de leden van de Historische Vereniging Delfia Batavorum wil ik de kinderen en kleinkinderen van Chris Goudappel sterkte wensen bij het verlies van hun vader en grootvader.

Dr. M.A. Verschuyf, waarnemend voorzitter.

AFSCHEID VAN BURGEMEESTER MR. H.V. VAN WALSUM

Op donderdag 26 juni 1997 vindt een bijzondere gebeurtenis plaats. Ter gelegenheid van zijn vertrek als burgemeester van Delft neemt mr. Van Walsum in de Burgerzaal van het stadhuis afscheid van onze Historische Vereniging Delfia Batavorum.

De bijeenkomst wordt om precies 14.00 uur geopend door de waarnemend voorzitter van Delfia Batavorum, dr. M.A. Verschuyf. Daarna zal de Commissaris van de Koningin in de provincie Zuid-Holland, mevrouw ir. J.M. Leemhuis-Stout, aan de burgemeester de facsimile Kaart Figuratief aanbieden. Vervolgens overhandigt de heer H.L. de Wit de burgemeester het eerste exemplaar van het boek "Delft Over Bruggen". Enkele sprekers zullen een korte toelichting geven op de cadeaus. De bijeenkomst wordt besloten met een drankje en een hapje en eindigt om circa 15.10 uur. Het bestuur van Delfia Batavorum heeft het genoeg alle leden voor deze feestelijke bijeenkomst uit te nodigen.

Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld.

AGENDA

Donderdag 19 juni 1997, aanvang 20.00 uur
Ontvangst met koffie vanaf 19.30 uur

Lezingen over de arts Pieter van Foreest, te houden door drs. M.P. van Maarseveen en dr. H.L. Houtzager. Na de lezingen is er gelegenheid de tentoonstelling over Van Foreest in het Prinsenhof te bezichtigen. Zie ook de mededeling over deze avond elders in dit convocaat.

Donderdag 26 juni 1997, ontvangst 13.45 uur

Afscheid van burgemeester Mr. H.V. van Walsum in de Burgerzaal van het stadhuis. Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Woensdag 9 juli 1997, 14.00 uur

Stadswandeling. Zie ook de mededeling elders in dit convocaat.

Zaterdag 30 augustus 1997

Culturele Uitmarkt op het plein voor "Theater de Veste". Op deze dag zal Delfia Batavorum aanwezig zijn om informatie te geven over onze vereniging. Ook zullen de verschillende uitgaven van Delfia Batavorum te koop zijn.

Donderdag 11 september 1997

Lezing met dia's over Delftse gevelstenen door de heer P. de Ruyter.

Zaterdag 13 september 1997

Open Monumentendag. Op deze dag geeft Delfia Batavorum acte de présence in het gebouw van de Gemeentelijke Archiefdienst aan de Oude Delft 169.

Zaterdag 20 september 1997

Excursie naar Alkmaar. Zie ook de uitgebreidere informatie over deze dag elders in dit convocaat.

Donderdag 16 oktober 1997

Lezing over de Oude Kerk door prof.ir. M. Gout. Ons bestuurslid de heer M. Hazeveld vertoont tevens zijn diaserie over de Oude Kerk.

STASWANDELING OP 9 JULI 1997

Onze bestuursleden mevrouw I. Leupen en mevrouw W. van Reijen zullen voor de leden van Delfia Batavorum een wandeling door het centrum van Delft begeleiden. Als u hieraan wilt deelnemen dient u op 9 juli om 14.00 uur aanwezig te zijn voor het stadhuis aan de Markt. De wandeling eindigt om 15.30 uur. Er zijn geen kosten aan verbonden, tenzij door de deelnemers wordt besloten ook het inwendige van een gebouw, waarvoor een toegangsprijs wordt gevraagd, te bezichtigen. Deze kosten zijn dan

voor eigen rekening. De dames Leupen en Van Reijen zijn ervaren rondleidster, van wie u veel zult opsteken.

LEZINGEN EN TENTOONSTELLING OVER PIETER VAN FOREEST

Deze avond, die samen met de Vereniging Vrienden van "Het Prinsenhof" te Delft wordt georganiseerd, is volgeboekt. Ruim honderd personen hebben zich aangemeld. Anderen die de tentoonstelling over Pieter van Foreest nog willen zien hebben daarvoor gelegenheid tijdens de gebruikelijke openingsuren van het museum.

815

EXCURSIE NAAR ALKMAAR EN OMGEVING OP ZATERDAG 20 SEPTEMBER 1997

Als dit convocaat bij u in de bus valt is de eerste van de twee excursies die werden aangekondigd in het convocaat van mei 1997 al weer verleden tijd. Maar u heeft nog gelegenheid deze jaarlijkse tocht mee te maken want op 20 september 1997 gaan we nogmaals naar Alkmaar. U kunt zich hiervoor opgeven door het verschuldigde bedrag (f 65, = voor leden, f 75, = voor introducés) over te maken op giro 587345 ten name van Delfia Batavorum, Delft, onder vermelding van "excursie".

NIEUWE LEDEN

Mevrouw R. Bakker-Bakker, Delfgauwseweg 323,
2628 ET Delft.

De heer en mevrouw P.H. Boven-Kunz,
Oostsingel 178A, 2612 HL Delft.

Mevrouw P. Breederveid, Archipellaan 27, 2612 GB
Delft.

De heer P.P. van Damme, Choorstraat 22, 2611 JG
Delft.

De heer R. van Doorne, Herenstraat 21, 2282 BP
Rijswijk.

De heer C. Heij, Aart van der Leeuwlaan 130, 2624 LG
Delft.

Mr. I. Kijlstra, Koninginnelaan 70, 2281 HG Rijswijk.

De heer J.A. de Lee, Pelikaansingel 35, 2623 JJ Delft.

Mevrouw L. Naaborg en de heer J. de Smit,
Oude Delft 56, 2611 CD Delft.

De heer G.J. de Noord, M. Strickhof 39, 2612 RT
Delft.

De heer S.N. Renken en mevrouw C.W. Reinking,
Botaniestraat 4, 2628 ED Delft.

Mevrouw F.C. Romijn-Frankenmolen, Koetlaan 15,
2625 KR Delft.

Mevrouw E. Sahetapy, Postbus 439, 2501 CK
Den Haag.

De heer P. van der Salm, v. Foreestweg 274, 2614 CM
Delft.

Mevrouw T. Werner-Berkhout, Kerkweg 40, 3155 EE
Maasland.

De heer M.S. Zoetmulder en mevrouw J.P.T. Dekkers,
Koormarkt 69, 261 EC Delft.

Mevrouw M.M.Th. van Zon-van Koppen,
Spoorsingel 51, 2613 BH Delft.

CONTRIBUTIE 1997

Enige maanden geleden heeft u een acceptgirokaart ontvangen voor het betalen van de contributie voor 1997. Voor zover u nog niet betaald heeft, wordt u verzocht het verschuldigde bedrag (f 25, = voor een hooflid en

f 35, = voor een hooflid plus een gezinslid) zo spoedig mogelijk over te maken. Zodra wij uw contributie voor 1997 hebben ontvangen, krijgt u het fraaie jaarboek 1996 toegezonden. (Giro 58 73 45 ten name van Delfia Batavorum, Delft; indien u gebruik maakt van Girotel verzoeken wij u daarbij uw volledige adres te vermelden).

NIEUWE BOEKEN

- Op 7 mei 1997 werd aan de schrijver Rein van Rutten het eerste exemplaar uitgereikt van zijn boek "Terug in de Tijd". Het boek is een bundeling van verhalen over situaties en personen uit de twintiger en dertiger jaren die eerder verschenen in "Delft op Zondag". Tal van bekende en minder bekende Delftenaren uit de jaren tussen beide wereldoorlogen passeren de revue. Het boek bevat ruim zestig verhalen en 220 pagina's. Het boek is verkrijgbaar bij het kantoor van "Delft op Zondag". Gezien de grote belangstelling wordt aangeraden eerst telefonisch te informeren of er nog exemplaren beschikbaar zijn (015-214 39 12).

- Onlangs is verschenen de "Handleiding voor historisch onderzoek in Zuid-Holland". In het boekje komen o.a. aan de orde het opzetten en systematisch uitvoeren van een historisch onderzoek, hoe wordt literatuuronderzoek verricht en hoe gaat men te werk in een archief. Welke andere bronnen zijn er? De handleiding telt 98 pagina's en kost circa f 20, =. Het boek is verkrijgbaar bij "project regionale Geschiedbeoefening Zuid-Holland", postbus 448, 2501 CK Den Haag, tel. 070- 3624121.

VARIA

In de maand juni vertoont de Gemeentelijke Archiefdienst in de serie "Film van de maand" twee kleurenfilms van de legendarische taptoe op de Markt in Delft. De eerste film duurt 18 minuten en toont behalve de muziekkorpsen ook stadsbeelden. De tweede film laat de taptoe uit een ander jaar zien, duurt zes minuten en is zonder geluid. Het militaristische karakter van de taptoe deed de gemeenteraad besluiten in 1974 de taptoe uit Delft te weren. De Gemeentelijke Archiefdienst is gevestigd aan de Oude Delft 169 en is geopend op di. t/m vrij. van 9.00 tot 16.15 uur, op do. tot 21.00 uur. De toegang is zoals steeds gratis.

STATUTENWIJZIGING

Op 3 april 1997 werd een extra ledenvergadering gehouden in verband met de wijzigingen die het bestuur heeft voorgesteld in de statuten aan te brengen. Deze wijzigingen zijn vermeld in convocaat nummer 3 van maart 1997. Op de vergadering was een onvoldoende quorum aanwezig. Ingevolge de statuten werd daarom een tweede ledenvergadering gehouden en wel op 16 april 1997, voorafgaande aan de lezing door de heer G. Bal. Hierin werden de wijzigingsvoorstellen aan de aanwezige leden voorgelegd en in stemming gebracht.

Op voorstel van de vergadering werd de voorgenomen wijziging van artikel 14 (betreffende het huishoudelijk reglement) teruggenomen. Alle overige voorstellen werden met ruime meerderheid van stemmen aangenomen. Met de statutenwijzigingen is ook de naam "Genootschap Delfia Batavorum" gewijzigd in "Historische Vereniging Delfia Batavorum". Deze nieuwe naam is voor het eerst gebruikt in de kop van het convocaat van mei.



Historisch Genootschap Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

20e jaargang

nummer 7

augustus 1997

EXCURSIE NAAR ALKMAAR

Op zaterdag 20 september 1997 maken we voor de tweede keer de reis naar Alkmaar voor onze jaarlijkse excursie. We vertrekken om 8.30 uur vanaf de ingang van het Agathaplein aan de Phoenixstraat; de terugkomst is om circa 18.00 uur. Voor hen die met de auto naar het vertrekpunt komen is er parkeerruimte onder het spoorviaduct. Aan de gehele zijde van de Spooringsingel en op het eerste gedeelte vanaf de Wateringsevest kan gratis worden geparkeerd. U kunt zich nog aanmelden om mee te gaan. Het verschuldigde bedrag (f 65,= voor leden en f 75,= voor introduce's) dient dan per omgaande gestort te worden op gironummer 587345 t.n.v. Delfia Batavorum te Delft.

Misschien wilt u weten wat u tijdens de excursie te wachten staat. Ons vroegere bestuurslid, mevrouw W. van Reijen-Mienis schreef het volgende verslag over de eerste excursiedag op 31 mei.

Een perfecte dag

Een stralende dag beloofde het te worden die 31ste mei, de dag van de excursie. Toen we bij het Agathaplein aankwamen, stond de Speedwellbus al te wachten. Na nog even van het heel stille plein en het Prinsenhof genoten te hebben betrokken we.

Irene en Maarten Leupen leidden deze keer de reis. Door haar verhaal en alle gegevens die Irene voor ons verzameld had, waren we in Broek in Waterland voor we er erg in hadden.

Broek, een juweel aan de plas met z'n oude houten huizen, was uitzonderlijk stil op deze vroege zaterdag. Na een korte rondwandeling was er koffie-met-koek met zicht op wanden betegeld met oude "witjes" en bloementegeltjes, zo uit Deense borduurboeken.

Daarna op naar Alkmaar, waar we werden opgewacht door twee gidsen voor een rondwandeling met wat extra accent op de geschiedenis van Pieter van Foreest. Ook de Grote Kerk konden we bezichtigen; voor "gewone" bezoekers is het niet meer mogelijk. Jammer dat er voor onze groep geen tijd was voor een langere wandeling langs de singels om te zien wat het werk van Zocher vermocht. Een uitgebreide lunch wachtte ons in "Het Gulden Vlies", waarna de tocht verder ging naar De Rijp.

Onderweg vertelde Irene nog over de droogmakerijen en wees ze ons op markante gebouwen.

De glazen in de kerk van de Rijp zijn met die van Gouda en 's-Hertogenbosch de mooiste van ons land. Onze gids vertelde zijn verhaal over de kerk en de glazen zo geestig dat het veel langer had mogen duren.

Iedereen kreeg nog wat tijd om wat te drinken of voor een korte rondwandeling voordat we de terugtocht aanvaard-

AGENDA

Vrijdag 29 en zaterdag 30 augustus 1997

Culturele Uitmarkt op het plein voor "Theater de Veste".

Opening van het culturele seizoen in Delft. Op zaterdag zal Delfia Batavorum aanwezig zijn om informatie te geven over de vereniging. Ook zullen de verschillende uitgaven van Delfia Batavorum te koop zijn.

Maandag 8 september 1997, aanvang 20.00 uur

Lezing met dia's over Delftse gevelstenen door de heer P. de Ruyter.

Plaats: Cultureel Centrum Abtswoude, Aart van der Leeuwlaan 332, Delft. N.B. De in het convocaat nummer 6 van juni vermelde datum voor deze lezing (11 september) is dus gewijzigd!

Zaterdag 13 september 1997

Open Monumentendag. Ook op deze dag geeft Delfia Batavorum acte de présence en wel in het gebouw van de Gemeentelijke Archiefdienst aan de Oude Delft 169.

Zaterdag 20 september 1997

Excursie naar Alkmaar. Zie ook de uitgebreidere informatie over deze dag elders in dit convocaat.

Donderdag 16 oktober 1997, aanvang 20.00 uur

Lezing over de Oude Kerk door prof.ir. M. Gout. Ons bestuurslid de heer M. Hazeveld vertoont tevens zijn diaserie over de Oude Kerk.

Plaats: Kapellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis (Gebouw H), Reinier de Graafweg 3, Delft.

Woensdag 12 november 1997

Lezing met dia's over de geschiedenis van de stationsbouw in Nederland door ir. C. Douma.

Dinsdag 16 december 1997

Lezing met dia's over de geschiedenis van het Agnetapark door mevrouw drs. R. van der Meer.

den. Onderweg zagen we nog een ontakelde "Eenhoorn" voor een grote restauratie. Maar toch was goed te zien hoe groots en imposant het schip is. Even later stortten we ons weer in het verkeer om op tijd St. Agatha te kunnen begroeten.

Een dag van stralende zon, mooie plekjes, schitterende vergezichten, goede stemming... ja, een perfecte dag. Van harte aanbevolen!

Wil van Reijen

THEMA VAN DE LEZING OVER GEVELSTENEN

Het lezingenseizoen 1997/1998 van Delfia Batavorum wordt geopend door de heer P. de Ruyter. Pieter de Ruyter is geen onbekende voor onze vereniging. Hij is eigenaar van een bedrijf dat is gespecialiseerd in het restaureren van historische beschilderingen op steen, hout en linnen. In de afgelopen jaren heeft hij onder meer gewerkt aan de Grote Kerk in Maassluis (waarover hij onze leden in 1995 ter plaatse heeft verteld) en aan de de Maria van Jesse-kerk in Delft.

Ter gelegenheid van "Delft 750 jaar" heeft de heer De Ruyter ongeveer dertig gevelstenen gerestaureerd. Sommige in ensembles van drie of in combinatie met een siervaa. Het grootste deel was alleenstaand. Van alle stenen is naar de historie gezocht en op de stenen zelf naar oude kleursporen. De reconstructie van het oude kleurbeeld is dan ook voor een groot deel op dit onderzoek gebaseerd. In zijn lezing laat de heer De Ruyter de toestand voor en na restauratie zien. Het belooft een boeiende avond te worden. Het bestuur rekent daarom op een grote opkomst.

NIEUWE BOEKEN

- "Delft over bruggen". Dit boekje, dat is samengesteld onder redactie van leden van Delfia Batavorum, is uitgegeven door Uitgeverij Deltech en gedrukt door Drukkerij Meinema. Het geeft een overzicht van 79 in de binnenstad gelegen bruggen.

Van iedere brug zijn één of meer zwart/wit foto's afgedrukt en historische gegevens in tekst of prentmateriaal opgenomen. Het boekje werd tijdens een bijeenkomst in het stadhuis op 26 juni jongstleden aangeboden aan de scheidende burgemeester, mr. H.V. van Walsum. Hij schreef ook het voorwoord.

"Delft over bruggen" is verkrijgbaar bij Drukkerij Meinema, Hippolytusbuurt 4, alhier en bij de Delftse boekhandel en kost f 20,=.

- Als eerste deel van de VOM-reeks 1997 verscheen onlangs het boek "Het Garrelorgel in de Oud-Katholieke Kerk in Den Haag". Het beschrijft de geschiedenis van het orgel dat bijna twee eeuwen geleden werd gebouwd. Het boek is verkrijgbaar bij het Gemeentelijk Informatiecentrum en het Haags Historisch Museum in Den Haag en bij de boekhandel en kost f 28,50.

- Zojuist is verschenen het boek "De zwarte met het witte hart" door Arthur Japin. Het is het onmogelijke verhaal van twee Ghanese prinsjes die in 1857 aan Koning Willem I werden geschonken. De roman berust op authentieke gegevens die in het Gemeentearchief van Delft worden bewaard. De twee jongens raken bevriend met de koninklijke familie en worden in Delft -in het pand Oude Delft 161- als Hollanders opgevoed. Een groot deel van deze prach-

tige historische roman speelt zich af in Delft. Het boek is verkrijgbaar bij de boekhandel en kost f 39,90.

Arthur Japin is op 10 september te gast in de Literaire Salon in het Delftse Stadhuis. Hij wordt daar geïnterviewd door Michaël Zeeman, presentator van een literair televisieprogramma. Informatie bij boekhandel "De Omslag", Wijnhaven 16, tel. 015-212 15 10.

- In de eerste helft van deze eeuw maakte de Rotterdamse schilder J. Verheul honderden aquarellen van Zuid-Hollandse boerderijen. Het boek "Boerderijen in Zuid-Holland", dat in 1989 verscheen bij Uitgeverij Terra, geeft een goed overzicht en beeld van de ontwikkeling van de boerderij in Zuid-Holland. Het boek is afgeprijsd en kost nu f 39,= (Boekhandel De Bengel, Dordrecht).

- "Stucwerk in het Nederlandse woonhuis" door W.V.J. Freling laat de lezer kennis maken met een bijna vergeten onderwerp uit de historie van het interieur van het woonhuis. Het boek omvat 384 pagina's met afbeeldingen in kleur en zwart/wit en kost f 189,50. Te bestellen bij boekhandel Architectura & Natura, Amsterdam.

- De rijk geïllustreerde biografie van P.C. Hooft, "Het licht der schitterige dagen" door Hella Haasse en A.J. Gelderblom, is herdrukt ter gelegenheid van de 350ste sterfdag van de dichter-historicus. Uitgegeven door Querido, 128 blz., f 25,=.

- Onlangs is verschenen de "Handleiding voor historisch onderzoek in Zuid-Holland". In het boekje komen onder meer aan de orde het opzetten en systematisch uitvoeren van een historisch onderzoek, hoe wordt literatuuronderzoek verricht en hoe gaat men te werk in een archief. Welke andere bronnen zijn er? De handleiding telt 98 pagina's en kost circa f 20,=. Het boek is verkrijgbaar bij "project regionale Geschiedbeoefening Zuid-Holland", postbus 448, 2501 CK Den Haag, tel. 070- 362 41 21.

TENTOONSTELLINGEN

- Het Museum Paul Tétar van Elven toont tot en met 25 oktober 1997 alle schetsboekjes en een selectie uit de aquarellen en inkttekeningen van Tétar van Elven (1823-1896). (Koommarkt 67, dinsdag tot en met zondag van 13 tot 17 uur).

- Pieter van Foreest, stadsarts ten tijde van Willem van Oranje. Museum Het Prinsenhof, St. Agathaplein. (Dinsdag tot en met zaterdag van 10 tot 17 uur, zondag van 11 tot 17 uur).

UITNODIGING

De Stichting Jacob Campo Weyerman, opgericht in 1977, heeft als doelstelling het leven en werk van de schilder-schrijver J.C. Weyerman te bestuderen. Het belangrijkste van het grote oeuvre van Weyerman zijn de satirische tijdschriften waarmee hij in 1720 begint en die hij elke week gedurende zeventien jaar volschrijft met aanvallen op kwakzalvers, onbetrouwbare advocaten en andere oplik-

ters. Weyerman was getrouwd met Elisabet Ruijsraet en woonde aan de Voldersgracht in Delft.

Op zaterdag 6 september 1997 houdt de Stichting zijn jaarlijkse Expeditievergadering in 't Koetshuis, Schoolstraat 28-30 te Delft en hoopt dan meer te weten te komen over de tijd dat Weyerman in Delft verbleef. Na de opening door de voorzitter om 10.20 uur houdt mevrouw dr. TH.F. Wijsenbeek-Olthuis een dialezing over Delft in de 18de eeuw. Leden van Delfia Batavorum die de lezing of overige onderdelen van het programma (onder meer de bezichtiging van de kerk in 't Woudt) willen bijwonen zijn van harte welkom. In verband met de beperkte ruimte in 't Koetshuis dienen zij zich van te voren op te geven (tel. 079-331 29 26).

JAARBOEKEN

Het secretariaat heeft enkele jaarboeken van historische verenigingen ontvangen. Leden van Delfia Batavorum die deze boeken ter inzage willen hebben, kunnen zich in verbinding stellen met de bibliothecaresse, mevrouw A.M. Bergman, tel. 015-212 29 28. Het betreft de jaarboeken 1996 van de Historische Vereniging Maasland, het Historisch Genootschap Roterodamum, de Geschiedkundige Vereniging Die Haghe en de Historische Vereniging Rijswijk.

AFSCHEID VAN BURGEMEESTER MR. H.V. VAN WALSUM

Zoals u in het convocaat nr. 6 van juni heeft kunnen lezen heeft onze vereniging op 26 juni 1997 tijdens een stijlvolle en zeer geslaagde bijeenkomst in het Delftse stadhuis, waar ook mevrouw ir. J.M. Leemhuis-Stout, Commissaris van de Koningin in Zuid-Holland, aanwezig was, afscheid genomen van Mr. H.V. van Walsum als burgemeester van Delft. Eén van de sprekers was dr. M.A. Verschuyf, waarnemend voorzitter van Delfia Batavorum. Zijn toespraak laten wij hieronder volgen.

Mevrouw de Commissaris van de Koningin in Zuid-Holland, mijnheer de burgemeester, dames en heren.

Het bestuur van de Historische Vereniging Delfia Batavorum heeft gemeend deze bijeenkomst te moeten beleggen in het kader van het afscheid van u, mijnheer Van Walsum, als burgemeester van onze stad.

Wanneer u vraagt waarom? dan is mijn antwoord: "Als blijk van waardering voor de inzet gedurende uw ambtsperiode om de doelstellingen van de Historische Vereniging Delfia Batavorum mede te helpen realiseren".

Welke zijn deze doelstellingen?

- Het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft.

- Het bevorderen van behoud en herstel van het in de gemeente Delft aanwezige cultureel erfgoed.

En wanneer iemand zou vragen: "Waaruit bestond dan die inzet?", dan zou ik antwoorden: Luister goed, ik geef enkele voorbeelden en moet daarmee volstaan wegens de beperkte mij toegemeten tijd.

- Van de vorige en huidige gemeentearchivaris weet ik dat hij zeer regelmatig hulp vroeg bij de voorbereiding van

tallose speeches en andere officiële handelingen en gebeurtenissen.

- Hij hield voor de leden van onze vereniging een voordracht over het uitgaansleven in Delft van 1900 tot heden. Een boeiende samenvatting, waarin ook zijn belangstelling voor het toneel tot uiting kwam.

- Zijn medewerking aan vele acties tot herstel en behoud van Delftse monumenten waarvan ik enkele wil noemen:

* De technisch ingewikkelde en daardoor ook kostbare restauratie van stellingmolen "De Roos", de enige nog resterende walmolen in Delft. U herinnert zich nog dat de molenromp letterlijk moest worden doorgezaagd om de molen recht te kunnen zetten en weer draaiend te kunnen krijgen.

* De Oud-katholieke kerk aan het Bagijnhof.

* De Maria van Jessekerk aan de Burgwal.

* De Oude Kerk. Weet u wel dat hij 's avonds aanbelt en met een collectebus op de stoep staat!

* Zijn enthousiaste medewerking bij de restauratie en de plaatsing van de zes glas-in-loodramen van de Fundatie van de Vrijvrouw van Renswoude in de bovenvensters van de Weeskamer van dit stadhuis.

* Zijn activiteiten rond de restauratie van de synagoge aan de Koommarkt waarbij ook het oorspronkelijke doel bewaard kon blijven.

Met dit antwoord zal de vragensteller tevreden zijn.

Al lang leeft bij mij het idee om een heruitgave van de 17de eeuwse stadsplattegrond, de zogenoemde "Kaart Figuratief", te realiseren met het doel deze zeer gedetailleerde en schitterende kaart een grotere verspreiding te geven en er belangstelling voor te wekken. De heer Masthoff van Uitgeverij Elmar was bereid om een uitgave te verzorgen en er werd een redactiecommissie samengesteld, bestaande uit de heren Houtzager, Klapwijk, Van Leeuwen, Verschuyf en Weve. Na overleg werd besloten tot een heruitgave van de kaart in atlasvorm met 90 kaartbladen en een vergroting van 1,6 maal het origineel. Het was de bedoeling de atlas aan u, mijnheer Van Walsum, op te dragen bij uw afscheid als burgemeester. Wij verzochten mevrouw Leemhuis als Commissaris van de Koningin in Zuid-Holland een voorwoord te schrijven en de atlas aan te bieden. Zij was hiertoe bereid. Echter, helaas, het was meer werk dan wij dachten, en de atlas is niet gereed gekomen. Maar wat in het vat zit verzuurt niet en een alternatief kan vandaag dienen als voorloper van de atlas die er zeker zal komen.

Vrijwel gelijktijdig met onze activiteiten had de heer H.L. de Wit, een enthousiast liefhebber van Delftse bruggen, de heer Plomp van Drukkerij Meinema benaderd om tot een publicatie over dit onderwerp te komen. Tijdens de vergadering van de Raad van Advies voor de viering "750 jaar Delft/Cultuurstad" ontstond het motto "Delft over bruggen" met een symbolische betekenis. Na een aantal besprekingen werd een redactiecommissie gevormd door de heren Houtzager, Knippenberg, Verschuyf en De Wit. Enkele dagen geleden rolde het boekje van de pers en u zult begrijpen dat ik de energiebedrijven in Nederland uiterst dankbaar ben dat zij de recente stroomstoring tot Midden-Nederland konden beperken.

Ik verheug mij erop dat de heer De Wit u vanmiddag het eerste exemplaar van "Delft over bruggen" zal aanbieden. Er is als opdracht in vermeld: "Voor zijn inzet als burge-

meester om de kennis van en de belangstelling voor de geschiedenis van de stad Delft te bevorderen (1985-1997)". Ik dank u voor uw aandacht.

Tijdens een bijzondere raadsvergadering in het stadhuis op 28 juni 1997 heeft de heer Van Walsum officieel afscheid genomen van het college van burgemeester en wethouders en van de gemeenteraad. Dr. M.A. Verschuyf was uitgenodigd om in deze bijeenkomst het woord te voeren als burger van Delft en als voorzitter van Delfia Batavorum. Hij heeft onder meer het volgende gedicht voorgedragen.

HERINNERING AAN EEN BURGEMEESTER

Denkend aan Van Walsum
zie ik vele prominenten
vrolijk en belangstellend
door Delft gaan.
Rijen ondenkbaar,
zelfs prominenten
als onverwachte gast
in de Nieuwe Kerk staan.
En in de geweldige
ruimte verzonken
leidt hij zijn gasten rond.
Even is zijn stad
de beroemdste
van het land,
journalisten, camera's,
dranghekken,
veiligheidsmensen en
Delftenaren,
in één groots verband.
De lucht hangt er laag
en de zon wordt langzaam
in grijze veelkleurige
dampen gesmoord.
In alle gewesten
wordt de stem van Delft
met zijn eeuwenoude
panden
gewaardeerd en gehoord.

Het gedicht is, naar H. Marsman, gemaakt door mevrouw Trude Gerritsma.

CONTRIBUTIE 1997

Helaas is de contributie voor 1997 door een aantal leden nog niet betaald. Er ligt dan ook nog een aantal jaarboeken 1996 klaar om te worden verzonden, want deze worden pas verstuurd als de contributie is ontvangen. Begin van dit jaar is aan alle leden (aan nieuwe leden in de loop van het jaar) een acceptgirokaart toegezonden voor de contributie voor 1997. Wilt u deze kaart gebruiken om uw verschuldigde contributie alsnog te betalen. Als u de toegezonden acceptgirokaart kwijt mocht zijn, verzoeken wij u vriendelijk, maar toch wel dringend, het verschuldigde bedrag zo spoedig mogelijk over te maken met uw eigen overschrijvingskaart. Wij kunnen u dan alsnog het jaarboek toesturen. In dat jaarboek leest u veel informatie over Delft,

en dat wilt u natuurlijk. Daarom is het jammer dat u dat jaarboek nog mist.

Wellicht weet u niet zeker meer of u uw contributie voor 1997 al betaald hebt. Dat blijkt uit het feit, dat er bij de penningmeester nog al eens naar gevraagd wordt en wij soms twee keer contributie van iemand ontvangen. Dat laatste is natuurlijk niet erg, want dat storten wij terug of boeken het als contributiebetaling voor het volgende jaar als dat gewenst wordt.

Om u te helpen vaststellen of uw contributie wel of niet betaald is, vindt u hieronder de lidnummers van de leden die hun contributie voor 1997 nog verschuldigd zijn.

0022 0081 0094 0438 0563 0683 1193 1311 1327 1402
1441 1460 1461 1468 1508 1570 1610 1785

Uw lidnummer vindt u op de adressticker op de envelop waarin dit convocaat zat.

De contributie bedraagt f 35,= als er twee personen lid zijn. In dat geval staat er "De heer en mevrouw" op de adressticker. In alle andere gevallen bedraagt de contributie f 25,=.

Een aantal leden van Delfia Batavorum is tevens lid van de Vereniging Open Monumenten. In dat geval is de contributie f 20,= meer. Dat geldt voor bovenstaand onderstreept lidnummer.

Voor eventuele nadere informatie kunt u telefonisch bij de penningmeester terecht. Zijn telefoonnummer staat boven in het convocaat.

NIEUWE LEDEN

Mevrouw mr. A.M. de Deken, Mathatma Gandhistraat 36, 3066 VA Rotterdam.

De heer L.P. van der Gaag, Hofzoom 1, 2614 VC Delft.

Mevrouw J.M.A. Lammers-van Gils en de heer J.M. Lammers, Brinkhorstweg 34, 7311 GK Apeldoorn.

De heer en mevrouw M.H.M. Massar-Krösschell, Koornmarkt 95, 2611 ED Delft.

De heer D.W. Monsma, Oostsingel 127, 2612 HJ Delft.

Mevrouw G.G. Pieterse, Strawinskylaan 27, 2625 NC Delft.

Dr. drs. L.J.M. Rothkrantz, van de Werffstraat 19, 2722 AR Zoetermeer.

De heer L. van der Sman, Plein Delftzicht 42, 2627 CA Delft.

Mevrouw Van Walsum, Voorstraat 45-b, 2611 JK Delft.

De heer H.L. de Wit, Papsouwsealaan 128, 2624 ED Delft.

VARIA

Bij de VVV-winkel aan de Markt in Delft zijn tien verschillende wandelroutes verkrijgbaar. Zoals u in een eerder convocaat heeft kunnen lezen, is daar onlangs een nieuwe route bijgekomen. Deze voert langs plaatsen die herinneren aan bekende Delftse schilders, schrijvers en wetenschappers zoals Pieter de Hoogh, Pieter van Foreest, Jan Steen, Dirk Coster, Hubert Poot en Teta van Elven. Degene die deze mooie route door het historische centrum van Delft loopt, verzamelt unieke kennis van de stad en zijn beroemde vroegere inwoners. U kunt de wandelroute kopen voor f 4,95.



Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

20e jaargang

nummer 8

oktober/november 1997

AAN DE LEDEN

Gaarne wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om afscheid van u te nemen als voorzitter van onze vereniging en om u voor te stellen aan mijn opvolger, de heer drs. W.H.M. Aalbers.

Voorop wil ik stellen dat ik het voorzitterschap, met alle steun die ik daarbij heb gekregen, met heel veel plezier en enthousiasme heb verricht. Er zijn de afgelopen jaren veel activiteiten ontplooid die ik nu niet wil noemen. Het belangrijkste is dat Delfia Batavorum een kerngezonde vereniging is met een gestadig groeiend aantal belangstellende leden. In de leden van het bestuur en de verschillende commissies heb ik alle vertrouwen. Met een gerust hart kan ik dan ook de voorzittershamer aan mijn opvolger overdragen.

De heer Aalbers heeft een grote bestuurlijke ervaring. Na een periode waarin hij Delft meer vanuit een provinciaal standpunt heeft kunnen volgen, is hij nu weer enige jaren terug in de Delftse gemeenschap.

Ik vraag u dringend uw steun aan uw nieuwe voorzitter te geven. Uw enthousiasme als individueel lid is en blijft van groot belang. Schroom niet om hem adviezen te geven, ideeën aan te dragen en vooral niet om potentiële nieuwe leden te interesseren in Delfia Batavorum.

Ik wens onze nieuwe voorzitter heel veel sterkte en ben er zeker van dat hij onze vereniging met veel succes tot in de volgende eeuw zal kunnen begeleiden.

Arnold Verschuyl

Ondanks de bovenstaande vriendelijke woorden van Arnold Verschuyl maak ik hierbij met schroom mijn opwachting als beoogd voorzitter van Delfia Batavorum. Allereerst zal het een zware opgave zijn om zo'n enthousiaste voorzitter als Arnold maar enigszins te kunnen opvolgen. Voorts moet je van goede huize komen om zoveel (al 1100) belangstellende en deskundige leden als bestuur en voorzitter van dienst te kunnen zijn. Maar juist de steun van die leden en de door Arnold Verschuyl toegezegde adviezen geven mij alle vertrouwen. Dit geldt evenzeer voor de bereidwilligheid van onze gemeentearchivaris, de heer G. Verhoeven, om het 2e voorzitterschap op zich te nemen. Tezamen met de secretaris, de heer W.C.M. Zwennis, de penningmeester, de heer J.F. van Heel, en de andere bestuursleden hopen wij een goed team te vormen, dat overigens de onder Arnold Verschuyl uitgezette lijnen zal volgen. De magnifieke excursie op 20 september jongstleden (toevallig naar mijn geboorteplaats Alkmaar) was een enorme opsteker. Met vertrouwen zien we de vergadering van 12 november tegemoet.

Daartoe uitgenodigd deel ik u mee dat ik aan de Universiteit van Amsterdam sociale geografie heb gestudeerd, met

AGENDA

Donderdag 16 oktober 1997, aanvang 20.00 uur

Lezing over de Oude Kerk door prof. ir. M. Gout. Ons bestuurslid de heer M. W. Hazeveld vertoont tevens zijn diaserie over de Oude Kerk. Het thema van deze voordrachten vindt u elders in dit convocaat.

Plaats: Kapellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis (Gebouw H), Reinier de Graafweg 3, Delft.

Woensdag 12 november 1997, aanvang 14.00 uur

(N.B. Dit is een middaglezing!)

De typologie van 150 jaar stationsarchitectuur door de heer ir. C. Douma, oud-NS Bouwmeester. Het thema van deze lezing vindt u elders in dit convocaat.

Plaats: Zaal 2B van Delftstede, Phoenixstraat 66 te Delft.

Na de lezing wordt een extra ledenvergadering gehouden. De agenda is hierna vermeld.

Dinsdag 16 december 1997

De geschiedenis van het Agnetapark in Delft door mevrouw drs. R. van der Meer.

Maandag 12 januari 1998

Delftse kloosters, in het bijzonder het klooster Koningsveld door dr. G. Verhoeven.

Woensdag 11 februari 1998: twee lezingen

- De geschiedenis van IJzerhandel Leeuwenberg/Romijn van 1820 tot heden door de heer J.F.J. Romijn.

- Een onderzoek naar de geschiedenis van de panden Wijnhaven hoek Peperstraat tot omstreeks 1600 door de heer J.Th. A. van Leipsig.

specialisatie planologie aan de Technische Universiteit van Delft. Aan de faculteit Bouwkunde van de T.U.D. heb ik daarna verschillende functies vervuld, met name bij de afstudeerrichting stedenbouwkunde. In die tijd was ik tevens 8 jaar lid van de Delftse gemeenteraad. Daarna was ik 12 jaar gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland. In het verlengde daarvan volgde onder meer het voorzitterschap (4 jaar) van de Regionale Commissie Gezondheidszorg Delft/Westland/Oostland. Sinds 1995 ben ik hoogheemraad van het Hoogheemraadschap van Delfland met de portefeuille planologie en recreatie. Daarnaast was/ben ik onder meer lid/voorzitter van of bij enkele Delftse besturen/raden, zoals de Universiteitsraad, Maccus, Delft 750 jaar, Bieslandhof en VVV en daarmee voldoende

ingevoerd in de Delftse gemeenschap. Voor het goed vervullen van het voorzitterschap van Delfia Batavorum was de beëindiging van enkele van deze functies noodzakelijk.

Wil Aalbers

EXTRA LEDENVERGADERING OP 12 NOVEMBER 1997

Agenda

1. Voorstel tot wijziging van de statuten. Het betreft Artikel 10, lid 1. Thans luidend: Uiterlijk drie maanden na afsluiting van het verenigingsjaar wordt in Delft de algemene ledenvergadering (jaarvergadering) gehouden; Komt te luiden: uiterlijk vijf maanden na afsluiting van het verenigingsjaar wordt in Delft de algemene ledenvergadering (jaarvergadering) gehouden;

Toelichting: Het is gebruikelijk dat de redactiecommissie op de algemene ledenvergadering het jaarboek over het afgelopen jaar aanbiedt. Het is echter gebleken dat de termijn van drie maanden soms kort is om alle gegevens voor het jaarboek op tijd gereed te hebben. De redactiecommissie heeft daarom verzocht de termijn te verlengen tot vijf maanden.

2. Voorstel drs. W.H.M. Aalbers te benoemen tot voorzitter van Delfia Batavorum als opvolger van dr. M.A. Verschuyf.

3. Voorstel dr. G. Verhoeven te benoemen tot 2de voorzitter van Delfia Batavorum als opvolger van mevrouw W. van Reijen-Mienis.

4. Rondvraag.

5. Sluiting.

BIBLIOTHEEK

Vanaf 15 oktober 1997 staat de bibliotheek van Delfia Batavorum weer ter beschikking van onze leden. Een nieuwe, uitgebreide catalogus ligt ter inzage bij de lezingen. De catalogus is ook te koop voor f 5,-. U kunt hem op de lezingenavonden of telefonisch bestellen bij de bibliothecaresse mevrouw An Bergman, tel. 015-212 29 28. Op dit nummer kunt u ook door u gewenste boeken aanvragen, die dan volgens afspraak worden geleverd. Elke laatste vrijdag van de maand zal de bibliothecaresse tussen 19.00 en 20.00 uur aanwezig zijn in de Gemeentelijke Bibliotheek, Kruisstraat 71 te Delft om u gelegenheid te geven boeken te retourneren en nieuwe mee te nemen. Leden die slecht ter been zijn kunnen, mits zij in Delft wonen, de boeken thuis bezorgd krijgen.

THEMA VAN DE LEZING EN DIAVOORSTELLING OVER DE OUDE KERK

Professor Gout belicht in zijn voordracht een aantal achtergronden van de architectuur van de Oude Kerk. Bij de bouw van de meeste kerken in West-Europa uit die tijd heeft de kathedraal van Amiens als voorbeeld gediend. Dit geldt ook voor de Domkerken in Keulen en Utrecht en voor de St. Jan in 's-Hertogenbosch. De hang naar een nieuwe stijl in

de gotiek die in de 12de eeuw in Europa ontstond en de symbolische inslag van de gotische bouwstijl zullen met voorbeelden worden toegelicht.

Professor Gout is emeritus-hoogleraar Bouwkunde van de Technische Universiteit Delft.

In de dia-presentatie van de heer Hazeveld is het gesproken woord vrijwel afwezig, daarentegen is er veel muziek te beluisteren. U hoort opnamen van de drie orgels uit de Oude Kerk en (bij de buitenopnamen) het carillon van de Nieuwe Kerk. Tijdens het vertonen van de ramen van Joep Nicolas hoort u het zingen van de kerkelijke gemeente. De geluidsopnamen zijn door de heer Hazeveld op CD uitgebracht. Deze orgel-CD zal op de avond van de lezing te koop zijn. Door de aankoop steunt u de restauratie van de Oude Kerk die onlangs is begonnen en twee jaar zal duren.

THEMA VAN DE LEZING OVER 150 JAAR STATIONSARCHITECTUUR

Wie meent dat de spoorwegmaatschappijen in Nederland hun culturele verantwoordelijkheid in de samenleving anderhalve eeuw continu hebben vertaald in een lange reeks van fraaie stations, zal in deze lezing bedrogen uitkomen. In een opvallend regelmatige periodiciteit wisselen uitbundige, pronkende hoogtepunten en nihilistische dieptepunten elkaar af: het waren vette en magere jaren in dit Egypte. Aan de hand van een typologisch overzicht volgt een rondgang langs de diversiteit aan stationsarchitectuur, zoals die thans in ons land terug te vinden is. De Delftse stations zullen in deze beschouwing worden meegenomen. Daarbij zal zowel bij nostalgische en interessante details uit de 19de eeuwse bloeiperiode als bij de uitgangspunten van onze huidige spraakmakende en succesvolle stationsbouw worden stil gestaan.

De heer ir. C. Douma was tot eind 1996 gedurende 37 jaar als architect en als NS-Bouwmeester aan de N.V. Nederlandse Spoorwegen verbonden. Hij had ook het monumentenbeleid van deze onderneming onder zijn hoede.

RECTIFICATIE

In het verslag van de excursie naar Alkmaar dat mevrouw W. van Reijen-Mienis schreef in convocaat nummer 7 is een fout geslopen. Er is sprake van de "Eenhoorn", een onttakeld schip voor een grote restauratie. Dat was niet juist. Het ging om de boerderij "Eenhoorn". Onze excuses. Verder stelde zij het op prijs dat ook de naam van de buschauffeur genoemd werd. Dit was de heer Boonstoppel, al jaren de vaste chauffeur tijdens onze excursies.

U ONTVANGT HET VOLGENDE CONVOCAAT IN DECEMBER. VOOR HET PROGRAMMA VAN DE MIDDAGBIJEENKOMST OP 12 NOVEMBER KRIJGT U DUS GEEN BERICHT MEER. WILT U DAAROM 12 NOVEMBER NU REEDS IN UW AGENDA NOTEREN? UITERAARD REKENT HET BESTUUR OP EEN GROTE OPKOMST!



Historische Vereniging Delfia Batavorum

Secretariaat: dr. W.C.M. Zwennis
Pater Doumenstraat 9
2286 PP Rijswijk
tel.: 070-3935257

Penningmeester: ir. J.F. van Heel
Landsteinerbocht 11
2614 GN Delft
tel.: 015-2134168

Gironummer: 58 73 45
ten name van:
Delfia Batavorum
Delft

MEDEDELINGEN

20e jaargang

nummer 9

november/december 1997

THEMA VAN DE LEZING OVER HET AGNETAPARK

Het Agnetapark, in 1882 gesticht op initiatief van J.C. van Marken, directeur van de Nederlandse Gist- en Spiritusfabriek, lijkt in vele opzichten een ideale woongemeenschap. Bezoekers uit binnen- en buitenland spreken en schrijven zeer lovend over het fraaie fabrieksdorp. Toch zijn er gedurende de eerste decennia zeer veel problemen en zijn maar weinig werknemers van de N.G. & S.F. bereid in dit paradijsje te gaan wonen. Hoe is die discrepantie tussen het enthousiasme van buitenstaanders en het gebrek aan belangstelling bij de arbeiders te verklaren?

Aandacht voor het dagelijkse leven in het park en de waardering daarvan door de bewoners geeft inzicht in deze vragen. Ook zal duidelijk worden dat er na 1906, het sterfjaar van Van Marken, in deze een verandering optreedt. Een kleine diaserie geeft een beeld van het park zoals het was en zoals het is.

Mevrouw Van der Meer was gedurende 25 jaar werkzaam in het mavo-onderwijs en is thans verbonden aan de ziekenhuisschool van het Sofia Kinderziekenhuis te Rotterdam. In 1996 is zij afgestudeerd in de cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit. De titel van haar afstudeerscriptie was "Wonen in het Agnetapark".

NIEUWE LEDEN

De heer en mevrouw C.F.J.M. van den Akker, Juliana-laan 135, 2628 BG Delft.

De heer J.W. van Asten, Bagijnhof 96, 2611 AS Delft.

De heer J.A. Battjes, Kanaalweg 7, 2628 EC Delft.

De heer en mevrouw D. Heijnis-Beswerda, Kanaalweg 25, 2628 EC Delft.

De heer M.P. Hoogendoorn, Koornmarkt 3-B, 2611 EA Delft.

De heer P.A. Hoogendoorn, Gasthuislaan 41, 2611 BN Delft.

De heer J.F. Kaashoek en mevrouw J.M.E. Vermeer, Oude Delft 51, 2611 BC Delft.

De heer H.P. Karlas, Oostpoort 16, 2611 RZ Delft.

De heer B. van Laren, Papsouwse laan 237, 2624 AN Delft.

De heer J. Mayer, Florusstraat 26, 2612 GK Delft.

De heer en mevrouw P. Naaborg-van Zuijlen, Van Rijslaan 14, 2625 KX Delft.

Mevrouw M. Priem en de heer H. Boshuyer, Twee Molentjeskade 1, 2612 XW Delft.

De heer H.A. Twisk, Jagerstraat 3, 2623 HW Delft.

De heer C.P. Venema, Plein Delftzicht 50, 2627 CA Delft.

AGENDA

Dinsdag 16 december 1997 om 20.00 uur

Wonen in het Agnetapark, 1882-1934. Lezing met dia's door mevrouw drs. M.A. van der Meer.

Plaats: Kapellezaal van het Reinier de Graaf Gasthuis

(Gebouw H), Reinier de Graafweg 3, Delft.

Maandag 12 januari 1998 om 20.00 uur

Delftse kloosters, in het bijzonder het klooster Koningsveld. Lezing met dia's door de heer dr. G. Verhoeven, stadsarchivaris van de gemeente Delft.

Woensdag 11 februari 1998: twee lezingen

- De geschiedenis van IJzerhandel Leeuwenberg/Romijn van 1820 tot heden door de heer J.F.J. Romijn.

- Een onderzoek naar de geschiedenis van de panden Wijnhaven/hoek Peperstraat tot omstreeks 1600 door de heer J.Th.A. van Leipsig.

Woensdag 25 maart 1998

Lezing door de heer drs. E.T. Bult, archeoloog van de gemeente Delft.

Mevrouw S.I. Werdmuller, M. ter Braaklaan 235, 2624 TE Delft.

Mevrouw N.D. Zegers en de heer J. Boon, Otterlaan 59, 2623 CW Delft.

Mevrouw J.A. Zoutendijk, Reinier de Graafweg 530, 2625 DR Delft.

BESTUUR VAN DELFIA BATAVORUM

Zoals u weet is in de extra ledenvergadering, gehouden op 12 november 1997, aan de leden voorgesteld om drs. W.H.M. Aalbers te benoemen tot voorzitter van Delfia Batavorum als opvolger van dr. M.A. Verschuyf. Als opvolger van mevrouw W. van Reijen-Mienis werd voorgesteld om dr. G. Verhoeven te benoemen tot tweede voorzitter. Beide voorstellen werden met algemene stemmen aangenomen.

In zijn dankwoord waarmee de nieuwe voorzitter zijn functie aanvaardde, deelde hij de aanwezigen mee dat

de heer Verschuyf zich bereid heeft verklaard als adviseur het bestuur in de toekomst te blijven steunen. Wij verwelkomen de nieuwe bestuursleden en adviseur van harte en wensen hen een plezierige en vruchtbare tijd toe.

Het bestuur is thans als volgt samengesteld:

Voorzitter: W.H.M. Aalbers

Secretaris: W.C.M. Zwennis

Penningmeester: J.F. van Heel

Tweede voorzitter: G. Verhoeven

Bibliotheek: Mevrouw A.M. Bergman

Lid: M.W. Hazeveld

Excursies: Mevrouw W.J.B.I. Leupen-van den Bosch

Excursies: Mevrouw M. Poppink-de Kleer

Commissie Behoud Stadsschoon: J.G. Wegner

STATUTENWIJZIGING

In bovengenoemde extra ledenvergadering werd tevens een voorstel tot wijziging van de statuten in stemming gebracht. Het voorstel werd de leden meegedeeld in convocaat 8 van oktober/november 1997 en betrof de termijn (5 maanden) waarbinnen de jaarvergadering gehouden dient te worden. Het voorstel werd door de vergadering met algemene stemmen aangenomen.

DE KAART FIGURATIEF VAN DELFT

In december 1997 verschijnt een heruitgave van de 17de eeuwse Kaart Figuratief van Delft in de vorm van een atlas. Deze bijzondere uitgave is een initiatief van de heren H.L. Houtzager, G.C. Klapwijk, H.W. van Leeuwen, M.A. Verschuyf en W.F. Weve, allen lid van Delfia Batavorum. Zij hebben ruim twee jaar aan de totstandkoming van het boek gewerkt.

De stadsplattegrond is in 90 kaartbladen verdeeld die vergroot (160 procent) zijn weergegeven, zodat vele details beter te zien zijn. Ook de bij de Kaart Figuratief behorende randprenten, die betrekking hebben op gebouwen die op de kaart voorkomen, zijn in de atlas opgenomen. Een bijzonder en fraai document dat veel onthult van de geschiedenis van Delft. (Uitgeverij Elmar, 256 pag., f 44,50).

COMMISSIE BEHOUD STADSSCHOON

De afgelopen maanden heeft de commissie Behoud Stadsschoon zich met een drietal zaken bezig gehouden.

Herziening Komplan 1976

Het Komplan 1976 (het bestemmingsplan voor de binnenstad) was na twintig jaar aan vernieuwing toe. Met name de horeca is in deze periode flink gegroeid en heeft hier en daar voor problemen gezorgd. Om daar wat meer greep op te krijgen, heeft de gemeente in 1994 een Horecanota uitgebracht. De daarbij behorende regeling

kon echter pas in werking treden na een koppeling aan het bestemmingsplan. Met het oude Komplan was dit niet mogelijk. (Overigens wees de heer Van der Arend hier al op in onze laatste jaarvergadering).

Niet alleen met de horeca waren er problemen, ook op het gebied van het bouwen is het de afgelopen periode een aantal malen misgegaan. Enerzijds waren nieuwbouwplannen gebonden aan talrijke voorschriften, anderzijds bestonden er evenzovele mogelijkheden om daarvan af te wijken. Over het algemeen werd er te hoog, te breed en te diep gebouwd. Het gemeentebestuur erkende het probleem en schrapte veel ontsnappingsmogelijkheden, maar deed dit ook met de voorschriften, met als gevolg een herzien bestemmingsplan dat uiteindelijk meer vrijheid bood dan het oude.

In deze nieuwe situatie zou alleen de welstandcommissie eventuele ontsparingen nog kunnen voorkomen. Maar gezien het optreden van de commissie tot nu toe valt daar weinig van te verwachten. In de inspraakprocedure hebben wij (en anderen met ons) hierop gewezen. Tot ons genoegen hebben enkele raadsfracties zich laten overtuigen en zijn er op de valreep nog in geslaagd het voorstel van het college enigszins bij te stellen.

Bestemmingsplan Wippolder

Waardevolle architectuur en stedenbouw vindt men niet alleen in de binnenstad, maar gelukkig ook daarbuiten. Naarmate de tijd voortgaat krijgen we daar steeds meer oog voor.

Zo bezit ook de Wippolder, een van onze oudste uitbreidingswijken, zeker cultuurhistorische kwaliteit, en we raden u aan die zelf eens te gaan ontdekken tijdens een wandeling of fietstocht. Toen de gemeente onlangs een "voorontwerp bestemmingsplan" voor het gebied ter visie legde, waren we dan ook blij verrast en besloten de zaak kritisch te volgen.

Het ontwerp erkent het ruimtelijk beeld van de wijk als waardevol en maakt slechts in beperkte mate nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Een uitzondering wordt gemaakt voor een nieuwbouwplan in de driehoek Kloosterkade-Prof. Bosschastraat-St. Aldegondestraat, dat dit beeld niet respecteert. Per brief hebben we de gemeente op deze inconsequentie gewezen.

Verder hebben we erop aangedrongen om het "Professo-renwijkje" aan de Charlotte de Bourbonstraat beter te beschermen, omdat het een gaaf voorbeeld is van Delftse school architectuur.

Evaluatie monumentenbeleid

De gemeente zorgde voor nog een verrassing. Wethouder Van Leeuwen nodigde een aantal particuliere organisaties die zich inzetten voor het behoud van ons historisch erfgoed uit om hun mening te geven over het monumentenbeleid van Delft. U zult begrijpen dat ook onze vereniging tot de genodigden behoorde.

Tijdens twee bijeenkomsten is uitvoerig gediscussieerd over dit beleid aan de hand van de monumentennota, de reclamenota en de "Kijkwijzer", een nota die het welstandsbeleid ondersteunt.

We namen afscheid met de wens dat deze vorm van overleg een wat permanentere karakter zal mogen krijgen. In andere steden biedt de monumentencommissie een platform voor dergelijk overleg, maar in Delft is deze bij het aantreden van de welstandcommissie-nieuwe stijl op termijn opgeheven. Misschien zou continuering (met een gewijzigde taakstelling) toch verstandiger zijn geweest!

Jan Wegner

TE KOOP AANGEBODEN

ANTIEKE STOOFFEN UIT DE NIEUWE KERK VAN DELFT.
19de eeuw, eikenhout, donker patina, compleet met keramische tegels. Inlichtingen: H.J. van Woerden, telefoon 035-694 54 99.

OBLIGATIELENING RESTAURATIE OUDE KERK

Momenteel is de restauratie van de Oude Kerk van Delft in volle gang. Het bouwkundig herstel wordt door de rijksoverheid voor 80 procent gesubsidieerd, maar het uitbetalen van de subsidiebedragen wordt over een aantal jaren uitgesmeerd. Dat houdt in dat de kerkvoogdij van de Hervormde gemeente, als eigenares, een deel van de restauratiekosten moet voorfinancieren. Om dat mogelijk te maken heeft de kerkvoogdij een tweetal obligatieleningen uitgeschreven.

Meer informatie vindt u in de bijgevoegde folder en op het inschrijfformulier. Intekenaars ontvangen in januari 1998 bericht over de wijze van storting van het inschrijvingsbedrag, waarna de obligaties in februari beschikbaar zullen zijn.

LEZING OVER DE OUDE KERK DOOR PROF.IR. GOUT

Professor Gout heeft de tekst van de bijzonder interessante lezing over de Oude Kerk, die hij op 16 oktober voor onze vereniging heeft gehouden, in een boekje gebundeld. Bij ons bestuurslid, de heer M. Hazeveld (telefoon 015-214 69 41), is nog een klein aantal exemplaren te koop à f 2,50. De opbrengst komt geheel ten goede aan het restauratiefonds voor de Oude Kerk.

TENTOONSTELLINGEN

- Samen met de bijbel is de almanak eeuwenlang het best verkochte boek in ons land geweest. Over dit "programmaboekje van de stedelijke samenleving", dat informatie bevatte die in het dagelijks leven onontbeerlijk was, heeft Stedelijk Museum Het Prinsenhof te Delft een tentoonstelling georganiseerd onder de titel "Een hand-druk van de tijd. De almanak en het dagelijks leven in Delft, 1500-1700." (tot en met 11 januari 1998).

- In het Museum Catharijneconvent te Utrecht wordt tot

en met 11 januari 1998 de tentoonstelling "Bedevaarten in Nederland" gehouden. Nieuwegracht 63, telefoon 030-231 72 96/231 38 35.

- Het Historisch Museum in Brielle toont tot en met 4 januari 1998 de tentoonstelling "Helden en Verraders" over legendevorming over de 80-jarige oorlog. Tel. 0181-47 54 75.

- Vorig jaar november hield de heer J.F. Fischer voor onze leden een lezing over zijn onderzoek naar de geschiedenis van het 18de-eeuwse oorlogsschip "Delft". In het Maritiem Museum "Prins Hendrik" (Leuvehaven 1, Rotterdam, tel. 010-413 26 80) is tot en met 8 februari 1998 een tentoonstelling "Het drama van het oorlogsschip Delft" te zien.

Over zijn naspeuringen heeft de heer Fischer ook een boek geschreven: "de Delft". Het bevat informatie over de bouw (inclusief bouwtekeningen) en de lotgevallen in het 14-jarig bestaan van het schip (528 pagina's, bijvoorintekening f 198,50, Uitgeverij Van Wijnen).

NIEUW BOEKEN

- In de serie Huizen in Nederland is onlangs het derde deel "Zeeland en Zuid-Holland" verschenen. In deze rijk geïllustreerde uitgave wordt de huizenbouw in Zuidwest Nederland van de Middeleeuwen tot circa 1900 onder de loep genomen. Uitgeverij Waanders, 448 pagina's, 750 zwart/wit foto's en tekeningen, f 65.

- De Studiegroep Genealogie Westland heeft een boek uitgegeven met stamreeksen van enkele Westlandse geslachten, dat wil zeggen geslachten die meer dan drie generaties in het Westland wonen of woonden.

In het boek komen de volgende stamreeksen voor: Boon, Burger, Van Geest, Grootcholten, Hamel, Hulspas, Kester, Koppert, Van Leeuwen, Van der Nol, Scholtes, Vis, De Vreede, Van der Wel.

Het boek is te koop bij de Westlandse boekwinkels. Prijs: f 37,50.

- In de Open Monumenten Reeks zijn twee nieuwe deeltjes verschenen: "Monumentale Schoolgebouwen" en "Historische Boerderijen".

Deze en eerder verschenen boekjes in deze reeks zijn te bestellen bij Stichting Open Monumentendag, Herengracht 474, 1017 CA Amsterdam. Prijs f 6 per deel.

- "Het Oost-Indisch avontuur" beschrijft het leven van Duitsers in dienst van de VOC (1600-1800). Uitgeverij SUN, 335 bladzijden, f 39,50.

- Onlangs verscheen het boek "Geschiedenis van Rijswijk". Het is een fraai verzorgde uitgave van de gemeente Rijswijk onder eindredactie van de gemeentearchivaris. Het boek kost f 49,90.

- "Delft over bruggen". Dit boekje, dat is samengesteld onder redactie van leden van Delfia Batavorum, is uitge-

geven door Uitgeverij Deltech en gedrukt door Drukkerij Meinema. Het geeft een overzicht van 79 in de binnenstad gelegen bruggen.

Van iedere brug zijn één of meer zwart/wit foto's afgedrukt en historische gegevens in tekst of prentmateriaal opgenomen. Het boekje werd tijdens een bijeenkomst in het stadhuis op 26 juni jongstleden aangeboden aan de scheidende burgemeester, mr. H.V. van Walsum. Hij schreef ook het voorwoord.

"Delft over bruggen" is verkrijgbaar bij Drukkerij Meinema, Hippolytusbuurt 4, alhier en bij de Delftse boekhandel en kost f 20.

- Eerder is verschenen het boek "De zwarte met het witte hart" door Arthur Japin. Het is het onmogelijke verhaal van twee Ghanese prinsjes die in 1857 aan Koning Willem I werden geschonken. De roman berust op authentieke gegevens die in het Gemeentearchief van Delft worden bewaard. De twee jongens raken bevriend met de koninklijke familie en worden in Delft -in het pand Oude Delft 161- als Hollanders opgevoed. Een groot deel van deze prachtige historische roman speelt zich af in Delft. Het boek is verkrijgbaar bij de boekhandel en kost f 39,90.

- Als eerste deel van de VOM-reeks 1997 verscheen onlangs het boek "Het Garrelsorgel in de Oud-Katholieke Kerk in Den Haag". Het beschrijft de geschiedenis van het orgel dat bijna twee eeuwen geleden werd gebouwd. Het boek is verkrijgbaar bij het Gemeentelijk Informatiecentrum en het Haags Historisch Museum in Den Haag en bij de boekhandel en kost f 28,50.

VARIA

- De Vereniging Cultureel Erfgoed Zuid-Holland organiseert in de komende maanden verschillende cursussen die wellicht interessant zijn voor de leden van Delfia Batavorum.

Vanaf 26 januari 1998 wordt een cursus van vijf middagen gegeven in het gemeentearchief van Delft: "Op zoek naar verborgen schatten. Methoden van lokaal en regionaal onderzoek".

Meer informatie over deze en de andere cursussen bij bovengenoemde vereniging, telefoon 070-362 41 21.

- Door de onderzoeksschool Kunstgeschiedenis te Leiden is het project "Het Nederlandse interieur ca. 1600-ca. 1900" gestart. Het doel is te komen tot de uitgave van een boek over dit onderwerp. De projectgroep is op zoek naar afbeeldingen van vóór 1900 waarop een (gedeelte van een) interieur is weergegeven.

Leden van Delfia Batavorum die menen interieur-afbeeldingen te hebben die interessant zijn voor de projectgroep worden verzocht contact op te nemen met drs. E.F. Koldewij, Doelensteeg 16, 2311 VL Leiden, telefoon 071-527 26 47 of 020-676 05 45.

- Bij de VVV-winkel aan de Markt in Delft zijn tien verschillende wandelroutes verkrijgbaar. Zoals u in een

eerder convocaat heeft kunnen lezen, is daar onlangs een nieuwe route bijgekomen. Deze voert langs plaatsen die herinneren aan bekende Delftse schilders, schrijvers en wetenschappers zoals Pieter de Hoogh, Pieter van Foreest, Jan Steen, Dirk Coster, Hubert Poot en Teta van Elven.

Degene die deze mooie route door het historische centrum van Delft loopt, verzamelt unieke kennis van de stad en zijn beroemde vroegere inwoners. U kunt de wandelroute kopen voor f 4,95.

CONTRIBUTIE VOM 1997

De circa 160 leden van Delfia Batavorum, die in 1996 het collectieve lidmaatschap met de Vereniging Open Monumenten (VOM) zijn aangegaan, hebben onlangs een brief van VOM ontvangen, waarin zij worden aangespoord de contributie VOM-1997 te betalen!

Dit blijkt een fout van VOM te zijn. Immers, de contributie VOM-1997 is aan het begin van 1997 al, zoals met VOM is overeengekomen, door de penningmeester van Delfia Batavorum geïnd, tegelijk met de contributie van Delfia Batavorum.

Naar aanleiding van deze brief is met VOM het volgende afgesproken:

- de door VOM verzonden brief kunt u terzijde leggen, want de contributie voor VOM 1997 heeft u al betaald;

- VOM zal overgaan tot restitutie, als u naar aanleiding van bovengenoemde brief toch nog de f 10 voor VOM 1997 met de aan de brief gehechte acceptgiro aan VOM betaald zou hebben;

- de f 10 contributie voor 1998 voor VOM, zal niet, zoals eerder overeengekomen, door de penningmeester van Delfia Batavorum, maar door VOM bij u worden geïnd;

- voor het betalen van de f 10 contributie voor VOM voor 1998 dient u instructies van VOM af te wachten. Mocht een en ander toch nog tot vragen aanleiding geven, dan kunt u zich wenden tot de penningmeester van Delfia Batavorum.

COLOFON

Het mededelingenblad van de Historische Vereniging Delfia Batavorum verschijnt onregelmatig, doch minimaal 8 keer per jaar.

Redactie: de heer W.C.M. Zwennis, telefoon: 070-3935257.

De contributie van de vereniging bedraagt f 25 per jaar en f 10 per jaar voor elk volgend gezinslid. De kosten voor verkrijgen van het jaarboek en de toezending van het mededelingenblad zijn in de contributie begrepen.

Het jaarboek wordt tijdens de jaarvergadering in maart aan de leden uitgereikt. Aan de leden die de jaarvergadering niet konden bijwonen, wordt het boek enkele weken later toegezonden. Het jaarboek wordt echter alleen verstrekt als de contributie over het lopende jaar is betaald.

Nieuwe leden kunnen zich telefonisch of schriftelijk opgeven bij het secretariaat.